

**РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
УНИВЕРЗИТЕТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“
ВО СКОПЈЕ**

ISSN-1857-9779

Б И Л Т Е Н

НА

**УНИВЕРЗИТЕТОТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“
ВО СКОПЈЕ**

Број 1122

Скопје, 28 април 2016 година

Издание на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје

Ул. „Гоце Делчев“ бр. 9, 1000 Скопје

ПРВИОТ БРОЈ НА БИЛТЕНОТ Е ОБЈАВЕН ВО МАЈ 1957 ГОДИНА

Уредник на издавачката дејност на УКИМ:

проф. д-р Велимир СТОЈКОВСКИ, ректор

Уредник на Билтенот: Томислав БАШЕВСКИ

Лектор: Весна Илиевска - Цветановска

Бр. _____

_5.8. 2013_

Скопје

Предмет: Материјали за Билтенот за објавување на веб-страницата на УКИМ

Согласно член 132, став 5 од Законот за високото образование („Сл. весник на РМ” бр. 35/2008, 103/2008, 26/2009, 83/2009, 115/2010, 17/2011, 51/2011 и 123/2012), на веб-страницата на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј” во Скопје, од бројот 1059 од 15 август 2013 година, ќе се објавуваат рефератите за избор во наставно-научни, научни и соработнички звања, рецензиите за подобност на темата и оспособеноста на кандидатот за вршење научна работа, прегледите на одобрените докторски дисертации, прифатените магистерски и специјалистички теми, рецензиите на учебници и учебни помагала, како и рефератите за доделување на звањето почесен професор и титулата почесен доктор на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј”. По објавување на материјалите на веб-страницата, факултетите и институтите за своите потреби, истите треба да ги отпечатаат во материјална форма за да можат да ги достават на членовите на наставно-научниот, односно научниот совет. Поради тоа, потребно е сите материјали што се предвидени за објавување во Билтенот на Универзитетот, благовремено да ги доставувате во **електронска форма**.

Поради усогласеност и униформност на текстовите потребно е материјалите за објавување да се доставуваат како Microsoft Word 2003 документи во кои исклучиво ќе се користи системскиот фонт **Georgia**. Овој фонт содржи богато множество на кирилични (македонски, српски, руски), латинични (со различни видови на надредени знаци), грчки и други знаци. Варијанта на овој фонт со корегирани знаци во италик формата за македонските букви ‘**g**’, ‘**u**’, ‘**uu**’, ‘**i**’ може да се добие во компјутерскиот центар на УКИМ на барање на факултетот. Исто така, таму може да се добие софтверско решение со кое може да се испрограмира тастатурата на персонален сметач кога работи под Windows XP оперативниот систем при притискање на копчето ‘`’ во македонска поддршка да се добие знакот ‘**è**’, а при притискање на копчето ‘~’ во македонска поддршка да се добие знакот ‘**й**’.

Поради запазување на роковите за објавување на материјалите во Билтенот, но и на веб-страницата, ве молиме, рефератите откако ќе бидат лекторирани, да ја доставите оригиналната верзија (лекторирана со потписите), а електронската верзија да ја доставите на e-mail адресата: t.basevski@ukim.edu.mk (so mali bukvi).

Неблаговремено доставените материјали и оние кои нема да бидат напишани согласно упатството нема да бидат објавени во тој број, туку ќе бидат поместени за објавување во наредниот број од Билтенот, односно откако ќе ја добиеме бараната верзија.

Ви благодариме за соработката.

Со почит,

Проректор

Проф. д-р Коле Василевски

Изготвил: Т.Б.

Одобрил: К.М.

Содржина на Билтен број 1122 од 28 април 2016 година

МАШИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Машинскиот факултет во Скопје (**Јасмина Поповиќ Забрчанец, Абдула Дурак, Бобан Илиевски, Маја Пецева, Драган Аксентиев**).....7-8

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на два наставника во сите наставно-научни звања по предметот гинекологија и акушерство на Медицинскиот факултет во Скопје (**ас. д-р сци. Јадранка Георгиева, ас. д-р сци Ана Данева Маркова**).....9-40
2. Реферат за избор на научен работник по предметот фармакологија со токсикологија на Медицинскиот факултет во Скопје (**пом. ас. д-р Калина Ѓорѓиевска**).....41-54
3. Реферат за избор на научен работник по предметот микробиологија и паразитологија на Медицинскиот факултет во Скопје (**ас. д-р Маја Јурхар Павлова**).....55-85
4. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Биоресорптивни васкуларни скафолди во третман на пациенти со акутен коронарен синдром од м-р Јорго Костов**, пријавена на Медицинскиот факултет во Скопје.....86-91
5. **Приговор** на Рефератот за избор на еден наставник во сите звања по предметот хирургија на Медицинскиот факултет во Скопје, објавен во Билтен бр. 1121 од 15.4.2016 година, поднесен од **н. сор. д-р Редеп Сељмани**.....92-93
6. **Одговор** на Рецензентската комисија на приговорот на Рефератот за избор на еден наставник во сите звања по предметот хирургија на Медицинскиот факултет во Скопје, објавен во Билтен бр. 1121 од 15.4.2016 година.....94
7. **Приговор** на Рефератот за избор во звањето доцент по предметот хирургија на Медицинскиот факултет во Скопје, објавен во Билтен бр. 1121 од 15.4.2016 година, поднесен од **н. сор. д-р Катерина Касапинова**.....95-99
8. **Одговор** на Рецензентската комисија на приговорот на Рефератот за избор на доцент по предметот хирургија на Медицинскиот факултет во Скопје, објавен во Билтен бр. 1121 од 15.4.2016 година.....100-102

ПЕДАГОШКИ ФАКУЛТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“

1. Рецензија на ракописот **Физичко образование со методика** од авторот **проф. д-р Марјан Малцев**, пријавен на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје.....103-109
2. Рецензија на ракописот **Методика на настава по математика** од авторот **доц. д-р Методи Главче**, пријавен на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје.....110-117
3. Рецензија на ракописот **Основи на музичката теорија со музички инструменти** од авторот **проф. д-р Владимир Талевски**, пријавен на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје.....118-130
4. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје (**Фатиме Демир**).....131

ФАКУЛТЕТ ЗА ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА

1. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област паразитни болести на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје (**д-р Јована Стефановска**).....132-155

ФАКУЛТЕТ ЗА ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И ИНФОРМАЦИСКИ ТЕХНОЛОГИИ

1. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Аспекти на просторен диверзитет за контролата на пристап кон медиум во когнитивни радиосистеми** од м-р **Валентин Раковиќ**, пријавена на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје.....156-162

ФАКУЛТЕТ ЗА ЗЕМЈОДЕЛСКИ НАУКИ И ХРАНА

1. Реферат за повторен избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област економика на земјоделството и развој на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје (**д-р Ненад Георгиев**).....163-178
2. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје (**Никола Галев, Иван Степановски**).....179

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научните области (дисциплини): логика, епистемологија и филозофија на јазикот на Филозофскиот факултет во Скопје (**д-р Ана Димишковска**)..180-207
2. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Информациите и информирањето како услов за ефикасно планирање во безбедносниот сектор на Република Македонија** од м-р **Александар Нацев**, пријавена на Филозофскиот факултет во Скопје.....208-213
3. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Концептите за мирот и за војната кај децата во периодот на основното образование** од м-р **Аница Златевска**, пријавена на Филозофскиот факултет во Скопје.....214-220

ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ „БЛАЖЕ КОНЕСКИ“

1. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје (**Агим Бечо, Маида Рахте, Емилија Илиевска, Хамдије Реџеџи, Фљакрон Шабани, Стефан Велески, Христина Аслимоска**).....221

ИНСТИТУТ ЗА ЗЕМЈОТРЕСНО ИНЖЕНЕРСТВО И ИНЖЕНЕРСКА СЕИЗМОЛОГИЈА

1. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Придонес кон методите за сеизмичка анализа на тунели-близнаци** од м-р **Елефтерија Златановиќ**, пријавена на Институтот за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија во Скопје.....222-233

ИНСТИТУТ ЗА МАКЕДОНСКА ЛИТЕРАТУРА

1. Преглед на прифатени теми за изработка на докторски труд на Институтот за македонска литература во Скопје (**м-р Маријана Клеменчић**).....234
2. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Институтот за македонска литература во Скопје (**Искра Ведран**).....235

ИНСТИТУТ ЗА НАЦИОНАЛНА ИСТОРИЈА

1. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Уметничкиот одговор на егзистенцијалните парадокси-примери од историјата на современото македонско сликарство** од м-р **Љубен Пауноски**, пријавена на Институтот за национална историја во Скопје.....236-250

ПРЕГЛЕД

на теми за изработка на магистерски труд прифатени од
 Наставно-научниот совет на Машински факултет во Скопје
 на седницата одржана на 31.03.2016 година

МАГИСТЕРСКИ ТРУДОВИ

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	Јасмина Поповиќ Забрчанец	Дизајн на демонтажни и лесни, носечки метални конструкции во индустријата за претстави	Design of demountable and light, carrying metal structures in the entertainment industry	Проф. д-р Зоран Богатиноски	02-511/2 31.03.2016 год.
2.	Абдула Дурак	Безбедноста и здравјето на вработените на градилиште во функција на ефикасна изградба на објектите од високоградба	Safety and health of employees on construction sites in the function of efficient buildings construction	Проф. д-р Валентина Ж. Панчовска	02-580/2 31.03.2016 год.
3.	Бобан Илиевски	Континуирано подобрување на задоволството на клиентите во продажба на нови возила	Continuous improvement of customer satisfaction in new vehicles sales	Проф. д-р Радмил Поленакоски	02-632/2 31.03.2016 год.

4.	Маја Пецева	Анализа и примена на „Хемиски лизинг“ во насока на обезбедување одржлив развој	Analysis and application of „Chemical Leasing“ in order to provide Sustainable Development	Проф. д-р Атанас Кочов	02-630/2 31.03.201 6 год.
5.	Драган Аксентиев	Техноекономска анализа и управување со ризиците при инвестирање и користење на технолошка опрема	Techno economical analysis and risk management for investment and using of technological equipment	Проф. д-р Валентина Гечевска	02-679/2 31.03.201 6 год.

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА ДВА НАСТАВНИКА ВО СИТЕ НАСТАВНО–НАУЧНИ
ЗВАЊА ПО ПРЕДМЕТОТ ГИНЕКОЛОГИЈА И АКУШЕРСТВО
НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Медицински факултет - Скопје, објавен во весниците „Утрински весник“, „Дневник“ и „Коха“ од 4.3.2016 година, за избор на два наставника во сите наставно-научни звања по предметот ГИНЕКОЛОГИЈА И АКУШЕРСТВО, како и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, донесена на XVI редовна седница бр. 02-1337/49 одржана на 6.4.2016 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: проф. д-р Славјанка Поповска, доц. д-р Горан Димитров, доц. д-р Глигор Тофоски, проф. д-р Бети Зафирова Ивановска и доц. д-р Оливер Станков.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на два наставника во сите наставно-научни звања по предметот ГИНЕКОЛОГИЈА И АКУШЕРСТВО, во предвидениот рок се пријавија: асистент- докторанд д-р сци. Јадранка Георгиевска, асистент-докторанд д-р сци. Ана Данева Маркова и помл. ас. д-р сци. Марија Хаџи-Лега. Со писмена изјава, помл. ас. д-р сци. Марија Хаџи-Лега ги повлече документите.

Ас. д-р сци. Јадранка Георгиевска

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатката д-р Јадранка Георгиевска е родена на 19.2.1964 година во Канижа, Славонски Брод, Република Хрватска. Основно и средно образование завршила со континуиран одличен успех во Скопје. Со високо образование се стекнала на Медицинскиот факултет во Скопје, во период од 1982-1988 година. Студиите ги завршила во 1988 година, со просечен успех 9,11. Во 1990 година се вработила на Универзитетската клиника за гинекологија и акушерство во Скопје каде што работи до денес. На 22.5.1998 година го положила специјалистичкиот испит по гинекологија и акушерство.

Кандидатката активно се служи со англискиот јазик. Поседува Кембриџ Б1-сертификат за познавање на англиски јазик.

Во учебната 1989/1990 година се запишала на втор циклус (магистерски) студии на Медицинскиот факултет во Скопје. Студиите ги завршила во јануари 2006 година, со просечен успех 9,30. На 1.2.2006 година го одбрала магистерскиот труд на

тема: „Влијанието на инсулинот и индексот на телесна маса врз метаболните и ендокрини промени кај пациентки со полицистичен оваријален синдром на наша популација“.

Докторска дисертација пријавила на 15.3.2012 година на Медицинскиот факултет во Скопје. Дисертацијата на тема: „Рани ефекти од две лапароскопски техники на третман на оваријалните ендометриоми врз оваријалната резерва“ ја одбрала на 29.9.2015 година, пред Комисија во состав: проф. д-р Весна Антовска, претседател, проф. д-р Славјанка Поповска, член, проф. д-р Мери Трајковска, член, проф. д-р Славејко Сапунов, член, проф. д-р Ѓорѓи Јота. Со тоа се стекнала со научниот степен доктор на науки од научната област гинекологија и акушерство.

На 3.2.1995 година е избрана во звањето помлад асистент на Катедрата за гинекологија и акушерство, на 1.6.2000 година е избрана за асистент, а реизбрана за асистент на 22.5.2008 година. На 10.11.2015 година е избрана во звањето асистент-докторанд на Катедрата за гинекологија и акушерство. Последниот реферат за избор е објавен во Билтенот бр. 1110 од 2.11.2015 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата, објавени во Билтенот бр. 626, 742, 870, 938, 1110, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

2. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТОТ ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, Медицински факултет - Скопје, кандидатката д-р Јадранка Георгиевска активно учествува во изведувањето на практичната настава и вежби по предметите гинекологија и акушерство, клиничко испитување и семејна медицина од студентите на Медицинскиот факултет. Кандидката учествува во практичната едукација на специјализантите по гинекологија и акушерство, како и на специјализантите по семејна медицина и медицина на трудот како едукатор и ментор.

Научно-истражувачка дејност

Д-р Јадранка Георгиевска има објавено вкупно 71 научен труд од областа на гинекологијата и акушерството, 14 трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно списание со меѓународен уредувачки одбор, од кои еден објавен во научно списание со импакт-фактор (фактор на влијание), 3 секциски предавања на научен собир, како и 57 апстракти објавени во зборник на трудови од домашни и конгреси со меѓународно учество.

За научната дејност на д-р Јадранка Георгиевска од страна на Министерството за здравство, на 26.10.2011 година, доделено ѝ е звањето примариус.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Јадранка Георгиевска активно е вклучена во стручно-апликативната работа на Ургентниот оддел со Дневна болница. Врши стручна експертиза и во амбулантата за итни случаи и амбулантата за трансвагинален ултразвук. Од 2011 година е раководител на Ургентниот оддел со Дневна болница.

Д-р Јадранка Георгиевска е член на Македонското лекарско друштво, Македонската лекарска комора, Здружението на гинеколози и опстетричари на Македонија, Светското здружение на гинеколози и акушери и Европското здружение за контрацепција. За својата активност во ЗГОМ има добиено Благодарница и Плакета.

Кандидатката д-р Јадранка Георгиевска е избрана за акредитиран испитувач за спроведување на стручен испит за здравствените работници со високо образование при Лекарската комора на Република Македонија во периодот 2014-2016 година.

Кандидатката д-р Јадранка Георгиевска од 2014 година е избрана за едукатор и предавач на специјалисти по семејна медицина и педијатри на теми од областа на гинекологијата и акушерството според медицината заснована на докази, организирано од Министерството за здравство на Република Македонија.

Присуствувала на повеќе работилници и курсеви од областа гинекологија и акушерство во земјата и во странство:

- во септември 2004 година, Вараждин, Р. Хрватска, завршила курс по гинеколошка ендоскопија „Kurt Semm“, во организација на Хрватското здружение за гинеколошка ендоскопија;
- во ноември 2007 година во Скопје учествувала во Првата македонска работилница за научно пишување и издавање и Медицина базирана на докази;
- семинар „Советување за доење: Курс за обука“, во рамки на проектот „Болници пријатели на бебињата“ во Скопје;
- курс по гинеколошка ендоскопија во Вараждин, Р. Хрватска во 2004 година, во организација на Хрватското здружение по гинеколошка ендоскопија;
- во октомври 2010 година учествувала во работилница по гинеколошка ендоскопија со меѓународно учество во Скопје, во 2010 година, во организација на ПЗУ Ремедика-Скопје;
- во мај 2010 година во Будва завршува Курс по 3Д-4Д сонографија, Медитерански симпозиум во репродуктивната медицина, во организација на Медитеранското здружение за репродуктивна медицина;
- во декември 2011 година учествувала во работилница на тема „Состојби од интерес кај женската популација-крварења и дијабетес“, во организација на ЗГОМ Работилница на тема „Хормонска контрацепција“, во организација на ЛКМ во март 2012 година;
- во септември 2014 година, во Скопје, завршила Трети македонски курс за напредната ехосонографија во опстетрицијата, гинекологијата и неонатологијата, организиран од македонскиот огранок на Jan Donald Inter-University school of medical ultrasound;
- во октомври 2014 година учествувала на Интернационалната конференција од областа на хуманата репродукција.

Д-р Јадранка Георгиевска има остварено повеќемесечни студиски престои во странство во врвни центри од областа на гинекологијата и примена на минимално инвазивната хирургија во гинекологијата:

- во ноември/декември 2013 година остварила двомесечен престој во Klinikum Nord во Нирнберг, Германија, каде што завршила обука од областа на гинеколошката ендоскопија;
- во ноември 2014 година престојувала еден месец во Клиничкиот центар во Љубљана, Р. Словенија, на гинеколошкото одделение на обука од областа на гинеколошката ендоскопија и сутура при лапароскопски операции.

Особена активност кандидатката покажува во дејностите од поширок интерес. Активно е вклучена во работата на стручни комисии и работни групи:

- претседател на Првостепената комисија за прекин на бременост при Универзитетската клиника за гинекологија и акушерство во Скопје;
- акредитиран испитувач за стручен испит на докторите на медицина во периодот 2014-2016 година.

Оценка од самоевалуација

Кандидатката д-р Јадранка Георгиевска за зимскиот семестар 2014/2015 година е оценета со 9,96 бода, за летниот семестар 2014/2015 година со 9,40 бода, а за зимскиот семестар 2016 година е оценета со 9,72 бода, со што доби позитивна оценка од анонимно спроведената анкета на студентите на Медицинскиот факултет.

Анекс 2

ОБРАЗЕЦ КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Јадранка Димитар Георгиевска

(име, татково име и презиме)

Институција: Медицински факултет, УКИМ, Скопје, ЈЗУ Универзитетска клиника за гинекологија и акушерство

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: гинекологија и акушерство

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста (наставно-образовна):	Поени
1	Одржување на вежби (лабораториски, клинички, аудиториски или изработка на семинарски труд) (0,03)	
	Асистент по предметот гинекологија и акушерство - студенти по општа медицина (40семестри x 15 x 3 x 0,03)	54
	Асистент по клиничко испитување (10 семестри) - студенти по општа медицина (10 x 6 x 0,03)	1,8
2	Консултации со студенти (0,002)	2,4
3	Консултации со студенти во рамките на здравствена клиничка практика (0,2) (100 студенти)	20
4	Настава во школи и работилници –предавач (1)	
	Континуирана едукација за матични лекари и педијатри, 2014	1
	Континуирана едукација за матични лекари и педијатри, 2015	1
	Континуирана едукација за матични лекари и педијатри, 2016	1
5	Настава во школи и работилници – учесник (1)	
	Во септември 2004 година, Вараждин, Р. Хрватска, завршила курс по гинеколошка ендоскопија „Kurt Semm“, во организација на Хрватското здружение за гинеколошка ендоскопија	1
	Во ноември 2007 година во Скопје учествувала во Првата македонска работилница за научно пишување и издавање и медицина базирана на докази, Скопје	1
	Во октомври 2010 година учествувала во Работилница по гинеколошка ендоскопија со меѓународно учество во Скопје, во организација на ПЗУ Ремедика - Скопје	1
	Во мај 2010 година во Будва завршила Курс по 3Д-4Д сонографија, Медитерански симпозиум во репродуктивната медицина, во организација на Медитеранското здружение за репродуктивна медицина	1
	Во декември 2011 година учествувала во работилница на тема: „Состојби од интерес кај женската популација - крварења и дијабетес“, во организација на ЗГОМ	1
	Во март 2012 година учествувала во работилница на тема: „Хормонска контрацепција“, во организација на ЛКМ	1
	Во септември 2014 година во Скопје завршила Трети македонски курс за напредната ехосонографија во опстетрицијата, гинекологијата и неонатологијата, организиран од македонскиот огранок на Jan Donald Inter-University school of medical ultrasound	1
	Сертификат за учество на 40 секциски состаноци на ЗГОМ од вработувањето до денес	1
6	Ментор и едукатор на здравствена едукација	
	Едукатор на специјализанти по гинекологија и акушерство во период од 2014 до 2015: ургентна гинекологија	72,8

Ред. број	Назив на активнoста (наставно-образовна):	Поени
	35 неделен бр. часови x 26 работни недели x 0,08	
	Едукатор за здравствена едукација: Центар за семејна медицина, едукатор во 2014/2015 година 5 кандидати x 2 недели x 35 часа/неделно x 0,08 = 28 3 кандидати x 1 недела x 35 часа/неделно x 0,08 = 8,4	36,4
	Вкупно	198,4

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активнoста (научноистражувачка):	Поени
1	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор (6 бода)	
	Evaluation of effect of laparoscopic treatment of ovarian endometrioma with stripping technique on ovarian reserve. Georgievska J, Hadzi-Lega M, Sapunov S, Tofoski G, Vasilevska K Medicus.ISSN 1409-6366 UDC 61. 2014; Vol.19(3): 519-522. 60% од 6 = 3,6	3,6
	Евалуација на ефектот на лапароскопскиот третман на оваријалните ендометриоми со стрипинг техника врз оваријалниот артериски проток. Георгиевска Ј, Сапунов С, Хаџи-Лева М, Василевска К Архиви на јавното здравје. 2014; 6(1): 29-32. 60% од 4 = 2,4	2,4
	Ovarian reserve after laparoscopic treatment of unilateral ovarian endometrioma. Georgievska J, Sapunov S, Cekovska S, Vasilevska K Acta Inform Med. 2014; 22(6):371-373. 60% од 6 = 3,6	3,6
	Effect of two laparoscopic techniques for treatment of ovarian endometrioma on ovarian reserve Georgievska J, Sapunov S, Cekovska S, Vasilevska K. Med Arh. 2015; 69(2): 88-90. 60% од 6 = 3,6	3,6
	Нарушување во липидниот профил кај пациентки со полицистичен оваријален синдром Георгиевска Ј, Цековска С, Василевска К. Physioacta 2008; 2(2):39-50 80% од 4 = 2,4	2,4
	Наши искуства во лапароскопскиот третман на ектопичната бременост. Георгиевска Ј, Димитров Гл, Сапунов С, Стефанија А, Цековска С, Василевска К. Physioacta 2009; 3(2):77-86 60% од 4 = 2,4	2,4
	Потреба од советување за контрацепција на адолесцентите по абортус за подобрување на репродуктивното здравје	2,4

	Георгиевска Ј, Василевска К, Тофоски Г. Vox medicі 2011; 72:171-75 80% од 3 = 2,4	
	Плазматскиот фибриноген како фактор на ризик за коронарна артериска болест. Цековска С, Георгиевска Ј. Мак спи мед 2004; 50(1-2): 149-56. 90% од 4 = 3,6	3,6
	Уринарна екскреција на N-acetyl-β-D-глюкозаминидазата кај нормална и хипертензивна бременост. Цековска С, Георгиевска Ј, Палчевска С, Бауер П. Б, Василевска К. Physioacta 2008; 2(2): 29-38 60% од 4 = 2,4	2,4
	Bleeding pattern, tolerance and patient satisfaction with a drospirenone-containing oral contraceptive evaluated in 3488 women in Europe, the Middle East and Canada. Endrikat S. J, Milchev P. N, Kapamadzija A, Georgievskа J, Gerlinger C, Schmidt W, Feroze S. Contraception 79, 2009; 79(6): 428-32 60% од 6 = 3,6 + 2,369	5,969
	Евалуација на нашите искуства во контрацептивното советување на пациентки на репродуктивна возраст со цел подобрување на репродуктивното здравје Георгиевска Ј, Василевска К, Цековска С. MEDICUS ISSN 1409-6366, UDC 612011; Vol. XVI (2): 45-48. 80% од 6 = 4,8	4,8
	Reproductive outcome after hysteroscopic metroplasty in patients with infertility and recurrent pregnancy loss. Tofoski G, Georgievskа J. Maced J Med Sci. 2014 Mar 15; 2(1): 103-108. 90 % од 6= 5,4	5,4
	Евалуација на вредноста на определувањето на уринарниот протеин/креатинин сооднос кај жени со нормална и хипертензивна бременост Цековска С, Георгиевска Ј, Василевска К, Петраки К. MEDICUS ISSN 1409-6366 UDC 61 2012; Vol. XVII (1): 186-95. 60% од 6= 3,6	3,6
	Androgen secreting steroid cell tumor of the ovary represented with postmenopausal bleeding and extensive hirsutism Georgievskа J, Antovska V, Basheska N, Aleksioska N. Maced J Med Sci. 2013 Dec 15; 6(4): 431-436. 60% од 6= 3,6	3,6
2	Секциски предавања на научен/стручен собир (1 бод)	
	Учество како поканет предавач на Стручниот редовен состанок на Македонското здружение по училишна и универзитетска медицина, Кавадарци, 2006 год.	1

	Учество како поканет предавач на 11 Стручен состанок на здружението за урогинекологија и реконструктивна пелвична хирургија, Скопје, 2010 год.	1
	Учество како поканет предавач на Третиот конгрес на гинеколози и опстетричари на Македонија, Охрид, 2013 год.	1
3	Апстракти објавени во зборник на конференција-меѓународна (1 бод)	
	Крвавењето од плодницата како ургентен проблем - анализа на патохистолошките наоди Димитров В., Панчевски Н., Георгиевска Ј., Поповиќ М. Зборник на апстракти на IX денови на МЛД со интернационално учество, 1993, стр. 90	1
	Тераписки модалитети во третманот на ИУРФР Георгиева С., Дракулевски Б., Георгиевска Ј., Јованова Д. Први македонско-југословенски денови, Маврово, 9 ноември 1996	1
	Вирусни инфекции, бременост и исход на бременоста Георгиевска Ј., Палчевски Г., Поповиќ М., Палчевски З. Прв конгрес на гинекологите и опстетричарите на Македонија, со меѓународно учество, Скопје, 25-27 октомври 1998	1
	Интрацервикална колонизација со вируси на цервиксот на утерусот Палчевски Г., Георгиевска Ј., Тодоровски Ц., Георгиева С. Прв конгрес на гинекологите и опстетричарите на Македонија, со меѓународно учество Скопје, 25-27 октомври 1998	1
	Некои колпоцистографски карактеристики кај случаи на десцензус на матката здружен со предна и задна горна колпоптоза Антовска В., Лазаревски М., Димчевски Д., Чакмаков Д., Илиев В., Баџаков Н., Самарџиски И., Георгиевска Ј., Тодоровска И. Прв конгрес на гинекологите и опстетричарите на Македонија, со меѓународно учество, Скопје, 25-27 октомври 1998	1
	Полицистичниот оваријален синдром, метаболичко заболување во гинекологијата Поповска С, Георгиевска Ј, Антовска В, Џајкова О, Георгиева С. Прв македонски конгрес по ендокринологија и метаболички нарушувања со меѓународно учество. Зборник на апстракти, Охрид, 18-21 октомври 2000, стр. 100	1
	Најчести контрацептивни методи користени за регулирање на протогенезички и интергенезички интервал. Тантуровски Д, Ивановски М, Георгиевска Ј. XV конгрес на лекарите на Македонија, Зборник на апстракти, Охрид, 6-10 октомври 1999, стр. 359	0,5
	Хламидијални инфекции и инфертилитет Георгиевска Ј, Палчевски Г, Ивановски М, Тантуровски Д.	0,5

	XV конгрес на лекарите на Македонија, Зборник на апстракти, Охрид, 6-10 октомври 1999, стр. 366.	
	Hysteroscopic findings in patients with infertility Dimitrov Gl., Tofoski J, Todorov Z, Georgievska J, Matevska E. Book of abstracts of the IXth National Congress of Obstetrics and Gynaecology, Varna, 27-30.IX.2001, page 85-86	1
	Laparoscopic treatment of bilateral non-occlusive distal tubal disease Dimitrov Gl, Tofoski J, Georgievska J, Matevska E. Book of abstracts of the IXth National Congress of Obstetrics and Gynecology, Varna, 27-30.IX.2001, page 85-86	1
	Хигиено-диететски режим и здравствени превентивни мерки кај пациентки со ПЦОС Георгиевска Ј, Поповска С, Антоvsка В, Димитров Го. Втор конгрес на лекарите од превентивна медицина на Македонија со меѓународно учество, Зборник на резимеа, Охрид, 2-5 октомври 2002, стр. 68	1
	Наодите на бактериолошките анализи на цервиковагиналните брисеви во корелација со клиничката слика Георгиевска Ј., Поповска С., Антоvsка В., Втор конгрес на лекарите од превентивна медицина на Македонија со меѓународно учество, Зборник на резимеа, Охрид, 2-5 октомври 2002, стр. 68	1
	Prevention and therapy of postmenopausal atrophic bladder infection Antovska V, Popovska S, Dimitrov Go, Georgievska J, Jovanovska V. II Congress of the physicians of the Macedonian preventive medicine with the international participation, Book of abstracts, Ohrid, 2-5 October, 2002, page 68	1
	Dyslipidemia and hyperinsulinemia in patients with polycystic ovary syndrome (PCOS) Georgievska J, Popovska S, Tofoski J, Sapunov S, Bušinoska G. III National Congress of sterility, contraception and HRT with international participation, Book of abstracts, Borovec, Bulgaria, 10-13 March, 2002, page 45	1
	Serum leptin concentrations in women with polycystic ovary syndrome Popovska S, Tofoski J, Georgievska J, Georgieva S, Dzajkova-Levajković O, Stankov A, Bušinoska G. III National Congress of sterility, contraception and HRT with international participation, Book of abstracts, Borovec, Bulgaria, 10-13 March, 2002, page 35-36	1
	Primary amenorrhoea in a case with Laurence-Moon-Biedel Syndrome Georgievska J, Popovska S, Georgieva S. III National Congress of sterility, contraception and HRT with international participation, Book of abstracts, Borovec, Bulgaria, 10-13 March, 2002, page 36	1
	Лапароскопијата во третманот на бенигните тумори на јајникот-наш материјал Георгиевска Ј, Димитров Гл, Матевска Е, Петровски Љ, Сапунов С.	1

	Прв охридски состанок на гинеколози и перинатолози, Книга на апстракти, Охрид, Македонија, 23-26 јуни 2005, стр.13	
	Наши искуства во ендоскопското лекување на тубарната бременост Георгиевска Ј, Петровски Љ, Сапунов С, Ливринова В, Павловски Б, Трајковски В. Прв охридски состанок на гинеколози и перинатолози, Книга на апстракти, Охрид, Македонија, 23-26 јуни 2005, стр.14	1
	Контрацепција кај адолесцентната популација Георгиевска Ј, Ливринова В, Данева К, Николовска Е. Прв охридски состанок на гинеколози и перинатолози, Книга на апстракти, Охрид, Македонија, 23-26 јуни 2005, стр.40	1
	Нискодозажни орални контрацептиви - ефикасност и несакани ефекти Георгиевска Ј, Поповска С, Георгиева С, Сапунов С, Данева К, Ристевска И. Прв охридски состанок на гинеколози и перинатолози, Книга на апстракти, Охрид, Македонија, 23-26 јуни 2005, стр.40	0,5
	Концентрација на лептин кај хирзутни пациентки со полицистичен оваријален синдром: корелација со некои хормонални, метаболички и антропометриски параметри Георгиевска Ј, Поповска С, Георгиева С, Сапунов С. Прв охридски состанок на гинеколози и перинатолози, Книга на апстракти, Охрид, Македонија, 23-26 јуни 2005, стр.111	0,5
	Наши искуства во третманот на акните со Cyproterone-acetate Георгиевска Ј, Поповска С, Георгиева С, Сапунов С, Данева К. Прв охридски состанок на гинеколози и перинатолози, Книга на апстракти, Охрид, Македонија, 23-26 јуни 2005, стр.112	0,5
	Evaluation of levels of tumor marker CA-125 in patients operated because of ovarian endometriomas. Georgievska J, Cekovska S. BJCL XXII, 2015, 1: 60-61	1
	Our experience in medical management of patients with ectopic pregnancy with methotrexate. Georgievska J, Aneta S, Tofilovska V, Hadzi-Lega M. Book of abstracts of 6th Congress of the South-East European Society of perinatal medicine, Zagreb, Croatia, 4-6.12.2015.	1
	Influence of smoking on abortion and infertility rates. Sima A, Georgievska J, Simeonova S, Krstevska I. Book of abstracts of 6th Congress of the South-East European Society of perinatal medicine, Zagreb, Croatia, 4-6.12.2015	1
	Incidence of second and third trimester complications of pregnancy in the emergency department. Sima A, Georgievska J, Simeonova S, Dabeski D. Book of abstracts of 6th Congress of the South-East European Society of perinatal medicine, Zagreb, Croatia, 4-6.12.2015	1

	<p>Regular vaginal ph measurement and probiotics-reduced risk for preterm delivery. Trajkova K, Adamova G, Hadzi-Lega M, Georgievska J, Samardziski I, Jovanova D, Gurzanova T, Simeonova S, Kocoski G. J. Perinat. Med. 41(2013)</p>	1
	<p>Determination of proteinurija origin by electrophoretic urine analysis in hospitalized patients with preeclampsia Samardziski I, Livrinova V, Simeonova Krstevska S, Ilieva N, Bushinoska Ivanova G, Georgievska J. Book of abstracts of 12th World congress of perinatal medicine, Madrid, Spain, 3-6th November, 2015</p>	1
	<p>Human chorionic gonadotropin levels in patients with ectopic pregnancy. Georgievska J, Georgievski G, Cekovska S. BJCL, 2009, Vol. XVII(1):119</p>	1
	<p>Excisional surgery versus ablative surgery for treatment of patients with ovarian endometriomas and their effect on ovarian reserve. Georgievska J, Sapunov S, Antovska V, Hadzi-Lega M, Dimitrov Go, Markova V, Avramovska M. Book of abstracts of XVI National congress on infertility and reproductive health with international participation, Borovetz, Bulgaria, 12-15 March 2015</p>	1
	<p>Treatment of patient with hemiuterus and rudimentary communicating horn. Georgievska J, Stojcevski S, Antovska V, Sapunov S. Book of abstracts of XVI National congress on infertility and reproductive health with international participation, Borovetz, Bulgaria, 12-15 March 2015</p>	1
	<p>Inzulinska rezistencija i dislipidemija kod pacijentica sa sindromom policističnih jajnika (PCOS). Georgievska J, Popovska S, Sapunov S. Knjiga abstrakta drugog simpozijuma Novine u humanoј reprodukciji, Beograd, 30.11-01.12.2007, str. 75-77</p>	1
	<p>Our experience with Yasmin. Book of abstracts from 8th National Congress on sterility, contraception, hormone replacement therapy and gynaecological endoscopy with international participation. Georgievska J, Popovska S, Sapunov S, Georgieva S, Samardziski I. Borovetz, Bulgaria, 17-19 March 2007</p>	1
	<p>Планирање на семејството и современа контрацепција. Георгиевска Ј, Сапунов С, Поповска С, Георгиева С, Трајковски В, Тодоровска И, Ристевска И, Георгиевски Г. Зборник на апстракти од 17. конгрес на лекарите на РМакедонија со меѓународно учество, Охрид, 10-13 октомври 2007; стр.148</p>	1
	<p>Hysteroscopic treatment of endometrial polyps. Georgievska J, Popovska S, Sapunov S, Petrovski Lj, Dimitrov Gl, Dzikova E, Lazarova A. Book of abstracts of VII National congress on sterility, contraception and hormone replacement therapy with</p>	1

	international participation, Borovetz, Bulgaria, 19-22 March 2006, p.30-31	
	Гинеколошка лапароскопија кај претходно лапаротомирани пациентки. Николовска Е, Димитров Гл, Тофоски Ј, Матевска-Атанасовска Е, Георгиевска Ј, Тофоски Г. Зборник на апстракти на Вториот конгрес на гинеколози и опстетричари од Р. Македонија со меѓународно учество, Охрид, Р. Македонија; 28-30 септември 2003, стр. 93.	1
	Лапароскопска миомектомија-наши искуства. Димитров Гл, Тофоски Г, Георгиевска Ј, Матевска Е. Зборник на апстракти на Вториот конгрес на гинеколози и опстетричари од Р. Македонија со меѓународно учество, Охрид, Р. Македонија; 28-30 септември 2003, стр. 93-94.	1
	Оперативен хистероскопски третман на пациентки со неплодност и рекурентна фетална загуба. Георгиевска Ј, Димитров Гл, Тофоски Гл, Тодоров З. Зборник на апстракти на Вториот конгрес на гинеколози и опстетричари од Р. Македонија со меѓународно учество, Охрид, Р. Македонија; 28-30 септември 2003, стр.94.	1
	Дијагноза и лапароскопски терапевтски модалитети на екстерната ендометриоза – наши искуства. Георгиевска Ј, Тофоски Ј, Димитров Гл, Тофоски Г, Алулоски И, Трајковски В. Зборник на апстракти на Вториот конгрес на гинеколози и опстетричари од Р.Македонија со меѓународно учество, Охрид, Р.Македонија; 28-30 септември 2003, стр.94-95.	1
	Морфолошка структура и лапароскопски третман кај пациентки со неплодност поради дистална тубарна болест. Тофоски Г, Димитров Гл, Алуловски И, Николовска Е, Матевска Е, Георгиевска Ј. Зборник на апстракти на Вториот конгрес на гинеколози и опстетричари од Р. Македонија со меѓународно учество, Охрид, Р. Македонија; 28-30 септември 2003, стр.95-96.	1
	Хистероскопска метропластика како третман на пациентки со неплодност и рекурентна фетална загуба (РФЗ). Тофоски Г, Димитров Гл, Николовска Е, Тодоров З, Георгиевска Ј, Матевска Е. Зборник на апстракти на Вториот конгрес на гинеколози и опстетричари од Р. Македонија со меѓународно учество, Охрид, Р. Македонија; 28-30 септември 2003, стр.96-97	1
	Корелативна анализа меѓу хистероскопските и хистолошките наоди кај пациентки со ендометријален полип. Георгиевска Ј, Димитров Гл, Николовска Е, Матевска Е, Тодоров З, Тофоски Гл. Зборник на апстракти на Вториот конгрес на гинеколози и опстетричари од Р. Македонија со меѓународно учество, Охрид, Р. Македонија; 28-30 септември 2003, стр.98-99	1
	Корелација меѓу ултразвучна дијагноза, хистероскопска ресекција и хистопатолошка анализа на ендометријален полип.	1

	Матевска-Атанасовска Е, Димитров Гл, Тофоски Ј, Тодоров З, Георгиевска Ј, Николовска Е. Зборник на апстрактни на Вториот конгрес на гинекологи и опстетричари од Р. Македонија со меѓународно учество, Охрид, Р. Македонија; 28-30 септември 2003, стр.99-100	
	Abortion is the worst method of contraception (a case report). Georgieva S, Sapunov S, Georgievska J, Ristevska I, Todorovska I. Book of abstracts of 9-th National Congress of infertility, contraception, HRT and gynaecological endoscopy with international participation. Borovetz, Bulgaria, 11-12 April 2008.	1
	Laparoscopic treatment of endometrioma ovarii with excisional technique and effect on ovarian reserve. Georgievska J, Sapunov S, Antovska V, Hadzi-lega M, Book of abstracts of XIV National congress of infertility and reproductive health, Borovetz, Bulgaria; 7-10 March 2013	1
	Laparoscopic management of adnexal torsion. Georgievska J, Sapunov S, Tofoski Gl, Čaev I, Gjoreski J. Book of abstracts from Mediterranean symposium in reproductive medicine, Budva, 6-8 May 2010	1
	Tube-ovarian abscess of the right side with pelveoperitonitis as a result of migration of spiralaе T-Nova Scherring in multiparous (a case report). Georgievska J, Samardziski I, Sapunov S, Nikolovska E, Trimčevska K. Book of abstracts of XIII National Congress of sterility, contraception, HRT and gynecological endoscopy with international participation, Borovetz, Bulgaria, 17 March 2011	1
	Our experience in contraceptive counseling of patients in reproductive age. Georgievska J, Sapunov S, Antovska V, Popovska S, Dimitrov Go, Sima A. Book of abstracts of XIII National Congress of sterility and reproductive health, Borovetz, Bulgaria, 2012	1
	Incidence of first-trimester complications in the emergency department. Sima A, Georgievska J, Hadzi-lega M, Georgieva S, Trajkova K, Simeonova S, Dabeski D. Simposium: Od gameta do Fetusa, Udruzenje humane reprodukcije Srbije 2006.	1
4	Учество на научен/стручен собир со реферат (постерска презентација) (0.5 бода)	
	Fetal Fibronectin and IGFBP-1 as predictors of spontaneous Preterm Birth Marija Hadzi Lega, Daneva-Markova A, Micevska M, Atanasovska Bosku A, Gjirevski V 30th Jubilee Congress - The Fetus as a patient, Budva, Montenegro, 2014	0,5
	Clearview chlamydia MF in detection of chlamydial infection in gynecology Georgievska J, Popovska S, Palcevski Z. Balcan journal of clinical laboratory, VI / 1999, page 79	0,5
	Our experience with Logest - low dosage oral contraceptive from Schering	0,5

	Georgievska J, Georgieva S, Tofoski J, Popovska S, Georgievski G. Book of abstracts of the 7th Congress of the European Society of Contraception, Genova, 10-13 April, 2002, page 53	
	Transvaginal ultrasonography and CA-125 serum levels in the diagnosis of endometrioma Georgievska J, Sapunov S, Dzajkova-Levajković O, Livrinova V. 10th Meeting of the Balcan Clinical Laboratory Federation, Balcan journal of clinical laboratory, Ohrid, Macedonia, 17-21 September, 2002, page 131	0,5
	Correlation between serum leptin levels with body mass index and endocrine variables in polycystic ovary syndrome Popovska S, Dzajkova-Levajković O, Georgievska J, Sapunov S. 10th Meeting of the Balcan Clinical Laboratory Federation, Balcan journal of clinical laboratory, Ohrid, Macedonia, 17-21 September, 2002, page 10	0,5
	Вкупно	101,77

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста (стручно-апликативна):	Поени
1	Воведување нова јавноздравствена метода во областа на медицинските науки и здравството (првпат воведена во државата)	
	Воведување на тоталната лапароскопска хистеректомија како нова метода на Универзитетската клиника за гинекологија и акушерство, декември 2014 - во рамки на проектот: Воведување на 100 нови методи	4
2	Завршена специјализација во областа на медицинските науки и здравството	
	Специјализација по гинекологија и акушерство, Медицински факултет - Скопје, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје, Македонија	2
3	Предавање на институции од јавен интерес, културно-информативни центри	
	Спроведени едукации за матични лекари и педијатри во Р. Македонија од 2014-2016 година, организирано од Министерството за здравство на РМ. Вкупно 26 предавања x 0,5 поени = 13 поени	13
	Вкупно	19

ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС		
1	Студиски престој во странство (до три месеци)	
	Сертификат за престој во Klinikum Nord, Нирнберг – Германија, 2013 год.	0,5
	Сертификат за престој во Клинички центар Љубљана, 2014 год.	0,5
2	Учество во комисии и тела на државни и други органи	

	Член на Лекарската комора на Македонија, од 1995 година	1
	Член на Здружението на гинеколози и акушери на Македонија, 1992 година	1
	Член на Комисијата за акредитација на здравствени установи при УГАК	1
	Претседател на Првостепена комисија за прекин на бременоста при Универзитетската клиника за гинекологија и акушерство, Скопје, 2016 година	1
	Член на тело за спроведување на стручен испит на здравствените работници (при Лекарската комора на Република Македонија)	1
3	Награда за научни постигнувања од струкова организација	
	Благодарница од МЛД во 2007 година	3
	Плакета на МЛД во 2015 година	3
	ВКУПНО:	12
ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ		Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ		198,4
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ		101,77
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ		19
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС		12
Вкупно		331,17

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Славјанка Попова
с.р.
2. Доц. д-р Горан Димитров
с.р.
3. Доц. д-р Глигор Тофоски
с.р.
4. Проф. д-р Бети Зафирова Ивановска
с.р.
5. Доц. д-р Оливер Станков
с.р.

Ас.д-р сци. Ана Данева Маркова

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Д-р Ана Данева Маркова е родена на 21.7.1976 година во Скопје. Основно образование и општа гимназија завршила со континуиран одличен успех во Кочани. На Медицинскиот факултет во Скопје се запишала во 1995 година, а дипломирала во 2001 година со просечен успех 8,7. Државниот испит го положила на 4.7.2002 година. На 20.7.2003 година се вработила на Универзитетската клиника по гинекологија и акушерство во Скопје каде што работи до денес. Во 2003 година започнала специјализација по гинекологија и акушерство, а на 9.6.2008 го положила специјалистичкиот испит.

Во 2002 година се запишала на постдипломски студии на Медицинскиот факултет во Скопје, на отсекот гинекологија, а предвидените испити ги положила со просечен успех 10,0.

Во учебната 2010/2011 година се запишала на трет циклус (докторски) студии на Медицинскиот факултет во Ниш, Република Србија, на студиската програма медицина-клиничка медицина со обем од 180 (сто осумдесет) бодови ЕСПБ. Студиите ги завршила во ноември 2014 година, со просечен успех 10, 0.

На 3.7.2015 ја одбрала својата докторска дисертација на тема: „Влијанието на факторите на инфламација на текот и исходот на бременоста комплицирана со прееклампија” пред Комисија во состав:

- проф. д-р Јасмина Поповиќ, претседател
- проф. д-р Гордана Коциќ, член
- доц. д-р Драгана Радовиќ Јаношевиќ, член
- доц. д-р Милан Стефановиќ, ментор и член
- проф. д-р Дејан Филомоновиќ, член од Медицинскиот факултет во Белград.

Со тоа се стекнала со научниот степен доктор на науки од научната област гинекологија и акушерство (потесна област: перинатологија).

Активно ги владее англискиот, францускиот, српскиот и хрватскиот јазик. Поседува Кембриџ Б1 - сертификат за познавање на англискиот јазик.

На 10.11.2015 година е избрана во звањето асистент - докторанд на Катедрата за гинекологија и акушерство. Последниот реферат за избор е објавен во Билтенот бр.1110 од 1.11.2015 година

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата, објавени во Билтенот бр. 1110 како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

2. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, Медицински факултет - Скопје, кандидатката д-р Ана Данева Маркова во 2005 година е избрана за помлад асистент на Медицинскиот факултет по предметот гинекологија и акушерство, а во 2015 година за асистент-докторанд на катедрата за гинекологија и акушерство на Медицинскиот факултет во Скопје и од тогаш учествува активно во изведувањето на практичната настава по предметите гинекологија и акушерство, клиничко испитување и семејна медицина за студентите на Медицинскиот факултет, како и во клиничката практика за специјализантите по гинекологија и акушерство.

Од 2015 до март 2016 година била едукатор на 10 специјализанти во спроведување на турнусот патолошка бременост. Била вклучена и во едукацијата на специјализантите по семејна медицина како едукатор од 2014 година до денес.

Од 2014 едукатор и предавач е на специјалисти по семејна медицина и педијатри на теми од гинекологија и акушерство, медицина базирана на докази, организирани од Министерството за здравство.

Научноистражувачка дејност

Д-р Ана Данева Маркова има објавено вкупно 58 научни трудови од областа на гинекологијата и акушерството, 11 труда со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно списание со меѓународен уредувачки одбор, од кои 4 научни труда во научни списанија со импакт-фактор (фактор на влијание), 7 труда со оригинални научни/стручни резултати објавени во зборник на трудови од научен собир со меѓународен уредувачки одбор, 1 секциско предавање на научен собир, како и 47 апстракти објавени во зборник на конференција - меѓународна, и 15 постерски презентации. Била национален координатор на 1 меѓународна клиничка студија.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Ана Данева Маркова активно е вклучена во стручно-апликативната работа на Одделот за патолошка и високоризична бременост. Врши стручна експертиза и во амбуланта за супервизија и фетални скрининг.

Д-р Ана Данева Маркова е претставник на Република Македонија во Медитеранската организација за ултразвук во гинекологија и акушерство од 10.10.2014 година, како и член на научниот комитет при истото Здружение. Член е на: Интернационалното здружение за ултразвук во гинекологијата и акушерството, Европското здружение за гинекологија и акушерство, Македонската лекарска комора, Македонското лекарско друштво, Македонската перинатолошка асоцијација и Комората на судски вештаци на Р. Македонија.

Д-р Ана Данева Маркова од јуни 2015 година е акредитирана од страна на Министерството за правда на Р.Македонија како судски вештак по гинекологија и акушерство. Од 2010 година, од страна на Лекарската комора на Македонија е избрана како акредитиран испитувач за спроведување на стручен испит за здравствените работници со високо образование и повторно е реизбрана во 2014 година.

Кандидатката д-р Ана Данева Маркова остварила експертски активности во областа на репродуктивното здравје, унапредување на матеалното здравје преку вклучување во бројни активности на СЗО. Од јули 2010 година, член е на тимот за изработка на протоколи во областа на перинатологијата, формиран од Министерство за здравство во соработка со UNICEF.

Учествува во клиничката студија на ЈЗУ Универзитетска клиника за гинекологија и акушерство - Скопје, со наслов "Плацентен алфа-1 микроглобулин кај заканувачко предвремено породување, одобрено од Етичка комисија број 15-1070/1 од 20.2.2012.

Присуствувала на повеќе работилници и курсеви од областа на перинатологијата во земјата и во странство:

- 1) во јуни 2009 година, Дубровник, Хрватска завршила курс за напреден ултразвук во гинекологијата и акушерството организиран од Inter University School of Medical Ultrasound; во иста организација учествувала на уште четири курса одржани во Тирана, 2009 година, во Скопје (2014 и 2015 година) и во Охрид, 2012 година;
- 2) во април 2011 учествувала на работилниците: Превенција - сексуално насилство и Хормонска контрацепција, во Скопје, организирани од страна на Македонското лекарско друштво и Светската здравствена организација;
- 3) во април 2012 година, го завршила првиот модул од семинарот, „Медицина базирана на докази“, организиран од страна на Cochrane-овата гранка на Хрватска;
- 4) во март 2013 година учествувала на работилницата: Фетална ехокардиографија, во Софија, Бугарија;
- 5) во април 2013 година во Лондон, Royal Brompton Hospital, завршила курс за пренатален скрининг на вродени срцеви аномалии;
- 6) во мај 2013 година, завршила курс за напредна фетална ехокардиографија, во Истанбул;
- 7) во декември 2014 година, под покровителство на Министерството за здравство, остварила обука за фетална ехокардиографија во Harris Birthright research center, Kings College, Лондон, Англија;
- 8) во март 2015 година, Скопје завршила тренинг (курс) за неонатална реанимација организиран од Министерството за здравство.
- 9) во септември 2015 година завршила курс на фетална невросонографија, во Скопје, организиран од македонскиот огранок на Ian Donald Inter-University school of medical ultrasound.

Има остварено и други повеќемесечни студиски престои во странство во врвни центри од областа на перинатологијата:

- 1) во мај 2012 остварува едномесечен престој на одделот за ризична бременост при Сerrahpasa Медицински факултет - Истанбул, каде што завршува постдипломска обука за фетална ехокардиографија;
- 2) во септември 2013 година, престојувала во Универзитетска Клиника во Берлин, Vivantes Neucoln Clinic;
- 3) во февруари, 2013 година во Грац, Австрија, престојувала како визитинг – доктор на Клиниката за гинекологија и акушерство, при Медицинскиот факултет во Грац, на оддел за ризична бременост;
- 4) во декември 2014 година, под покровителство на Министерството за здравство остварува обука за фетална ехокардиографија во Harris Birthright research center, Kings College, Лондон, Англија.

Особена активност кандидатката покажува во дејностите од поширок интерес. Активно е вклучена во работата на стручни комисији и работни групи:

- Второстепена комисија за боледување при УГАК;
- претседател на Комисија за набавки до 5000 евра при УГАК;
- член на Првостепена комисија за прекин на бременост при Универзитетската клиника за гинекологија и акушерство;
- Комисија за контрола на квалитет при Универзитетската клиника за гинекологија и акушерство;
- Етичка комисија при Универзитетската клиника за гинекологија и акушерство;
- акредитиран испитувач за стручен испит на докторите на медицина во периодот од 2010 до 2016 година;
- Комисија за квалитет и акредитација на здравствени установи при УГАК.

Оценка од самоевалуација

Кандидатката д-р Ана Данева Маркова, во периодот од 2012/2013 (зимски семестар), е оценета со 4,87 бода, 2012/2013 (летен семестар) со 4,68 бода (од можни 5 бода), во 2013/2014 (зимски семестар) со 10,0, 2013/2014 (летен семестар) со 9,70, во 2014/2015, зимски семестар со 9,79 и во летен семестар е оценета со 9,64 бода.

Кандидатката д-р Ана Данева Маркова во периодот во 2016 (зимски семестар) е оценета со 9,92 бода, со што доби позитивна оценка од анонимно спроведената анкета на студентите на Медицинскиот факултет.

Анекс 2

ОБРАЗЕЦ

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Ана Душан Данева Маркова

(име, татково име и презиме)

Институција: Медицински факултет, УКИМ, Скопје, ЈЗУ Универзитетска клиника за гинекологија и акушерство

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: гинекологија и акушерство

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста (наставно-образовна):	Поени
1	Одржување на вежби (лабораториски, клинички, аудиториски или изработка на семинарски труд) (0,03)	
	Асистент по предметот гинекологија и акушерство - студенти по општа медицина (22 семестри, 26 групи)	42,02
	Асистент по клиничко испитување (6 семестри) - студенти по општа Медицина (12 кандидати)	1,08
2	Консултации со студенти (0,002)	
	Асистент по предметот гинекологија и акушерство (16 семестри)	1,04
3	Консултации со студенти во рамките на здравствена клиничка практика (0,2)	
	100 студенти	22
4	Настава во школи и работилници –предавач (1)	
	Континуирана едукација за матични лекари и педијатри, 2014	1
	Континуирана едукација за матични лекари и педијатри, 2015	1
	Континуирана едукација за матични лекари и педијатри, 2016	1
5	Настава во школи и работилници – учесник (1)	
	3 rd Macedonian Ian Donald Course – Advanced in ultrasound in Obstetrics, Gynecology and Neonatology, Skopje, 26-28 September 2014	1
	4-th Macedonian Ian Donald Course – Advances in Ultrasound in Obstetrics, Gynecology and Neonatology, held in Skopje, Macedonia on the 25 th -27 th September 2015	1
	2 nd Albanian Ian Donald Course – Advanced in ultrasound in Obstetrics, Gynecology and Neonatology, Tirana	1
	2 nd Macedonian Ian Donald Course – Advanced in ultrasound in Obstetrics, Gynecology and Neonatology, Skopje, 26-28 September 2013	1
	1 st Macedonian Ian Donald Course – Advanced in ultrasound in Obstetrics, Gynecology and Neonatology, Skopje, 26-28 September 2013.	1
	Јуни 2009 година, Дубровник, Хрватска Курс за напреден ултразвук во гинекологијата и акушерството организиран од Inter University School of Medical Ultrasound.	1

Ред. број	Назив на активноста (наставно-образовна):	Поени
	Април 2013 година, Лондон, Royal Brompton Hospital, курс за пренатален скрининг на вродени срцеви аномалии.	1
	Мај 2013 година, Курс за напредна фетална ехокардиографија, Истанбул, Турција.	1
	Март 2015 година, Скопје, обука (курс) за неонатална реанимација организиран од Министерството за здравство.	1
	Март 2013 година, работилница: Фетална ехокардиографија, Софија, Бугарија.	1
	Работилница: април 2012 година, прв модул од семинарот: „Медицина базирана на докази“, организиран од страна на Сочган-овата гранка на Хрватска.	1
	Работилница: Превенција - сексуално насилство, во Скопје, организиран од страна на Македонското лекарско друштво и Светската здравствена организација.	1
	Работилница: Хормонска контрацепција, во Скопје, организирана од страна на Македонското лекарско друштво и Светската здравствена организација.	1
	Сертификат за учество на 11. Секциски состанок на ЗГОМ во Скопје од 2005 - 2016 и 9 секциски состаноци на Перинатолошката асоцијација на Република Македонија	1
6	Ментор и едукатор на здравствена едукација	
	Едукатор на специјализанти по гинекологија и акушерство во периодот од 2014 - 2016: патолошка бременост 35 неделен бр. часови x 26 работни недели x 0,08	72,8
	Едукатор за здравствена едукација: Центар за семејна медицина, едукатор во 2014/2015 година 5 кандидати x 2 недели x 35 часа/неделно x 0,08 = 28 3 кандидати x 1 недела x 35 часа/неделно x 0,08 = 8,4	36,4
	Вкупно	192,34

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
1	Учесник во меѓународна клиничка студија (5 бода)	
	“Плацентен алфа-1 микроглобулин кај заканувачко предвремено породување, одобрено од Етичка комисија број 15-1070/1 од 20.2.2012.	5
2	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор (6 бода)	
	Cytokines and C – ractive protein in moderate and severe preeclampsia <i>Ana Daneva Markova</i> , Marija Hadzi Lega, Jasmina Popovic Perinatal Journal 2015, 23 (3):186-193 80% од 6 = 4.8	4.8

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
	<p>Combination of selected biochemical markers and cervical length in the prediction of impending preterm delivery in symptomatic patients <u>A. Daneva Markova</u>, M. Hadzi Lega, M. Stefanovic, M. Clinical And Experimental obstetrics & Gynecology, Vol XLIII no 2, 2016 ISSN 0390-6663, 7847050 Canada Inc 80% од 6 = 4.8+0.42 I.F.= 5.22</p>	(IF) 5.22
	<p>Comparison of Foley Catether and prostoglandin E2 tablets for the induction of labor at term. <u>Ana Daneva Markova</u>¹, Marija Hadži-Lega¹, Milan Stefanović². Acta Medica Medianae 2013;52(4):21-26. 80% од 6 = 4.8</p>	4.8
	<p>The correlation of maternal interleukin 4 and indicators of moderate and severe preeclampsia <u>Ana Daneva Markova</u>; Marija Hadzi Lega, Katerina Kasapinova; Anastasika Popovska International Journal of Medicine and Helth Research, IJMHR/vol.1/Issue 1/2015 60% од 6 = 3.6</p>	3,6
	<p>Interleukin 6 and fetal fibronectin as a predictors of preterm delivery in symptomatic patients Hadzi Lega M, <u>Daneva Markova A</u>, Stefanovic M, Tanturovski M. Bosnian Journal of basic Medical Sciences, Jan 2015. ISSN 1840-4812 60% од 6 = 3.6 + IF (0,44) = 4,04</p>	(IF) 4.04
	<p>Correlation of cervical legth, fetal fibronectin, pHIGFBP-1, and cytokines in spontaneous preterm birth up to 14 days from sampling. Hadzi Lega M, <u>Daneva Markova A</u>, Stefanovic M, Tanturovski M, Journal of Perinatal Medicine. ISSN (Online) 1619-3997, ISSN, December 2014 60% од 6 = 3.6 + IF (1,36) = 4.96</p>	(IF) 4.96
	<p>Evaluation of fetal heart rate during Amniocentesis in fetuses with normal and abnormal karyotype. Hadži -Lega M., <u>Daneva-Markova A.</u>, E. Sozovska, Macedonian Medical Review 2014; 68 (1) 80% од 6 = 4.8</p>	4,8
	<p>Cervical length and Phosphorilated insulin like growth factor binding protein-1 as the predictors of spontaneus preterm delivery in symptomatic women. Hadzi-Lega Marija¹, <u>Daneva Markova Ana</u>¹, Stefanovic Milan². Sanamed 2014, 9 (2) ISSN-1452-662X 80% од 6 = 4.8</p>	4.8
	<p>Fetal fibronectin and phosphorilated insulin like growth factor binding protein-1 as predictors of spontaneus preterm delivery. Hadži-Lega M., <u>Daneva Markova A.</u>, Stefanovic M., Girevski V.</p>	3.6

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
	Acta Medica Medianae 2014, Vol 53, no I, March 2014 ISSN 0365-4478 60% од 6 = 3.6	
	Nuchal translucency and normal karyotype correlations and possibilities. <i>Ana Daneva Markova</i> ¹ , Marija Hadži-Lega ¹ , Arta Bina ¹ , Tanja Nikolova ¹ . Medicus 2013, vol.18 (2): 134-136 60% од 6 = 3.6	3.6
	Combination of selected biochemical markers and cervical length in the prediction of impending preterm delivery in symptomatic patients M. Hadzi Lega, <i>A. Daneva Markova</i> , M. Stefanovic, M. Tanturovski Clinical and Experimental obstetrics & Gynecology, Vol XLIII no 1, 2016 ISSN 0390-6663, 7847050 Canada Inc 60% од 6 = 3.6+0.42 I.F	(IF) 4.02
3	Секциски предавања на научен/стручен собир (1 бод)	
	Учество како поканет предавач на стручниот редовен состанок на Здружението на гинеколози и опстетричари на РМ, 24.4.2009 година, Скопје	1
4	Апстракти објавени во зборник на конференција-меѓународна (1 бод)	
	Уринарни протеини кај пациенти со хронична бубрежна инсуфициенција сепарирани со тенкослојна градиентна (22%) SDS-PAG електрофореза. <i>Данева А.</i> , Касапинова К, Данева А. 22. Интернационален медицински и студентски научен конгрес, Охрид, Македонија, Книга на апстракти 1998:	1
	Surgical treatment of lumbal spinal stenosis Filipce V, Mitof-Visurski L, Stolevski V, Saveski J, Saveska A, <i>Daneva A</i> , Kasapinova K, Peneva O, Trajkovski G. Eastern-Atlantic Student Research Forum, University of Miami, School of Medicine, Abstract book 2000:	1
	Neonatal outcome of fetal breech presentation after vaginal delivery versus cesarean section – our experience Trajkova Kornelija, G. Adamova, I. Samardziski, E. Dzikova, T. Gurzanova, G. Tofoski, M. Hadzi-Lega, B. Pavlovski, <i>A. Daneva-Markova.</i> ; 17 th World Congress of Perinatology and Gynaecology, 7-11 of October 2007, Firenze, Italy	1
	Interleukin 6 and fetal fibronectin in prediction of preterm delivery in symptomatic patients M. Hadzi Lega, <i>A. Daneva Markova</i> , M. Tanturovski XXIV European Congress of Perinatal Medicine, 4-7 June 2014, Florence, Italy The Journal Of Maternal-Fetal Medicine, Volume 27, Supplement 1, June 2014	1

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
	<p>Cervical length and phosphorilated insulin growth factor binding protein-1 as a predictors of spontaneous women M. Hadzi Lega¹, <u>A. Daneva Markova</u>¹, M. Micevska¹, A. Atanasovska Bosku¹, & V. Gjirevski¹ XXIV European Congress of Perinatal Medicine, 4-7 June 2014, Florence, Italy The Journal Of Maternal-Fetal Medicine, Volume 27, Supplement 1, June 2014</p>	1
	<p>Cytokines and Cervical Length in gestational Hypertension: Incidence of preterm birth <u>Ana Daneva Markova</u>, Hadzi Lega M, Bina A, Tofilovska V, Atanasova Bosku A 30th Jubilee Congress - The Fetus as a patient, Budva, Montenegro, 2014</p>	1
	<p>Fetal Fibronectin and IGFBP-1 as predictors of spontaneous Preterm Birth Marija Hadzi Lega, <u>Daneva-Markova A</u>, Micevska M, Atanasovska Bosku A, Gjirevski V 30th Jubilee Congress - The Fetus as a patient, Budva, Montenegro, 2014</p>	1
	<p>Prediction of preterm birth with different biochemical markers and cervical length Hadzi-Lega M.¹ , <u>Daneva Markova A.</u> ¹ , Stefanovic M. ² , Girevski V., ¹ Sterjovska-Aleksovska A. ³ 13th World Congress in Fetal Medicine, Poster presentation , Nice, France, June 2014</p>	1
	<p>Correlation of pro and anti inflamatory cytokines in different grades of pre-eclampsia <u>Daneva Markova A</u>, Hadzi Lega M, Atanasovska Bosku A, Stefanovic M 13th World Congress in Fetal Medicine, Poster presentation , Nice, France, June 2014</p>	1
	<p>Sonographic cervical length and biochemical markers in spontaneous preterm birth (SPTB) up to 14 days from sampling Marija Hadzi Lega, <u>Ana Daneva Markova</u>, Milan Stefanovic 11th Congress of the Mediterranean Association for Ultrasound in Obstetrics and Gynecology, Perinatal Journal, Vol 22 Supplement, October 2014 9-12 October 2014, Belek, Antalya, Turkey</p>	1
	<p>Ratio of middle cerebral artery/umbilical artery Doppler velocimetry and status of newborn in preeclampsia; <u>Daneva Markova A</u>, Hadzi Lega M, Stefanovic M, Sterjovska A 11th Congress of the Mediterranean Association for Ultrasound in Obstetrics and Gynecology, Perinatal Journal, Vol 22 Supplement, October 2014 9-12 October 2014, Belek, Antalya, Turkey</p>	1
	<p>Adverse effects of amniocentesis in twin pregnancies T. Nikolova, G. Adamova, <u>A. Daneva Markova</u>, M. Hadzi lega, E. Dzikova</p>	1

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
	Abstract for the 14 th International Congress on Twin Studies and The 2 nd World Congress on Twin Pregnancy, Florence, Italy, April 1-4, 2014. Twin Research and Human Genetics, Volume 15 Number 2, April 2012 (Impact Factor 1,583)	
	Ductus venosus Doppler at 11 to 13 weeks of Gestation in the Prediction of Outcome in Twin Pregnancies M. Hadzi Lega, <u>A. Daneva Markova</u> , S. Simeonova Abstract for the 14 th International Congress on Twin Studies and The 2 nd World Congress on Twin Pregnancy, Florence, Italy, April 1-4, 2014. Twin Research and Human Genetics, Volume 15 Number 2, April 2012 (Impact Factor 1,583)	1
	Perinatal outcome of twin pregnancies after assisted reproduction and spontaneus conception <u>A. Daneva Markova</u> , T. Nikolova, M. Hadzi Lega, N. Nikolova Abstract for the 14 th International Congress on Twin Studies and The 2 nd World Congress on Twin Pregnancy, Florence, Italy, April 1-4, 2014. Twin Research and Human Genetics, Volume 15 Number 2, April 2012 (Impact Factor 1,583)	1
	Role of heme oxygenase and carbon monoxide in the pathogenesis of Preeclampsia Hadzi-Lega Marija, <u>Daneva-Markova A.</u> , Stefanija A, Livrinova V, Chibisheva V, Janushevska A. 3 rd Congress of Gynecologists and Obstetricians of Macedonia 16-19 May 2013, Ohrid (With International Participation), Plenary Sesion – perinatology ПЕ 21	1
	Twin Pregnancy: A comparison study of preterm labor, preterm premature rupture of membranes, gestational age at delivery, maternal age, and length of hospital stay <u>Daneva-Markova Ana</u> , Hadzi-Lega M, Bina A, Sterjovska A. 3 rd Congress of Gynecologists and Obstetricians of Macedonia 16-19 May 2013, Ohrid (With International Participation) Plenary Sesion – perinatology ПЕ 26	1
	Correlation between C-Reactive Protein and Preeclampsia Hadzi-Lega Marija, <u>Daneva – Markova A.</u> , Stefanija A., Livrinova V., Chibisheva V., Janushevska A. 3 rd Congress of Gynecologists and Obstetricians of Macedonia 16-19 May 2013, Ohrid, Plenary Session – Plenary session – perinatology ПЕ	1
	Fetal Middle Cerebral to uterine pulsatility index ratios in normal and preeclamptic pregnancies Hadzi_lega Mar., Hadzi Lega Mak.; Livrinova V., <u>Daneva A.</u> , Adamova G., Jovanovska V., Stefanija A. 19 th FIGO World Congress of Gynecology and Obstetrics October 2009, Cape Town, South Africa, Abstract Book p 445	1
	Predisposing factors for preeclampsia in twin pregnancies T. Nikolova, Adamova G, Jovcevski S, <i>Hadzi Lega M</i> , Risteska I, <u>Daneva A</u> , Vojnika A. 9 th World Congress of Perinatal Medicine, Berlin, 2009	1

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
	Chlamydia trachomatis in pregnancy and its corelation in post-partum endometritits; <u>Daneva-Markova A.</u> Nikolova T, Trajkova K, Vojnika A, Bina A, Hadzi-Lega M, SEG 2009 Rome	1
	Frequency and treatment of Menorrhagia <u>Ana Daneva-Markova</u> , F. Besimi, A. Vojnika, A. Sima, I. Risteska, A. Bina, T. Nikolova. European Society of Gynaecological Oncology, March 2007, Tirana, Albany	1
	Smoking in pregnancy as an etiological factor of the IUGR Aneta Sima, A. Bina, A. <u>Daneva-Markova</u> , A. Vojnika, T. Nikolova. European Society of Gynaecological Oncology, March 2007, Tirana, Albany	1
	Rate of maternal and fetal injuries during vaginal delivery in macrosomic fetuses Arta Vojnika, S. Jovcevski, I. Risteska, <u>A. Daneva-Markova</u> , A. Sima, T. Nikolova, A. Bina. European Society of Gynaecological Oncology, March 2007, Tirana, Albany	1
	Perinatal outcome of preterm newborns with birth weight from 1500 to 2500 gr; Tatjana Gurzanova Mileva, Gordana Adamova, Igor Samardziski, Kornelija Trajkova, Elizabeta Petkovska, <u>Ana Daneva- Markova</u> . 20th European Congress of Obstetrics and Gynaecology- Potugal 2008	1
	Caesarean section as an operative method of delivery completion in patient with PIH; <u>Daneva-Markova</u> , T. Nikolova, E. Nikolovska, K. Trajkova. 15 World Congress on Human Reproduction- Venezia, March 5-9 2009	1
	Manifestations of somatic disturbances in early post menopause in women after physiological and surgical menopause; <u>Daneva-Markova A</u> , Antovska V, Stefanija A, Kiproska G. 14th World Congress of Gynecological Endocrinology- Firenze, March 4-7 2010	1
	Risk factors in relation to endometrial adenocarcinoma diagnosis features; <u>Daneva-Markova A</u> , Antovska V, Stefanija A, Kiproska G. World Congress of Gynecological Endocrinology- Firenze, March 4-7, 2010	1
	Chorionicity in twin gestations and the risk of stillbirth; Tanja Nikolova, Vesna Antovska, Adela Stefanija, <u>Ana Daneva Markova</u> , Irena Risteska, Arta Vojnika. 9 th World Congress of Perinatal Medicine- Berlin, October 24-28 2009	1
	Anti-inflammatory II 4 in moderate and severe preeclampsia <u>Daneva Markova A</u> , Hadzi Lega M, Girevski V. 12 World Congress of Perinatal Medicine- Madrid, November, 2015	1
	Correlation of cervical length and different biochemical markers in spontaneous preterm birth up to 7 days in symptomatic patients	1

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
	Hadzi Lega M, <u>Daneva Markova A</u> , Girevski V. 12 World Congress of Perinatal Medicine- Madrid, November, 2015	
	Cytokines as predictors in moderate and severe preeclampsia <u>Daneva Markova A</u> , Hadzi Lega M, Girevski V. 14 World Congress in fetal Medicine, June- Crete, Greece, 2015	1
	Indicators of moderate and severe preeclampsia in correlation with IL-10 Stefanovic M, Daneva Markova A , Hadzi Lega M, Girevski V. 15-18 April 2015, 8 International Symposium on Diabetes, Hypertension, Metabolic Syndrome and Pregnancy and poster presentation, April -Berlin, 2015	1
	The effect of maternal obesity on pregnancy outcomes in woman with preeclampsia. Hadzi Lega M, Daneva Markova A , Stefanovic M, Girevski V. 8 International Symposium on Diabetes, Hypertension, Metabolic Syndrome and Pregnancy and poster presentation, April -Berlin, 2015	1
	Cervical length and different biochemical markers in spontaneous preterm birth in symptomatic patients Hadzi Lega M, Daneva Markova A , Stefanovic M, Girevski V. 14 World Congress in Foetal Medicine and poster presentation, Crete, Greece, 2015	1
	Clinical-morphological changes of cervix uteri and vesica urinaria associated to HPV <u>Daneva Markova</u> ; G. Dimitrov, V. Antovska, A. Stefanija, G. Kiprovska, T. Nikolova. April 1-4, 2012 Florence, Italy-International Congress on twin research and 2nd World Congress on Twin Pregnancy	1
	HPV status after operative treatment in women with CIN G. Dimitrov, T. Nikolova, <u>A. Daneva-Markova</u> , A. Vojnika, A. Bina, I. Suplinovska. April 1-4, 2012 Florence, Italy-International Congress on twin research and 2nd World Congress on Twin Pregnancy	1
	Perinatal outcome of twin pregnancy after assisted reproduction and spontaneous conception <u>Daneva-Markova</u> , T. Nikolova, M. Hadzi-Lega 3 rd Congress of Gynecologist and Obstetricians of Macedonia, 16-19 May, Ohrid Macedonia, AGOM	1
	Ductus venous Doppler at 11 to 13 weeks of gestation in the prediction of outcome in twin pregnancies M. Hadzi-Lega <u>Daneva-Markova</u> , T. Nikolova, 3 rd Congress of Gynecologist and Obstetricians of Macedonia, 16-19 May, Ohrid Macedonia, AGOM	1
	Does ovarian endometriosis have an impact on perinatal outcomes in IVF pregnancies: To operate before IVF or NOT? Sterjovska-Aleksiovska A, Dimitrov G, ZisovskaE, <u>Daneva Markova A</u> . July, 2014, Nice, France, 13th World Congress of Fetal Medicine	1

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
	<p>Prevalence antibiotic susceptibility of genital mycoplasma hominis and ureaplasma urealiticum in a University hospital in Macedonia Atanasova Boshku A, M. Hadzi Lega, <u>A. Daneva Markova</u> Poster abstracts – EuroMedLab Paris 2015, 21-25 June 2015 Clin Chem Med 2015, Special Suppl, pp S1 – S1450, June 2015</p>	1
	<p>Risk of malignancy index in preoperative evaluation of patients with pelvic mass. Nikolova T, Antovska V, Dimitrov G, Nikolova N, Hadzi Lega M, <u>Daneva-Markova A.</u> 17th International meeting of the European Society of Gynecological Oncology, Milan.2011; Abstract book: 859</p>	1
	<p>Predisposing factors for preeclampsia in twin pregnancies Tanja Nikolova, Gordana Adamova, Sasa Jovceski, Marija Hadzi-Lega, Irena Risteska, <u>Ana Daneva</u>, Arta Vojnika, Valentina Tofiloska, Irena Suplinoska, Natasa Nikolova Abstracts, Journal of perinatal medicine, 9th World Congress of Perinatal medicine, 537, Berlin, Germany, 2009</p>	1
	<p>The effect of maternal obesity on pregnancy outcomes in women with preeclampsia M. Hadzi Lega, <u>A. Daneva Markova</u>, A. Popovska, D. Mijakovski. The 8th International symposium on Diabetes, Hypertension, Metabolic syndrome and pregnancy, April 15-18 2015 in Berlin, Germany</p>	1
	<p>Correlation of cervical length and different biochemical markers in sontaneous preterm birth up to 14 days in symptomatic patients, Hadži-Lega M. <u>Daneva Markova A.</u> Girevski V. Stefanovic M. Poster presentation, International Society for Prenatal Diagnosis 19thInternational Conference on Prenatal Diagnosis and Therapy, 13-15 july 2015, Washington, DC United States</p>	1
	<p>Anti-inflammatory II 4 in moderate and severe preeclampsia <u>Ana Daneva Markova</u>, Marija Hadzi Lega, Vlatko Girevski 12th World Congress of Perinatal Medicine, Madrid (Spain) from 3rd to 5th of November, 2015</p>	1
	<p>Pro and anti-inflammatory cytokines in moderate and severe preeclampsia M. Stefanovic¹, J. Popovic¹, M. Hadzi Lega², <u>A. Daneva Markova²</u> the 8th International symposium on Diabetes, Hypertension, Metabolic syndrome and pregnancy, April 15-18 2015 in Berlin, Germany</p>	1
8	<p>Учество на научен/стручен собир со реферат (постерска презентација) (0.5 бода)</p>	
	<p>Fetal Fibronectin and IGFBP-1 as predictors of spontaneous Preterm Birth Marija Hadzi Lega, <u>Daneva-Markova A</u>, Micevska M, Atanasovska Bosku A, Gjirevski V 30th Jubilee Congress - The Fetus as a patient, Budva, Montenegro, 2014</p>	0,5

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
	Prediction of preterm birth with different biochemical markers and cervical length Hadži-Lega M., <u>Daneva Markova A.</u> , Stefanovic M., Girevski V., Sterjovska-Aleksovska A. 13 th World Congress in Fetal Medicine, Poster presentation, Nice, France, June 2014	0,5
	The effect of maternal obesity on pregnancy outcomes in women with preeclampsia M. Hadzi Lega, A. <u>Daneva Markova</u> , A. Popovska, D. Mijakovski the 8 th International symposium on Diabetes, Hypertension, Metabolic syndrome and pregnancy, April 15-18 2015 in Berlin, Germany	0.5
	Correlation of cervical length and different biochemical markers in sontanous preterm birth up to 14 days in symptomatic patients, Hadži-Lega M. <u>Daneva Markova A.</u> Girevski V. Stefanovic M. Poster presentation, International Society for Prenatal Diagnosis 19 th International Conference on Prenatal Diagnosis and Therapy, 13-15 july 2015, Washington, DC United States	0.5
	Anti-inflammatory Il 4 in moderate and severe preeclampsia <u>Ana Daneva Markova</u> , Marija Hadzi Lega, Vlatko Girevski 12 th World Congress of Perinatal Medicine, Madrid (Spain) from 3 rd to 5 th of November, 2015	0.5
	Pro and anti-inflammatory cytokines in moderate and severe preeclampsia M. Stefanovic ¹ , J. Popovic ¹ , M. Hadzi Lega ² , <u>A. Daneva Markova²</u> the 8 th International symposium on Diabetes, Hypertension, Metabolic syndrome and pregnancy, April 15-18 2015 in Berlin, Germany	0,5
	ВКУПНО	104,24

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста (стручно-уметничка):	Поени
1	Воведување нова јавноздравствена метода во областа на медицинските науки и здравството (првпат воведена во државата)	
	Воведување на нова метода за предикција на тежината на прееклампсија со комбинација на биофизички и биохемиски предиктори кај пациентки со прееклампсија, јули 2015 година	4
	Воведување на напредната фетална ехокардиографија како нова метода на Универзитетската клиника за гинекологија и акушерство, декември 2014 - во рамки на проектот: Воведување на 100 нови методи	4

Ред. број	Назив на активноста (стручно-уметничка):	Поени
2	Клиничка или научно-апликативна студија во областа на медицинските науки и здравството (учесник) (1 бод)	
	„Плацентен алфа-1 микроглобулин“ кај заканувачко предвременно породување, одобрено од Етичка комисија број 15-1070/1 од 20.2.2012.“ – учесник, документ од Министерството за здравство на РМ	1
3	Завршена специјализација во областа на медицинските науки и здравството	
	Специјализација по гинекологија и акушерство, Медицински факултет - Скопје, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје, Р. Македонија.	2
4	Предавање на институции од јавен интерес, културно-информативни центри	
	Спроведени едукации за матични лекари и педијатри во Р. Македонија од 2014 до 2016 година, организирано од Министерството за здравство на РМ. Вкупно 26 предавања x 0.5 поени = 10 поени	13
	Вкупно	24
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС		
1	Студиски престој во странство (до три месеци)	
	Сертификат за престојна Медицински факултет и оддел за патолошка бременост, Грац, Австрија, 2014 година	0,5
	Сертификат за престој на Медицински факултет и Курс за фетална ехосонографија, Истанбул, Турција, 2013	0,5
	Престој и добиен Сертификат за учество на International Congress of high risk pregnancy, Trieste, November, 2014	0,5
	Стручен престој во: Берлин, Vivantes Neucoln University Clinic	0,5
	Сертификат за пренатално откривање на срцеви маани од ISUOG, Royal Brompton Hospital, London, 2013 година	0,5
	Стручен престој во: Haris Birthright Research Center, King's College Hospital, Fetal medicine foundation, London, во рамки на Проектот за воведување на 100 нови методи (воведување на напредната фетална ехокардиографија како нова метода на Универзитетската клиника за гинекологија и акушерство), декември 2014 година	0,5
	Престој и добиен сертификат за учество на Светски конгрес, Twin pregnancy, Florence, Italy-April 2013	0,5
2.	Учество во комисии и тела на државни и други органи	
	Член на Лекарската комора на Македонија, од 2001 година	1
	Член на Здружението на гинеколози и акушери на Македонија, 2005 година	1
	Претставник за Македонија во Медитеранската организација за ултразвук во гинекологијата и акушерството од 10.10.2014	1
	Член на Интернационалното здружение за ултразвук во гинекологијата и акушерството (ISUOG)	1
	Член на Комората на судски вештаци од јуни 2015 година	1
	Член на Комисијата за акредитација на здравствени установи при УТАК	1

Ред. број	Назив на активноста (стручно-уметничка):	Поени
	Член на Етичка комисија на Универзитетската клиника за гинекологија и акушерство од 2014 год.	1
	Член на Второстепена комисија за прекин на бременоста при Универзитетската клиника за гинекологија и акушерство, Скопје, 2016 година	1
	Член на Комисија за контрола на квалитет на Универзитетската клиника за гинекологија и акушерство, Скопје	1
	Член на тело за спроведување на стручен испит на здравствените работници (при Лекарската комора на Република Македонија)	1
	Член на експертски тим формиран од УГАК при спроведување на судско вештачење на Барање на Јавното обвинителство на Република Македонија	1
3.	Учество во изработка на национална програма од одредена област (3 бодови)	
	Акционен план за намалување на матерналната, перинатална и доенечка смртност за 2014 и 2015 година	3
	Предлог - акционен план за подобрување на националното планирање на здравствените услуги во областа на репродуктивното здравје и безбедно мајчинство за 2016 година	3
	Во јули 2010 година, член на тимот за изработка на протоколи во областа на перинатологијата, формиран од Министерство за здравство во соработка со UNICEF	3
	ВКУПНО:	23,5

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	192,34
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	104,24
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	24
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	23,5
Вкупно	344,08

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф.д-р Славјанка Поповска	с.р.
2. Доц. д-р Горан Димитров	с.р.
3. Доц.д-р Глигор Тофоски	с.р.
4. Проф.д-р Бети Зафирова Ивановска	с.р.
5. Доц. д-р Оливер Станков	с.р.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатките, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на ас. д-р сци. Јадранка Георгиевска и ас. д-р сци. Ана Данева Маркова.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатките, од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека ас. д-р сци. Јадранка Георгиевска и ас.д-р сци. Ана Данева Маркова поседуваат научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнуваат сите услови да бидат избрани во звањето ДОЦЕНТ по предметот ГИНЕКОЛОГИЈА И АКУШЕРСТВО.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, ас. д-р сци. Јадранка Георгиевска и ас. д-р сци. Ана Данева Маркова да бидат избрани во звањето ДОЦЕНТ по предметот ГИНЕКОЛОГИЈА И АКУШЕРСТВО.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Славјанка Поповска	с.р.
2. Доц. д-р Горан Димитров	с.р.
3. Доц. д-р Глигор Тофоски	с.р.
4. Проф. д-р Бети Зафирова Ивановска	с.р.
5. Доц. д-р Оливер Станков	с.р.

**РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА НАУЧЕН РАБОТНИК
ПО ПРЕДМЕТОТ ФАРМАКОЛОГИЈА СО ТОКСИКОЛОГИЈА
НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ**

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје/Медицински факултет/Институт за претклиничка и клиничка фармакологија со токсикологија, објавен во весниците **Утрински весник, Дневник и Коха** од 4.3.2016 година, за избор на 1 научен работник по предметот фармакологија со токсикологија, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр. 02-1337/52, донесена на 6.4.2016, формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Никола Лабачевски, професор на Институтот за претклиничка и клиничка фармакологија со токсикологија, Медицински факултет, Скопје, д-р Маја Сланинка Мицеска, професор на Институтот за претклиничка и клиничка фармакологија со токсикологија, Медицински факултет, Скопје, д-р Трајан Балканов, професор на Институтот за претклиничка и клиничка фармакологија со токсикологија, Медицински факултет, Скопје, д-р Димче Зафиров, професор на Институтот за претклиничка и клиничка фармакологија со токсикологија, Медицински факултет, Скопје и д-р Јасмина Тројачанец, доцент на Институтот за претклиничка и клиничка фармакологија со токсикологија, Медицински факултет, Скопје.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на научен работник по предметот фармакологија со токсикологија, во предвидениот рок се пријави **помл.ас. д-р Калина Ѓорѓиевска**.

1. Помл.ас. д-р Калина Ѓорѓиевска

БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатката д-р Калина Ѓорѓиевска е родена на 22.3.1978 година, во Скопје. Средно образование завршила во Скопје, во МУЦ „Д-р Панче Караѓозов“, во 1996 година. Со високо образование се стекнала на Медицинскиот факултет во Скопје, во 2001 година. Дипломирала во 2001 година, со просечен успех 9,84.

Кандидатката активно се служи со англискиот јазик.

Во учебната 2003/2004 година се запишала на втор циклус (постдипломски) студии на Медицинскиот факултет. Студиите ги завршила со просечен успех 10,0. На 6.4.2011 година го одбранила магистерскиот труд на тема: „Антихипертензивното дејство на алискирен, нов ренински инхибитор во компарација со АКЕ инхибитор и антиотензин II рецепторен антагонист кај различни модели на хипертензија кај стаорци“.

Докторската дисертација ја пријавила во 2011 година на Медицинскиот факултет. Дисертацијата на тема: „Протективни ефекти на комбинацијата на АТ1-рецепторен антагонист и СА антагонист врз компликациите на целните органи на хипертензијата кај спонтано хипертензивни стаорци со малигна хипертензија“ ја одбранила на 8.10.2015 година, пред Комисија во состав: проф. д-р Никола Лабачевски, проф. д-р Гордана Петрушевска, проф. д-р Трајан Балканов, проф. д-р Дејан Трајков и проф. д-р Димче Зафиров. Со тоа се стекнала со научниот степен доктор на медицински науки од областа на фармакологијата.

Во мај 2008 година е избрана во звањето помлад асистент на Медицинскиот факултет по предметот фармакологија со токсикологија.

Специјализацијата по интерна медицина ја започнала во април 2006 година, а специјалистичкиот испит го положила на 23.12.2015 година.

Во моментот е помлад асистент. Последниот реферат за избор е објавен во Билтенот бр. 941 од 30.4.2008 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата, објавени во Билтенот бр. 941/08, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

1. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, Медицински факултет, кандидатката д-р Калина Ѓорѓиевска изведува настава и вежби на I циклус студии на студиската програма за студенти по медицина, стоматологија и на тригодишните студии за стручни медицински сестри и стручни радиолошки технолози.

Научноистражувачка дејност

Д-р Калина Ѓорѓиевска има објавено вкупно 23 научни трудови од областа на фармакологијата, од кои 18 труда во научни списанија со меѓународен уредувачки одбор, 5 труда во научни списанија, 1 труд во зборник од научни собири и 2 апстракт објавени во зборник од меѓународни конференции.

Д-р Калина Ѓорѓиевска била раководител на 4 меѓународни научни проекти. Била учесник во 33 меѓународни научни проекти, била раководител на 1 национален научен проект, а учествувала и како учесник во 8 национални научни проекти.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Калина Ѓорѓиевска во периодот 2006-2015 беше активно вклучена во стручно-апликативната работа на Институтот. Врши изготвување на експертски извештаи за фармаколошко-токсиколошката (претклиничката) и клиничката документација за лековите во постапката за добивање на одобрение за ставање на лекот во промет, обнова на одобрение за промет и варијации на лекови.

Кандидатката д-р Калина Ѓорѓиевска во периодот од 2006 до 2015 година беше лице вклучено во листата на експерти на Министерството за здравство за изработка на експертски извештаи и проценки на претклиничката и клиничката документација, како и експертски проценки на студиите на биоеквивалентност во постапката за добивање на одобрение за ставање на лек во промет во Р. Македонија.

Оценка од самоевалуација

Кандидатката Калина Ѓорѓиевска, во учебната 2014/2015 година, доби позитивна оценка (9,49) од анонимно спроведената анкета на студентите на Медицинскиот факултет.

АНЕКС 2

ОБРАЗЕЦ

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Калина Ѓорѓиевска

Институција: Медицински факултет, Скопје, Институт за претклиничка и клиничка фармакологија со токсикологија

Научна област: фармакологија

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активностa:	Поени
1.	Одржување на вежби од прв циклус студии: фармакологија со токсикологија, 2005-2015 година (Медицински факултет) 90 часа x 0,03 x 10 години, една група	27
2.	Одржување на вежби од прв циклус студии: фармакологија, 2005-2015 година (Стоматолошки факултет) 40 часа x 0,03 x 10 години, една група	12
	Одржување на вежби од прв циклус студии: фармакологија,	12

3.	2005-2015 година (Фармацевтски факултет) 40 часа x 0,03 x 10 години, една група	
4.	Консултации со студенти за последните пет години (2010-2015) (1200 x 0,002)	2,4
	Вкупно	53,4

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. бр.	Назив на активността	Поени
1.	Раководител на меѓународни научноистражувачки проекти	
1.1	COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, 2-WAY CROSSOVER BIOAVAILABILITY STUDY OF PERINDOPRIL ERBUMINE / INDAPAMIDE / ROSUVASTATIN 8 mg / 2.5 mg / 10 mg FIXED DOSE COMBINATION FORMULATION AND PERINDOPRIL ARGININE/ INDAPAMIDE 10 mg / 2.5 mg AND ROSUVASTATIN 10 mg IN HEALTHY ADULT VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS	9
1.2	COMPARATIVE, SINGLE-DOSE, 2-WAY CROSS-OVER BIOAVAILABILITY STUDY OF EZETIMIBE/SIMVASTATIN 10 MG/ 10 MG TABLET FORMULATIONS IN HEALTHY VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS	9
1.3	COMPARATIVE, SINGLE-DOSE, 2-WAY CROSS-OVER BIOAVAILABILITY STUDY OF TWO 32 mg CANDESARTAN TABLET FORMULATION IN HEALTHY VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITION	9
1.4	COMPARATIVE, SINGLE-DOSE, 3-WAY SEMI-REPLICATE CROSS-OVER BIOAVAILABILITY STUDY OF TWO ALISKIREN 300 mg FILM-COATED TABLET FORMULATIONS IN HEALTHY VOLUNTEERS UNDER FED CONDITIONS	9
2.	Учесник во меѓународни научноистражувачки проекти	
2.1	COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, 2-WAY CROSSOVER BIOAVAILABILITY STUDY OF TWO OXYCODONE/NALOXONE 10 mg/5	5

	mg FORMULATIONS IN HEALTHY MALE VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS	
2.2	COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, 3-WAY CROSSOVER BIOAVAILABILITY STUDY OF THREE EFAVIRENZ/ EMTRICITABINE/ TENOFOVIR 600mg/ 200mg/ 245mg FORMULATIONS IN HEALTHY ADULT VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS	5
2.3	A PHARMACOKINETIC INTERACTION STUDY BETWEEN RAMIPRIL 10 mg TABLET AND AMLODIPINE 10 mg TABLET IN HEALTHY VOLUNTEERS	5
2.4	COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, 2-WAY CROSSOVER BIOAVAILABILITY STUDY OF 20 mg/10 mg OXYCODONE/NALOXONE FORMULATIONS IN HEALTHY MALE VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS	5
2.5	COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, 3-WAY CROSSOVER BIOAVAILABILITY STUDY OF TWO EMTRICITABINE/TENOFOVIR 200MG/245 MG FORMULATIONS IN HEALTHY ADULT VOLUNTEERS UNDER FED CONDITIONS	5
2.6	COMPARATIVE, SINGLE-DOSE, 2-WAY CROSS-OVER BIOAVAILABILITY STUDY OF TWO MOXIFLOXACIN 400 mg FILM-COATED TABLET FORMULATIONS IN HEALTHY MALE VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS	5
2.7	COMPARATIVE, RANDOMIZED, SINGLE-DOSE, 2-WAY CROSSOVER BIOAVAILABILITY STUDY OF TWO METOPROLOL SUCCINATE 190 mg PRODUCTS IN HEALTHY ADULT VOLUNTEERS UNDER FED CONDITIONS	5
2.8	COMPARATIVE, RANDOMIZED, SINGLE-DOSE, 4-WAY CROSS-OVER BIOAVAILABILITY STUDY OF FOUR METOPROLOL SUCCINATE 190 mg FORMULATION IN HEALTHY ADULT MALE VOLUNTEERS UNDER FED CONDITIONS	5
2.9	COMPARATIVE, RANDOMIZED, SINGLE-DOSE, 4-WAY CROSS-OVER BIOAVAILABILITY STUDY OF FOUR METOPROLOL SUCCINATE 190 mg FORMULATION IN HEALTHY ADULT MALE VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS	5
2.10	COMPARATIVE, SINGLE-DOSE, 2-WAY CROSS-OVER BIOAVAILABILITY STUDY OF BISOPROLOL 10 mg FILM-COATED TABLET FORMULATIONS IN HEALTHY MALE VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS	5
2.11	COMPARATIVE, SINGLE-DOSE, 3-WAY CROSS-OVER BIOAVAILABILITY STUDY OF THREE DABIGATRAN ETEXILATE 150	5

	mg FORMULATION IN HEALTHY VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS	
2.12	COMPARATIVE, SINGLE-DOSE, 2-WAY CROSS-OVER BIOAVAILABILITY STUDY OF BISOPROLOL 10 mg FILM-COATED TABLET FORMULATIONS IN HEALTHY MALE VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS	5
2.13	COMPARATIVE, RANDOMIZED, SINGLE-DOSE, 4-WAY CROSS-OVER BIOAVAILABILITY STUDY OF FOUR METOPROLOL SUCCINATE 190 mg FORMULATION IN HEALTHY ADULT MALE VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS	5
2.14	RANDOMISED, OPEN-LABEL, 2-WAY CROSSOVER BIOEQUIVALENCE STUDY OF TWO PREGABALIN 50 mg HARD CAPSULE FORMULATIONS (TEST VERSUS REFERENCE) FOLLOWING A 50 mg SINGLE DOSE ADMINISTRATION IN HEALTHY SUBJECTS UNDER FASTING CONDITIONS	5
2.15	COMPARATIVE, SINGLE-DOSE, 2-WAY CROSS-OVER BIOAVAILABILITY STUDY OF TWO QUETIAPINE PROLONGED RELEASE TABLETS 200 MG IN HEALTHY VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITION	5
2.16	COMPARATIVE, SINGLE-DOSE, 2-WAY CROSS-OVER BIOAVAILABILITY STUDY OF TWO QUETIAPINE PROLONGED RELEASE TABLETS 150 MG IN HEALTHY VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITION	5
2.17	COMPARATIVE, SINGLE-DOSE, 2-WAY CROSS-OVER BIOAVAILABILITY STUDY OF TWO 200 mg CELECOXIB CAPSULE FORMULATIONS IN HEALTHY VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITION	5
2.18	COMPARATIVE, SINGLE-DOSE, 2-WAY CROSS-OVER BIOAVAILABILITY STUDY OF AMLODIPINE+BISOPROLOL HEMIFUMARATE 10mg+10mg FIXED DOSE COMBINATION TABLET FORMULATION AND COADMINISTRATION OF AMLODIPINE 10mg AND BISOPROLOL HEMIFUMARATE 10mg AS SEPARATE TABLETS IN HEALTHY MALE VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS	5
2.19	COMPARATIVE, SINGLE-DOSE, 2-WAY CROSS-OVER BIOAVAILABILITY STUDY OF TWO AMLODIPINE/ATORVASTATIN 5 mg /10 mg TABLET COMBINATIONS IN HEALTHY VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS	5
2.20	SINGLE-DOSE PHARMACOKINETIC STUDY OF 160 MG/25 MG VALSARTAN/HYDROCHLOROTHIAZIDE TABLET FORMULATION IN HEALTHY VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITION	5
2.21	COMPARATIVE, SINGLE-DOSE, 2-WAY CROSS-OVER BIOAVAILABILITY STUDY OF EZETIMIBE/ SIMVASTATIN 10 mg/ 40	5

	mg TABLET FORMULATIONS IN HEALTHY VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS	
2.22	COMPARATIVE, SINGLE-DOSE, 3-WAY CROSS-OVER BIOAVAILABILITY STUDY OF THREE QUETIAPINE PROLONGED RELEASE TABLETS 200 MG IN HEALTHY VOLUNTEERS UNDER FED CONDITION	5
2.23	COMPARATIVE, SINGLE-DOSE, 3-WAY CROSS-OVER BIOAVAILABILITY STUDY OF THREE QUETIAPINE PROLONGED RELEASE TABLETS 200 MG IN HEALTHY VOLUNTEERS UNDER FED CONDITION	5
2.24	COMPARATIVE, SINGLE-DOSE, 4-WAY CROSS-OVER BIOAVAILABILITY STUDY OF FOUR AMLODIPINE/ATORVASTATIN 10 mg/10 mg TABLET COMBINATIONS IN HEALTHY VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS	5
2.25	COMPARATIVE, SINGLE-DOSE, 2-WAY CROSS-OVER BIOAVAILABILITY STUDY OF TWO 32 mg CANDESARTAN TABLET FORMULATIONS IN HEALTHY VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITION	5
2.26	COMPARATIVE, SINGLE-DOSE, 2-WAY CROSS-OVER BIOAVAILABILITY STUDY OF PERINDOPRIL 8 mg ORODISPERSIBLE TABLETS VERSUS PERINDOPRIL 8 mg TABLETS IN HEALTHY VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITION	5
2.27	COMPARATIVE SINGLE-DOSE BIOAVAILABILITY STUDY OF TWO 80 mg ATORVASTATIN TABLET FORMULATIONS IN HEALTHY VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITION	5
2.28	COMPARATIVE, SINGLE-DOSE, 3-WAY CROSS-OVER BIOAVAILABILITY STUDY OF THREE QUETIAPINE PROLONGED RELEASE TABLETS 200 mg IN HEALTHY VOLUNTEERS UNDER FED CONDITIONS	5
2.29	COMPARATIVE, SINGLE-DOSE, 3-WAY CROSS-OVER BIOAVAILABILITY STUDY OF THREE QUETIAPINE PROLONGED RELEASE TABLETS 200 mg IN HEALTHY VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS	5
2.30	COMPARATIVE, SINGLE-DOSE, 2-WAY CROSS-OVER BIOAVAILABILITY STUDY OF TWO ROPINIROLE 2 mg PROLONGED-RELEASE FILM-COATED TABLETS IN HEALTHY MALE VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITION	5
2.31	COMPARATIVE, SINGLE-DOSE, 2-WAY CROSS-OVER BIOAVAILABILITY STUDY OF TWO ROPINIROLE 2 mg PROLONGED-	5

	RELEASE FILM-COATED TABLETS IN HEALTHY MALE VOLUNTEERS UNDER FED CONDITION	
2.32	COMPARATIVE SINGLE-DOSE BIOAVAILABILITY STUDY OF TWO 80 g ATORVASTATIN TABLET FORMULATIONS IN HEALTHY VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITION	5
2.33	COMPARATIVE, SINGLE-DOSE, 3-WAY CROSS-OVER BIOAVAILABILITY STUDY OF EZETIMIBE/SIMVASTATIN 10 mg/ 40 mg TABLET FORMULATIONS IN HEALTHY VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS	5
3.	Раководител во национален научноистражувачки проект	
3.1	RANDOMISED, OPEN-LABEL, 3-WAY CROSSOVER BIOEQUIVALENCE STUDY OF INDAPAMIDE 1.5 mg PROLONGED-RELEASE TABLET AND NATRILIX SR (REFERENCE) FOLLOWING A 1.5 mg DOSE IN HEALTHY SUBJECTS UNDER FASTING CONDITIONS	6
4.	Учесник во национални научноистражувачки проекти	
4.1	RANDOMIZED, OPEN-LABEL, 2-WAY CROSSOVER BIOEQUIVALENCE STUDY OF INDAPAMIDE 1.5 MG PROLONGED-RELEASE TABLET AND NATRILIX SR (REFERENCE) FOLLOWING 1.5 MG DOSE IN HEALTHY SUBJECT UNDER FASTING CONDITIONS	3
4.2	RANDOMISED, OPEN-LABEL, 2-WAY CROSS-OVER BIOEQUIVALENCE STUDY OF TWO IBUPROFEN LYSINE 342 MG TABLET FORMULATIONS (TEST VERSUS REFERENCE) FOLLOWING A 342 MG SINGLE DOSE ADMINISTRATION IN HEALTHY SUBJECTS UNDER FASTING CONDITIONS	3
4.3	RANDOMISED, OPEN-LABEL, 2-WAY CROSS-OVER BIOEQUIVALENCE STUDY OF TWO IBUPROFEN 400 MG TABLET FORMULATIONS (TEST VERSUS REFERENCE) FOLLOWING A 400 MG SINGLE DOSE ADMINISTRATION IN HEALTHY SUBJECTS UNDER FASTING CONDITIONS	3
4.4	RANDOMISED, OPEN-LABEL, 2-WAY CROSSOVER BIOEQUIVALENCE STUDY OF TWO PREGABALIN 50 mg HARD CAPSULE FORMULATIONS (TEST VERSUS REFERENCE) FOLLOWING A 50 mg SINGLE DOSE ADMINISTRATION IN HEALTHY SUBJECTS UNDER FASTING CONDITIONS	3
4.5	RANDOMISED, OPEN-LABEL, 2-WAY CROSSOVER BIOEQUIVALENCE STUDY OF TWO PREGABALIN 300 mg HARD CAPSULE FORMULATIONS (TEST VERSUS REFERENCE) FOLLOWING A 300 mg SINGLE DOSE ADMINISTRATION IN HEALTHY SUBJECTS UNDER FASTING CONDITIONS	3
4.6	COMPARATIVE, TWO-WAY CROSS-OVER BIOAVAILABILITY STUDY OF TWO CEFADROXIL MONOHYDRATE CAPSULE FORMULATIONS	3

	FOLLOWING SINGLE DOSE ADMINISTRATION TO HEALTHY VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS	
4.7	A RANDOMIZED, TWO-WAY CROSSOVER BIOEQUIVALENCE STUDY OF A TEST FORMULATION OF CEFADROXIL MONOHYDRATE (250 MG/5 ML) AND BAXAN® (CEFADROXIL MONOHYDRATE 250 MG/5 ML) FOLLOWING SINGLE DOSE ADMINISTRATION TO HEALTHY MALE VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS	3
4.8	RANDOMIZED, OPEN-LABEL, 2-WAY CROSSOVER BIOEQUIVALENCE STUDY OF INDAPAMIDE 1.5 MG PROLONGED-RELEASE TABLET AND NATRILIX SR (REFERENCE) FOLLOVING 1.5 MG DOSE IN HEALTHY SUBJECT UNDER FASTING CONDITIONS	3
5.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор	
5.1	Gjorgjievska K, Zafirov D, Jurhar-Pavlova M, Cekovska S, Atanasovska E, Pavlovska K, Zendelovska D. Protective effects of AT1-receptor blocker and CA antagonist combination on renal function in salt loaded spontaneously hypertensive rats. Prilozi 2015; 35 (1): 85-92.	3.6
5.2	Gjorgjievska K, Petrusevska G, Zafirov D, Petrusevska M, Pavlova Jurhar M. Structural changes in brain blood vessels in salt loaded spontaneously hypertensive rats. Physioacta, 2015, Vol.9-No.1:33-40	3.6
5.3	Gjorgjievska K, Zafirov D, Jurhar-Pavlova M, Cekovska S. Effects of Valsartan vs Amlodipin on renal function in salt loaded spontaneously hypertensive rats. Maced Pharm Bull 2014, 60 (1): 53-59.	3.6
5.4	Gjorgjievska K, Zafirov D, Jurhar M, Cekovska S, Petrusevska M, Atanasovska E, Pavlovska K, Zendelovska D, Trojacanec J. Effects of salt loading on blood pressure and specific target organs in spontaneously hypertensive rats. Physioacta, 2014, Vol.8-No.2:55-62	3.6
5.5	Gjorgjievska K, Slaninka-Miceska M, Petrusevska G. Protective effects of Aliskiren, Enalapril and Valsartan on hypertension target organs in spontaneously hypertensive rats. Maced J Med Sci. 2011,1857-5773.	3.6
5.6	Ѓорѓиевска К, Сланинка-Мицеска М, Зафиров Д, Тројачанец Ј, Јаковски К, Костова Е, Кикерков И, Атанасовска Е, Петровски О, Павловска К. Антихипертензивното дејство различни дози на алискирен кај спонатно хипертензивни стаорци. Physioacta, 2011, Vol.5-No.1:1-8	3.6
5.7	Ѓорѓиевска К, Сланинка-Мицеска М, Кузмановска С, Павловска К. Влијанието на алискирен врз ренин ангиотензин алдостеронскиот	3.6

	систем во компарација со еналаприл и валсартан кај спонтано хипертензивни стаорци. <i>Physioacta</i> , 2010, Vol.4-No.2:1-10	
5.8	Ivanovski O, Nikolov G. I, Davceva O, Gjorgjievska K , Janevska V, Petrushevskaja G. Compared with radical nephrectomy, nephron –sparing partial nephrectomy protects apolipoprotein E-deficient mice from arteriosclerosis progression. <i>Urology</i> 2015; 85 (5): 1215.e 9-15	3.6
5.9	Zendelovska D, Simeska S, Atanasovska E, Georgievskaja K , Kikerkov I, Labachevski N, Jakjovski K, Balkanov T. Determination of Acyclovir in human plasma samples by HPLC method with UV detection: Application to single-dose pharmacokinetic study. <i>OA Maced. J. Med. Sci</i> , 1-5 (2015).	3.6
5.10	Zendelovska D, Simeska S, Kikerkov I, Gjorgjievska K , Jakjovski K, Zafirov D. HPLC Method for quantitative determination of zolpidem in human plasma samples and its application for bioequivalence studies. <i>Physioacta</i> , 2015, Vol.9-No.1:1-10	3.6
5.11	Jurhar Pavlova M, Mladenovska K, Panovski N, Gjorgjievska K , Kikerkov I, Cekovska S, Petrovska M. Effects of probiotic L Casei-01 fermented soymilk on systolic blood pressure of spontaneously hypertensive rats <i>Physioacta</i> , 2015, Vol.9-No.1:23-32	3.6
5.12	Petrovski O, Spirovskaja T, Stojanoski Z, Zendelovska D, Zdravkovskaja M, Slaninka-Miceska M, Zafirov D, Gjosevska Dastevskaja E, Atanasovska E, Gjorgjievska K , Labachevski N. Clearance of vancomycin calculated according to different formulas and their influence against different pharmacokinetic parameters. <i>Physioacta</i> , 2015, Vol.9-No.1:23-32	3.6
5.13	Jurhar Pavlova M, Mladenovska K, Panovski N, Kuzmanovskaja A, Gjorgjievska K , Slaninka-Miceska M, Petrovska M. The pattern of hypertension development in a new colony of SHRS. <i>Physioacta</i> 2014, Vol.8-No.2:55-62	3.6
5.14	Atanasovskaja E, Labachevski N, Jakjovski K, Kostova E, Gjorgjievska K . Correlations between GLP-1 levels and markers of glucose metabolism after sitagliptin treatment in diabetic rats. <i>Acta morfologica</i> 2013, Vol 10 (2): 65-70.	3.6
5.15	Jasmina Trojancanec, Dimce Zafirov Krume Jakjovski, Kalina Gjorgjievska , Plamen Trojancanec, Nikola Labacevski. Effects of dual RAAS blockade with Candesartan and Perindopril on functional renal tests in streptozocin induced diabetic nephropathy. <i>Maced J Med Sci</i> , 2013 15; 6(3):219-226.	3.6
5.16	Павловска К, Мишевска П, Зафировска Ивановска Б, Атанасовска Е, Ѓорѓиевска К , Тодоровска Л, Ефремовска Љ. Проценка на биохемиски параметри кај заболени од 55 воспалителни цревни заболувања. <i>Physioacta</i> , 2011, Vol.5 (1)	3.6

5.17	Павловска К, Мишевска П, Крстевски М, Зафирова Ивановска Б, Смоковски И, Павловска Ј, Ѓорѓиевска К , Андреевски В. Проценка на антропометриски параметри кај пациенти со Кронава болест во акутна фаза и фаза на ремисија. <i>Physioacta</i> 2010, Vol.4-No.2:21-32	3.6
5.18	Zendelovska D , Simeska S , Sibinovska O , Kostova E , Milosevska K , Jakovski K , Jovanovska E, Kikerkov I , Trojacanec J , Zafirov D . Development of an HPLC method for the determination of nifedipine in human plasma by solid-phase extraction. <i>J Chromatogr B Analyt Technol Biomed Life Sci</i> . 2006 24;839(1-2):85-8.	6.2
6.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно списание	
6.1	Зафиров Д., Тројачанец Ј., Лабачевски Н., Костова Е., Ѓорѓиевска К. , Петров С. Долготрајниот ефект на епоетин алфа во превенција на хематолошка токсичност индуцирана со хронична администрација на цисплатин кај стаорци. <i>Physioacta</i> 2009; 2 (2): 65-71	2.4
6.2	Атанасовска Е., Петров С., Милошевски П., Сланинка-Мицеска М., Костова Е., Јаковски К., Зафиров Д., Ѓорѓиевска К. , Кикерков И., Лабачевски Н. Влијание на хроничната администрација на фруктоза врз метаболичките и хемодинамските параметри кај Wistar-стаорци. <i>Physioacta</i> , 2008, Vol 2 – No. 2:17-28.	2.4
6.3	Zafirov D, Trojachanec J, Labachevski N, Korneti P, Cekovska S, Kikerkov I, Atanasovska E, Georgievska K , Petrov S. Epoetin alfa reduces cisplatin induced nephrotoxicity in rats. <i>Maced Pharm bull</i> 2006; 52 (1,2): 41-48.	2.4
6.4	Тројачанец Ј., Зафиров Д., Сланинка- Мицеска М., Лабачевски Н., Костова Е., Ѓорѓиевска К. , Милошевски П., Петров С. Улогата на ендотелин-1 во развојот на дијабетична нефропатија индуцирана со стрептозоцин. <i>Maced Pharm bull</i> 2006; 52 (1,2): 65-72.	2.4
6.5	Костова Е, Петров С, Милошевски П, Сланинка-Мицеска М, Зафиров Д, Јовановска Е; Милошевска К . Двојна инхибиција на ангиотензин конвертирачкиот ензим и неутралната ендопептидаза како нов тераписки пристап во третманот на артериската хипертензија. <i>Acta morfologica</i> Vol.2 (1) 2005	2.4
7.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир	
7.1	Atanasovska E, Labachevski N, Korneti P, Miloshevki P, Slaninka-Miceska M, Balkanov T, Kostova E, Zafirov D, Jakovski K, Kikerkov I, Gjorgjievska K , Trojachanec J, Petrovski O, Petrov S. Effects of rosiglitazone on metabolic profile, adiponectin level and adipose tissue distribution in fructose-fed rats. <i>Journal of Diabetes</i> . Abstract from the 3 rd International	1.8

	Congress on Prediabetes and the Metabolic Syndrome 2009 Vol 1 (Suppl 1): A239	
8.	Апстракти објавени во зборник од конференции, меѓународни	
8.1	Pavlovska K, Slaninka-Miceska M, Atanasovska E, Petrushevska M, Kikerkov I, Gjorgjievska K , Mishevskа P, Andreevski V. Extraintestinal manifestations (EIMs) of inflammatory bowel disease patients with or without azathioprine usage. Abstract from 7 th International Gastroenterological Congress	1
8.2	Ivanovski O. Nikolov I, Davceva O, Gjorgjievska K , Petrusevska G. Partial nephrectomy compared to totan nephrectomy slows down atherosclerosis progression in apolipoprotein E deficient mice. Presented on 28th annual congress of European Association of Urology, March, 2013	1
	Вкупно	314.2

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. бр.	Назив на активноста	Поени
1.	Воведување на нова лабораториска/клиничка метода	12
2.	Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија: 45 предмети	45
3.	Превод од англиски јазик: „Базични принципи на фармакологијата: патофизиолошки основи на терапијата со лекови” од Дејви Е.Голан, Армен Х. Ташијан, Ерин Ј.Армстронг и Ејприл В.Армстронг.	1
4.	Бранислав Никодиевиќ и сор.: Фармакотерапевтски прирачник за лекари, фармацевти и стоматолози. Министерство за здравство на Република Македонија, Фармацевтска комора на Р. Македонија и Лекарска комора на Р. Македонија, Скопје, 2007.	2
	Вкупно	60

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
---	-------

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	53.4
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	314.2
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	60
Вкупно	427.6

Членови на Рецензентската комисија

1. Проф. д-р Никола Лабачевски, с.р.
2. Проф. д-р Маја Мицеска-Сланинка, с.р.
3. Проф. д-р Трајан Балканов, с.р.
4. Проф. д-р Димче Зафиров, с.р.
5. Доц. д-р Јасмина Тројачанец, с.р.

ЗАКЛУЧОК

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на д-р Калина Ѓорѓиевска.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатката од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека д-р Калина Ѓорѓиевска поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избрана во звањето **НАУЧЕН СОРАБОТНИК** по предметот фармакологија со токсикологија.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, д-р Калина Ѓорѓиевска да бидат избрана во звањето **НАУЧЕН СОРАБОТНИК** по предметот фармакологија со токсикологија.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Никола Лабачевски, с.р.
2. Проф. д-р Маја Мицеска-Сланинка, с.р.
3. Проф. д-р Трајан Балканов, с.р.
4. Проф. д-р Димче Зафиров, с.р.
5. Доц. д-р Јасмина Тројачанец, с.р.

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА НАУЧЕН РАБОТНИК ПО ПРЕДМЕТОТ
МИКРОБИОЛОГИЈА И ПАРАЗИТОЛОГИЈА НА МЕДИЦИНСКИОТ
ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Медицински факултетот, Институт за микробиологија и паразитологија, објавен во весниците „Утрински весник“, „Дневник“ и „Коха“ на 4.3.2016 година, за избор на еден научен работник по предметот микробиологија со паразитологија и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет бр. 02-1337/53, донесена на 6.4.2016 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Милена Петровска, редовен професор на Институтот за микробиологија и паразитологија, д-р Никола Пановски, редовен професор на Институтот за микробиологија и паразитологија, д-р Каќа Поповска, редовен професор на Институтот за микробиологија и паразитологија, д-р Жаклина Цековска, вонреден професор на Институтот за микробиологија и паразитологија и д-р Гордана Јанкоска, вонреден професор на Институтот за микробиологија и паразитологија.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на научен работник по предметот микробиологија со паразитологија, во предвидениот рок се пријави ас. д-р Маја Јурхар Павлова.

2. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатката ас. д-р Маја Јурхар Павлова е родена на 4. 7.1963 година, во Скопје. Средно образование завршила во 1982 година во Скопје, во гимназијата „Орце Николов“. Со високо образование се стекнала на Медицинскиот факултет во Скопје, на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ и дипломирала на 21.10.1989 година, со просечен успех 8,88. Стручниот испит за доктори го положила на 25. 9.1991 година.

Кандидатката активно се служи со англискиот јазик.

Во учебната 1989/90 се запишала на втор циклус (магистерски) студии на Медицинскиот факултет, Катедра за физиологија. Во 1991 година се вработила на Институтот за медицинска експериментална и применета физиологија, ООЗТ Институти, Медицински факултет во Скопје. За помлад асистент по предметот физиологија била избрана на 26.10.1993 година. Во 1997 година била распоредена на работното место помлад асистент на Катедрата за имунологија, која е формирана за дооформување на предметот имунологија.

Магистерските студиите ги завршила со просечен успех 9,67. На 11.6.2001 година го одбрала магистерскиот труд со наслов „Концентрација на имуноглобулински класи и поткласи во серум кај Вистар стаорци во тек на аклимација на зголемена надворешна температура“. За асистент по предметот имунологија била избрана на 21.3.2002 година. Истата, 2002 година го положила специјалистичкиот испит по микробиологија и паразитологија. Како специјалист микробиолог, од 2004 година прераспределена е на работа на Институтот за микробиологија и паразитологија.

Во 2009 година е избрана во звањето асистент на Медицинскиот факултет по предметот микробиологија со паразитологија.

Во моментот е избрана во звањето асистент. Последниот реферат за избор е објавен во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ бр. 961 од 1 април 2009 година.

Докторска дисертација пријавила во ноември 2009 година на Медицинскиот факултет. Дисертацијата на тема „Влијание на синбиотска комбинација на пробиотикот *L casei*-01 врз крвниот притисок и цревната флора кај спонтано хипертензивни стаорци“ ја одбрала на 13.10.2015 година, пред Комисија во состав: проф. д-р Никола Пановски, проф. д-р Милена Петровска, проф. д-р Никола Лабачевски, проф. д-р Гордана Јанковска, проф. д-р Кристина Младеновска. Со тоа се стекнала со научниот степен доктор на медицински науки од областа на микробиологија и паразитологија.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата, објавени во Билтенот на УКИМ бр. 507 од 31.5.1993 година, бр. 705 од 14.4.1998 година, бр. 796 од 15.2.2002 година, бр. 961 од 2009, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од последниот избор до денот на пријавата, сите поткрепени со поднесената документација на конкурсот за избор.

3. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, Медицински факултет, кандидатката д-р Маја Јурхар Павлова изведува вежби на I циклус студии на студиската програма за студенти по медицина, стоматологија, фармација и на тригодишните стручни студии на Медицинскиот и Фармацевтскиот факултет.

Кандидатката е коавтор на рецензиран учебник под наслов „Медицинска микробиологија и паразитологија - специјален дел“.

Други активности кои припаѓаат во наставно-образовната дејност, релевантни за изборот.

Конкретните активности се наведени во табелата во Анекс 2 (член 2) од Правилникот за избор, со датуми и други релевантни податоци.

Научноистражувачка дејност

Д-р Маја Јурхар Павлова има објавено вкупно 29 научни трудови, од кои 18 труда во меѓународни научни списанија, а 11 труда во референтни научни списанија. Д-р Маја Јурхар Павлова има објавено и 3 труда и 54 апстракти во зборници од научни собири.

Други активности кои припаѓаат во научноистражувачката дејност, релевантни за изборот.

Д-р Маја Јурхар Павлова учествува како член и национален координатор во изработката на меѓународен научен проект - Анекс 2 (член 4), а досега учествувала и како член во уште четири национални научни проекти- Анекс 2 (член 3).

Називите на трудовите, проектите и слично се наведуваат во табелата во Анекс 2 (член 3/член 4) од Правилникот за избор, со датуми и други релевантни податоци.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Маја Јурхар Павлова, како доктор, специјалист по медицинска микробиологија, активно е вклучена во стручно-апликативната работа на Институтот. Раководител е на Лабораторијата за паразитарни инфекции. Активно била вклучена во подготовката на документацијата и воведувањето на стандардот за медицински лаборатории, ИСО 15189, на Институтот за микробиологија и паразитологија.

Кандидатката д-р Маја Јурхар Павлова остварила експертски активности за Институтот за акредитација на Р. Македонија (ИАРМ) како технички оценувач за ИСО стандард 17025.

Стручно усовршување во странство остварила со студиски престој во серо-имунолошка лабораторија на “Aventis–Pasteur” и во истражувачка лабораторија на “Aventis–Pasteur” Лион, Франција, како стипендист на FEMS (Federation of the European Microbiology Societies) во периодот октомври-декември 2000 година.

Особена активност кандидатката покажува во дејностите од поширок интерес. Активно е вклучена во работата на:

- Техничкиот комитет за лаборатории за тестирање при Институтот за акредитација на Република Македонија (ИАРМ).

При Медицинскиот факултет била член на:

- Комисија за јавни набавки за тестови за серолошка дијагноза и идентификација бр. 25/2014, јуни, 2014 – член;
- Комисија за јавни набавки за тестови за серолошка дијагностика на микроорганизми бр 29/2015 - член

Други активности од Анекс 1 кои припаѓаат во стручно-апликативната дејност и дејноста од поширок интерес, релевантни за изборот.

Конкретните активности се наведуваат во табелата во Анекс 2 (член 5) од Правилникот за избор, со датуми и други релевантни податоци.

Оценка од самоевалуација

Кандидатката д-р Маја Јурхар Павлова, на евалуацијата 2015- летен семестар за микробиологија со паразитологија 1, добила позитивна оценка (9,51), а на евалуацијата 2016 –зимски семестар за микробиологија и паразитологија 2, добила позитивна оценка (9,57), од анонимно спроведената анкета на студентите на Медицинскиот факултет.

ОБРАЗЕЦ

**КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ**

Кандидат: Маја Раде Јурхар-Павлова

Институција: Медицински факултет, УКИМ, Скопје, Институт за микробиологија и паразитологија

Научна област: медицина, микробиологија и паразитологија

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста (наставно-образовна):	Поени																																																						
1	<p>Одржување на вежби</p> <p>1. Физиологија (2 семестра)</p> <p>а) Медицина, 5 часа неделно</p> <p>б) Стоматологија, 4 часа неделно</p> <p>в) Фармација, 2 часа неделно</p> <p>г) Физичка култура, 2 часа неделно</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>1</th> <th>2</th> <th>3</th> <th>4</th> <th>5</th> <th>6</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Учебна година</td> <td>Медиц. факултет</td> <td>Стоматол. факултет</td> <td>Фармац. факултет</td> <td>ФФК</td> <td>Вк.бод.*</td> </tr> <tr> <td>1992</td> <td>4,5</td> <td>3,6</td> <td>1,8</td> <td>1,8</td> <td>11,7</td> </tr> <tr> <td>1993</td> <td>4,5</td> <td>3,6</td> <td>1,8</td> <td>1,8</td> <td>11,7</td> </tr> <tr> <td>1994</td> <td>4,5</td> <td>3,6</td> <td>1,8</td> <td>1,8</td> <td>11,7</td> </tr> <tr> <td>1995</td> <td>/</td> <td>/</td> <td>/</td> <td>/</td> <td>/</td> </tr> <tr> <td>1996</td> <td>4,5</td> <td>3,6</td> <td>1,8</td> <td>1,8</td> <td>11,7</td> </tr> <tr> <td>1997</td> <td>4,5</td> <td>3,6</td> <td>1,8</td> <td>1,8</td> <td>11,7</td> </tr> <tr> <td colspan="4"></td> <td>Вкупно</td> <td>58.5</td> </tr> </tbody> </table>	1	2	3	4	5	6	Учебна година	Медиц. факултет	Стоматол. факултет	Фармац. факултет	ФФК	Вк.бод.*	1992	4,5	3,6	1,8	1,8	11,7	1993	4,5	3,6	1,8	1,8	11,7	1994	4,5	3,6	1,8	1,8	11,7	1995	/	/	/	/	/	1996	4,5	3,6	1,8	1,8	11,7	1997	4,5	3,6	1,8	1,8	11,7					Вкупно	58.5	
1	2	3	4	5	6																																																			
Учебна година	Медиц. факултет	Стоматол. факултет	Фармац. факултет	ФФК	Вк.бод.*																																																			
1992	4,5	3,6	1,8	1,8	11,7																																																			
1993	4,5	3,6	1,8	1,8	11,7																																																			
1994	4,5	3,6	1,8	1,8	11,7																																																			
1995	/	/	/	/	/																																																			
1996	4,5	3,6	1,8	1,8	11,7																																																			
1997	4,5	3,6	1,8	1,8	11,7																																																			
				Вкупно	58.5																																																			

Ред. број	Назив на активноста (наставно-образовна):						Поени																																																																																																		
	<p>2. Имунологија и генетика (1 семестар)</p> <p>а) Медицински факултет (МФ) - имунологија, 1 час неделно (бр. на часови неделно x бр. на работни недели во семестар x 0,03)</p> <table border="1" data-bbox="360 663 1222 1626"> <thead> <tr> <th>1</th> <th>2</th> <th>3</th> <th>4</th> <th>5</th> <th>6</th> <th>7</th> </tr> <tr> <th>Учебна година</th> <th>МФ</th> <th>МФ1</th> <th>АБ</th> <th>АБ1</th> <th>ФФК</th> <th>Вк.бод.*</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>1993</td><td>0,45</td><td>/</td><td>/</td><td>/</td><td>/</td><td>0,45</td></tr> <tr><td>1994</td><td>0,45</td><td>/</td><td>/</td><td>/</td><td>/</td><td>0,45</td></tr> <tr><td>1995</td><td>/</td><td>/</td><td>/</td><td>/</td><td>/</td><td>/</td></tr> <tr><td>1996</td><td>0,45</td><td>/</td><td>/</td><td>/</td><td>/</td><td>0,45</td></tr> <tr><td>1997</td><td>0,45</td><td>/</td><td>/</td><td>/</td><td>/</td><td>0,45</td></tr> <tr><td>1998</td><td>0,45</td><td>/</td><td>/</td><td>/</td><td>/</td><td>0,45</td></tr> <tr><td>1999</td><td>0,45</td><td>/</td><td>/</td><td>/</td><td>/</td><td>0,45</td></tr> <tr><td>2000</td><td>0,45</td><td>/</td><td>/</td><td>/</td><td>/</td><td>0,45</td></tr> <tr><td>2001</td><td>0,45</td><td>/</td><td>/</td><td>/</td><td>/</td><td>0,45</td></tr> <tr><td>2002</td><td>0,45</td><td>/</td><td>/</td><td>/</td><td>/</td><td>0,45</td></tr> <tr><td>2003</td><td>0,45</td><td>/</td><td>/</td><td>/</td><td>/</td><td>0,45</td></tr> <tr> <td colspan="6" style="text-align: right;">вкупно</td> <td>4,5</td> </tr> </tbody> </table> <p>3. Микробиологија со паразитологија</p> <p>а) Медицина, 5 часа неделно (2 семестра) б) Стоматологија, 2 часа неделно (1 семестар) в) Фармација, 3 часа неделно (1 семестар)</p>						1	2	3	4	5	6	7	Учебна година	МФ	МФ1	АБ	АБ1	ФФК	Вк.бод.*	1993	0,45	/	/	/	/	0,45	1994	0,45	/	/	/	/	0,45	1995	/	/	/	/	/	/	1996	0,45	/	/	/	/	0,45	1997	0,45	/	/	/	/	0,45	1998	0,45	/	/	/	/	0,45	1999	0,45	/	/	/	/	0,45	2000	0,45	/	/	/	/	0,45	2001	0,45	/	/	/	/	0,45	2002	0,45	/	/	/	/	0,45	2003	0,45	/	/	/	/	0,45	вкупно						4,5	
1	2	3	4	5	6	7																																																																																																			
Учебна година	МФ	МФ1	АБ	АБ1	ФФК	Вк.бод.*																																																																																																			
1993	0,45	/	/	/	/	0,45																																																																																																			
1994	0,45	/	/	/	/	0,45																																																																																																			
1995	/	/	/	/	/	/																																																																																																			
1996	0,45	/	/	/	/	0,45																																																																																																			
1997	0,45	/	/	/	/	0,45																																																																																																			
1998	0,45	/	/	/	/	0,45																																																																																																			
1999	0,45	/	/	/	/	0,45																																																																																																			
2000	0,45	/	/	/	/	0,45																																																																																																			
2001	0,45	/	/	/	/	0,45																																																																																																			
2002	0,45	/	/	/	/	0,45																																																																																																			
2003	0,45	/	/	/	/	0,45																																																																																																			
вкупно						4,5																																																																																																			

Ред. број	Назив на активноста (наставно-образовна):					Поени
	1	2	3	4	5	103,8
Учебна година	Медиц. факултет	Стоматол. факултет	Фармац. факултет	Вк.бод.*		
2008	3,6	0,6	0,9	5,1		
2009	3,6	0,6	0,9	5,1		
2010	3,6	0,6	0,9	5,1		
2011	3,6	0,6	0,9	5,1		
2012	3,6	0,6	0,9	5,1		
2013	3,6	0,6	0,9	5,1		
2014	3,6	0,6	0,9	5,1		
2015	3,6	0,6	0,9	5,1		
	Вкупно				40,8	
2	Едукатор на здравствена едукација (2010-2015): Специјализација по медицинска микробиологија (20 часа неделно x 30 недели x 5 години x 0,08)					240
3	Работилница за контрола на квалитет во медицинските лаборатории - април 2002 година, Струга, Македонија					1
4	Позитивно рецензиран универзитетски учебник Медицинска микробиологија и паразитологија - специјален дел (коавтор)					6
	Позитивно рецензиран универзитетски учебник Учебник по микробиологија и имунологија за студенти од фармација (коавтор)					6

Ред. број	Назив на активноста (наставно-образовна):	Поени
5	Консултации со студенти во последните 5 години (бр. на студенти x 0,002)	0,06
	Вкупно	356.86

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
1	Учесник во национален научноистражувачки проекти 1989-1994, истражувач во проектот „Имунолошки аспекти на малигните заболувања“. Министерство за наука и образование, главен истражувач: проф. д-р Перко Колевски. „Определување на Lp(a), HDL и LDL субкласи кај детска популација“. Министерство за наука на Република Македонија, проект бр 08-2301/4 „Серумски имуноглобулини и специфични алергени од храна кај деца со аутизам во Република Македонија“. Министерство за наука на Република Македонија, проект бр 08-2214/4 „Микроинкапсулирани синбиотици – од оптимална формулација до терапевтска примена“. Министерството за образование и наука на Република Македонија, проект бр.13-3583/1.	3 3 3 3
2	Учесник во меѓународен проект	5

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
	„European network on Taeniosis/Cysticercosis, FA COST Action TD1302“ (2013-во тек)	
3	<p>Трудови со оригинални научно-стручни резултати, објавени во референтно/научно списание со меѓународен уредувачки одбор</p> <p>1. L Todorovska, Breskovska G, Jurhar M, Spiroski M, Todorovski D. Acute-phase protins in nutritional assessment of elderly over 65 years. <i>Rev Esp Geriatr Gerantol</i> 2000; 35(6):382-387.</p> <p>2. K Stavrikj, Peova S, Mironska K, Kareva L, Jurhar-Pavlova M, Spiroski M. Serum vitamin A and retinol binding protein in children with acute respiratory infections. <i>Clinical Application of Immunological Investigations</i>. 2001; (1):107-111.</p> <p>3. D Trajkov, Kostovska S, Stefanovska V, Blagoevska M, Petlichkovski A, Arsov T, Jurhar-Pavlova M, Strezova A, Jankova R, Spiroski M. The activity of enzyme adenosine deaminase in the ABO blood group system of the Macedonian population. <i>Clinical Application of Immunology, Pleven</i> 2002; 1(1): 62-66.</p> <p>4. T Arsov, Petlichkovki A, Strezova A, Jurhar-Pavlova M, Trajkov D, Spiroski M. Prevalence of the hereditary hemochromatosis mutations (C282Y, H63D and S65C) in the Republic of Macedonia. <i>BJMG</i>, 2002; 5(1&2):11-14</p> <p>5. D Labudovic, Toseska NK, Alabakovska BS, Dimitrovski C, Jurhar M, Isjanovska R, Spiroski M, Todorova BB. Frequency Distribution of Apoprotein(a) Isoforms in Patients with Diabetes Mellitus and Healthy Subjects <i>CMJ</i> 2003. 44(4):435-440.</p> <p>6. M Jurhar-Pavlova, Petlichkovski A, Trajkov D, Efinska-Mladenovska O, Arsov T, Strezova A, Dinevska-Kjovkarova S, Mitev S, Spiroski M. Influence of the elevated ambient temperature on immunoglobulin G and immunoglobulin G subclasses in sera of Wistar rats. <i>Vojnosanit Pregl</i>. 2003; 60 (6):657-661</p> <p>7. L. Acevska, Mladenovska K, Ivanovska TP, J. Pavlova M, Petrovska M, Delova A, Petrussevska-Tozi L. Viability of <i>L. casei</i> during fermentation in soymilk and freeze-dried soymilk; effect of cryoprotectant, rehydration and storage temperature. <i>Mac Pharm Bull</i>, 2006; 52 (1,2):17-24.</p>	<p>3,6</p> <p>3,6</p> <p>3,6</p> <p>3,6</p>

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
	<p>8. K Mladenovska, Raicki RS, Janevik EI, Ristoski T, Pavlova JM, Glavas MD, Banev S, Goracinova K. Biodistribution of [¹³¹I]-5-Aminosalicylic acid loaded chitosan-Ca-alginate microparticles after peroral application to Wistar rats with TNBS colitis XIV International workshop on bioencapsulation & COST 865 Meeting. Lausanne, Switzerland, 5-6 October. Proceedings 2006; 183-186.</p> <p>9. Mladenovska K., Raicki R S., Janevik E I., Ristoski T., Pavlova M J., Kavrakovski Z., Dodov M G., Goracinova K. Colon-specific delivery of 5-aminosalicylic acid from chitosan-Ca-alginate microparticles. International journal of pharmaceutics 2007; 342(1-2):124-36.</p> <p>10. M Jurhar Pavlova, Mladenovska K, Panovski N, Kuzmanovska A, Gjorgjievska K, Slaninka-Miceska M, Petrovska M. The pattern of development of hypertension in a new colony of SHRs. <i>Physioacta</i>. 2014; 8(2):19-28</p> <p>11. T Petreska Ivanovska, Jurhar Pavlova M., Mladenovska K., Petrushevska-Tozi L. Probiotics, prebiotics, synbiotics in prevention and treatment of inflammatory bowel diseases. <i>Mac Pharm Bull</i>, 2014; 60(2):3-8.</p> <p>12. M Jurhar Pavlova, Mladenovska K, Petreska Ivanovska T, Petrushevska-Tozi L, Korneti P, Karchev V, Panovski N, Petrovska M. Formulation of symbiotic soy-based food product with antihypertensive potential. <i>Mac Pharm Bull</i>, 2014; 60(2):39-50.</p> <p>13. K Gjorgjievska, Zafirov D, Jurhar Pavlova M, Cekovska S. Original scientific paper Effects of Valsartan vs Amlodipin on renal function in salt loaded spontaneously hypertensive rats Macedonian pharmaceutical bulletin 2014; 60 (1): 53 - 59. ISSN 1409 - 8695 UDC: 615.225.2.036.8</p> <p>14. M Jurhar Pavlova, Panovski N, Mladenovska K, Petreska Ivanovska T, Tosevska K, Cekovska S, Petrovska M. Effect of synbiotic soymilk on intestinal microbiota and lipid profile in adult spontaneously hypertensive rats. <i>IMJM</i>. 2015; 20(2) 261-268,</p> <p>15. M Jurhar Pavlova, Mladenovska K, Panovski N, Gjorgjievska K, Kikerkov I, Cekovska S, Petrovska M. Effect of probiotic L casei-01 fermented soy milk on systolic blood pressure of spontaneously hypertensive rats. <i>Physioacta</i>. 2015; 9(1):23-32.</p>	<p>3,6</p> <p>3,6</p> <p>3,6</p> <p>3,6</p> <p>3,6</p>

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
	<p>16. К Gjorgievska, Zafirov D, Jurhar M, Cekovska S, Petrusevska M, Atanasova E, Pavlovska K, Zendelovska D, Trojancanec J.. Effect of salt loading on blood pressure and apecific hypertension target organs in spontaneously hypertensive rats. <i>Physioacta</i> 2014; 8(2):55-62</p> <p>17. К Gjorgievska, Petrusevska G, Zafirov D, Petrusevska M, Pavlova Jurhar M, Structural changes in brain blood vessels in salt loaded spontaneously hypertensive rats. <i>Physioacta</i> 2015; 9(1):33-40</p> <p>18. К Gjorgievska, Zafirov D, Jurhar-Pavlova M, Cekovska S, Atanasovska E, Pavlovska K, Zendelovska D. Protective effects of AT1-receptor blocker and CA antagonist combination on renal function in salt loaded spontaneously hypertensive rats. <i>Prilozi</i> 2015; 35 (1): 85-92.</p>	<p>3,6 + 2,408</p> <p>3,6</p> <p>3,6</p> <p>3,6</p> <p>3,6</p>

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
		3,6
		3,6
6	<p>Трудови со оригинални научно-стручни резултати, објавени во референтно/научно списание</p> <p>1. M Spiroski, Petrovska S, Dejanova B, Jurhar M, Trajkov D, Mojsoska L. Investigation of local inflammatory reaction of ear in supradrenalectomed rats, treated with dexamethason and</p>	3,6

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
	<p>medroxiprogesteron acetate. God zb Med Fak Skopje 1989; 35 (1): 3-8.</p> <p>2. M Spiroski, Puntevska T, Nikolich E, Jurhar M, Petrovska S, Dejanova B, Trajkov D. Thymus weight in rats treated with medrixiprogesteron and/ or dexamethason. God zb Med Fak Skopje 1992; 38 (1-2): 3-11.</p> <p>3. E Mitevaska, Gerasimovska Z, Kakasheva L, Trajkov D, Jurhar M, Stojkoska P, Spiroski M. Hystophysiology of the spleen after application of medroxyprogesterone acetate Proceedings for Natural Sciences, Matica Srpska Novi Sad 1998; 95: 25-32.</p> <p>4. S Alabakovska, Labudovic D, Toseska K, Jurhar M, Dimitrovski C, Todorova B. HDL subclass distribution in diabetic patients. Mak Med Pregled. 2001; 55 (5-6):174-179</p> <p>5. DD Labudovik, Todorova BB, Toseska KN, Alabakovska SB, Dimitrovski C, Spiroski M, Jurhar M. Concentration of Lipoprotein(a) in Patients with Diabetes Mellitus Mak Med Pregled. 2002; 56(1-2):16-20</p> <p>6. V Trajkovski, Pavlova- Jurhar M, Ajdinski Lj, Spiroski M. Plasma concentration of immunoglobuline classes and subclasses in children with autism in the Republic of Macedonia. Plasma concentration of immunoglobuline classes and subclasses in children with autism in the R. of Macedonia. Београдска дефектолошка школа 2002; (3):161-168</p> <p>7. D Trajkov, Petlichkovski A, Arsov T, Jurhar-Pavlova M, Strezova A, Efinska-Mladenovska O, Spiroski M. Determination of the concentration of free and total Prostate Specific Antigen in human serum, using two different saturation methods, DELFIA and RIACT. Acta Chir Maced 2003; 2 (1): 105-116.</p> <p>8. S Bojaxieva, Grujovska S, Todorovski G, Kostovski A, Stavric K, Jurhar-Pavlova M, Trajkovska-Dokic E. Infestacija so <i>Giardia Lamblia</i> vo detskata vozrast. Mak Med Pregled. 2007; 61: 12.</p> <p>9. D Trajkov, Pavlova-Jurhar M, Petlichkovski A, Pavkovikj M, Spiroski M. Changes of the lysozyme level in the serum and organs of the aging rats. Mac J Med 1997; 43 (1-2): 15-24.</p>	<p>2,4</p> <p>2,4</p> <p>2,4</p> <p>2,4</p> <p>2,4</p> <p>2,4</p> <p>2,4</p>

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
	<p>10. M. Jurhar-Pavlova, Panovski N, Filipovski V, Dubrovic Stojanovic D, Petrovska M. Morphological characteristics of Demodex spp, our experience and literature review Mac Med Review, 2008; 62 (2):64-68.</p>	2,4
	<p>11. M Jurhar-Pavlova, Petrovska M, Popovska Jovanovska K, Zdravkovska M, Trajkovska Dokik E. Isolation of <i>Clostridium difficile</i> and its toxin detection during two years period. Physioacta 2008; 2(2): 155-162.</p>	2,4
		2,4
		2,4

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
	<p>деаминаза во ткива на организми од различни класи на рбетници и нивна конвертибилност. XIII конгрес на лекарите на Македонија со меѓународно учество. Зборник на апстракти; Охрид; 1991. стр 122.</p> <p>7. Б Дејанова, Јурхар-Павлова М, Петровска С, Спироски М. Влијанието на стресот врз активноста на лизозимот во ткива и органи од стаорци. XIV конгрес на лекарите на Македонија, Охрид; 1995 XV (Исправки и дополненија на зборникот).</p> <p>8. Б Дејанова, Трајков Д, Петровска С, Јурхар-Павлова М, Спироски М. Активноста на ензимот аденозин деаминаза (АДА) во тек на стареење кај одделни ткива и органи кај стаорци. XIV конгрес на лекарите на Македонија, Охрид; 1995 XV (Исправки и дополненија на зборникот).</p> <p>9. S Petrovska, Dejanova B, Trajkov D, Jurhar-Pavlova M, Spiroski M. Vlijaniето na visoki dozi medroksiprogesteronacetat (MPA) vrz aktivnosta na enzimot adenosin deaminaza (ADA) vo organi od staorci. XIV Kongres na lekarite na Makedonija, Ohrid 1995; XV (Ispravki i dopolnenija na zbornikot).</p> <p>10. D Trajkov, Pavlova-Jurhar M, P Aleksandar, Pavkovikj M, Spiroski M. Changes of the lysozyme level in the serum and organs of the aging rats. II Naucni sastanak imunologa Jugoslavije, Beograd 1997: 48.</p> <p>11. M Jurhar-Pavlova, Dinevska-Kjovkarova S, Trajkov D, Pavkovikj M, Petlichkovski A, Mitev S, Spiroski M. Influence of hyperthermic environmental temperature on adenosine deaminase (ADA) activity in serum and limphoid organs. II Nau~ni sastanak imunologa Jugoslavije, Beograd 1997: 48.</p> <p>12. D Trajkov, Jurhar-Pavlova M, Petlichkovski A, Pavkovikj M, Spiroski M. Frequency of isoenzymatic forms of adenosine deaminase (ADA) and activity if adenosine deaminase complexing protein (ADCP) in rabbit. Mak med pregled 1998; 51 (Supplement 32) 53-54.</p> <p>13. M Pavkovikj, Petlichkovski A, Jurhar-Pavlova M, Trajkov D, Spiroski M. Apoptotic changes in thymus of rats under influence of dexamethason and medroxiprogesteron acetate. Mak med pregled 1998; 51: (Supplement 32) 54-55.</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>0,5</p> <p>0,5</p>

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
	<p>14. A Petlichkovski, Pavkovikj M, Jurhar-Pavlova M, Trajkov D, Spiroski M. Determination of the concentration of C4 and fibrinogen in plasma with turbidimetry and radial immunodiffusion. Mak med pregled 1998; 51: (Supplement 32) 57-58.</p> <p>15. M Jurhar-Pavlova, Trajkov D, Pavkovic M, Petlickovski A, Arsov T, Jankova R, Dinevska-Kjovkarova S, Miova B, Mitev S, Spiroski M. IMMUNOGLOBULIN CLASSES (IgA, IgG, IgM) IN SERUM OF RATS DURING ACCLIMATION TO ELEVATED AMBIENT TEMPERATURE. 3rd Balkan Congress of Immunology, Athens, Greece. October 30-November 1, Programme and book of abstracts 2001; P14.</p> <p>16. K Stavric, Peova S, Mironska K, Kareva L, Jurhar M, Spiroski M. Immunoglobulin G subclasses in children with recurrent respiratory tract infections. 3rd Balkan Congress of Immunology, Athens, Greece. October 30-November1, Programme and book of abstracts 2001; P36.</p> <p>17. A Petlickovski, Jankova R, Pavkovikj M, Jurhar-Pavlova M, Trajkov D, Spiroski M. Ambiguous combinations in sequence based typing of HLA DRB1 locus-preliminary results. 3rd Balkan Congress of Immunology, Athens, Greece. October 30-November 1, Programme and book of abstracts 2001; P85.</p> <p>18. M. Jurhar-Pavlova, Dinevska-Kjovkarova S, Trajkov D, Pavkovic M, Petlickovski A, Miova B, Mitev S, Spiroski M. Changes in four subclasses of rat immunoglobulin IgG during acclimation on elevated ambient temperature. European Journal of Allergy and Clinical Immunology 2000; supplement 63 (55):90</p> <p>19. M Pavkovic, Jurhar-Pavlova M, Petlickovski A, Trajkov D, Jankova R, Spiroski M. Concentration of C4 and fibrinogen in plasma with radial immunodiffusion, turbidimetry and nephelometry. European Journal of Allergy and Clinical Immunology 2000; supplement 63 (55):134</p> <p>20. D Trajkov, Jurhar-Pavlova M, Petlichkovski A, Pavkovikj M, Jankova R, Spiroski M. Presence of isoenzyme forms of enzyme adenosine deaminase (ADA) and activity of adenosine deaminase complex protein (ADCP) in lymphoid organs/tissues of rats. Mak med pregled 2000; 54: (Supplement 43): 244.</p> <p>21. M Petkovska, Kostov B, Adzikj M, Jankova R, Jurhar-Pavlova M, Trajkov D, Petlichkovski A, Pavkovic M, Spiroski M.</p>	<p>0,5</p> <p>0,5</p> <p>0,5</p> <p>0,5</p>

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
	<p>Concentration of immunoglobulin classes and subclasses in the elderly in the Republic of Macedonia. Mak med pregled 2000; 54 (Supplement 43): 245.</p> <p>22. М Трајковска, Павковиќ М, Петличковски А, Јурхар-Павлова М, Трајков Д, Спировски М. Иницијално ниво на Ц-реактивен протеин, хаптоглобин и трансферин кај болни со белодробна туберкулоза. Mak Med Pregled 2000;54(Supplement 43):90</p> <p>23. Т Arsov, Petlichkovki А, Jankova R, Pavkovikj М, Jurhar-Pavlova М, Trajkov D, Spiroski М. Prevalence of the most common HFE mutations (C282Y and H63D) in the general population in the Republic of Macedonia. Abstract book, 3rd Macedonian National Congress of Medical Biochemist, Ohrid 2001: 37.</p> <p>24. D Trajkov, Jurhar-Pavlova М, Pavkovikj М, Petlichkovski А, Jankova R, Arsov T, Spiroski М. Determination of free and total prostatic specific antigen in human serum with two saturation methods. Abstract book, 3rd Macedonian National Congress of Medical Biochemist, Ohrid 2001: 99.</p> <p>25. М Јурхар-Павлова. Стандардизација на методи во хуморален имунитет. Мак Мед Преглед 2000; 54 (Суплемент 43):167.</p> <p>26. В Трајковски, Јурхар-Павлова М, Ајдински Љ, Спироски М. Плазма концентрација имуноглобулинских класа и субкласа код деца са аутизмом у Републици Македонији. Зборник резимеа. Дани дефектолога Југославије - 2002. Херцег Нови, 10-14.01.2002:70.</p> <p>27. V Trajkovski, Arsov T, Strezova A, Petlichkovski А, Trajkov D, Pavlova-Jurhar М, Jankova R, Kopachev D, Spiroski М. HLA DNA tipization of persons with autism in R. Macedonia. Abstract book, International Scientific meeting "Dani Zavoda", Beograd 24-26 November 2002: 102.</p> <p>28. V Perkan, Pavkovik М, Dimitrovski С, Laban-Guceva N, Arsov T, Jurhar-Pavlova М, Petlichkovski А, Spiroski М. The polymorphism of pletelet glycoprotein receptor GP IIIa and relationship with diabetic retinopathy in patients with Type 2 diabetes mellitus. 18th International diabetes federation congress Paris-France 2003; 1219.</p>	<p>0,5</p> <p>0,5</p> <p>1</p> <p>1</p>

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
	<p>29. A Strezova, Arsov T, Petlichkovski A, Trajkov D, Pavlova-Jurhar M, Perchinkova S, Spiroski M. Association of loci and class HLA -A, -C and -B with rheumatoid arthritis. Abstract book of the plenary lectures and abstracts, 4th Scientific meeting of the association of Allergologists and Clinical Immunologists of Yugoslavia, Belgrade, March 28-30 2003.</p> <p>30. M Spiroski, Arsov T, Petlichkovski A, Strezova A, Trajkov D, Jurhar-Pavlova M, Efinska-Mladenovska O, Zaharieva E. Macedonian human DNA bank (HDNAMKD). 3rd European-American School in forensic Genetics and Mato Clinic Course in Advanced Molecular and Cellular Medicine, Zagreb, Croatia, September 2003: 64.</p> <p>31. L Todorovska, Radlovic N, Bogicevic D, Jurhar M, Spiroski M. Acute phase proteins in children with marasmus Prague, Czech republic, Europaediatrics 19-22 October, 2003; 188</p> <p>32. T Ristoski, Mladenovska K, Raicki RS, Pavlova JM, Micevski C. Patohistological and immunological characteristics of ulcerative colitis caused by TNBS in rats. Proceedings of 23th Meeting of the European Society of Veterinary Pathology. Naples 7/10 September 2005.</p> <p>33. М Журхар Павлова, Илиевски Б, Трајковска- Докиќ Е, Петровска М. Demodex species изолиран од пациент со напреднат стадиум на розацеа-приказ на случај. Мак. мед. преглед. 2006; 60(suplement 67):133.</p> <p>34. С Бојациева, Ѓуровска С, Тодоровски Г, Костовски А, Јурхар-Павлова М, Трајковска- Докиќ Е. Изолација на <i>Giardia Lambliа</i> во детска возраст на 5 годишен клинички материјал. Мак. мед. преглед. 2006; 60(суплемент 67):128.</p> <p>35. Д Цветковиќ, Трајковска- Докиќ Е, Трајковска Е, Павлова - Журхар М, Петковска М, Пановски Н, Грданоска Т, Дума Х. Дијагноза на Дирофилариоза-приказ на случај. Мак. мед. преглед. 2007. 61(суплемент 69):71.</p> <p>36. М Журхар-Павлова, Петковска М, Јовановиќ Р, Трајковска- Докиќ Е. Cryptosporidium parvum - Дијагностички методи во нашата лабораторија. IV конгрес на педијатрите на Македонија, Мак. мед преглед. 2007:241.</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>0,5</p> <p>0,5</p>

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
	<p>37. Т Petreska, Mladenovska K, Acevska L, Jurhar Pavlova M, Petrovska M, Petrushevska-Tozi L. Viability of Lactobacillus casei in fermented soymilk after drying and storage. Четврти конгрес на Фармацијата на Македонија со меѓународно учество <i>Mac Pharm Bull</i>, 2007; 53(1.2):328-329 П169.</p> <p>38. М Јурхар Павлова, Младеновска К, Петровски О, Проданов М, Сланинка Мицеска М, Пановски Н, Петровска М. Effect of Lactobacillus casei used as probiotic on spontaneously hypertensive rats. 4ти Конгрес на микробиологи на Македонија со меѓународно учество. 28-31 октомври 2009, Охрид, Македонија. Мак мед преглед 2009; 63(супл 77):60.</p> <p>39. G. Jankoska, Trajkovska –Dokic E, Jurhar –Pavlova M, Grdanovska T, Cvetkovic D, Petrovska M. Current status of parasitic zoonotic infections in Macedonia, SERBPARTOON Project Conference-Belgrade 2009, Abstract book (60)</p> <p>40. К Popovska, Zdravkovska M, Jurhar Pavlova M. Important changes in dynamic balance and resistance of hospital eco system in surgical intensive care unit in the period of 15 years. <i>In: International Journal of Infection Control; Tenth Congress of the International Federation of Infection Control (IFIC)</i>, 8-11 Oct 2009, Vilnius, Lithuania.</p> <p>41. M. Jurhar Pavlova, Stojkova V, Jankoska G, Cekovska Z, Petrovska M. Subcutaneous Dirofilariasis-case report. 7th Balkan Congress of Microbiology "Microbiologia Balkanica 2011", October 25-29, 2011 Belgrade, Serbia, Proceedings, CD ROM (ISBN 978-86-914897-0-01) http://www.microbiologiabalkanica2011.com/indexEN.html</p> <p>42. К Mladenovska, Smilkov K, Petreska Ivanovska T, Hadzieva J, Petrushevska Tozi L, Kavrakovski Z, Jurhar Pavlova M. Microencapsulated formulation of Lactobacillus casei protecting probiotic stability in vivo and targeting release. In: World Centennial Congress of Pharmacy and Pharmaceutical Sciences, 3-8.10.2012, Amsterdam, Netherlands.</p> <p>43. M Jurhar-Pavlova, Cvetkovic D , Duma H , Kochevski Z , Jankoska G, Petrovska M. DIROFILARIASIS IN R. MACEDONIA – AN OVERVIEW OF LITERATURE DATA AND OUR EXPERIENCE 46. DAYS OF PREVENTIVE MEDICINE, INTERNATIONAL</p>	<p>0,5</p> <p>0,5</p> <p>0,5</p> <p>0,5</p>

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
	<p>CONGRESS 25-29.09.2012 NIŠ, Book of Abstracts 2013:130-132. ISBN 978-86-915991-1-9 44.</p> <p>45. J Hadzieva, Stefanovska A, Petrusevska Tozi L, Rafajlovska V, Petreska Ivanovska T, Dodov Glavas M, Crcarevska Simonovska M, Pavlova-Jurhar M, Smilkov K, Mladenovska K. Lactobacillus casei Loaded Alginate-Soy Protein Microparticles: acidification Kinetics and Survival of the Probiotic in Simulated Gastrointestinal Conditions. In: VI Serbian Congres of Pharmacy with international participations, 15-19 Oct 2014, Belgrade, Serbia.</p> <p>46. J Hadzieva, Jurhar-Pavlova M, Petreska Ivanovska T, Kavrakovski Z, Petrushevska-Tozi L, Mladenovska K. Acid and bile tolerance and cholesterol-lowering property of the probiotic <i>Lactobacillus casei</i>, Book of Abstracts of the 5th Congress of Macedonian Microbiologists with international participation, Ohrid, R. Macedonia (2014)</p> <p>47. M Jurhar-Pavlova, Mladenovska K., Petreska Ivanovska T, Miova B, Tosheska-Trajkovska K, Cekovska S, Labacevska Gjatovska L, Panovski N, Petrushevska-Tozi L, Petrovska M. Effects of microencapsulated <i>Lactobacillus casei</i> on streptozotocin-induced matabolic syndrome in spontanohypertensive rats, Book of Abstracts of the 5th Congress of Macedonian Microbiologists with international participation, Ohrid, R. Macedonia (2014)</p> <p>48. P Breznica-Selmani, Panovski N, Kaftandzieva A, Mladenovska K, Jurhar Pavlova M, Mikhova Popovski EB. Antimicrobial activity of newly synthesized norfloxacin derivatives. VIth Serbian Congress of Pharmacy with international participation, Oct. 2014, Belgrade, Serbia</p> <p>49. N. Panovski, Breznica P, Kaftandzieva A, Mladenovska K, Jurhar Pavlova M, Popovski E. Antimicrobial evaluation of novel ciprofloxacin derivatives. 5th Congress of Microbiologists of Macedonia with international participation, 28-31 May, 2014, Ohrid, Macedonia.</p> <p>50. G Mirchevska, Dimitrovska I, Zafirovik Z, Jurhar-Pavlova M, Kotevska V. Laboratory diagnosis of Dermatormycoses-our first experience. 5-th CONGRESS OF MACEDONIAN MICROBIOLOGISTS, 28-31 maj 2014. Ohrid, R Macedonia. Mak med pregled 2014; 86(supl 86):68</p>	<p>0,5</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
	<p>51. E Trajkovska-Dokic, Sumanovska A, Jurhar-Pavlova M, Petrovska M, Jankulovski N. Overview of <i>Clostridium difficile</i> infection in tertiary health care Institutions. 5-th CONGRESS OF MACEDONIAN MICROBIOLOGISTS, 28-31 maj 2014. Ohrid, R Macedonia. Mak med pregled 2014; 86(supl 86):108.</p> <p>52. T Petreska Ivanovska, Gjurovski I, Jurhar Pavlova M, Petrushevska-Tozi L, Ristoski T, Mladenovska K. Pathological changes of colon in the TNBS model of colitis in rats treated by functional food containing probiotic/synbiotic formulation. 2nd joint European Congress of the ESVP, ECVP and ESTP, Berlin, 27 to 30 August, 2014.</p> <p>53. T. Petrevska, Zivkij Z, Petrushveska-Tozi L, Hadzieva J, Glavas-Dodov M, Jurhar Pavlova M, Mladenovska K. Bioadhesive properties of symbiotic loaded chitosan-Ca-alginate microparticles, VI Serbian Congress of Pharmacy, Belgrade Oct 2014</p> <p>54. K Smilkov, Glavas Dodov M, Hadzieva J, Jurhar-Pavlova M, Petreska Ivanovska T, Ristoski T, Gjurovski I, Petrushevska-Tozi L, Mladenovska K. Anti-inflammatory properties of <i>L. casei</i> loaded whey protein-alginate microparticles in animal model of colitis, Abstract Book of the 9-th World Meeting of Pharmaceutics, Biopharmaceutics and Pharmaceutical Technology (2014). Lisbon стр 1-2.</p> <p>55. T Petreska Ivanovska, Zhivikij Z, Jurhar Pavlova M, Petrushevska-Tozi L, Mladenovska K. In vivo study of effects of functional ayran on microflora of rats with chemically induced ulcerative colitis, 3-rd International Congress of Nutritionists, 6-8 November, Zagreb, Abstract Book, 2015;84.</p> <p>56. T Petreska Ivanovska, Zhivikij Z, Jurhar Pavlova M, Glavas Dodov M, Ristoski T, Gjurovski I, Petrushevska-Tozi L, Mladenovska K. Anti-inflammatory properties of synbiotic loaded chitosanCa-alginate microparticles in animal model of colitis, 1st European Conference on Pharmaceutics – Drug Delivery. ABSTRACT BOOK Reims, France – 13 - 14 April 2015 стр 1-2.</p> <p>57. A Cvetkovikj, Jurjhar-Pavlova M, Stefanovska J. Current status of foodborne Parasutes in the Republic of Macedonia. COST Action FA1408 (EURO-FBP) 1th Working group meeting&2nd Management Committee meeting October 26-27 2015, Zagreb, Croatia Current status of foodborne parasites by country. Abstract book, 2015:23.</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>0,5</p> <p>0,5</p>

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
		0,5
		1
		1
		1
		1

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
		1
		1
		1
		1,8

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
		1
		1
		1

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
		1
		1
		1
		1

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
		1
		1
		1,8
		1

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
	<p>2. M Jurhar-Pavlova, Mladenovska K., Petreska Ivanovska T, Miova B, Toseska-Trajkovska K, Cekovska S, Labacevska Gjatovska L, Panovski N, Petrushevska-Tozi L, Petrovska M. Effects of microencapsulated <i>Lactobacillus casei</i> on streptozotocin-induced matabolic syndrome in spontanohypertensive rats, Book of Abstracts of the 5th Congress of Macedonian Microbiologists with international participation, Ohrid, R. Macedonia (2014)</p>	3
	Вкупно	3
	Вкупно	167,508

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. бр.	Назив на активноста	Поени
1	Завршена специјализација: микробиологија и паразитологија	2
2	Раководител на Лабораторија за паразитарни инфекции	1
3.	Експертски активности за потребите на Институтот за акредитација на Р. Македонија при оценување на лаборатории за тестирање според ИСО 17025	3
4.	Воведена метода во институцијата	1
5	Менаџер за квалитет (заменик)	3
	Вкупно	10

ДЕЈНОСТ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС

Ред. број	Назив на активноста (стручно-апликативна):	Поени
1	Студиски престој во странство до три месеци: Сероимунолошка лабораторија на “Aventis–Pasteur” и во истражувачка лабораторија на “Aventis–Pasteur” Lion, Франција 1.10-31. 12. 2000 година. Federation of the European Microbiology Societies (FEMS - стипендија)	0,5
	Postgraduate Course in Clinical Parasitology, Amsterdam, the Netherlands, 7-11 June 2010., ESCMID Postgraduate Technical workshop organized by ESGCP.	0,5
	COST Action TD1302: Working Group 1, Cystinet Training School: Epidemiology : 1 - 3 September 2014 - Institute of Tropical Medicine, Antwerp, Belgium	0,5
	ISO 15189 Advanced training, 2015 14-16 December, Tirana, Albania	0,5
	CYSTINET, COST Action TD1302, Training School on T/C Diagnosis (Working group 2) : 30 Nov-3 Dec 2015, at the Centro Nacional de Microbiología, Instituto de Salud Carlos III Majadahonda, Madrid, Spain	0,5
2	Член на организационен или програмски одбор на научен/стручен собир	0,5
	1. II македонски имунолошки конгрес, Охрид, јуни 13-17. 2000.	1
	2. Трет конгрес на микробиолозите на Македонија со меѓ. учество, Охрид, Македонија, 2006.	1
	3. Четврти конгрес на микробиолозите на Македонија со меѓ. учество, Охрид, Македонија, 2009.	
	4. 6 th Balkan Congress of Microbiology, Ohrid, R. Macedonia, 2009.	
5. 5, Конгрес на микробиолозите на Македонија со меѓународно учество 2014, Охрид, Р. Македонија	1	
3	Учество во комисији и тела на државни и други органи:	1
	Технички комитет при ИАРМ за лаборатории за тестирање Член на факултетска комисија	0,5

Ред. број	Назив на активноста (стручно-апликативна):	Поени
	Комисија за јавни набавки за тестови за серолошка дијагноза и идентификација бр. 25/2014, јуни 2014 - член	
	Комисија за јавни набавки за тестови за серолошка дијагностика на микроорганизми бр 29/2015 - член	0,5
	Вкупно	9

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	356,86
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	167,508
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	10
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	9
Вкупно	543,368

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Милена Петровска с.р
2. Проф. д-р Никола Пановски с.р
3. Проф. д-р Каќа Поповска с.р
4. Проф. д-р Жаклина Цековска с.р
5. Проф. д-р Гордана Јанкоска с.р

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на д-р Маја Јурхар Павлова.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатката од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека д-р Маја Јурхар Павлова поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избрана во звањето **научен соработник** по предметот микробиологија со паразитологија.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, ас. д-р Маја Јурхар Павлова да биде избрана во звањето **научен соработник** по предметот микробиологија и паразитологија.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Милена Петровска с.р
2. Проф. д-р Никола Пановски с.р
3. Проф. д-р Каќа Поповска с.р
4. Проф. д-р Жаклина Цековска с.р
5. Проф. д-р Гордана Јанкоска с.р

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „БИОРЕСОРПТИВНИ ВАСКУЛАРНИ СКАФОЛДИ ВО ТРЕТМАН НА ПАЦИЕНТИ СО АКУТЕН КОРОНАРЕН СИНДРОМ“ ОД М-Р ЈОРГО КОСТОВ, ПРИЈАВЕНА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, на XVI седница одржана на 6.4.2016 година, формираше Комисија за оцена на докторската дисертација на кандидатот м-р Јорго Костов со наслов „Биоресорптивни васкуларни скафолди во третман на пациенти со акутен коронарен синдром“, во состав: проф. д-р Елизабета Србиновска-Костовска (претседател), проф. д-р Сашко Кедев (ментор), проф. д-р Самуел Садикарио (член), проф. д-р Соња Генадиева-Ставриќ (член) и проф. д-р Неџбедин Беадини (член).

Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

АНАЛИЗА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатот м-р Јорго Костов, со наслов „Биоресорптивни васкуларни скафолди во третман на пациенти со акутен коронарен синдром“, содржи 124 страници компјутерски обработен текст во фонт Georgia, со 1,5 проред и големина на букви 11, 62 библиографски единици, меѓу нив научни трудови, статии, книги, национални прописи, меѓународни акти и интернет-ресурси.

Трудот е структуриран во 7 глави. Деловите се систематизирани во точки и потточки со наслови и поднаслови, со што се обезбедува соодветно следење на материјата која е обработена во истражувањето.

Во **воведот** на трудот, кандидатот презентира кус преглед на литературните податоци и современите сознанија за атеросклерозата, со посебен осврт кон промените на коронарните крвни садови и најновите податоци за инциденцијата, преваленцијата и клиничкото значење на коронарната артериска болест. Даден е осврт на современите сознанија за патофизиологијата на коронарната артериска болест, како и нејзиниот епидемски карактер манифестиран со изразито висок морбидитет, инвалидитет и морталитет.

Особено е потенцирано значењето на третманот на акутниот коронарен синдром со употреба на биоресорптивни васкуларни скафолди (БВС) кои ја претставуваат четвртата револуција во перкутаните коронарни интервенции, со потполна ресорпција на имплантираниот материјал во одреден временски период. Со оваа револуционерна новина во интервентната кардиологија се извршува реваскуларизација на коронарните артерии со БВС, кои во период од околу две до три години постепено се разградуваат во самиот васкуларен систем. На овој начин, коронарните артерии на пациентите се ослободуваат од вградените импланти и се овозможува враќање на нивната природна физиолошка вазомоторна функција, васкуларно ремоделирање и ткивна адаптација, со одбегнување на предизвиците од доживотното присуство на метал во коронарните артерии. Исто така, овие привремени импланти ги елиминираат хроничните извори на васкуларна иритација и хронично воспаление со што се отвора можноста за потенцијално намалување на времетраењето на двојната антиагрегациона терапија. Отсуството на траен

имплант ја отстранува можноста за компликации при идни нови интервенции, особено кај помладите пациенти.

Презентирани се и резултати од мултицентрични, клинички, рандомизирани студии кои покажаа низок процент на несакани мајорни кардиоваскуларни настани, како и смртен исход. Овие резултати се неинфериорни и апсолутно компарабилни во однос на пациентите со имплантирани стентови обложени со лек-цитостатик од втора генерација (ДЕС), кои всушност ја претставуваат контролната група во оваа студија. Кандидатот посветува значаен дел од воведот и на осврт кон ангиографијата и методите во интервентната кардиологија кои се релевантни за темата, вклучувајќи ја и новата техника на имплантација на биоресорптивни васкуларни скафолди.

Целите на студијата се јасно дефинирани и конципирани. Се однесуваат на многу важни аспекти на третманот на акутниот коронарен синдром со перкутани коронарни интервенции со БВС, употреба на инвазивни техники, како што се оптичката кохерентна томографија (ОСТ) или интраваскуларното ултразвучно иследување (IVUS) за проценка на интраваскуларните дијаметри, следење на појавата на несакани мајорни кардиоваскуларни настани, следење на времетраењето на двојната антиагрегациона терапија со клопидогрел и аспирин, контролни ангиографски иследувања по две до три години од извршената интервентна процедура за следење на биоресорпцијата на васкуларниот скафолд, анализирање на преживувањето и утврдување на разликите во преживувањето кај третираните пациенти во двете групи.

Во поглавјето **Материјал и методи**, кандидатот го дефинира дизајнот на студијата како проспективна клиничка студија. Пациентите се рандомизирани во две групи: Група 1, во која се вклучени 32 пациенти со акутен коронарен синдром, кај кои се имплантирани биоресорптивни васкуларни скафолди. Група 2, контролна група, во која се вклучени 33 пациенти со акутен коронарен синдром, кај кои се имплантирани стентови обложени со лек-цитостатик од втората генерација. За време на интервентната процедура кај 16 пациенти се направени оптичка кохерентна томографија или интраваскуларно ултразвучно иследување на лезиите одговорни за акутниот коронарен синдром. Кај пациентите се следи појавата на несакани мајорни кардиоваскуларни настани во периодот од 30 дена, 6 месеци, 1 и 2 години. Сите пациенти во овој период се на двојна антиагрегациона терапија со аспирин и клопидогрел. Во периодот од следење од две години не е регистриран смртен исход кај пациентите од двете групи.

Кандидатот очекува оваа студија да даде придонес во подобрување на третманот на пациентите со акутен коронарен синдром, а најголема корист секако ќе имаат идните пациенти со ова заболување. Резултатите ќе придонесат и до намалување на појавата на несаканите мајорни кардиоваскуларни настани кај пациентите подложени на перкутани интервентни процедури. Цитирани се 62 трудови од областа што ја истражува. Предложената тема е многу актуелна, со добро конципирана анализа на проблематиката која кандидатот ја изложува на разбирлив и достапен начин. Трудот обработува многу значајна проблематика од областа на интервентната кардиологија и коронарната артериска болест со осврт на краткотрајните и долготрајните ефекти од навремената рана дијагноза и терапија.

Во обемната **дискусија** концизно се објаснети добиените резултати и нивното значење во контекст на темата. Коментирајќи ги резултатите од сопственото истражување, авторот истовремено ги споредува со веќе објавените резултати со слична проблематика кои се достапни во соодветната литературата од областа. Кандидатот наведува дека и покрај напредокот во превенцијата и третманот, атеросклеротичната васкуларна болест и понатаму е причина за сигнификантен морбидитет, морталитет и економско оптоварување на секоја земја.

Истакнато е значењето на третманот на акутниот коронарен синдром со употреба на БВС кои потполно се ресорбираат во период од 2 до 3 години. Со оваа револуционерна технологија, коронарните артерии на пациентите се ослободуваат од вградените импланти и се овозможува враќање на нивната природна физиолошка вазомоторна функција, васкуларно ремоделирање и ткивна адаптација. Долгогодишниот стремеж и напор да се дојде до коронарен васкуларен имплант кој ќе се разградува и комплетно ќе исчезне по завршување на својата основна функција во решавање на присутна стеноза или оклузија е најпосле реалност. Резултатите од студијата покажаа дека демографските карактеристики на пациентите од двете групи, клиничката презентација, карактеристиките на лезиите и податоците за самата процедура не се разликуваат значајно од резултатите на досега објавените студии.

Прикажаните резултати покажаа низок процент на несакани мајорни кардиоваскуларни настани и смртен исход кај пациентите со имплантирани БВС. Овие резултати се неинфериорни и апсолутно компарабилни во однос на пациентите со имплантирани ДЕС, кои се контролната група во оваа студија. Добиените резултати не се разликуваат значајно од досега објавените резултати во релевантни мултицентрични студии. Исто така истакната е важноста на трансрадијалниот пристап при изведување на сите интервенции, со што се намалува ризикот од васкуларни компликации и мајорно крварење што доведе до многу ниска стапка на смртност, односно кај ниту еден пациент не е регистриран смртен исход во периодот од двегодишно следење

Заклучните согледувања се коректно формулирани и даваат прецизни одговори на целите кои се поставени во докторската дисертација.

1. Заклучено е дека употребата на БВС кај пациенти со присутен акутен коронарен синдром е сигурна метода, со ран и доцен исход компарабилен со конвенционалните ДЕС од втора генерација.
2. Најдено е дека имплантацијата на БВС кај пациенти со акутен коронарен синдром покажа неинфериорност во однос на преживувањето и појавата на несакани мајорни кардиоваскуларни настани во однос на ДЕС од втора генерација во периодот на следење до две години.
3. Употребата на интраваскуларни инвазивни техники како што се OCT и IVUS се од огромно значење за правилна проценка и одлуки во тек на интервентната процедура и поставувањето на БВС.
4. Заклучено е дека сите пациенти од двете групи беа на двојна антиагрегациона терапија со клопидогрел и аспирин во периодот од една година, што значајно влијае на постигнатите резултати во поглед на преживувањето и намалената инциденца на несакани мајорни кардиоваскуларни настани.
5. Контролните ангиографски иследувања кај пациентите во периодот до 2 години од извршената интервентна процедура покажаа одлични резултати, без присутен наод на значајна рестеноза и неоинтимална пролиферација на поставениот БВС.
6. Испитуваната популација е вистински репрезент на пациенти и ситуации со кои се сретнуваме секојдневно во нашата клиничка пракса и поради тоа нашите резултати се веднаш применливи во рутинската интервентна кардиологија како во нашиот центар така и во целата држава, со исклучителни придобивки во понатамошниот тек од животот на самите пациенти.

Приложеното поглавје **литература** е оптимално селектирано, прегледно и коректно цитирано по прифатените стандарди. Изборот на референците е соодветен и доминираат понови референци кои имаат значителен придонес во истражувањето на проблематиката која е цел на овој научен труд.

Предмет на истражување

Имплантацијата на биоресорптивни васкуларни скафолди во третман на пациенти со акутен коронарен синдром, споредени со стентови обложени со лекцитостатик од втора генерација.

Податоци за состојбата на подрачјето во кое е работена дисертацијата

Третманот на акутниот коронарен синдром со употреба на биоресорптивни васкуларни скафолди ја претставува четвртата револуција во перкутаните коронарни интервенции со потполна ресорпција на имплантираниот материјал во одреден временски период. Со оваа револуционерна новина во интервентната кардиологија се извршува реваскуларизација на коронарните артерии со БВС, кои во период од околу две до три години постепено се разградуваат во самиот васкуларен систем. На овој начин, коронарните артерии на пациентите се ослободуваат од вградените импланти и се овозможува враќање на нивната природна физиолошка вазомоторна функција, васкуларно ремоделирање и ткивна адаптација, со одбегнување на предизвиците од доживотното присуство на метал во коронарните артерии.

Краток опис на применетите методи

Селективна коронарографија на коронарните артерии за дијагноза на присутните стенози или оклузии на коронарните артерии одговорни за акутниот коронарен синдром, перкутани коронарни интервенции со поставување на БВС или ДЕС од втора генерација, оптичка кохерентна томографија и интраваскуларно ултразвучно иследување за точна проценка на постпроцедуралната дијаметар стеноза на коронарната артерија, како и средната и минималната вредност на лумен ареата.

Краток опис на резултатите од истражувањето

Добиените **резултати** од истражувањето детално се опишани текстуално, а прикажани се графички и табеларно. Кандидатот ги презентира демографските податоци за пациентите, клиничката презентација, карактеристиките на лезиите, податоците за самата интервентна процедура, терапијата при испис, клиничкиот исход и интраваскуларните параметри и ги презентира резултатите од статистичките анализи според утврдените цели. Прикажана е инциденцата на појава на смртен исход, миокарден инфаркт, повторната реваскуларизација на коронарната артерија одговорна за појава на акутниот коронарен синдром, несаканите мајорни кардиоваскуларни настани, повторната реваскуларизација на коронарна артерија која не е одговорна за акутниот коронарен синдром, повторната тромбоза во самиот стент, како и збирните насакани настани во периодот на следење од 30 дена, 1 месец, 1 и 2 години кај пациентите од двете групи. Од интраваскуларните параметри прикажани се постпроцедуралната дијаметар стеноза на коронарната артерија, средната и минималната вредност на лумен ареата.

ОЦЕНА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатот м-р Јорго Костов, со наслов „Биоресорптивни васкуларни скафолди во третман на пациенти со акутен коронарен синдром“, претставува истражување во областа на интервентната кардиологија. Изработката на темата на оваа докторска дисертација претставува самостоен и оригинален научен труд, со мошне актуелна апликативна и истражувачка вредност.

Трудот ги задоволува принципите на научна работа и претставува значаен придонес во клиничката кардиологија. Поставените цели на трудот во целост се остварени, а добиените резултати се адекватно презентирани и обработени.

Докторската дисертација на кандидатот м-р Јорго Костов, со наслов „Биоресорптивни васкуларни скафолди во третман на пациенти со акутен коронарен синдром“, според мислењето на Комисијата за оценка, ги исполнува основните услови и стандарди за подготовка на докторски труд.

ИСПОЛНЕТОСТ НА ЗАКОНСКИТЕ УСЛОВИ ЗА ОДБРАНА НА ТРУДОТ

Кандидатот, пред одбраната на докторскиот труд, ги објавил (како прв автор, во меѓународни научни списанија или еден труд во списание со импакт-фактор) следниве рецензирани истражувачки трудови:

- [1]. Jorgo Kostov, Jelka Davceva-Pavlovska, Sasko Kedev: „First bioresorbable vascular scaffold implantation in patients with acute coronary syndrome in the Republic of Macedonia“, објавен во: Macedonian Academy of Sciences and Arts, Contributions. Sec. of Med. Sci., XXXVI 2, 147-155, 2015
- [2]. Jorgo Kostov, Jelka Davceva-Pavlovska, Sasko Kedev: „Early outcome after bioresorbable vascular scaffold implantation in patients with acute coronary syndrome“, објавен во: Anglisticum Journal (IJLLIS), Volume: 4, Issue: 5-6, 380-388; May-June 2015.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Главни научни придонеси на кандидатот: трудот ги исполнува сите стручни и научни предуслови за докторска дисертација, има актуелен и значаен придонес во научноистражувачката дејност и клиничката практика во областа на интервентна кардиологија.

Подрачје на примена: интервентна кардиологија-испитуваната популација е вистински репрезент на пациенти и ситуации со кои се сретнуваме секојдневно и поради тоа резултатите од докторскиот труд се веднаш применливи во секојдневната клиничка практика.

Можни понатамошни истражувања: идниот развој и напредок на оваа врвна технологија, т.н. втора генерација на биоресорптивни васкуларни скафолди, намалување на дебелината на мрежата на скафолдот и унапредување на перформансите на самиот биоресорптивен скафолд, со што уште повеќе ќе се намали процентот на несакани мајорни кардиоваскуларни настани и ќе се олесни употребата на БВС при перкутани коронарни интервенции кај комплексни анатомии на коронарните крвни садови.

Со оглед на наведеното, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет да ја прифати позитивната оценка и да закаже одбрана на докторската дисертација на кандидатот **м-р Јорго Костов** со наслов „Биоресорптивни васкуларни скафолди во третман на пациенти со акутен коронарен синдром“.

КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Елизабета Србиновска-Костовска, претседател, с.р.
2. Проф. д-р Сашко Кедев, ментор, с.р.
3. Проф. д-р Самуел Садикарио, член, с.р.
4. Проф. д-р Соња Геннадиева-Ставриќ, член, с.р.
5. Проф. д-р Неџбедин Беадини, член, с.р.

До

Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје

Медицински факултет - Скопје

Рецензентска комисија, претседател проф.д-р И.Панговски

Наставно-научен совет

ПРЕДМЕТ: Приговор на објавениот Реферат за избор на еден наставник во сите звања по предметот хирургија на Медицинскиот факултет во Скопје, објавен во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ бр. 1121 од 15.4.2016 г.

ПОДНОСИТЕЛ: н.сор.д-р Редеп Сељмани, д-р сци.

Рецензентската комисија во состав: проф.д-р Илија Панговски, проф.д-р Владимир Георгиев, проф.д-р Перо Петровски, проф.д-р Славчо Стојменски и проф.д-р Смиља Туцарова Ѓоргова, поднесе Реферат за сите пријавени кандидати на конкурсот за избор во наставно-научни и научни звања објавен во дневните весници „Утрински весник“, „Дневник“ и „Коха“ на 4.3.2016 г. за избор во наставно-научно звање по предметот хирургија, кој содржи евалуација на поднесените пријави и прилози кон нив и вкупни поени за професионалните референци на кандидатите, со предлог до Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, н.сор.д-р Боро Џонов да биде избран во звањето доцент по предметот хирургија.

Благовремено поднесувам Приговор на рефератот на Рецензентската комисија, сметајќи дека тој не е во согласност со Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, донесен од Универзитетскиот сенат на 26.12.2013 г., а поради следното:

Сметам дека предлогот на Рецензентската комисија за избор во наставно-научно звање-доцент е даден спротивно на чл. 9 од цитираниот Правилник, **согласно со кој изборот во наставно-научни звања се врши според**

условите и критериумите утврдени со закон, Правилникот и Анекс бр. 1 на Правилникот. Во Анекс бр. 1 утврдени се критериумите за избор во наставно-научно звање, односно утврдено е дека професионалните референци на кандидатите се вреднуваат во областите на наставно-образована дејност, научно-истражувачка дејност и стручно-апликативна дејност, при што секоја област/дејност содржи низа критериуми таксативно наведени и вреднувани со соодветен број на поени.

Од изнесеното, му предлагам на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, да го разгледа и уважи Приговорот како основан и темелен на Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Подносител на Приговорот

Н.сop.д-р Реџеп Сељмани д-р сци. с. р.

До Наставно-научниот совет на
Медицинскиот факултет во Скопје

Предмет: Одговор на Приговор поднесен од страна на н.сор.д-р Реџеп Сељмани во врска со заклучокот на Рефератот за избор на еден наставник во сите звања по предметот хирургија, објавен во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, бр. 1121 од 15.4.2016 година.

Рецензентската комисија го разгледа Приговорот на заклучокот на Рефератот за избор на еден наставник во сите звања по предметот хирургија, поднесен од страна на н.сор.д-р Реџеп Сељмани и го дава следниов одговор:

Рецензентската комисија во текот на изготвувањето на заклучокот на Рефератот за избор на еден наставник во сите звања по предметот хирургија во целост се придржуваше до сите одредби предвидени со Законот за високото образование, Статутот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (Универзитетски гласник, број 274/13).

Сметаме дека нема повреда во постапката за избор на наставник во сите звања по предметот хирургија и е постапено согласно со член 9 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Затоа го одбиваме Приговорот на н.сор.д-р Реџеп Сељмани како неоснован и воедно Рецензентската комисија ГО ПОТВРДУВА ЗАКЛУЧОКОТ ОД РЕФЕРАТОТ објавен во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје 1121 од 15.4.2016 година, и на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет му предлага н.сор.д-р Боро Џонов да биде избран во звањето ДОЦЕНТ по предметот хирургија.

Членови на Рецензентската комисија

Проф.д-р Илија Панговски с.р.

Проф.д-р Владимир Георгиев с.р.

Проф.д-р Перо Петровски с.р.

Проф.д-р Славчо Стојменски с.р.

Проф.д-р Смиља Туцарова-Ѓоргова с.р.

До
НАСТАВНО-НАУЧНИОТ СОВЕТ НА
МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО
СКОПЈЕ

ПРИГОВОР

на Рецензентската комисија за избор во звањето ДОЦЕНТ по предметот хирургијана Медицинскиот факултет во Скопје, објавен во **Билтен бр. 1121 од 15.4.2016 година,**

Во Рефератот на Рецензентската комисија за избор во звањето ДОЦЕНТ по предметот хирургија на Медицинскиот факултет во Скопје, објавен во **Билтен бр. 1121** од 15.4.2016 година содржани се неправилности со кои е повреден и Законот за високо образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Поради тоа, го поднесувам овој Приговор, согласно со членовите 52-132 од Законот за високото образование и во согласност со член 51 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (во понатамошниот текст: Правилник за избор во звања).

Со Рефератот на Рецензентската комисија за избор во звањето ДОЦЕНТ по предметот хирургија на Медицинскиот факултет во Скопје, објавен во **Билтен бр. 1121** од 15.4.2016 година сторени се следните неправилности:

- I. РЕЦЕНЗЕНТСКАТА КОМИСИЈА ИЗВРШИЛА НЕПРАВИЛНО БОДУВАЊЕ НА КАНДИДАТИТЕ Д-Р К.КАСАПИНОВА И Д-Р Б.ЏОНОВ
  1. Во Образецот кон Извештајот во делот кој се однесува на мене (д-р Касапинова), Рецензентската комисија извршила неточно бодување на мојата активност, а со тоа ги прекршила Критериумите за избор во звања од Анекс 1 за следниве активности.

1.1. Наставно-образовна дејност

- Реден број 3 (стр. 13), одржување на менторска настава за здравствена клиничка практика на Катедрата за хирургија, 960 x 0,06 е неправилно пресметано како 57,4 поени, а производот треба да е 57,6 поени. Со тоа сум оштетена за 0,2 поена, па поради тоа вкупниот број на бодови за наставно-образовна дејност во извештајот **треба да се коригира и наместо 439, треба да стои 439,2 бода.**

1.2. Научноистражувачка дејност

- Реден број 9. трудот: Kamilovski V, Kasapinova K, Cvetanovska B, Fundamentals of medical-forensic expertise. Iustinianus Primus Law Review 2012; (3): 1-28 е неправилно бодира како труд со оригинални научни резултати, објавен во стручно/научно популарно списание со меѓународен уредувачки одбор: 80% од 3 = 2,4. Овој труд треба да се бодира како труд со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор; 80% од 6 = 4,8 бода.

Укажувам дека Iustinianus Primus Law Review е меѓународно научно списание во смисла на член 96, стр. 10 од Законот за високото образование.

Има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат најмалку пет земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува 40% од вкупниот број членови и кое се издава најмалку пет години непрекинато и има најмалку десет изданија во последните пет години. Трудите објавени во истото списание во рефератите за избор на наставници на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје се бодува со по 6 поени, што може да се види од Билтените на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во кои се објавуваат овие реферати.

Со сторената неправилност, оштетена сум за 2,4 поени. Поради тоа, вкупниот број на поени за научноистражувачка дејност во мојот образец треба да се коригира на 109,54 поени, наместо 107,14 бодови како што стои во извештајот.

Со сторените неправилности во извештајот, оштетена сум на начин што ми се засметани помалку поени од оние што се пропишани во Анексот 1 кон Правилникот за избор во звања. Поради тоа, пресметаните вкупни бодови треба да се коригираат, при што мојата вкупна активност треба да се бодира со 439,2 поени за наставно-образовна дејност (наместо 439) и 109,54 бодови за научноистражувачка дејност (наместо 107,14) и 44 бода за стручно-апликативна дејност, или **ВКУПНО 592,74 ПОЕНИ** (наместо 590,14).

2. Во образецот кон извештајот во делот кој се однесува на науч.сop.д-р Боро Џонов, кого Рецензентската комисија го предлага да биде избран за доцент, извршено е неточно бодување на активностите на кандидатот, и тоа:

2.1. Научноистражувачка дејност

- Под реден број 5, активностите се погрешно бодирани како: Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир, бидејќи се работи за објавени апстракти за кои според Анекс 1 е предвидено бодирање како активност апстракт објавен во зборник на конференција.

Со ваквата неправилност, на кандидатот д-р Боро Цонов неправилно му се додадени 11,5 поени.

Поради тоа, наместо погрешни доделените 40 поени за апстракт на меѓународна конференција (27 апстракти) и 1,5 бода за 3 апстракти на национална конференција (3 x 0,5 бодови = 1,5 бодови), или вкупно за научноистражувачката активност под реден бр. 5: 28,5 поени.

- Под реден брј 9, за активността: Трудови рецензирани во Билтен на УКИМ за 18 ставки се доделени 9 бодови (18 x 0,5 = 9 бода). Критериумите за избор во звања (Анекс 1) не предвидуваат ваква активност, ниту пак, бодови за неа. Доколку станува збор за објавени трудови, тие би се бодувале согласно со предвидениот Правилник, а доколку не се објавени, а не станува збор за реферати или усна презентација изложени на научен/стручен собир, тие не се бодуваат.

Со оваа неправилност, на кандидатот д-р Боро Цонов неправилно му се додадени 9 поени, па поради тоа е нужна корекција во извештајот.

- Рецензентската комисија извршила погрешно засметување (собирање) на вкупниот број на поени за областа научноистражувачка дејност, па така вкупниот збир на бодови (дури и со сторените неправилности опишани погоре) изнесува 125,4 поени, а не 129 како што собрала Рецензентската комисија.

Со оваа неправилност на кандидатот д-р Цонов погрешно му се додадени 3,6 поени.

Со корекцијата на констатираните неправилности на поените за подрачјето научноистражувачката дејност, вкупниот број на поени на н.сор.д-р Б.Цонов за научноистражувачка дејност треба да се намали за 25,6 поени, по што таа ќе изнесува 14,9 поени (а не 129, каде што стои во оспорениот Реферат). Повредата на Правилникот за избор е уште позначајна, затоа што со неправилното бодување и засметување на поените на кандидатот д-р Цонов.

Рецензентската комисија создала привид дека тој има подобри оценки во научноистражувачката активност од мене, што не е точно.

2.2. Стручно апликативна дејност

- Под реден број 2, за прв пат воведена метода во институцијата (предоперативна подготовка и мониторинг на васкуларизација на резанки) е бодувана со 4 бода, а според Правилникот за оваа активност е предвиден 1 бод.

Ако се направи корекција на поените заради неточно бодуваната активности од реден број 2, вкупниот број на поени за стручно апликативна дејност на кандидатот д-р Џонов треба да изнесува **27,5 поени** наместо неточно пресметаните 30,5 поени.

Според погоре укажаното, вкупната активност на кандидатот н.сop.д-р Боро Џонов треба да биде бодирана со 389,98 поени за наставно образовна дејност, 104,9 поени за научноистражувачка дејност и 27,5 поени за стручно апликативна дејност, или ВКУПНО 522,38 поени (наместо 549,48 поени).

Според јасно изнесеното во Рефератот евидентно е дека севкупната активност на пријавените кандидати според Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Комисијата неточно ја бодувала, т.е. не ги почитувала Критериумите за избори во звања (Анекс 1).

II. РЕЦЕНЗЕНТСКАТА КОМИСИЈА НЕ ДАЛА НИКАКВО ОБРАЗЛОЖЕНИЕ ВРЗ ОСНОВА НА КОИ КРИТЕРИУМИ ГО ПРЕДЛОЖИЛА ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ-ДОЦЕНТ КАНДИДАТОТ Н.СОП.Д-Р БОРО ЏОНОВ

Во Рефератот објавен во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ бр. 1121 од 15.4.2016, Комисијата позитивно ја вреднувала и ја оценила дејноста на сите наведени кандидати, но **не дала образложение врз основа на кои критериуми го предложила за избор во звање-ДОЦЕНТ кандидатот н.сop.д-р Боро Џонов**, давајќи му предност и пред мене, и покрај тоа што од Извештајот јасно се гледа дека сум супериорна во однос на него во поглед на секој од критериумите за избор (наставно-образовна, научноистражувачка и стручно апликативна дејност).

Комисијата треба да образложи кои биле причините таа да го фаворизира предложениот кандидат, во однос на оној кој е најдобро рангиран. Со избирање на кандидат кој не е најдобро рангиран, целокупниот систем на оцена на кандидатите преку поени за нивната активност станува беспредметен и бесмислен. Научната чесност налага да се наведат причините за донесената одлука.

Недоставувањето на никакво образложение за дадениот предлог за избор на кандидатот д-р Џонов е уште повеќе значајно кога се имаат во предвид неправилностите во извештајот, опишани погоре на овој Приговор, а со кои јас сум оштетена, а тој е неправилно фаворизиран.

Рецензентската комисија била должна за образложи зошто го предлага д-р Џонов, и покрај тоа што тој има послаби референци од мене и во поглед на објавените научни трудови кои се еден од критериумите за избор, предвидени во чл. 125 ст. 2 од Законот за високото образование. Имено, оваа законска одредба предвидува како критериум за избор во наставно-научно звање-доцент објавување на најмалку четири научноистражувачки трудови во соодветна област во меѓународни научни списанија или меѓународни научни публикации или научни труда во научно списание со импакт-фактор кои се од соодветната област во базата на Web of Science во последниве пет години, кои носат вкупно најмалку десет бода, согласно со член 95-а, став 6 од овој Закон. Од Извештајот на Рецензентската комисија јасно се гледа дека јас имам објавено 11 вакви труда кои треба да бидат вреднувани со 58,36 поени, од кои 2 се трудови во научно списание со импакт-фактор. Од друга страна, предложениот кандидат н.сор.д-р Б. Џонов има објавено 9 труда во меѓународни научни списанија кои се вреднувани со само 32,4 поени. Практично, јас имам речиси двојно повеќе поени од предложениот кандидат н.сор.д-р Б. Џонов, а сепак нему му е дадена предност.

Поради сето погоре наведено, и предлагам на Рецензентската комисија да ги отстрани сторените неправилности во Извештајот и да ме предложи мене како најдобро рангиран кандидат по сите критериуми за избор во звањето доцент по предметот хирургија на Медицинскиот факултет, наместо кандидатот н.сор.д-р Б.Џонов.

Подносител на Приговорот

Н.сор.д-р Катерина Касапинова с.р.

До

Наставно-научниот совет на

Медицинскиот факултет во Скопје

Предмет: Одговор на Приговор поднесен од страна на н.сор.д-р Катерина Касапинова во врска со заклучокот на Рефератот за избор на еден наставник во сите звања по предметот хирургија, објавен во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, бр. 1121 од 15.4.2016 година.

Во врска со Приговорот од заклучокот на Рецензентската комисија доставен од н.сор.д-р Катерина Касапинова, Рецензентската комисија го разгледа Приговорот истиот и го дава следниов одговор:

Во однос на наводот од приговорот за бодирањето на н.сор.д-р Катерина Касапинова во делот за **наставно-образовна дејност**, реден број 3 (одржување на менторска настава за здравствена клиничка пракса на катедрата по хирургија), Рецензентската комисија целосно го прифаќа. Со тоа, бројот на бодовите од наставно-образовна дејност **од 439 се коригира на 439,2 бода.**

Во однос на наводот од Приговорот за бодирањето на н.сор.д-р Катерина Касапинова во делот за научноистражувачката дејност, реден број 9 (труд со оригинални научни резултати, објавен во стручно/научно популарно списание со меѓународен уредувачки одбор), Рецензентската комисија целосно го прифаќа. Со тоа, бројот на бодовите од научноистражувачка дејност **од 107,14 се коригира на 109,54 бода.**

Рецензентската комисија за направената ненамерна техничка грешка искрено и се извинува на кандидатката.

По разгледаниот Приговор и направените корекции вкупниот број на бодови на кандидатката н.сор.д-р Катерина Касапинова се коригира од 590,14 и изнесува **592,74 бода.**

Во однос на наводот од Приговорот за бодирањето на н.сор.д-р Боро Цонов во делот за научноистражувачката дејност, реден број 5 (трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир), Рецензентската комисија целосно го отфрла бидејќи

трудовете се правилно бодирани согласно со Анекс 1 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (Универзитетски гласник број 274/13). Рецензентската комисија смета дека нема основ за корекција на бодовите од наведената точка од научноистражувачката дејност за кандидатот н.сор.д-р Боро Цонов.

Во однос на наводот од Приговорот за бодирањето на н.сор.д-р Боро Цонов во делот за научноистражувачка дејност, реден број 9, за активноста: Трудови рецензирани во Билтен на УКИМ, Рецензентската комисија целосно го прифаќа.

По разгледаниот Приговор и направените корекции во вкупниот број на бодови од научноистражувачка дејност на кандидатот н.сор.д-р Боро Цонов, се коригира од 129, и изнесува **116,4 бода**.

Во однос на наводот од Приговорот за бодирањето на н.сор.д-р Боро Цонов во делот за стручно-апликативна дејност, под реден број 2 (воведување на нова лабораториска/клиничка или јавноздравствена метода во областа на медицинските науки и здравството/ првпат во институцијата воведена метода), направена е ненамерна техничка грешка, односно насловот треба да биде „воведување на нова лабораториска/клиничка или јавноздравствена метода во областа на медицинските науки и здравството/ првпат во државата воведена метода“. Бодовите од стручно-апликативната дејност за кандидатот н.сор.д-р Боро Цонов остануваат непроменети.

Рецензентската комисија за направената ненамерна техничка грешка искрено му се извинува на кандидатот.

По разгледаниот Приговор и направените корекции, вкупниот број на бодови на кандидатот н.сор.д-р Боро Цонов се коригира од 549,48 и изнесува **536,88 бода**.

Во однос на наводот во Приговорот на кандидатката н.сор.д-р Катерина Касапинова за примената на одредбата од членот 125, став 2 и членот 95-а, став 6 од Законот за високото образование, би сакале да и укажеме на кандидатката дека критериумите за избор во наставно-научното звање доцент од членот 125, став 2 кои се во моментот во примена се следните (член 125, став 2) „За доцент може да биде избрано лице кое има научен степен доктор на науки од научната

област во која се избира, просечен успех од најмалку осум на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, објавени најмалку четири научноистражувачки трудови во соодветната област во меѓународни научни списанија или меѓународни научни публикации или два научни труда во научно списание со импакт-фактор во последните пет години, постигнувања во примената на истражувачките резултати и способност за изведување на одделни видови високообразовна дејност и позитивна оценка од самоевалуацијата“.

Во Приговорот кандидатката го има наведено членот 125, став 2 кој е променет во делот на објавување на научните трудови во научно списание со импакт-фактор кои се од соодветната област во базата на Web of Science во последните пет години, но е со одложена примена односно ќе почне да се применува од 31.1.2018 година.

Рецензентската комисија би сакала да истакне дека во текот на изготвувањето на заклучокот на Рефератот за избор на еден наставник во сите звања по предметот хирургија во целост се придржуваше до сите одреби предвидени со Законот за високото образование, Статутот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (Универзитетски гласник број 274/13).

Согласно со предходно изнесеното, Рецензентската комисија заклучи дека направените технички пропусти и корекцијата на бодовите на кандидатите битно не влијаат на донесениот заклучок во Рефератот за избор на наставник во сите звања по предметот хирургија, објавен во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, бр. 1121 од 15.4.2016 година, и воедно Рецензентската комисија ГО ПОТВРДУВА ЗАКЛУЧОКОТ во Рефератот, односно на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет му предлага н.с.р.д-р Боро Џонов да биде избран во звањето ДОЦЕНТ по предметот хирургија.

Членови на Рецензентската комисија

Проф. д-р Илија Панговски с.р.

Проф. д-р Владимир Георгиев с.р.

Проф. д-р Перо Петровски с.р.

Проф. д-р Славчо Стојменски с.р.

Проф. д-р Смиља Туцарова-Ѓоргова с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
НА РАКОПИСОТ „ФИЗИЧКО ОБРАЗОВАНИЕ
СО МЕТОДИКА“ ОД АВТОРОТ
ПРОФ. Д-Р МАРАЈАН МАЛЦЕВ

Со одлука на Наставно-научниот совет на Педагошкиот факултет „Св.Климент Охридски“ во Скопје, бр.02-970/6 од 12.11.2015, бев избран за член на Рецензентската комисија за рецензирање на учебникот „Физичко образование со методика“ на проф. д-р Марјан Малцев, за студентите на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје, за предметот физичко образование со методика за студиските групи одделенска настава и предучилишно воспитание, на македонски наставен јазик.

По разгледувањето и анализата на учебникот „Физичко образование со методика“ од проф. д-р Марјан Малцев, имам чест до Наставно-научниот совет на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје да го поднесам следниов

ИЗВЕШТАЈ

- 1. Назив на учебникот:**
„Физичко образование со методика“.
- 2. Назив на предметната програма:**
физичкото образование со методика, физичко воспитание со методика.
- 3. Назив на студиската програма:**
одделенска настава и предучилишно воспитание на македонски наставен јазик.
- 4. Фонд на часови и ЕКТС-кредити:**
физичко образование со методика (VIII семестар), 2+2+1 часа неделно, ЕКТС-кредити 5, одделенска настава. Физичкото воспитание со методика (VII семестар), 2+2+1 часа неделно, ЕКТС-кредити 5, предучилишно воспитание.
- 5. Учебникот „Физичкото образование со методика“ е напишан во спгласност со наставниот план и програма за наведениот предмет за групите одделенска настава и предучилишно**

воспитание на македонски наставен јазик на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје.

6. Име на авторот:

проф. д-р Марјан Малцев

7. Со Одлука на Наставно-научниот совет на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје, бр.02-970/6 од 1.11.2015, бев избран за член на Рецензентската комисија за рецензирање на учебникот „Физичко образование со методика“ од проф. д-р Марјан Малцев, за студентите на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје, за предметот физичко образование со методика и физичко воспитание со методика, за студиските групи одделенска настава и предучилишно воспитание, на македонски наставен јазик.

8. Се работи за прво издание на учебник.

9. Општи податоци за учебникот:

број на страници - 162; прилози - 3; делови - 5.

10. Краток опис на учебникот:

Учебникот е напишан во повеќе тематски целини. Секоја целина има свои потцелини кои логички се усогласени со основната тематика.

Првиот дел, ВОВЕД, со своите потпоглавја: Вовед во методиката на физичкото образование, Предмет и задачи на физичкото образование и Основни методски поими во физичкото образование, даваат основа и овозможуваат студентите и останатите корисници на учебникот успешно да ја следат содржината на книгата. Дефинирањето на поимите во ова поглавје е усогласено со теоретските пристапи во областа на кинезиолошката наука.

Вториот дел, СПЕЦИФИЧНОСТИ НА СОДРЖИНИТЕ НА НАСТАВАТА ПО ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ОБРАЗОВАНИЕ, е во согласност е со современите методски информации од оваа област кои се применуваат во училиштата, како и со постојните методски релации на наставата во современи услови.

И во овој дел авторот се базира на современите погледи во рамките на теоријата на физичката култура, методиката на физичкото образование и ги презентира целите и задачите на физичкото образование, како и поврзаноста на физичкото со другите видови образование.

Делот ДИДАКТИЧКО МЕТОДИЧКИ СОДРЖИНИ е основен од стојалиште на презентирањето на знаењата кои ги обединуваат како теоретски неопходните основи и конкретната методика на физичко образование, така и сознанијата за реализација на наставата со децата-ученици за кои е наменета.

Покрај претходниот дел, делот МЕТОДСКИ АСПЕКТИ НА ФИЗИЧКОТО И ЗДРАВСТВЕНО ОБРАЗОВАНИЕ, за студентите можеби претставува најважно поглавје, а во кое подеднаква важност е посветена како на методиката на работа на часовите по физичко и здравствено образование, така и на другите – вончасовни форми на работа, кои егзистираат не само во актуелните наставни програми по физичко и здравствено образование, туку и во сите програми по физичко образование базирани на единството на наставата и вончасовните активности.

Планирањето на наставата, како поглавје, е обработено во духот на важечките дидактички поставки и потребите на наставникот во практиката. Планот и програмата за работа се обработени на пристапен начин за читателите. Во овој дел се презентирани начинот на следење, вреднување и оценување на учениците, како и аспектите на самоевалуација на современиот наставник во ова воспитно - образовно подрачје.

Користената ЛИТЕРАТУРА, со повеќе од 40 наслови, одговара на намената на учебникот. Литературата опфаќа како основа новонапишани теории и методики на физичкото воспитување и образование, а се среќаваат и автори со постари датуми што не ја намалува вредноста на учебникот, бидејќи библиографските единици се внимателно обработени.

11. Предлози за потребни корекции:

12. Оцена на учебникот:

Учебникот „Физичкото образование со методика“ е напишан на високо стручен, едноставен и истовремено разбирлив начин. Стилот на пишување е прикладен како за студентите, така и за останатите читатели кои ќе го користат во својата професионална работа прочем, стилот на пишување ги задоволува потребните услови за универзитетски учебник.

13. Категоризација: учебник.

14. Заклучок:

Врз основа на погоре изнесеното, имам чест на Наставно-научниот совет на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје, да му предложам учебникот „Физичко образование со методика“ од проф. д-р Марјан Малцев да го прифати како основна литература за

студентите од групите одделенска настава и предучилишно воспитание на македонски наставен јазик за предметот физичкото образование со методика на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје.

Рецензент

Проф. д-р Небојша Марковски с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
НА РАКОПИСОТ „ФИЗИЧКО ОБРАЗОВАНИЕ
СО МЕТОДИКА“ ОД АВТОРОТ
ПРОФ. Д-Р МАРАЈАН МАЛЦЕВ

Со Одлука на Наставно-научниот совет на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје, бр.02-970/6 од 12.11.2015, бев избран за член на Рецензентската комисија за рецензирање на учебникот „Физичко образование со методика“ на проф. д-р Марјан Малцев, за студентите на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје, за предметот физичкото образование со методика, за студиската група одделенска настава и физичкото воспитание со методика за студиската група предучилишно воспитание, на македонски наставен јазик.

По разгледувањето и анализата на учебникот „Физичко образование со методика“ од проф. д-р Марјан Малцев, имам чест до Наставно-научниот совет на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје да го поднесам следниов

ИЗВЕШТАЈ

Текстот на ракописот физичко образование со методика, е напишан во склад со наставниот план и програма за предметот физичко образование со методика за студентите од групата одделенска настава и физичко воспитание со методика за предучилишно воспитание на македонски наставен јазик на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје. Учебникот е приспособен на современите квалитативни пристапи.

Учебникот „Физичко образование со методика“ на авторот проф. д-р Марјан Малцев произлегува како потреба со фундаментални препораки кои влијаат во новото реформирано основно образование во Р. Македонија.

Учебникот е напишан во повеќе тематски целини-делови. Секоја целина има свои потцелини-подделови кои се логички усогласени со основната тематика.

Првиот дел, **ВОВЕД** со своите потпоглавја: Вовед во методиката на физичкото образование; Предмет и задачи на методиката на физичкото образование; Основни методски поими во физичкото и здравствено

образование, ги упатува студентите и останатите читатели на содржината на учебникот и овозможува успешно негово следење и совладување. Дефинираните поими во ова поглавје се усогласени со современите достигнувања во кнезиолошката наука.

Поглавјето – СПЕЦИФИЧНОСТИ НА СОДРЖИНИТЕ НА НАСТАВАТА ПО ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ОБРАЗОВАНИЕ упатува на четири тематски подрачја: развивање на моторичките способности, спортско-техничко образование, поврзување на физичкото и здравствено образование со животот и работата и идејното воспитување. Авторот упатува на местото, улогата, целта и обележјата на физичкото и здравственото образование.

Ги одредува насоченостите и задачите кои се поставуваат пред физичкото и здравственото образование. Авторот задачите ги сместува во две групи: биолошки или здравствено-хигиенски задачи и педагошки задачи кои ги дели на воспитни и образовни задачи.

Потпоглавјето „Физичкото образование и другите видови на воспитување и образование“ ја согледува меѓусебната поврзаност, условеност, единство меѓу физичкото и останатите видови на образование.

Авторот во делот ДИДАКТИЧКО МЕТОДИЧКИ СОДРЖИНИ не запознава со дидактичките принципи во единство со методите, формите и средствата за работа кои претставуваат услов за успешна реализација на наставата по физичко и здравствено образование. Методите на физичкото образование обезбедуваат практична реализација на целите и задачите на физичкото образование и се опфатени во второто . Формите на наставна работа овозможуваат конкретен пристап за реализација на програмските содржини. Во следното подпоглавје - интензификацијата на часот по физичко образование подразбира мерки кои се применуваат заради зголемување на влијанието на телесните вежби врз организмот, како и за рационализација во работата. Средствата на физичкото образование и природните фактори се презентирани во последното потпоглавје на овој дел од учебникот.

Во делот МЕТОДСКИ АСПЕКТИ НА ФИЗИЧКОТО И ЗДРАВСТВЕНО ОБРАЗОВАНИЕ, авторот ги запознава студентите и другите читатели со основната форма на наставната работа - часот по физичко образование, како и со вончасовните активности. Тој вели дека постојат повеќе критериуми кои влијаат на класификацијата на часот по телесно вежбање (место на изведување, материјално-технички услови за работа и др.). Разликуваме: час за учење на нова материја, час за увежбување, комбиниран – мешовит час. Не запознава со спецификите на часот и неговите составни делови, како и оптоварувањето на часовите по физичко и здравствено образование. Всушност, основните форми на движење (одење, трчање, скокање и др.), како и специфичните (разни

подвижни игри) имаат свое значајно место во наставната технологија, како и планирањето на наставата.

Сето тоа солидно класифицирано и обработено во адекватни потпоглавија, каде што не изостанува и подделот за следењето, вреднувањето и оценувањето на учениците и, конечно, со ликот на наставникот и неговата улога во воспитно- образовниот систем.

Користената ЛИТЕРАТУРА, со повеќе од 40 наслови, одговара на намената на учебникот. Литературата опфаќа како основа новонапишани теории и методика на физичкото воспитување и образование, а се среќаваат и автори со постари датуми што не ја намалува вредноста на учебникот, бидејќи библиографските единици се внимателно обработени.

Учебникот „Физичко образование со методика“ е напишан со високо стручен, едноставен и истовремено разбирлив начин. Стилот на пишување е прикладен како за студентите, така и за останатите читатели кои ќе го користат во својата професионална работа. Впрочем, стилот на пишување ги задоволува потребните услови за универзитетски учебник.

ЗАКЛУЧОК

Врз основа на погоре изнесеното имам чест на Наставно-научниот совет на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје, да му предложам учебникот „Методика на физичко образование“ од проф. д-р Марјан Малцев да го прифати како основна литература за студентите од групата одделенска настава за предметот физичко образование со методика, и групата предучилишно воспитание, за предметот физичко воспитание со методика на македонски наставен јазик на Педагошкиот факултет „Св. Клмент Охридски“ во Скопје.

Рецензент

Проф. д-р Жарко Костовски с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
НА РАКОПИСОТ „МЕТОДИКА НА НАСТАВА НА
МАТЕМАТИКА“ ОД АВТОРОТ
ДОЦ. Д-Р МЕТОДИ ГЛАВЧЕ

Со Одлука на Наставно-научниот совет на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје, бр.02-970/7 од 12.11.2015, бев избран за член на Рецензентската комисија за рецензирање на учебникот „Методика на настава по математика“ на доц. д-р Методи Главче, за студентите на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје, за предметот методика на настава на математика 1 и методика на настава на математика 2, за студиската програма Одделенска настава , на албански наставен јазик.

По разгледувањето и анализата на учебникот „Методика на настава на математика“ од доц. д-р Методи Главче, имам чест до Наставно-научниот совет на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје да го поднесам следниов

ИЗВЕШТАЈ

11. Назив на учебникот:

„Методика на настава по математика“.

12. Назив на предметната програма:

Методика на настава по математика 1 и Методика на настава по математика 2

13. Назив на студиската програма:

Одделенска настава на албански наставен јазик.

14. Фонд на часови и ЕКТС-кредити:

Методика на настава на математика 1– 75 часа (VI семестар), 2+2+1 часа неделно, ЕКТС-кредити 5 и методика на настава по математика 2– 75 часа (VII семестар) 2+2+1 часа неделно, ЕКТС-кредити 5

15. Учебникот „Методика на настава по математика“ е напишан во согласност со наставниот план и програма за наведениот предмет за група одделенска настава на албански наставен јазик, на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје.

16. Име на авторот:

Доц. д-р Методи Главче.

17. Со Одлука на Наставно-научниот совет на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје, бр.02-970/7 од 12.11.2015, бев избран за член на Рецензентската комисија за рецензирање на учебникот „Методика на настава на

математика“ од доц. д-р Методи Главче, за студентите на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје, за предметот методика на настава на математика 1 и методика на настава на математика 2, за студиската програма одделенска настава, на албански наставен јазик.

18. Се работи за прво издание на учебник.

19. Општи податоци за учебникот:

Број на страници - 328.

20. Краток опис на учебникот:

Учебникот е напишан во повеќе тематски целини. Секоја целина има свои потцелини кои логички се усогласени со основната тематика.

Првиот дел, МАТЕМАТИКАТА КАКО НАСТАВЕН ПРЕДМЕТ И НАУЧНА ДИСЦИПЛИНА, со своите пот главја: Краток пресврт на историскиот развој на математиката и потребата наставниците да ја знаат историјата на математиката. Историјат на некои симболи и термини кои се употребуваат во почетната настава по математика, предмет и дефиниција на математиката и математиката како наставен предмет, даваат основа и овозможуваат зошто е потребно наставниците да ја знаат историјата на математиката, студентите да се запознаат со главните фази на формирање на поимот природен број.

Вториот дел, МЕТОДИКА НА НАСТАВА НА МАТЕМАТИКА КАКО НАУЧНА И СТУДИСКА ДИСЦИПЛИНА, се однесува на поимот, предметот и задачите на методиката на настава на математика, која има јасно одреден предмет, задачи, методи на истражување, развиена теориска мисла и практична примена. Тука е дадена и поврзаноста на методиката на настава на математика со другите науки, со математиката, дидактиката, психологијата, логиката и филозофијата. Авторот преку примери покажува за сложениот механизам на наставата по математика.

Третиот дел, ПСИХОЛОШКИ И ЛОГИЧКИ ОСНОВИ НА НАСТАВАТА ПО МАТЕМАТИКА, разработено е математичкото мислење, развојот на мислењето кај децата, мисловните операции, математичкиот поим и математичкото заклучување и докажување.

Во четвртиот дел, АНАЛИЗА И ОБЈАСНУВАЊЕ НА МАТЕМАТИЧКИТЕ ПОИМИ КОИ СЕ ФОРМИРААТ ВО ОДДЕЛЕНСКАТА НАСТАВА, објаснати се и анализирани : поимот за множества, аритметички содржини, алгебарски содржини, геометриски содржини, мерење и мерки, кои се во согласност со целите на изучувањето математика од прво до петто одделение, а дадени се и многубројни одмерени примери од горенаведените области со што на студентите им се овозможува стекнатите знаења да ги применат во понатамошната работа.

Во петтиот дел, МЕТОДИЧКИ ПРИСТАП НА ИЗУЧУВАЊЕ НА СОДРЖИНАТА ЗА МНОЖЕСТВАТА, разработени се : поимот множество и неговото развивање, подмножество и споредување на множества.

Шестиот дел, МЕТОДИЧКИ ПРИСТАП НА ИЗУЧУВАЊЕ НА СОДРЖИНИТЕ ВО МНОЖЕСТВОТО ОД ПРИРОДНИТЕ БРОЕВИ содржи природни броеви до 10, со даден множествен и броен пристап, што е разработено со конкретни и сликовити примери, на соодветен начин. Воведени се знаци за собирање, одземање и знак за еднаквост, потоа собирање во првата десетка, одземање во првата десетка, врската меѓу собирањето и одземањето, потоа се обработени природните броеви до 100 каде што е даден акцент на запознавање на броевите од втората десетка и собирањето и одземањето до 20, па собирање и одземање во стотката, формирање на поимот множење, формирање на поимот делење, содржател, редослед на извршување на операциите за сметање, вонтаблично множење и делење и содржините поврзани со природните броеви до 1000 како и множеството на природни броеви N, N_0

Во седмиот дел, МЕТОДИЧКИ ПРИСТАП НА ИЗУЧУВАЊЕ НА СОДРЖИНАТА ЗА РЕЛАЦИИТЕ, објаснети се просторните релации, множењството релации и бројните релации.

Во осмиот дел, МЕТОДИЧКИ ПРИСТАП НА ИЗУЧУВАЊЕ НА СОДРЖИНАТА ЗА ДРОПКИ, дадени се етапите за формирање на поимот дробка и запознавање со постапката делење целини на еднакви делови. Процесот на создавање на поимот дробка се базира врз практични активности помеѓу наставникот и ученикот во поделба на геометриски фигури кои се односиметрични.

Во деветтиот дел, МЕТОДИЧКИ ПРИСТАП НА ИЗУЧУВАЊЕ НА СОДРЖИНАТА ЗА РАВЕНКИ И НЕРАВЕНКИ, дадено е формирањето на поимот равенка и на поимот неравенка со конкретни примери.

Во десеттиот дел, МЕТОДИЧКИ ПРИСТАП НА ИЗУЧУВАЊЕ НА ГЕОМЕТРИСКИ СОДРЖИНИ, имаме воведни разгледувања на поимите на линија, површина, тело како и рамнина, права и полуправа; исто така, дадени се и објаснети поимот агол и многуаголник.

Во единаесттиот дел, МЕТОДИЧКИ ПРИСТАП НА ИЗУЧУВАЊЕ НА СОДРЖИНАТА ЗА МЕРЕЊЕ И МЕРНИ ЕДИНИЦИ, разработени се : поимот за мерење, мерење должина, мерење на време, мерење маса и волумен на течности, мерење на плоштина и мерење на волумен.

Во дванаесттиот дел, АРИТМЕТИЧКИ ЗАДАЧИ ВО ПОЧЕТНАТА НАСТАВА ПО МАТЕМАТИКА, по редослед и со примери се разработени дефиниција, структура и видови аритметички задачи, место и улога на задачите, избор на задачи, етапи и решавање на аритметички задачи и методи на решавање на текстуалните зададени проблеми.

Тринаестиот дел е насловен ДИДАКТИЧКИ ПРИНЦИПИ ВО ПОЧЕТНАТА НАСТАВА ПО МАТЕМАТИКА.

Во четрнаесттиот дел, ОРГАНИЗАЦИЈА И РЕАЛИЗАЦИЈА НА ПОЧЕТНАТА НАСТАВА ПО МАТЕМАТИКА, се изработени сите типови на часови по математика, како и формите за работа на часовите по математика, фронтални, групни, работа во парови, индивидуална форма

на работа; исто така е разработена и структурата на наставниот час, подготовката на учителот за наставниот час и дадени се модели за наставен час, методичка анализа на часот по математика, како и воннаставни активности и работата на наставникот во комбинирани паралелки.

Во петнаесттиот дел, СЛЕДЕЊЕ, ПРОВЕРУВАЊЕ И ОЦЕНУВАЊЕ НА ЗНАЕЊАТА ПО МАТЕМАТИКА НА УЧЕНИЦИТЕ, обработени се : видови на проверувања, оценување и неговата функција, обработено е описното и нумеричкото оценување, критериуми и норми на оценување, како и аспектите на самоевалуација на современиот наставник во ова воспитно-образовно подрачје.

Користената ЛИТЕРАТУРА, со повеќе од 68 наслови, одговара на намената на учебникот.

12. Оцена на учебникот:

Учебникот „Методика на настава по математика“ е напишан со високо стручен, едноставен и истовремено разбирлив начин. Стилот на пишување е прикладен како за студентите, така и за останатите читатели кои ќе го користат во својата професионална работа; впрочем стилот на пишување ги задоволува потребните услови за универзитетски учебник.

13. Категоризација: учебник.

14. Заклучок:

Врз основа на погоре изнесеното, имам чест на Наставно-научниот совет на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје, да му предложам учебникот „Методика на настава на математика“ од доц. д-р Методи Главче да го прифати како основна литература за студентите од групите одделенска настава на албански наставен јазик за предметот методика на наставата по математика 1 и методика на наставата по математика 2, за студиската програма одделенска настава, на албански наставен јазик, на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје.

Рецензент

Проф. д-р Илир Спахиу с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
НА РАКОПИСОТ „МЕТОДИКА НА НАСТАВА ПО
МАТЕМАТИКА“ ОД АВТОРОТ
ДОЦ. Д-Р МЕТОДИ ГЛАВЧЕ

Со Одлука на Наставно-научниот совет на Педагошкиот факултет „Св.Климент Охридски“ во Скопје, бр.02-970/7 од 12.11.2015, бев избран за член на Рецензентската комисија за рецензирање на учебникот „Методика на настава по математика“ на доц. д-р Методи Главче, за студентите на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје, за предметот методика на настава на математика 1 и методика на настава на математика 2, за студиската програма одделенска настава, на албански наставен јазик.

По разгледувањето и анализата на учебникот „Методика на настава на математика“ од доц. д-р Методи Главче, имам чест до Наставно-научниот совет на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје да го поднесам следниот

ИЗВЕШТАЈ

Учебникот „Методика на настава на математика“ од авторот доц. д-р Методи Главче, произлегува како потреба и е во согласност со новите наставни програми по математика од прво до петто одделение во основните училишта во Р. Македонија.

За успешна реализација на поставените цели и задачи во наставата по математика, за наставниците е неопходно, покрај психолошкото, општо педагошко и математичко образование, да имаат и солидно методичко образование по математика. Тоа образование го стекнуваат преку наставниот предмет методика на наставата по математика. Основна цел на овој учебник е оспособување на студентите за самостојна подготовка и практично изведување на наставата по математика во одделенската настава, односно од прво до петто одделение, како и стекнување на основни знаења од методиката на наставата по математика. Идните наставници преку овој учебник се запознаваат со историскиот развој на методите, поимите и идејата на математиката како наука и наставен предмет, основните содржини и структура на наставата по математика во одделенската настава, методичката трансформација на тие содржини, логички и психолошко-педагошки основи во наставата по математика, наставни методи и принципи, организација, проверување и оценување, наставни средства, дидактички системи и научно-истражувачка работа во наставата по математика.

Текстот на ракописот е во согласност со Наставниот план и програма за предметот методика на настава на математика 1 и методика на настава на математика 2, за студиската програма одделенска настава, на албански наставен јазик на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“. Учебникот е приспособен на новите програми по математика во почетното образование од прво до петто одделение на основните училишта.

Избраната содржина на овој учебник задоволува однапред поставени критериуми, обликувани преку цели и исходи од математичката настава. Многу важно е што одбраните содржини се основа за остварување на исходи од образованието. Иако порано се мислело дека децата на возраст 7-11 години можат успешно да ги совладуваат само содржините од аритметиката, кои се однесуваат на усно и писмено сметање, сега, по многу експериментални истражувања, како што истакнува авторот, децата се способни да се вклопат во идејата на современата математика, доколку тие содржини адекватно дидактички се обликуваат. Токму ова последното е постигнато во овој учебник.

Учебникот е напишан во повеќе тематски целини. Секоја целина има свои потцелини кои логички се усогласени со основната тематика.

Првиот дел, МАТЕМАТИКАТА КАКО НАСТАВЕН ПРЕДМЕТ И НАУЧНА ДИСЦИПЛИНА, со своите поглавја: Краток пресврт на историскиот развој на математиката, предмет и дефиниција на математиката и математиката како наставен предмет, даваат основа и овозможуваат идните наставниците да ја знаат историјата на математиката и студентите да се запознаат со главните фази на формирање математичките поими.

Вториот дел, МЕТОДИКА НА НАСТАВА ПО МАТЕМАТИКА КАКО НАУЧНА И СТУДИСКА ДИСЦИПЛИНА, се однесува на поимот, предметот и задачите на методиката на настава на математика, која има јасно одреден предмет, задачи, методи на истражување, развиена теориска мисла и практична примена.

Во третиот дел, ПСИХОЛОШКИ И ЛОГИЧКИ ОСНОВИ НА НАСТАВАТА ПО МАТЕМАТИКА, разработени се математичкото мислење, развојот на мислењето кај децата, мисловните операции, математичкиот поим и математичкото заклучување и докажување.

Во четвртиот дел, АНАЛИЗА И ОБЈАСНУВАЊЕ НА МАТЕМАТИЧКИТЕ ПОИМИ КОИ СЕ ФОРМИРААТ ВО ОДДЕЛЕНСКАТА НАСТАВА, дадени се многубројни одмерени примери и се објаснати и анализирани поимот за множества, аритметички содржини, алгебарски содржини, геометриски содржини, мерење и мерки.

Во петтиот дел, МЕТОДИЧКИ ПРИСТАП НА ИЗУЧУВАЊЕ НА СОДРЖИНАТА ЗА МНОЖЕСТВАТА, разработени се: поимот множество и неговото развивање, подмножество и споредување на множества.

Шестиот дел, МЕТОДИЧКИ ПРИСТАП НА ИЗУЧУВАЊЕ НА СОДРЖИНИТЕ ВО МНОЖЕСТВОТО ОД ПРИРОДНИТЕ БРОЕВИ, содржи: формирање на поимот собирање, одземање, множење, на поимот делење, содржател, редослед на извршување на операциите за сметање, вонтаблично множење и делење и содржините поврзани со природните броеви до 1000, како и множеството на природни броеви N, N_0

Во седмиот дел, МЕТОДИЧКИ ПРИСТАП НА ИЗУЧУВАЊЕ НА СОДРЖИНАТА ЗА РЕЛАЦИИТЕ, објаснети се просторните релации, множењството релации и бројните релации.

Во осмиот дел, МЕТОДИЧКИ ПРИСТАП НА ИЗУЧУВАЊЕ НА СОДРЖИНАТА ЗА ДРОПКИ, дадени се етапите за формирање на поимот дробка и запознавање со постапката делење целини на еднакви делови.

Во деветтиот дел, МЕТОДИЧКИ ПРИСТАП НА ИЗУЧУВАЊЕ НА СОДРЖИНАТА ЗА РАВЕНКИ И НЕРАВЕНКИ, дадено е формирање на поимот равенка и на поимот неравенка со конкретни примери.

Во десеттиот дел, МЕТОДИЧКИ ПРИСТАП НА ИЗУЧУВАЊЕ НА ГЕОМЕТРИСКИ СОДРЖИНИ, имаме воведни разгледувања на поимите на линија, површина, тело како и рамнина, права и полуправа; исто така, дадени се и објаснети поимот агол и многуаголник.

Во единаесттиот дел, МЕТОДИЧКИ ПРИСТАП НА ИЗУЧУВАЊЕ НА СОДРЖИНАТА ЗА МЕРЕЊЕ И МЕРНИ ЕДИНИЦИ, разработени се: поимот за мерење, мерење должина, мерење на време, мерење маса и волумен на течности, мерење на плоштина и мерење на волумен.

Во дванаесттиот дел, АРИТМЕТИЧКИ ЗАДАЧИ ВО ПОЧЕТНАТА НАСТАВА ПО МАТЕМАТИКА, по редослед и со примери се разработени: дефиниција, структура и видови аритметички задачи, место и улога на задачите, избор на задачи, етапи и решавање на аритметички задачи и методи на решавање на текстуалните зададени проблеми.

Тринаесттиот дел е насловен ДИДАКТИЧКИ ПРИНЦИПИ ВО ПОЧЕТНАТА НАСТАВА ПО МАТЕМАТИКА.

Во четрнаесттиот дел, ОРГАНИЗАЦИЈА И РЕАЛИЗАЦИЈА НА ПОЧЕТНАТА НАСТАВА ПО МАТЕМАТИКА, се изработени сите типови на часови по математика, како и формите за работа на часовите по математика.

Во петнаесеттиот дел, СЛЕДЕЊЕ, ПРОВЕРУВАЊЕ И ОЦЕНУВАЊЕ НА ЗНАЕЊАТА ПО МАТЕМАТИКА НА УЧЕНИЦИТЕ, обработени се: видови на проверувања, оценување и неговата функција, обработено е описното и нумеричкото оценување, критериуми и норми на оценување.

Оцена на учебникот:

Учебникот „Методика на настава на математика“ е напишан со високо стручен, едноставен и истовремено разбирлив начин. Стилот на пишување е прикладен како за студентите, така и за останатите читатели

кои ќе го користат во својата професионална работа; впрочем, стилот на пишување ги задоволува потребните услови за универзитетски учебник.

Заклучок

Врз основа на погоре изнесеното, имам чест на Наставно-научниот совет на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје, да му предложам учебникот „Методика на настава на математика“ од доц. д-р Методи Главче да го прифати како основна литература за студентите од групите одделенска настава на албански наставен јазик за предметот методика на наставата на математика 1 и методика на настава на математика 2, за студиската програма одделенска настава, на албански наставен јазик, на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје.

Рецензент

Муса Зука, с.р.
советник за настава по математика во БРО

РЕЦЕНЗИЈА**НА РАКОПИСОТ „ОСНОВИ НА МУЗИЧКАТА ТЕОРИЈА СО
МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ”****ОД АВТОРОТ ПРОФ. Д-Р ВЛАДИМИР ТАЛЕВСКИ**

Согласно со Одлуката бр. 14-113/1 од Наставно-научниот совет на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски” при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј” во Скопје, од 3.1.2016 год., избран сум за рецензент на ракописот „Основи на музичката теорија со музички инструменти”, со практикум по наставната дисциплина основи на музичкото образование со музички инструменти, за предучилишно воспитание и одделенска настава, за студиската група на македонски наставен јазик, од авторот проф. д-р Владимир Талевски.

По извршената анализа на учебникот и практикумот „Основи на музичката теорија со музички инструменти”, од проф. д-р Владимир Талевски, го приложувам следниов

ИЗВЕШТАЈ**1. Назив на учебникот и практикумот**

„Основи на музичката теорија со музички инструменти”.

2. Назив на предметната програма:

Ракописот – учебник и практикум „Основи на музичкото образование со музички инструменти” се однесува за предметната програма основи на музичкото образование.

3. Назив на студиската програма:

Ракописот – учебник и практикум „Основи на музичката теорија со музички инструменти” е наменет за студиската програма за предучилишно воспитание и одделенска настава на Педагошкиот факултет на македонски наставен јазик.

4. Фонд на часови и ЕКТС-кредити:

Предметот основи на музичкото образование со музички инструменти, за одделенска настава предучилишно воспитание на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје е задолжителен предмет, според студиската програма се изучува во петти семестар со 120 часа, како задолжителен предмет, со неделен фонд на часови 4+4 со 8 ЕКТС - кредити.

5. Учебникот и практикумот „Основи на музичката теорија со музички инструменти“ е напишан во согласност со предметната програма за предучилишно воспитание и одделенска настава.
6. Автор на учебникот и практикумот „Основи на музичката теорија со музички инструменти“ е д-р Владимир Талевски, вонреден професор на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје.
7. Учебникот и практикумот ќе претставуваат основна литература за студентите од предучилишно воспитание и одделенска настава на Педагошкиот факултет .
8. Ракописот – учебникот ќе биде прво издание во статус на учебник со практикум, и на студентите треба да им овозможи квалитетна учебникарска основа за совладување на материјата од предметната настава.

10. Општи податоци за учебникот и практикумот:

- учебникот е напишан на компјутер во Б5 Формат, со фонд на букви 12, а проред 1;
- практикумот е напишан на компјутер во А4 Формат, со фонд на букви 12, а проред 1;
- учебникот е конципиран на 126 страници со примена на стандарната учебникарска структура целосно соодветна на современите студиски потреби и цели;
- практикумот е конципиран на 79 страници со примена на соодветни стандарди на современите студиски потреби и цели;
- содржинскиот материјал е распореден во 3 поглавја, односно логични заокружени целини;
- стручниот материјал е презентираан на систематичен начин;
- теоретско – методските објаснувања го чинат принципот на застапеност на сопственото, како и искуството на проучувачите на основите на музичката теорија, односно основната музичка писменост во музичката област;
- низ содржините на ракописот актуализирани се основните поими и пристапи во музичката писменост;
- сите наслови и поднаслови во учебникот соодветствуваат во практикумот, односно сочинуваат една заокружена целина.

11. Краток опис на содржината на ракописот

Од приложеното во ракописот „Основи на музичката теорија со музички инструменти” се доаѓа до констатација дека музиката, односно музичкото образование, во целост е специфична научна дисциплина која бара и посебност во методскиот пристап за нејзина успешна примена.

Низ целиот ракопис авторот укажува на неопходноста за совладувањето на основната музичка писменост, како предуслов за успешна примена и реализација како на теоретските, исто така и на практичните содржини во воспитно - образовниот процес.

Во првошо поглавје, Основи на музичката теорија, содржани се основните музички елементи: звук, тон, имиња на тоновите, ноти, линиски систем, вредности на ноти и паузи, музички клучеви, нотен систем, основна скала, стапало, степен, тетракорд, преглед на нотните вредности, продолжување на нотите и паузите. Сите наведени елементи се претставени постапно, едноставно, блиски до восприемачот, додека во практикумот се поставени соодветни барања за реализација како на теоретските, така и на практичните основни сознанија за поставените барања за наставниот предмет.

Во метрика, објаснет и разработен е музичкиот метар и пулсацијата на метричките групи; музичкиот тактот како основна музичка целина, како значен сегмент во музичкото писмо; едноставните тактови претставени се конкретно, соодејствуваат со јасен приказ, за потоа да се разработени и сложените тактови и нивна поделба, надополнето со соодветни логични поставени барања во практикумот.

Ритмика – ритам, многу студиозно го обработува основниот услов за восприемање и реализирање на музичките поими: ритам, карактеристичните ритмички појави и направилните тонски групи. Авторот, со особен пиетет, ја обработува наставната материја содржана во ритамот и ритмиката, како основен двигател на секое музичко дело, надополнето со соодветни прашања и вежби во практикумот.

Во **мелодијата** мошне студиозно и со впечатлив пристап, авторот ги образложува материјалните и функционалните задачи на нижењето на тонови по одредени принципи, која не е цел само за себе, туку служи за остварување на музичка форма како носител на која било музичка содржина. Како основен двигател на мелодијата секако се и интервалските контрасти, во кои се дадени најосновните потребни знаења кои треба да ги усвојат и практично да ги применат реализаторите на предметот музичко образование. Изразните елементи на мелодијата се надополнети со артикулацијата, динамиката со основните динамични нијансирања, како и темпото со посебен акцент на основните обележја во рамките на музичката писменост – како предуслов за правилно восприемање на наставните содржини.

Во поднасловот **Повишени и снижени тонови,** со посебен акцент кон музичкото писмо во ова поглавје сосема оправдано е опфатено подрачјето што е предуслов за успешна примена на нотното писмо, а со тоа препознавање на соодветните знаци во музичкото писмо. Преку богатите примери во учебникот и соодветните прашања во

практикумот, дадено е неопходното внимание за заокружување на основните знаења од областа на музичката писменост.

Во делот *Музички скали*, на сликовит начин е претставена основната скала, со сите придружни елементи кои ја сочинуваат неа, како и постапката, улогата, и потребата од примена на останатите музички скали во процесот на совладување на определеното градиво. Системот на формирање на дурските и молските скали, како сложен дел во совладување на проблематиката, претставени се постапно, логично, користејќи ги сите прокружни елементи во навлегување на проблематиката на музичката писменост. Тоа е проследено и во практикумот со соодветни прашања, прашања со надополнување на одговори, правејќи ја материјата која треба да се совлада едноставна, пристапна и совладлива.

Созвучие – акорд претставува заокружување на изнесената проблематика за музичкото писмо, а начинот на прикажаната проблематика е со селективен приод – запознавање со основата на созвучието.

Второто поглавје, Крашок прелег на музиката во историјата, започнува со првите почетоци на музиката во првобитната заедница, првите изразни средства за изразување на музика, а на едноставен и разбирлив стил не воведува на музиката кај старите цивилизации (Кина, Египет, Индија, Палестина, Античка Грција, Рим). Во насловот, музичката култура во среден век, со селективен приод се дадени најосновните и најзначајните одлики кои го карактеризираат тој период. Основните карактеристики се опишани во музиката на ренесансата, како и главните претставници. Потоа следува музичкиот барок проследен со соодветните новости за овај правец во музиката, како и најзначајните претставници. Периодот на музичкиот класицизам и романтизам се претставени со подобен осврт за карактеристиките кои ги содржат, како и најпознатите претставници и нивните дела. Во ова поглавје исто така опфатени се музичкиот импресионизам, претставници на музичката уметност во XX век, како и се заокружува со музичката култура во Македонија.

Трето поглавје, Музички инструменти, авторот започнува со поим, звучните извори, како и поделбата. Дадени се основните карактеристики на секоја група на музички инструменти, како и начинот на произведување на звук. За поделбата на музичките инструменти, авторот се определил за основна поделба, која е соодветна за едукативната компонента за студентите од педагошките факултети. Музичките инструменти авторот ги има групирано во пет групи: кордофони, идиофони, мембрафони, аерофони и етерофони музички инструменти. Секој музички инструмент е претставен со фотографија, проследен со основните карактеристики.

12. Предлози за потребни корекции

Според направената анализа на содржините на предложениот ракопис - учебник и практикум, корекции не се потребни.

13. Оцена на учебникот и практикумот:

Учебникот во ракопис е значаен материјал поради тоа што претставува сублимат на теоретските и практичните сознанија во областа на музичката писменост. Поставените цели и задачи кои ја сочинуваат содржинската структура во целост соодветствуваат со постојните методски релации на наставата по музичко образование.

Содржините од секоја тематска целина на учебникот се логички поставени и имаат методолошка заснованост. Во тематските целини со длабок аналитички пристап се разработени фундаменталните аспекти, концепции и теории за изучувањето на музичката писменост, кои се во согласност со современата научна мисла.

Изборот на темите и поднасловите соодветствува со нормативно-програмски и дидактичко-методски барања како неопходна условеност за реализацијата на методиката во музичкото образование.

Со практикумот се помага, односно се овозможува полесно усвојување на материјата и поефикасна примена на стекнатите знаења во практичната работа.

Во согласност со темите, во учебникот е застапен одреден број примери, како дополнување на теоретските содржини. Користениот систем на поими и термини соодветствува со академските барања за обработка на теоретските сознанија и применливоста во образовниот процес.

Учебникот во ракопис „Основи на музичката теорија со музички инструменти” е напишан со разбирлив јазик, што овозможува непречено совладување на музичките содржини и нивна ефикасна имплементација во методскиот дел во практиката. Стилот на пишување ги задоволува потребните услови на еден универзитетски учебник, во согласност со стандардниот литературен јазик.

14. **Категоризација:** учебник и практикум.

15. **Заклучок**

Според изложената содржина, ракописот претставува сериозен и вреден труд кој во целост одговара на барањата од музичката теорија и практика, неопходни за студентите од групата предучилишно воспитание и одделенска настава на Педагошкиот

факултет „Св. Климент Охридски”, и истородните факултети, како и за сите што сакаат да се упатат во совладувањето на музичката теорија.

Врз основа на тоа, имам чест на Наставно-научниот совет на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски” во Скопје, да му предложам учебникот „Основи на музичката теорија со музички инструменти” од проф. д-р Владимир Талевски да го прифати и да го објави како учебник за студентите од предучилишно воспитание и одделенска настава на македонски наставен јазик, за предметот основи на музичко образование со музички инструменти на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски” во Скопје.

Рецензент

Проф. д-р Аида Ислам с. р.

РЕЦЕНЗИЈА

НА РАКОПИСОТ „ОСНОВИ НА МУЗИЧКАТА ТЕОРИЈА СО МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ”

ОД ПРОФ. Д-Р ВЛАДИМИР ТАЛЕВСКИ

Врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски” во Скопје, бр. 14-113/1 од 3. 1. 2016 год., одреден сум за член на Рецензентската комисија за рецензирање на учебникот „Основи на музичката теорија со музички инструменти” со практикум од проф. д-р Владимир Талевски, наменет за предметот основи на музичкото образование со музички инструменти, за студиската група предучилишно воспитание и одделенска настава, на македонски наставен јазик.

По разгледувањето и анализата на учебникот „Основи на музичката теорија со музички инструменти” од проф. д-р Владимир Талевски, имам чест до Наставно-научниот совет на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски” во Скопје да го поднесам следниов

ИЗВЕШТАЈ

ОСНОВНИ ПОДАТОЦИ ЗА УЧЕБНИКОТ

9. Назив на учебникот и практикумот:

„Основи на музичката теорија со музички инструменти”.

10. Назив на предметната програма:

Учебникот „Основи на музичкото образование со музички инструменти” се однесува за програмата основи на музичкото образование.

11. Назив на студиската програма:

Учебникот „Основи на музичката теорија со музички инструменти” е наменет за студиската програма за предучилишно воспитание и одделенска настава на македонски наставен јазик на Педагошкиот факултет.

12. Фонд на часови и ЕКТС-кредити:

Предметот основи на музичкото образование за предучилишно воспитание и одделенска настава на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски” во Скопје се изучува како задолжителен предмет петтиот семестар – 120 часа неделно, односно 4+4, со 8 кредити по ЕКТС.

13. Учебникот „Основи на музичката теорија со музички инструменти” со практикумот е напишан согласно со наставниот план и програмата за наведениот предмет за групата предучилишно воспитание и одделенска настава на македонски наставен јазик на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски” во Скопје.

14. Име на авторот на учебникот и практикумот е проф. д-р Владимир Талевски.

15. Со Одлука на Наставно-научниот совет на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски” во Скопје, од 3.2.2016 год, одреден сум за член на Рецензентската комисија за рецензирање на учебникот „Основи на музичката теорија со музички инструменти” од проф. д-р Владимир Талевски, наменет за студентите од македонска наставна група на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски” во Скопје, за предметот основи на музичкото образование со музички инструменти.

16. Учебникот со практикум претставува прво издание.

17. Општи податоци за учебникот и практикумот:

- ❖ Учебникот во ракопис содржи 126 страници напишани на компјутер, со големина на буквите 12, оддалеченост на еден од друг ред 1 (Line spacing), во формат Б5.
- ❖ Практикумот во ракопис содржи 79 страници, напишани на компјутер, со големина на буквите 12, оддалеченост на еден од друг ред 1, со формат А4.
- ❖ Содржината на учебникот е поделена во три тематски целини:
  - првата тематска целина од учебникот содржи шеснаесет дела и секој од нив е поделен во помали поглавја;
  - втората тематска целина од учебникот содржи десет дела;
  - третата тематска целина е содржана во шест дела.

18. Краток опис на учебникот:

Во приложениот учебник со практикум во ракопис со наслов „Основи на музичката теорија со музички инструменти” станува збор за обработка на систем за изучување на основите на музичката писменост. Учебникот опфаќа три поглавја кои претставуваат една логичка заокружена целина, која се однесува на основните постулати на музичката писменост. Во целина гледано, изборот на поглавјата кои се претставени во ракописот и начинот на кој тие се обработени и презентирани во целост соодветствуваат на длабочината и обемот во кој се проучува основата на музичкото писмо. Секоја тематска целина е поделена во различен број на поглавја кои се логичко-методички и содржински поврзани и претставуваат заокружена дисциплина.

Првошо поглавје е содржано во шеснаесет поднаслови:

Во првиот поднаслов, **ЗНАЧЕЊЕТО НА МУЗИЧКАТА УМЕТНОСТ**, нагласени се основните сеопфатни насоки за музичката уметност како дел од уметноста, како и нејзината улога во развојот на личноста.

Вториот поднаслов, **ОСНОВНИ МУЗИЧКИ ПОИМИ**, претставува синтеза на повеќе музички поими, кои се разгледувани од аспект на воведување во суштината на главниот предмет на интерес – музичката писменост. Поради оправданоста на целта, во овој дел како во учебникот така и во практикумот, наведени се повеќе основни поими како показатели за наредните поднаслови што следат, и тоа: звук, тон, имиња на тоновите, ноти, линиски систем, вредности на ноти и паузи, музички клучеви, нотен систем.

Третиот поднаслов, **ОСНОВНА СКАЛА, СТАПАЛО, СТЕПЕН, ТРЕТРАКОРД**, претставува продолжеток на основните поими во рамките на музичкото писмо, како појдовна точка и фундамент за понатамошно изучување на музичкото писмо.

Во четвртиот поднаслов, **МЕТРИКА ВО МУЗИКАТА**, објаснети се општите начела на метриката и музичкиот метар кој се надоврзува со општите поими како патоказ во заокружување на основните теоретски и практични елементи во основите на музичката писменост. Музичкиот метар, музичкиот такт, како и едноставните и слоените тактови претставени се јасно, со конкретни примери, кои се надополнуваат со прашања во практикумот, збогатен со повеќекратни прашања со соодветни примери.

Петтиот поднаслов, РИТМИКА – МУЗИЧКИ РИТАМ, ги содржи објаснувањата за ритамот, како важен сегмент во совладувањето на музичкото писмо и, секако, практичната примена во соодветни вежби, разгледувано од аспект како изразно средство за музичко изразување. Содржани се можностите за различни комбинации на тонско траење, како што е спојување во поголеми нотни вредности, поделба на помали нотни вредности и паузи.

Во шестиот поднаслов, СПЕЦИФИЧНИ ТОНСКИ ГРУПИ, обработени се основните карактеристични групи (триола, предтакт, замав), претставници на ритмичко-метричката поделба со сите свои карактеристики, претставени со соодветни примери посебно во практикумот.

Седмиот поднаслов е насловот МЕЛОДИЈАТА. Содржинската структура на овој дел ги синтетизира сите елементи и параметри кои имаат базична улога во реализацијата на една од главните елементи во изучување на музичката писменост, преку пеење или свирење на музички инструменти. Концепиран е во согласност со современите пристапи во рамките на теоријата и практиката за изучување на музичката писменост. На многу едноставен и јасен начин аналитички се презентирани ритамот и мелодијата како една нераздвојна целина, како и поделбата и примената на мелодиските интервали во основите на музичката теорија. Артикулационата постатавеност, динамиката и динамичките нијансирања, како и различното темпо се надополнети во овој дел.

Во осмиот поднаслов, МУЗИЧКИ ИНТЕРВАЛИ, претставени се основните интервали, кои претставуваат основа за градба на мелодијата, со посебен приод и соодветни вежби.

Од IX до XII поднаслов претставени се основите за: МУЗИЧКАТА АРТИКУЛАЦИЈА, ДИНАМИКАТА, ТЕМПОТО, ПОМОШНИТЕ ЗНАЦИ И КРАТЕНКИТЕ, како дел од музичкото писмо.

Тринесеттиот поднаслов, ПОВИШЕНИ И СНИЖЕНИ ТОНОВИ, претставува важен дел од трудот со оглед на тоа дека ги обработува основните познавања во совладување на оваа област во музичкото писмо. Секоја поделба во изнесеното е презентирана со целосен аналитички пристап, и ги обединува како теоретските основи, така и сознанијата за реализацијата на практичниот дел. Во ова поглавје посебно место му припаѓа на музичката писменост, каде што на многу опширен начин се објаснети сите методски постапки за полесно совладување на теоретските и практичните сознанија.

Во четиринаесеттиот поднаслов, МУЗИЧКИ СКАЛИ, образложени се основните начела за улогата на постапното движење на скаличниот низ, проследен со соодветни примери со визуелна перцепција, која во практикумот се претопува во аудитивни насоки, остварувајќи ја својата поставена цел, со посебен акцент на разликоста на дурските и молските скали. Соодветната проблематика на јасен начин е образложена во основната музичка скала, истата консталација преминува во разјаснувањето и на останатите музички скали.

Во XV поднаслов КВИНТНО-КВАРТЕН КРУГ, на суптилен начин се претставени останатите музички скали со соодветни примери.

Последниот поднаслов СОЗВУЧИЕ – АКОРД, претставува заокружување на изнесената проблематика. Овој дел претставува сублимат, заокружување на основните елементи од музичката теорија.

Второто поглавје, КРАТОК ПРЕГЛЕД НА МУЗИКАТА ВО ИСТОРИЈАТА, претставува краток преглед на музиката низ музичката историјата. Опфатени се првите почестоци на историјата, најзначајните правци и претставници. Материјалот е презентираан со основните поими, со посебен приод на музички израз за да се доближи до академскиот речник. Опфатени се старите цивилизации (од Египет до Рим), како и правците во музиката: музичката култура во среден век, ренесанса, барок, класицизам, романтизам, музиката на XX век, како и основен осврт за музичката култура во Македонија.

Трето поглавје го сочинуваат МУЗИЧКИТЕ ИНСТРУМЕНТИ, во кои се опишува основната нивната поделба, градба на секој музички инструмент, начин на примена, камерни состави, оркестарски состави со приложени соодветни фотографии за инструментите, како и нивна класификација.

На тој начин е оформена една целина на систематизирани знаења со застапеност на сите основни поими, со кои ќе се овозможи поефикасно апсолвирање на содржините од оваа област на музичките активности кои следат во понатаможната методска посветеност на предметот.

19. Предлози за потребни корекции: Корекции не се потребни.

20. Оценка на учебникот:

Учебникот со практикум во ракопис, претставува значаен материјал во совладувањето на теоретските и практичните сознанија на оваа научна област. Парадигмите кои ја сочинуваат содржинската структура во целост соодветствуваат со постојните методски релации на наставата во современи услови.

Содржинската концепција на секоја тематска целина како на учебникот, исто така и во практикумот се логички поставени. Тематските целини се соодветни за потребите на изучување на предметот основи на музичкото образование со музички инструменти. Предвидените содржини се длабоко аналитички и концепциски разработени за потребите на совладување на потребните знаења. Паралелно со стручните, застапени се и дидактички сознанија за обликување на содржинската структура, што претставува патоказ за самостојно истражување и решавање на одредени прашања во музичката писменост. Посебно со практикумот се овозможува полесно усвојување на материјата и поефикасна примена на стекнатите знаења за практичната работа. Во учебникот се застапени сите тематски содржини, проследени со голем број на примери, како дополнување на теоретските и практичните објаснувања.

Учебникот во ракопис „Основи на музичката теорија со музички инструменти”, е напишан со разбирлив јазик близок на консументот, што овозможува постапно совладување на музичките содржини и поими, како и нивна ефикасна имплементација во практиката. Стилскиот пристап како на учебникот, така и на практикумот ги задоволува потребните услови на еден универзитетски учебник.

21. Категоризација: учебник и практикум.

22. Заклучок:

Имајќи ги предвид претходно изнесените податоци за учебникот и практикумот, како во однос на содржинската структура, методолошко – дидактичката поставеност, така и во однос на целосното усогласување со студиските програми на Педагошкиот факултет и програмата основи на музичкото образование со музички инструменти, сметам дека учебникот во ракопис и практикумот во целост ги исполнуваат критериумите да бидат објавени.

Имам чест на Наставнонаучниот совет на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје, да му предложам ракописот „Основи на музичката теорија со музички инструменти“ од проф. д-р Владимир Талевски да го прифати и да го објави како учебник за студентите од одделенска настава и предучилишно воспитание на македонски наставен јазик, за предметот основи на музичко образование.

Рецензент

Проф. м-р Љупчо Соколов с. р.

**ПРЕГЛЕД
НА ОДОБРЕНИ ТЕМИ НА
ПЕДАГОШКИОТ ФАКУЛТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“ ВО
СКОПЈЕ**

1. МАГИСТЕРСКИ ТРУДОВИ

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	Фатиме Демир	„Предметот Македонски јазик и стимулативна средина за учење за учениците Роми во прво одделение“	“Teaching Subject Macedonian Language and Stimulative Learning Environment for Roma Pupils in First Grade”	проф. д-р Благица Петковска	Донесена одлука на ННС на 14.04.2016 г. Архивски бр. 08-479/1 од 14.04 2016

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО
НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ ПАРАЗИТНИ БОЛЕСТИ НА ФАКУЛТЕТОТ
ЗА ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Факултет за ветеринарна медицина, објавен во весниците „Коха“ и „Нова Македонија“ од 22.12.2015 година, за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област: паразитни болести, а врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр. 0202-109/4, донесена на 29.1.2016 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Никола Геру, редовен професор на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје, во пензија, д-р Дино Чрчев, редовен професор на Ветеринарниот факултет во Скопје, во пензија, и д-р Татјана Живичњак, вонреден професор на Ветеринарниот факултет во Загреб. Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од почетокот на кариерата, објавени во Билтен бр. 1009 од 1 јуни 2011, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од последниот избор во звањето доцент до денот на пријавата. По прегледувањето на сета поднесена документација која е од важност за изборот, Рецензентската комисија има чест на Наставно-научниот совет да му го поднесе следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област: паразитни болести, во предвидениот рок се пријави доц.д-р Јована Стефановска.

Биографски податоци и образование

Кандидатката доц. д-р Јована Стефановска е родена на 31.5.1966 год. во Скопје, каде што го има завршено основното и средното образование. Ветеринарен факултет завршила во Загреб, Р. Хрватска, во 1991 год. со просечен успех 4,63 (9,4), со одбрана на дипломска работа под наслов „Invitro одгледување на ларвите на *Trichinella spiralis* во однос на различни концентрации на фетален телешки серум”.

На 14.5.1998 год. магистрирала на Ветеринарниот факултет во Белград, Р. Србија, во научната област патологија и терапија на животните, група: паразитологија, со тема под наслов „Хелминтози на дигестивниот тракт кај коњите на подрачјето на Република Македонија”.

Кандидатката успешно ја одбранила докторската теза под наслов „Серопреваленца и молекуларна дијагностика на висцералната лажшманијаза кај кучињата во Република Македонија” на 17.3.2011, со што се здобила со научниот

степен доктор на науки од областа на ветеринарната медицина. Рефератот за избор е објавен во Билтен бр. 1009 од 1 јуни 2011. На 23.6.2011, со одлука на ННС број 0201-2376/2, била избрана во наставно-научното звање доцент во областа паразитни заболувања на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје и ѝ е доделена настава по предметот паразитологија и паразитарни заболувања.

Кандидатката активно се служи со англискиот, српскиот и хрватскиот јазик.

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, Факултет за ветеринарна медицина, кандидатката доц. д-р Јована Стефановска изведува теоретска и практична настава на интегрираниот прв и втор циклус студии на студиската програма ветеринарна медицина на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје, по предметот паразитологија и паразитарни заболувања, а до 2012 година и здравствена заштита на домашните миленици и здравствена заштита на фармските животни. Од 2013 година ги предава и изборните предмети: тропски паразитарни заболувања и паразитологија во јавно здравство. На третиот циклус - докторски студии по програмата ветеринарна медицина, кандидатката изведува настава по предметите: лабораториска дијагностика во ветеринарната паразитологија, паразитарни зоонози и имунопаразитологија. Наставните програми по сите наведени програми се изготвени од кандидатката.

Од последниот избор, кандидатката била ментор на 5 дипломски труда и била член во комисија за одбрана на докторат.

Била пленарен предавач на 5 домашни научно-стручни собири и два со меѓународно учество. Учествовала во голем број на меѓународни школи и работилници.

Оценка од самоевалуација

Има позитивна оценка од анонимно спроведените анкети на студентите од 2013, па до денес со просечна оценка над 9,5.

Научноистражувачка дејност

Во периодот од последниот избор, доц. д-р Јована Стефановска континуирано активно учествува во научноистражувачката работа на Факултетот за ветеринарна медицина. Кандидатката, како прв автор или коавтор, има објавено вкупно 20 научни трудови од областа на паразитните болести, од кои 2 научни труда во научни списанија со импакт-фактор, 3 труда во научни списанија со меѓународен уредувачки одбор и 15 труда во зборници од меѓународни научни собири. Доц. д-р Јована Стефановска учествовала како национален координатор на меѓународен научен проект, член е во менаџерскиот комитет на 3 COST - акции, и надворешен член во проект од ФП7 - програмата. Исто така, активно била вклучена во изготвување на повеќе предлог проекти во ФП7 - програмата и повикот за меѓугранична соработка од ИПА - програмата.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Кандидатката доц. д-р Јована Стефановска во изминатиов период активно учествува во севкупната ветеринарна здравствена дејност на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје. Активно е вклучена во организацијата на работата и менаџирањето на ресурсите на Ветеринарниот институт како раководител. Воедно, како раководител и на Лабораторијата за паразитологија и паразитарни заболувања, со својата експертиза и заедно со соработниците придонесува во унапредување на работата на Лабораторијата преку воведување на голем број нови дијагностички методи и надзор во изведбата на постојните. Во претходниот период во кој била и Координатор за квалитет имала голема улога во имплементирањето и одржувањето на системот за квалитет МКС EN ISO 17025.

Доц. д-р Јована Стефановска активно е вклучена во работата на бројни комисии на Факултетот за ветеринарна медицина, и тоа: Совет за докторски студии, Комисија за јавни набавки и Организационен одбор на научно-стручниот собир „Денови на ветеринарна медицина“, 2011-2015 година, како и комисии поврзани со промоција на Факултетот. Член е на Уредувачкиот одбор на списанието „Македонски ветеринарен преглед“.

Заклучок и предлог

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на кандидатката доц. д-р Јована Стефановска. Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатката од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека доц. д-р Јована Стефановска поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избрана во звањето вонреден професор во научната област: паразитни болести. Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје, доц. д-р Јована Стефановска да биде избрана во звањето вонреден професор во научната област: паразитни болести.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Никола Геру, с.р.

Проф. д-р Дино Чрчев, с.р.

Проф. д-р Татјана Живичњак, с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО НАУЧНО - НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Стефановска Никола Јована

Институција: Факултет за ветеринарна медицина, Скопје

Научна област: паразитски болести

НАСТАВНО – ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред.бр.	Назив на активноста	Поени
	Одржување на настава од прв циклус студии	
1.	Паразитологија и паразитарни заболувања (2+2), зимски семестар 2011/2012	2,4
2.	Паразитологија и паразитарни заболувања (2+3), летен семестар 2011/2012	2,85
3.	Паразитологија и паразитарни заболувања (2+2), зимски семестар 2012/2013	2,4
4.	Паразитологија и паразитарни заболувања (2+3), летен семестар 2012/2013	2,85
5.	Паразитологија и паразитарни заболувања (2+2), зимски семестар 2013/2014	2,4
6.	Паразитологија и паразитарни заболувања (2+3), летен семестар 2013/2014	2,85
7.	Паразитологија и паразитарни заболувања (2+2), зимски семестар 2014/2015	2,4
8.	Паразитологија и паразитарни заболувања (2+3), летен семестар 2014/2015	2,85
9.	Паразитологија и паразитарни заболувања (2+2), зимски семестар 2015/2016	2,4

10.	Здравствена заштита на домашни миленици и копитари (1+1), зимски 2011/2012	1,2
11.	Здравствена заштита на домашни миленици и копитари (1+1), зимски 2012/2013	1,2
12.	Здравствена заштита на фармски животни (1+1), летен 2011/2012	1,2
13.	Здравствена заштита на фармски животни (1+1), летен 2012/2013	1,2
14.	Паразитологија во јавно здравство (1+1), летен 2011/2012	1,2
15.	Паразитологија во јавно здравство (1+1), летен 2012/2013	1,2
16.	Паразитологија во јавно здравство (1+1), летен 2013/2014	1,2
17.	Паразитологија во јавно здравство (1+1), летен 2014/2015	1,2
18.	Тропски паразитарни заболувања (1+1), летен 2011/2012	1,2
19.	Тропски паразитарни заболувања (1+1), летен 2012/2013	1,2
20.	Тропски паразитарни заболувања (1+1), летен 2013/2014	1,2
21.	Тропски паразитарни заболувања (1+1), летен 2014/2015	1,2
22.	Консултации со студенти 2011/2012, летен и зимски (55 студенти)	1,1
23.	Консултации со студенти 2012/2013, летен и зимски (27 студенти)	0,54
24.	Консултации со студенти 2013/2014, летен и зимски (46 студенти)	0,92
25.	Консултации со студенти 2014/2015, летен и зимски (32 студенти)	0,64
26.	Консултации со студенти 2015/2016, зимски (36 студенти)	0,72
27.	Ментор на дипломска работа(5 студенти)	1,2
28.	Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа (1 кандидат)	0,1
29.	Член на комисија за оцена или одбрана на докторат (1 кандидат)	0,5
	Подготовка на нов предмет	
30.	Паразитологија во јавното здравство	1,5
31.	Тропски паразитарни заболувања	1,5
	Настава во школи и работилници	
32.	Учесник во работилница:	0,5

	TAIEX - IPA, ENI -TAIEX Workshop on Animal Health Prevention of African Swine Fever (17.3.2016)	
33.	The Tenth Workshop of National Reference Laboratories for Parasites, Istituto Superiore di Sanita , Rome, Italy (14-15.5.2015)	0,5
34.	Учесник во работилница: 1 st Working group and Management Committee meeting, Cost Action Cystinet TD 1302, Rome, Italy (12-13.5.2015)	0,5
35.	Учесник во работилница: Workshop on Animal Health Prevention and control of emerging animal diseases (TAIEX, AGR57771), Skopje, R. Macedonia (16-17.3.2015)	0,5
36.	Учесник во работилница: Workshop on Animal Health Prevention-Vector borne and parasitological diseases (TAIEX, AGR57769) (локален експерт и учесник) Skopje, R.Macedonia (24-26.11.2014)	0,5
37.	Учесник во работилница: 2nd training school of the COST Action TD1303 “Geospatial tools in vector research”, Naples, Italy (14-17.10.2014)	0,5
38.	Учесник во работилница: Cystinet training school WG1- Epidemiology; Antwerp, Belgium (1-3.9.2014)	0,5
39.	Учесник во работилница: Workshop on vector born diseases and antivectorial fight (TAIEX- int market 56598) Skopje, R. Macedonia (30.06-1.7. 2014)	0,5
40.	Учесник во работилница: The Ninth Workshop of National Reference Laboratories for Parasites, Istituto Superiore di Sanita , Rome, Italy(19-20.5.2014)	0,5
41.	Учесник во работилница: DAAD training course :“New methods in Parasitology: Tick-borne disease research and targeted selective anthelmintic treatment”, Ludwig-Maximilians-Universität, Munich, Germany (25.11.-6.12.2013)(учесник и предавач)	0,5
42.	Учесник во работилница:	0,5

	Cost action FA 0805, 3rd CAPARA WGs Workshop & MC Meeting, Limassol Cyprus(10-11-12 .11. 2011)	
43.	Учесник во работилница:“Technical Assistance on Horizon 2020“ in Skopje on 21 -22 October 2014, organized by the European Commission.	0,5
	ВКУПНО	52,52

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред.бр.	Назив на активноста	Поени
	Национален координатор на меѓународен научен проект	
1.	Национален координатор на дел од меѓународен научен проект финансиран од ФП7 програмата, под наслов: „Биоологија и контрола на болестите кои се пренесуваат со вектори во Европа“ (Edenext), WP 16, Case study on risk perception and risk communication of Crimean Congo Haemorrhagic fever (CCHF) in Republic of Macedonia и WP 2 CCHFV (Crimean Congo Haemorrhagic Fever Vector (vector – ecology part) (Одлука бр. 0201 – 4/7, 24.1.2014)	6
	Учесник во меѓународни научени проекти	
2.	COST Action TD 1302 (EUROPEAN NETWORK ON TAENIOSIS/CYSTICERCOSIS) http://www.cystinet.org/ http://www.cost.eu/COST_Actions/fa/TD1302	5
3.	COST Action FA1408 European Network for Foodborne Parasites in Europe (EURO-FBP) http://www.cost.eu/COST_Actions/fa/FA1408	5
4.	COST Action TD 1303 European Network for Neglected Vectors and Vector-Borne Infections (EURNEGVEC) http://www.cost.eu/COST_Actions/bmbs/TD1303 www.eurnegvec.org	5
	Трудови со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор	
5.	Marc Mertens, Zati Vatansever, Slavcho Mrenoshki, Kiril Krstevski, Jovana Stefanovska , Igor Djadjovski, Iskra Cvetkovikj, Robert Farkas, Isolde Schuster, Fabien Donnet, Loic Comtet, Noël Tordo, Mohamed Ben Mechlia, Anne Balkema-Buschmann, Dine Mitrov, Martin H. Groschup	(3,6+4,45 и.ф.)

	(2015).Circulation of Crimean-Congo Hemorrhagic Fever Virus in the Former Yugoslav Republic of Macedonia Revealed by Screening of Cattle Sera Using a Novel Enzyme-linked Immunosorbent Assay. PLoS Negl Trop Dis . Mar 5;9(3)	8,05
6.	M. F. Sommer & R. Beck & M. Ionita & J. Stefanovska & A. Vasić & N. Zdravković & D. Hamel & S. Rehbein & M. Knaus & I. L. Mitrea & E. Shukullari & Z. Kirkova & D. Rapti & B. Capári & C. Silaghi (2015). Multilocus sequence typing of canine Giardia duodenalis from South Eastern European countries Parasitol Res , Jun;114(6):2165-74	(3,6+2,10 и.ф.) 5,7
7.	Igor Ulchar, Irena Celeska, Jovana Stefanovska , Anastasija Jakimovska (2015). Hematological and biochemical parameters in symptomatic and asymptomatic leishmania-seropositive dogs. Mac Vet Rev 2015; 38 (2)	3,6
8.	Elena Atanskova, Zoran Kochevski, Jovana Stefanovska , Goran Nikolovski (2011). Endoparasites in wild animals at zoological garden in Skopje, R. Macedonia. Journal of Threatened Taxa , vol. 3. no.7. 1885-1960, ISSN 0974-7907(online)	3,6
9.	Atanaskova Elena, Kocevski Zoran, Nikolovski Goran, Stefanovska Jovana (2011). Case report of canine co-infection with leishmania infantum and ehrlichia canis. Mac. Vet. Rev. Vol 34, No. 1, 19 – 24.	3,6
	Апстракти објавени во зборник на меѓународна конференција	
10.	Aleksandar Cvetkovikj, Ivica Gjurovski, Aleksandar Janevski, Ljubica Rashikj, Slavica Dimovska, Jovana Stefanovska (2015). Prevalence of Trichinella larvae in Macedonian red foxes (Vulpes vulpes). Macedonian veterinary review, Proceedings of 6 th International scientific meeting Days of veterinary medicine 2015, Volume 38, Supplement 1	1
11.	Aleksandar Cvetkovikj, Maja Jurhar Pavlova, Jovana Stefanovska (2015). Current status of Foodborn Parasites in the Republic of Macedonia. Cost Action FA 1408, 1st Working group meeting&2nd Management Committee meeting	1
12.	Jovana Stefanovska , Ifor Dzadzovski, Adriano Caulli, Kiril Krstevski, Iskra Cvetkovic, Ljubica denkovska, Miroslav Radevski, Slavno Mrenoski (2015). Parasitological findings of some parasitic zoonotic diseases in R.M. Tenth Workshop of National Reference Laboratories for Parasites, Istituto Superiore di Sanità, Rome, Italy. 15014.05.2015	1
13.	Jovana Stefanovska , Robert Farkas (2014). First report of the presence of ticks from the Hyalomma marginatum complex in three nomenclatures of territorial units for statistics (NUTS) level III regions in R. Macedonia. Mac Vet Rev 2014; 37 (Suppl. 1)	1
	Kerstin Dressel, Blagica Sekovska, Jovana Stefanovska (2014). Risk management strategies in case of outbreak of Crimean Congo	1

	Haemorrhagic fever and other vector born disease, a comparative case study of Republic of Macedonia, Turkey and Germany“, Macedonian veterinary review, Proceedings of 5 th International scientific meeting Days of veterinary medicine 2014, Volume 37, Supplement 1	
15.	J.Stefanovska , Z. Kochevski, I. Cvetkovikj, S. Mrenoski, R. Farkas (2012). Serological evidence of <i>Ehrlichia canis</i> and <i>Leishmania infantum</i> co-infection in naturally exposed dogs on the territory of R. Macedonia. 3th International scientific meeting , 2-4 September, Ohrid. R. Macedonia	1
16.	JovanaStefanovska , K.Krstevski, I.Djadovski, Z.Kochevski, I. Naletoski. (2012). The role of molecular diagnostic methods in diagnostic of canine visceral leishmaniasis. 5 th Congers and 40 th October meetings of SZMLSTRM and Symposium of microbiologist, 03.10. -07.10.2012 , Ohrid, R. Macedonia	1
17.	Jovana Stefanovska , R.Farkas, Z.Kochevski (2012). Prevalence of some vector borne disease in dogs in R. Macedonia. 25-29,July,2012 European multicolloquium of parasitology (EMOP XI)	1
18.	Kochevski Z., Stefanovska J. , Karadjovski Z., (2011). Current status of the presence of Echinococcus granulosus in the Republic of Macedonia. Asociatia Medicala Romana, Societatea Romania de Microbiologie, vol.56. supplement, pp.88	1
19.	StefanovskaJovana , Geru Nikola, Kochevski Zoran (2011). Epizootiology and seasonal dynamics of caprinebabesiosis in FYR Macedonia. 3rd CAPARA WGs Workshop & MC Meeting,	1
20.	DodovskiAleksandar, Kocevski Zoran, Stefanovska Jovana (2011). Coccidiosis in caged egg layers and possibilities for control. Days of veterinary medicine (scientific meeting), 9-10th, 09. Ohrid, R. Macedonia.	1
21.	Kochevski Zoran, Stefanovska Jovana , Atanaskova Elena, Nikolovski Goran (2011). A survey of gastro-intestinal parasites in animals in Skopje zoo, R. Macedonia. Days of veterinary medicine (scientific meeting), 9-10th, 09. Ohrid, R Macedonia.	1
22.	Kochevski Zoran, PendovskiLazo, Stefanovska Jovana ,DodovskiAleksandar , Ilieski Vlatko (2011). Plastination of the chicken embryos with C10 technique in different embryonic stage of development. Days of veterinary medicine (scientific meeting), 9-10th, 09. Ohrid, R Macedonia.	1
23.	Elena Atanskova, Zoran Kocevski, Jovana Stefanovska, Goran Nikolovski (2011). Case report:renal failure and associated leishmaniainfantum in female Samoyed. 17 th Annual Counseling of Doctors of Veterinary medicine of Republic Srpska	1
	Пленарни предавања на научен-стручен собир	

24.	Пленарен предавач на тема: „Дијагностика и превенција на продукциски и паразитарни болести кај преживни животни”. Ветеринарна комора на Република Македонија, Скопје, 25.12.2015.	2
25.	Пленарен предавач на: ” Workshop on Animal Health Prevention -Vector borne and parasitological diseases”TAIEX-AGR57769, Скопје, 24-26.11.2014	2
26.	Пленарен предавач на тема: Пресек на најзначајните паразитарни зоонози во Р. Македонија. Континуирана едукација на ветеринарни практичари во Р.М. Факултет за ветеринарна медицина во Скопје, 14.04.2014	2
27.	Пленарен предавач на тема: „Болести кај кучињата кои се пренесуваат со крлежи, прелиминарни податоци за нивната застапеност во Р.М. и превенција од истите”. Ветеринарна комора на Република Македонија, Струмица, 11.12.2011	2
28.	Пленарен предавач на стручен биомедицински собир на тема Биолошки опасности во храната. Пленарно предавање на тема Ехинококоза:најзначајна паразитска болест во Република Македонија. ПВУ МСИ Г.Р.„Державин”. Св. Николе, 31.10.2011	2
Пленарни предавања на научен-стручен собир со меѓународно учество		
29.	DAAD training course for young scientist from West Balkan countries on topic : New methods in parasitology Tick-born diseases research and targeted anthelmintic treatment”, Munich, Germany,25.11-6.12.2013	3
30.	Пленарен предавач на симпозиум на тема: „Молекуларни методи во микробиологијата”. Здружение на микробиолози на РМ и Институт за микробиологија и паразитологија.Охрид, 5.10.2012	3
ВКУПНО		67,9

СТРУЧНО – АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред.бр.	Назив на стручно – апликативната дејност	Поени
	Раководител на лабораторија	
1.	Раководител на Лабораторијата за паразитологија (Одлука бр.0202-4373/7-4 од 14.09.2007)	1
	Менаџер за квалитет	
2.	Менаџер за квалитет (во период од 2007 до 2012 и од 2013 до до 2015)	3

	Одлука бр. 0202-4962/8-4 од 31.10.2007/ Одлука бр. 0201-4081/9 од 13.11.2013	
	Учество во промотивни активности на Факултетот	
3.	Комисија за промоција на ФВМ-С (одлука бр.0202-2902/4-14 од 1.10.2012)	0,5
	Воведување нова лабораториска/клиничка метода	
4.	Одредување дијагноза и титар на антитела кај кучешка лајшманиоза	4
	ВКУПНО	8,5

ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС

Ред.бр.	Назив на активноста	Поени
	Член на уредувачки одбор на меѓународно научно/стручно списание	
1.	Член на Уредувачкиот одбор на списанието „Македонски ветеринарен преглед– од 2013 (Одлука бр. 0201-732/7-1 од 14. III 2013 год.).	1
	Студиски престој во странство	
2.	Студиски престој до 3 месеци COST-STSM-ECOST-STSM-FA0805-240213-030005 (Short term scientific mission)Comparative Tropical Medicine and Parasitology, Veterinary Faculty, Ludwig-Maximilians-Universität, Munich, Germany (8-17.5.2013) .	0,5
	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/ стручен собир	
3.	Член на организационен одбор на "Денови на ветеринарна медицина 2011" организирано од Факултет за ветеринарна медицина, Скопје(Одлука бр. 0201-1542/3 од 03. 05. 2011 год.).	0,5
4.	Член на организационен одбор на "Денови на ветеринарна медицина 2012", организирано од Факултет за ветеринарна медицина, Скопје (Одлука бр. 0201-1478/7 од 9. 4. 2012 год.).	0,5
5.	Член на Организационен одбор на "Денови на ветеринарна медицина 2014", организирано од Факултет за ветеринарна медицина, Скопје (Одлука бр. 0201-4/6-1 од 24. 1. 2014 год.).	0,5
	Член на факултетска комисија	

6.	Член на Организационен одбор за организирање на 20 - годишнина од основањето на ФВМ-С (Одлука бр. 0201-927/8 од 24. 2. 2011 год.).	0,5
7.	Интерен проверувач на ИСО/ИЕЦ 17025 стандардот (Одлука бр. 0201-887/8)	0,5
	Раководител на внатрешна организациона единица	
8.	Раководител на Ветеринарен институт (Одлука бр.2169 од 22.9.2015)	3
	Изготвување и пријавување на научен/образовен меѓународен проект	
9.	„Јавно здравје и климатски промени:Прекуграничен модел за брзо известување помеѓу Грција и Р. Македонија (Public health and climatic changes :Cross border prediction zoonoses alert model betweenGreece and R, Macedonia), во рамките на програмата „ Грција – Република Македонија ИПА прекугранична програма 2007-2013“.(Одлука број 0201-1743/4-2 од 8.6.2012).	1
10.	„Воспоставување на системи за рано откривање и мониторинг на болестите кои се пренесуваат преку вектори во регионот на Југоисточна и Источна Европа (Establishment of sustainable early warning and surveillance systems for monitoring of vector born diseases (VBDs) in the Sothern-Eastern and Eastern European region (SEEE), во рамките на провикот на ИАЕА за апликација на технички кооперативни проекти (Technical cooperation Project, TCP) за проектниот циклус 2014/2015. (Одлука број 0201-1743/4-3 од 08.6.2012).	1
	Изготвување и пријавување на научен/образовен национален проект	
11.	“Унапреден клинички и дијагностички пристап на застапеноста на кучешката ерлихиоза во Република Македонија “, повик за финансирање на научни проекти во 2016-2017 од страна на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.	1
	ВКУПНО	10

Професионални референци на кандидатот за избор во звање	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	52,52
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	67,9
СТРУЧНО–АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	8,5
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	10
ВКУПНО:	138,92

**REPORT ON THE SELECTION OF TEACHER IN ALL TEACHING AND
SCIENTIFIC TITLES IN RESEARCH AREA PARASITIC DISEASES AT THE
FACULTY OF VETERINARY MEDICINE IN SKOPJE**

Based on the competition at the University "Ss. Cyril and Methodius", Faculty of Veterinary Medicine, published in the newspapers Koha and Nova Makedonija from 22.12.2015 and 22.12.2015, respectively, on the selection of a teacher in all teaching and scientific titles in the teaching and scientific field parasitic diseases, based on the Decision of Academic Council no. 0202- 109/4, adopted on 29.01.2016, a Peer review committee was established composed of: Dr. Nikola Geru, professor at the Faculty of Veterinary medicine in Skopje (in retirement), Dr. Dino Črčev, professor at the Faculty of Veterinary medicine in Skopje and Dr. Tatjana Živičnjak, associate professor at the Faculty of Veterinary Medicine of University of Zagreb, R. Croatia.

The review committee has taken into consideration the overall scientific, professional, pedagogical and other achievements of the candidate from the beginning of his career, published in Bulletin no. 1009 of 01.06.2011 and the total scientific, professional, pedagogical and other achievements of the candidate since the last election to the date of application. After reviewing all submitted documentation relevant to the selection, the review committee has the privilege to submit to the Academic Council the following

REPORT

Doc. Dr. Jovana Stefanovska applied, within the prescribed period, on the announced competition for election of a teacher in all teaching and scientific positions in scientific field: Parasitic diseases.

Background informations

The candidate, Doc. Dr. Jovana Stefanovska was born on 31.05.1966, in Skopje where she completed elementary and secondary education. She graduated at the Veterinary Faculty, University of Zagreb, Croatia, in the 1991 with average mark 4,63 (9,4), defending graduation theme: "In vitro cultivation of larvae of *Trichinella spiralis* in different concentration of fetal bovine serum."

On 14.05.1998 she finished her second cycle (master) studies at the Veterinary faculty in Belgrade, R. Serbia in the scientific field "Pathology and therapy in animals", group "Parasitology" defending her thesis on the topic " Helminthosis of the digestive tract in horses in the Republic of Macedonia".

The candidate successfully defended her doctoral dissertation entitled "Seroprevalence and molecular diagnosis of canine visceral leishmaniasis in Republic of Macedonia" in 17.03.2011, thus obtaining a doctoral degree in the scientific field Veterinary medicine. Her election for docent was published in the University Bulletin no. 1009 of 01.06.2011. With decision of the Academic Council at the Faculty of Veterinary Medicine in Skopje on 23.06. 2001, no 0201-2376/2 she was elected as docent in the teaching and scientific field Parasitic diseases and was appointed as a lecturer for the subject Parasitology and parasitic diseases.

The candidate fluently speaks English, Serbian and Croatian language.

Educational activities

Within the educational activities at the Ss. Cyril and Methodius University in Skopje, Faculty of Veterinary Medicine, the candidate Doc. Dr. Jovana Stefanovska is involved in the theoretical and practical training of the integrated first and second cycle study program of Veterinary Medicine at the Faculty of Veterinary Medicine in Skopje in the subjects Parasitology and parasitic diseases and until 2012 Healthcare of companion animals and Healthcare of farm animals. Since 2013 she is also lecturing elective subjects Tropical parasitic diseases and Parasitology in public health. On the third doctoral cycle of study program "Veterinary Medicine", the candidate lectures the subjects :”Laboratory diagnostic in veterinary parasitology, Parasitic zoonosis and Imonoparsitology. All the teaching programs for the subjects were created by the candidate.

Since the last election, the candidate has mentored 5 graduate student thesis and participated as a member of the Commission for Assessment/Defense of 1 doctoral dissertations.

Doc. Dr. Jovana Stefanovska has been a plenary lecturer on 5 national scientific /professional meetings and two international one. She has participated in many international schools and workshops.

The candidate, received positive reviews from anonymous students opinion poll at the Faculty of Veterinary Medicine in Skopje since 2013 with the average mark more than 9,5.

Scientific activities

In the period since the last election, Doc. Dr. Jovana Stefanovska continues to participate actively in research work Faculty at the Veterinary Medicine in Skopje. The candidate, authors or co-authors total of 20 published scientific papers in the scientific areas of Parasitic diseases, of which 2 scientific papers in journals with impact factor, 3 papers in scientific journals with international editorial board and 15 papers in proceedings of international conferences. Doc. Dr. Jovana Stefanovska has participated as a national coordinator in international scientific project, is a management committee member in 3 COST Actions and has been a external partner in a project from the FP7 program. She was also actively involved in preparation of project proposals in FP7 program and IPA program for interregional cooperation.

The professional activities and activities of general interest

The candidate, Doc. Dr. Jovana Stefanovska, actively participates in the overall veterinary medical activity at the Faculty of Veterinary Medicine in Skopje. Appointed as a Head of the Veterinary Institute, she is actively involved in the organization of the work and management of the resources of the institute. In the same time as the Laboratory leader of the laboratory for Parasitology and parasitic diseases with her expertisetgether with collaborators is improving the work at the laboratory with introduction of new diagnostic methods and surveillance of the existing once. In the previous period when she was appointed as a Quality manager for the quality system

ISO 17025 she had big role in implementing and facilitating this quality system at the faculty.

Doc. Dr. Jovana Stefanovska is actively involved in the work of numerous committees within Faculty of veterinary medicine in Skopje, such as Council for doctoral studies at Faculty of Veterinary Medicine in Skopje, Public Procurement Commission at the Faculty of Veterinary Medicine in Skopje, Organization Committee of Scientific-professional meeting "Days of Veterinary Medicine" from 2011 to 2015 and the commissions related to promotions of the faculty. The candidate participates in editorial board of international scientific journal „ Macedonian veterinary review " since its establishment.

Conclusion and proposal

Based on the overall submitted documentation and personal knowledge of the candidate, the Review Committee has positively evaluated and assessed the educational, research and professional-application activity, as well as the broader interest activity of Doc. Dr. Jovana Stefanovska. Based on the presented data on the overall activity of the candidate since the last election to present date, the Commission concluded that Doc. Dr. Jovana Stefanovskapossesses scientific and professional qualities and, according to the Higher Education Act and the Regulation on the criteria and procedure for election of candidates for academic and scientific titles at the University "Ss. Cyril and Methodius ", meets all the criteria to be elected to the title of associate professor in scientific fieldParasitic diseases. According to all abovementioned, the Commission has the honor to propose to the Academic Council of the Faculty of Veterinary Medicine in Skopje that Doc. Dr. Jovana Stefanovskashould be elected to the title of associate professor in scientific fieldParasitic diseases.

Peer review
committee:

1. Prof. Dr. Nikola Geru
2. Prof. Dr. Dino Črčev
3. Ass.Prof.Dr.TatjanaŽivič
njak

APPLICATION FORM TO THE REPORT FOR ELECTION IN ACADEMIC-
SCIENTIFIC, ACADEMIC PROFESSIONAL AND ASSOCIATE TITLE

Candidate: Stefanovska Nikola Jovana

Institution: Faculty of veterinary medicine, University Ss. Cyril and Methodius”,
Skopje

Scientific field: Parasitic diseases

TEACHING-EDUCATIONAL ACTIVITIES

No.	Title of activity (teaching-educational):	Points
	Teaching activities	
1.	Parasitology and parasitic diseases (2+2), winter semester 2011/2012	2,4
2.	Parasitology and parasitic diseases (2+3), summer semester 2011/2012	2,85
3.	Parasitology and parasitic diseases (2+2), winter semester 2012/2013	2,4
4.	Parasitology and parasitic diseases (2+3), summer semester 2012/2013	2,85
5.	Parasitology and parasitic diseases (2+2), winter semester 2013/2014	2,4
6.	Parasitology and parasitic diseases (2+3), summer semester 2013/2014	2,85
7.	Parasitology and parasitic diseases (2+2), winter semester 2014/2015	2,4
8.	Parasitology and parasitic diseases (2+3), summer semester 2014/2015	2,85
9.	Parasitology and parasitic diseases (2+2), winter semester 2015/2016	2,4
10.	Healthcare of companion animals (1+1), winter semester 2011/2012	1,2
11.	Healthcare of companion animals (1+1), winter semester 2012/2013	1,2
12.	Healthcare of farm animals (1+1), summer semester 2011/2012	1,2
13.	Healthcare of farm animals (1+1), summer semester 2012/2013	1,2
14.	Parasitology in public health (1+1), summer semester 2011/2012	1,2
15.	Parasitology in public health (1+1), summer semester 2012/2013	1,2
16.	Parasitology in public health (1+1), summer semester 2013/2014	1,2
17.	Parasitology in public health (1+1), summer semester 2014/2015	1,2
18.	Tropical parasitic diseases (1+1), summer semester 2011/2012	1,2

19.	Tropical parasitic diseases (1+1), summer semester 2012/2013	1,2
20.	Tropical parasitic diseases (1+1), summer semester 2013/2014	1,2
21.	Tropical parasitic diseases (1+1), summer semester 2014/2015	1,2
22.	Consultation with students 2011/2012, summer and winter semester (55 students)	1,1
23.	Consultation with students 2012/2013, summer and winter semester (27 students)	0,54
24.	Consultation with students 2013/2014, summer and winter semester (46 students)	0,92
25.	Consultation with students 2014/2015, летен и зимски (32 students)	0,64
26.	Consultation with students 2015/2016, winter semester (36 students)	0,72
27.	Ментор на дипломска работа(5 students)	1,2
28.	Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа (1 кандидат)	0,1
29.	Член на комисија за оцена или одбрана на докторат (1 кандидат)	0,5
Preparation of new subjects		
30.	Parasitology in public health	1,5
31.	Tropical parasitic diseases	1,5
Lectures in schools or workshops		
32.	Participant in workshop:TAIEX - IPA, ENI -TAIEX Workshop on Animal Health Prevention of African Swine Fever (17.03.2016)	0,5
33.	Participant in workshop:The Tenth Workshop of National Reference Laboratories for Parasites, Istituto Superiore di Sanita , Rome, Italy (14-15.05.2015)	0,5
34.	Participant in workshop:1 st Working group and Management Committee meeting, Cost Action Cystinet TD 1302, Rome, Italy (12-13.05.2015)	0,5
35.	Participant in workshop:Workshop on Animal Health Prevention and control of emerging animal diseases (TAIEX, AGR57771), Skopje, R. Macedonia (16-17.03.2015)	0,5
36.	Participant in workshop:Workshop on Animal Health Prevention-Vector borne and parasitological diseases (TAIEX, AGR57769) (локален експерт и учесник) Skopje, R.Macedonia (24-26.11.2014)	0,5
37.	Participant in workshop:2nd training school of the COST Action TD1303	0,5

	“Geospatial tools in vector research”, Naples, Italy (14-17.10.2014)	
38.	Participant in workshop:Cystinet training school WG1- Epidemiology; Antwerp, Belgium(1-3.09.2014)	0,5
39.	Participant in workshop:Workshop on vector born diseases and antivectorial fight (TAIEX- int market 56598) Skopje, R. Macedonia (30.06-1.07. 2014)	0,5
40.	Participant in workshop:The Ninth Workshop of National Reference Laboratories for Parasites, Istituto Superiore di Sanita , Rome, Italy(19-20.05.2014)	0,5
41.	Participant in workshop: DAAD training course :“New methods in Parasitology: Tick-borne disease research and targeted selective anthelmintic treatment”, Ludwig- Maximilians-Universität, Munich, Germany (25.11.-06.12.2013)(учесник и предавач)	0,5
42.	Participant in workshop: Cost action FA 0805, 3rd CAPARA WGs Workshop & MC Meeting, Limassol Cyprus(10-11-12 .11. 2011)	0,5
43.	Participant in workshop:“Technical Assistance on Horizon 2020“ in Skopje on 21 -22 October 2014, organized by the European Commission.	0,5
	Total	52,52

SCIENTIFIC ACTIVITIES

No	Title of activity	Points
	National coordinator of international project	
1	National coordinator of the international project under the FP7 program titled: „Biology and control of the diseases which are transferred with vectors in Europe (Edenext), WP 16, Case study on risk perception and risk communication of Crimean Congo Haemorrhagic fever (CCHF) in Republic of Macedonia и WP 2 CCHFV (Crimean Congo Haemorrhagic Fever Vector (vector – ecology part) (decision no: 0201 – 4/7, 24.01.2014)	6
	Participant in international project	
2	COST Action TD 1302 (EUROPEAN NETWORK ON TAENIOSIS/CYSTICERCOSIS) http://www.cystinet.org / http://www.cost.eu/COST_Actions/fa/TD1302	5
3	COST Action FA1408 European Network for Foodborne Parasites in Europe (EURO-FBP) http://www.cost.eu/COST_Actions/fa/FA1408	5

4	COST Action TD 1303 European Network for Neglected Vectors and Vector-Borne Infections (EURNEGVEC) http://www.cost.eu/COST_Actions/bmbs/TD1303 www.eurnegvec.org	5
	Scientific papers with original scientific results, published in scientific / professional journal with international editorial board	
5.	Marc Mertens, Zati Vatansever, Slavcho Mrenoshki, Kiril Krstevski, Jovana Stefanovska , Igor Djadjovski, Iskra Cvetkovikj, Robert Farkas, Isolde Schuster, Fabien Donnet, Loic Comtet, Noël Tordo, Mohamed Ben Mechlia, Anne Balkema-Buschmann, Dine Mitrov, Martin H. Groschup (2015). Circulation of Crimean-Congo Hemorrhagic Fever Virus in the Former Yugoslav Republic of Macedonia Revealed by Screening of Cattle Sera Using a Novel Enzyme-linked Immunosorbent Assay. PLoS Negl Trop Dis . Mar 5;9(3)	(3,6+4,45i.f) 8,05
6.	M. F. Sommer & R. Beck & M. Ionita & J. Stefanovska & A. Vasić & N. Zdravković & D. Hamel & S. Rehbein & M. Knaus & I. L. Mitrea & E. Shukullari & Z. Kirkova & D. Rapti & B. Capári & C. Silaghi (2015). Multilocus sequence typing of canine Giardia duodenalis from South Eastern European countries Parasitol Res , Jun;114(6):2165-74	(3,6+2,10 и.ф.) 5,7
7.	Igor Ulchar, Irena Celeska, Jovana Stefanovska , Anastasija Jakimovska (2015). Hematological and biochemical parameters in symptomatic and asymptomatic leishmania-seropositive dogs. Mac Vet Rev 2015; 38 (2)	3,6
8.	Elena Atanskova, Zoran Kochevski, Jovana Stefanovska , Goran Nikolovski (2011). Endoparasites in wild animals at zoological garden in Skopje, R. Macedonia. Journal of Threatened Taxa , vol. 3. no.7. 1885-1960, ISSN 0974-7907(online)	3,6
9.	Atanaskova Elena, Kocevski Zoran, Nikolovski Goran, Stefanovska Jovana (2011). Case report of canine co-infection with leishmania infantum and ehrlichia canis. Mac. Vet. Rev. Vol 34, No. 1, 19 – 24.	3,6
	Abstracts published in abstract books of international conferences	
10.	Aleksandar Cvetkovikj, Ivica Gjurovski, Aleksandar Janevski, Ljubica Rashikj, Slavica Dimovska, Jovana Stefanovska (2015). Prevalence of Trichinella larvae in Macedonian red foxes (Vulpes vulpes). Macedonian veterinary review, Proceedings of 6 th International scientific meeting Days of veterinary medicine 2015, Volume 38, Supplement 1	1
11.	Aleksandar Cvetkovikj, Maja Jurhar Pavlova, Jovana Stefanovska (2015). Current status of Foodborn Parasites in the Republic of Macedonia. Cost Action FA 1408, 1st Working group meeting & 2nd Management Committee meeting	1
12.	Jovana Stefanovska , Ifor Dzadzovski, Adriano Caulli, Kiril Krstevski, Iskra Cvetkovic, Ljubica denkovska, Miroslav Radevski, Slavno Mrenoski	1

	(2015). Parasitological findings of some parasitic zoonotic diseases in R.M. Tenth Workshop of National Reference Laboratories for Parasites, Istituto Superiore di Sanità, Rome, Italy. 15014.05.2015	
13.	Jovana Stefanovska , Robert Farkas (2014). First report of the presence of ticks from the <i>Hyalomma marginatum</i> complex in three nomenclatures of territorial units for statistics (NUTS) level III regions in R. Macedonia. <i>Mac Vet Rev</i> 2014; 37 (Suppl. 1)	1
	Kerstin Dressel, Blagica Sekovska, Jovana Stefanovska (2014). Risk management strategies in case of outbreak of Crimean Congo Haemorrhagic fever and other vector born disease, a comparative case study of Republic of Macedonia, Turkey and Germany“, Macedonian veterinary review, Proceedings of 5 th International scientific meeting Days of veterinary medicine 2014, Volume 37, Supplement 1	1
15.	J.Stefanovska , Z. Kochevski, I. Cvetkovikj, S. Mrenoski, R. Farkas (2012). Serological evidence of <i>Ehrlichia canis</i> and <i>Leishmania infantum</i> co-infection in naturally exposed dogs on the territory of R. Macedonia. 3 th International scientific meeting , 2-4 September, Ohrid. R. Macedonia	1
16.	JovanaStefanovska , K.Krstevski, I.Djadovski, Z.Kochevski, I. Naletoski. (2012). The role of molecular diagnostic methods in diagnostic of canine visceral leishmaniasis. 5 th Congers and 40 th October meetings of SZMLSTRM and Symposium of microbiologist, 03.10. -07.10.2012 , Ohrid, R. Macedonia	1
17.	Jovana Stefanovska , R.Farkas, Z.Kochevski (2012). Prevalence of some vector borne disease in dogs in R. Macedonia. 25-29,July,2012 European multicolloquium of parasitology (EMOP XI)	1
18.	Kochevski Z., Stefanovska J. , Karadjovski Z., (2011). Current status of the presence of <i>Echinococcus granulosus</i> in the Republic of Macedonia. <i>Asociatia Medicala Romana, Societatea Romania de Microbiologie</i> , vol.56. supplement, pp.88	1
19.	StefanovskaJovana , Geru Nikola, Kochevski Zoran (2011). Epizootiology and seasonal dynamics of caprine babesiosis in FYR Macedonia. 3 rd CAPARA WGs Workshop & MC Meeting,	1
20.	DodovskiAleksandar, Kocevski Zoran, Stefanovska Jovana (2011). Coccidiosis in caged egg layers and possibilities for control. Days of veterinary medicine (scientific meeting), 9-10th, 09. Ohrid, R. Macedonia.	1
21.	Kochevski Zoran, StefanovskaJovana , Atanaskova Elena, Nikolovski Goran (2011). A survey of gastro-intestinal parasites in animals in Skopje zoo, R. Macedonia. Days of veterinary medicine (scientific meeting), 9-10th, 09. Ohrid, R Macedonia.	1

22.	Kochevski Zoran, PendovskiLazo, StefanovskaJovana , DodovskiAleksandar , Ilieski Vlatko (2011). Plastination of the chicken embryos with C10 technique in different embryonic stage of development. Days of veterinary medicine (scientific meeting), 9-10th, 09. Ohrid, R Macedonia.	1
23.	Elena Atanskova, Zoran Kocevski, Jovana Stefanovska, Goran Nikolovski (2011). Case report:renal failure and associated leishmaniainfantum in female Samoyed. 17 th Annual Counseling of Doctors of Veterinary medicine of Republic Srpska	1
Plenary lectures on scientific -professional meeting		
24.	Plenary lecturer on subject: ” Diagnostic and prevention of production and parasitic diseases in ruminanats”,Skopje, R.Macedonia 25.12.2015	2
25.	Plenary lecturer on subject: ” Workshop on Animal Health Prevention -Vector borne and parasitological diseases” TAIEX-AGR57769, Skopje, 24-26.11.2014	2
26.	Plenary lecturer on subject: “Review of the most important parasitic zoonotic diseases in R.Macedonia”. Continuing education of the veterinary practitioners in R.M. Faculty of veterinary medicine in Skopje. 14.04.2014	2
27.	Plenary lecturer on subject: „Diseases in dogs that can be transferred with ticks, preliminary data for their presence in R.M and their prevention “. Veterinary chamber of R.M., Strumica, 11.12.2011.	2
28.	Plenary lecturer on subject: ” Echinococcosis, the most significant parasitic disease in R.M”. Biomedical professional meeting on subject “ Biological hazards in food” PVU MSI G.R. “Derzavin” .Sv. Nikole, 31.10.2011	2
Plenary lecturer on scientific - professional meeting with international participation		
29.	DAAD training course for young scientist from West Balkan countries on topic : New methods in parasitology Tick-born diseases research and targeted anthelmintic treatment”, Munich, Germany,25.11-06.12.2013	3
30.	Plenary lecturer on symposiums on subject “Molecular methods in microbiology “, Meeting of microbiologist of R.M. and Institute for microbiology and parasitology. Ohrid, 5.10.2012	3
Total		67,9

PROFESSIONAL ACTIVITIES

No.	Title of activity	Points
	Laboratory leader	
1.	Laboratory leader for laboratory for parasitology (Decision. No.0202-4373/7-4 од 14.09.2007)	1
	Quality manager	
2.	Quality manager (in the period from 2007 to 2012 and from 2013 till 2015) Decision. No. 0202-4962/8-4 од 31.10.2007/ Decision. No. 0201-4081/9 од 13.11.2013	3
	Participation in promotional activities on the faculty	
3.	Commission for promotion of FVMS (Decision No.0202-2902/4-14 од 01.10.2012)	0,5
	Introduction of new laboratory/clinical method	
4.	Estimation of diagnosis and Ab titer in canine leishmaniasis	4
	Total	8,5

APPLICATIVE ACTIVITIES

No.	Title of activity	Points
	Member of the editorial board in international scientific/professional journal	
1.	Member of the editorial board of the journal “Macedonian veterinary review “ (Decision No. 0201-732/7-1 од 14. III 2013 год.).	1
	International study visit	
2.	Study visit up to 3 months COST-STSM-ECOST-STSM-FA0805-240213-030005 (Short term scientific mission)Comparative Tropical Medicine and Parasitology, Veterinary Faculty, Ludwig-Maximilians-Universität, Munich, Germany(8-17.05.2013)	0,5
	Member of the organizational and program board of international scientific of professional meeting	

3.	Member of the organizational board of "Days of veterinary medicine 2011" organized by the Faculty of the veterinary medicine in Skopje" (Decision No. 0201-1542/3 од 03. 05. 2011).	0,5
4.	Member of the organizational board of "Days of veterinary medicine 2012" organized by the Faculty of the veterinary medicine in Skopje" (Decision No. 0201-1478/7 from 09. 04. 2012).	0,5
5.	Member of the organizational board of "Days of veterinary medicine 2014" organized by the Faculty of the veterinary medicine in Skopje" (Decision No. 0201-4/6-1 од 24. 01. 2014 год.).	0,5
Member of the commission on the faculty		
6.	Member of the organizational board for organizing 20 years from the establishment of FVMS (Decision No. 0201-927/8 од 24. 02. 2011).	0,5
7.	Internal auditor of ISO 17025 on FVMS (Decision No. 0201-887/8)	0,5
Head of the internal organizational unit		
8.	Head of the Veterinary Institute (Decision No.2169 од 22.09.2015)	3
Preparation and submission of scientific/educational international project		
9.	"Public health and climatic changes :Cross border prediction zoonoses alert model between Greece and R. Macedonia" IPA interreg program (2007-2013) for cross border cooperation between Greece and R. Macedonia (Decision No. 0201-1743/4-2 од 08.06.2012)	1
10.	„Establishment of sustainable early warning and surveillance systems for monitoring of vector born diseases (VBDs) in the Southern-Eastern and Eastern European region (SEEE)", in the frame of the call of IAEA for application in Technical cooperation Project, TCP for the project cycle (Decision No. 0201-1743/4-3 from 08.06.2012)	1
Preparation and submission of scientific/educational national project		
11.	"Improvement of the clinical diagnostic approach of the dogs ehrlichiosis in R.Macedonia" call for scientific project by University "Ss. Cyril and Methodius " in Skopje.	1
Total		10

PROFESSIONAL REFERENCES OF THE CANDIDATE FOR ELECTION TO TITLE	Points
TEACHING-EDUCATIONAL ACTIVITIES	52,52

SCIENTIFIC ACTIVITIES	67,9
PROFESSIONAL ACTIVITIES	8,5
APPLICATIVE ACTIVITIES	10
Total:	138,92

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Никола Геру, с.р.

Проф. д-р Дино Чрчев, с.р.

Проф. д-р Татјана Живичњак, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „АСПЕКТИ НА ПРОСТОРЕН ДИВЕРЗИТЕТ ЗА КОНТРОЛАТА НА ПРИСТАП КОН МЕДИУМ ВО КОГНИТИВНИ РАДИОСИСТЕМИ“ ОД М-Р ВАЛЕНТИН РАКОВИЌ, ПРИЈАВЕНА НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И ИНФОРМАЦИСКИ ТЕХНОЛОГИИ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје, на седницата одржана на 20.4.2016 година, формираше Комисија за оцена на докторската дисертација на кандидатот м-р Валентин Раковиќ со наслов „Аспекти на просторен диверзитет за контролата на пристап кон медиум во когнитивни радиосистеми“, во состав: проф. д-р Александар Ристески (претседател), проф. д-р Лилјана Гавриловска (ментор), проф. д-р Петри Махонен (ко-ментор), проф. д-р Зоран Хаџи-Велков (член) и вонр. проф. д-р Владимир Атанасовски (член).

Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот совет на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

АНАЛИЗА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатот м-р Валентин Раковиќ, со наслов „Аспекти на просторен диверзитет за контролата на пристап кон медиум во когнитивни радиосистеми“, содржи 129 страници компјутерски обработен текст во фонт Calibri, со 1,5 проред и големина на букви 12, со 103 библиографски единици, меѓу нив научни трудови, статии, книги, национални прописи, меѓународни акти и интернет-ресурси.

Трудот е структуриран во шест глави, заклучно со воведот и заклучните согледувања. Деловите се систематизирани во точки и потточки со наслови и поднаслови, со што се обезбедува соодветно следење на материјата која е обработена во истражувањето.

Воведната глава го дефинира проблемот кој е предмет на обработка во докторската дисертација.

Втората глава од докторската дисертација дава детален осврт на функционалностите на MAC-нивото во когнитивните радиосистеми. Исто така, предложен е и *нов тип на класификација на когнитивните MAC (C-MAC) протоколи*. Предложената класификација се користи за категоризирање и претставување на воведените новитети во тезата.

Третата глава предлага нов C-MAC-механизам за *оптимизација на кооперативно ослушување на сепарат*. C-MAC-механизмот, т.е. спектралното ослушување го искористува методот за детекција базиран на енергија со користење на естимација на моќноста на шумот. Методот на естимација на

моќноста на шумот се проширува за случај на кооперативно спектрално ослушнување, при што се изведени и аналитичките модели во однос на две техники за фузија на податоци, т.е. *мнозинско ĩласање и комбинирање на еднаква моќноси*. Резултатите во третата глава ја докажуваат валидноста на аналитичките модели преку споредба со експериментални резултати. Исто така е предложена *нова би-модална шема за сĳекĳрално ослушнување* која обезбедува поробустен процес на естимација на моќноста на шумот. Конечно, во главата е предложена и нова оптимизација која се фокусира на максимизирање на капацитетот на секундарниот систем, врз база на интелигентна селекција на системските параметри, како што се: времетраењето на спектралното ослушнување, времетраењето и честотата на самокалибрација, бројот на активни секундарни уреди, пропусниот опсег на контролниот канал итн. Симулациските резултати покажуваат дека секундарниот систем мора да го земе предвид оптимизацискиот проблем разработен во оваа глава, со цел да се постигне најдобар секундарен капацитет.

Четвртата глава предлага и анализира *нов ĩенерички сисĳемски модел за ĳогнивовска сĳекĳрална ĳогелба*, која ја зема предвид обратна интерференција и предлага комбиниран (предавателен и приемен) бимформинг дизајн/техника кој може да се примени во обете комуникациски насоки. Дисертацијата, исто така, дискутира и за комплексноста на предложениот комбиниран бимформинг дизајн и предлага *сукцесивен опĳтимизациски алĳориѳам* кој значително ја намалува процесирачката комплексност. Резултатите од анализата на перформансите јасно покажуваат дека предложениот комбиниран бимформинг-дизајн ефикасно се справува со обратната интерференција и постигнува задоволителни перформанси. Покрај тоа, резултатите покажуваат дека предложената сукцесивна оптимизација значително ја намалува комплексноста на комбинираниот бимформинг-дизајн без значително да се деградираат перформансите на секундарниот систем.

Петтата глава предлага и анализира нов С-МАС-механизам/рамка за спектрално ослушнување која ја *ĳоĳиснува неидеалноста на контролниот канал*. Предложената рамка за *кооперативно сĳекĳрално ослушнување* ја поттикнува соработката помеѓу сите достапни кооперативни уреди и ги постигнува детекциските перформанси на конвенционалното кооперативно спектрално ослушнување под услови на идеален контролен канал. Таа користи *механизам за класĳерирање на уредите и бимформинг*, со цел да се минимизираат негативните и непосакувани ефекти во контролниот канал. Предложената рамка може да биде искористена од која било техника за фузија на податоците. Анализата на перформансите јасно ги покажува предностите на предложената рамка. Рамката може да постигне значително пониска веројатност на грешка во контролниот канал, во споредба со конвенционалното кооперативно спектрално ослушнување под несовершен контролен канал, и значително да ги подобри детекциските перформанси. Покрај тоа, рамката ги избегнува ефектите на ограничен пропусен опсег на контролниот канал со употреба на просторно мултиплексирање на корисничките и контролните податоци, а со тоа обезбедува соработка и употреба на сите активни кооперативни уреди. Анализата на перформансите исто така покажува дека предложената рамка ја постигнува горната граница на веројатноста за детекција, односно истите перформанси како и конвенционалното спектрално ослушнување во услови на совршен контролен канал.

Во заклучните согледувања се резимирани заклучокот и придонесите од докторската дисертација.

Предмет на истражување

Предмет на докторската дисертација се техники и механизми базирани на просторен диверзитет кои се развиени и наменети да функционираат во различни функционалности од когнитивното MAC-ниво. За таа цел, дисертацијата дава увид во генералната класификација на функционалностите на когнитивното MAC-ниво и нивната меѓусебна зависност. Дополнително, тезата ги идентификува главните проблеми и недостатоци во секоја од функционалностите и предлага нови техники и механизми кои ги адресираат дадените проблеми.

Податоци за состојбата на подрачјето во кое е работена дисертацијата

Континуираното зголемување на побарувачката, од страна на мобилните корисници, за нови и покомплексни податочни услуги и поголеми битски брзини, го прави ефикасното искористување на спектарот еден од најкритичните проблеми во идните безжични мрежи. Когнитивното радио претставува технологија која овозможува предефинирани секундарни (нелиценцирани) корисници да ги реискористуваат лиценцираните опсези. Когнитивното радио и когнитивните радиосистеми претставуваат една од најбрзо растечките истражувачки области во доменот на безжичните комуникации. Имено, веќе постојат и се интензивираат напори, од различни национални и интернационални регулаторни агенции, за воведување и стандардизирање на аспектите за спектрално реискористување. Типични примери на безжични стандарди кои веќе ги користат предностите и концептите на когнитивното радио, се: IEEE 802.22 WRAN, IEEE 802.22a и IEEE 802.22b, IEEE 802.11af и неговите измени и дополнувања, IEEE 1900.x серијата на стандарди итн. Исто така, решенијата поврзани со когнитивното радио, како оние предложени во оваа докторска дисертација може лесно да најдат примена како основни градбени единки во множество од идентификувани сценарија и концепти за петтата генерација на мобилни системи (како на пример, комуникација уред до уред, хетерогени мрежи и мали ќелии, динамичен пристап до спектар итн.)

Краток опис на применетите методи

Како општ метод на истражувањето, во докторската дисертација, се користи теоретски пристап во кој се развиени затворени аналитички релации, кои го отсликуваат поведението на когнитивните радиосистеми, обезбедувајќи рамка за развој на предложените C-MAC-техники и механизми. Придобивката од предложените техники и механизми се евалуира со употреба на нумеричка и симулациска анализа. Дадените перформанси се анализираат изолирано, но и се споредуваат и со некои типови на конвенционални базирани техники и механизми, со што јасно се прикажуваат добивките од користењето на предложените новитети и се оправдува нивната употреба. Нумеричката анализа се базира на користење на MATLAB, каде што дополнително се користат и резултати од практични експерименти, со кои ќе се потврди валидноста на развиените аналитички релации. Симулациската анализа базира на користење на MATLAB и се фокусира на анализирање на предложените техники и механизми во насока на системскиот капацитет, спектралната ефикасност, доверливоста на спектралното ослушување итн.

Краток опис на резултатите од истражувањето

Главните резултати и научни исчекори од докторската дисертација се претставени во третата, четвртата и петтата глава. Резултатите во *третата глава* ја докажуваат валидноста на аналитичките модели преку споредба со експериментални резултати. Исто така, тие резултати покажуваат дека секундарниот систем мора да го земе предвид оптимизацискиот проблем разработен во оваа глава, со цел да се постигне најдобар секундарен капацитет. Резултатите во *четвртата глава* јасно покажуваат дека предложениот комбиниран бимформинг-дизајн ефикасно се справува со обратната интерференција и постигнува задоволителни перформанси. Покрај тоа, резултатите покажуваат дека предложената сукцесивна оптимизација значително ја намалува комплексноста на комбинираниот бимформинг-дизајн без значително да се деградираат перформансите на секундарниот систем. Резултатите во *петтата глава* докажуваат дека предложениот C-MAC-механизам може да постигне значително подобри перформанси, во споредба со конвенционалното кооперативно спектрално ослушување под несовршен контролен канал, во однос на веројатноста на грешка во контролниот канал и веројатноста за детекција.

ОЦЕНА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатот м-р Валентин Раковиќ, со наслов „Аспекти на просторен диверзитет за контролата на пристап кон медиум во когнитивни радиосистеми“, претставува истражување во доменот на безжичните комуникации. Во докторската дисертација е даден значаен научен придонес во областа на когнитивното радио, поконкретно во развојот на нови механизми и техники на C-MAC-нивото. Оваа докторска дисертација се фокусира на техники и механизми базирани на просторен диверзитет кои се развиени и наменети да функционираат во различни функционални области од C-MAC-нивото. Резултатите и наодите од оваа дисертација ќе придонесат во развојот на нови, ефикасни и практично употребливи технички решенија кои ќе ги обезбедуваат генеричките функционалности, потребни за ефикасна работа на идните когнитивни радио системи.

Докторската дисертација на кандидатот м-р Валентин Раковиќ, со наслов „Аспекти на просторен диверзитет за контролата на пристап кон медиум во когнитивни радиосистеми“, според мислењето на Комисијата за оцена, ги исполнува основните услови и стандарди за подготовка на докторски труд.

ИСПОЛНЕТОСТ НА ЗАКОНСКИТЕ УСЛОВИ ЗА ОДБРАНА НА ТРУДОТ

Кандидатот, пред одбраната на докторскиот труд, ги објавил (како прв автор, во меѓународни научни списанија или еден труд во списание со импакт-фактор) следниве рецензирани истражувачки трудови:

- [3]. **V. Rakovic**, D. Denkovski, V. Atanasovski, P. Mahonen, L. Gavrilovska, , "Capacity-Aware Cooperative Spectrum Sensing Based on Noise Power Estimation," *Communications, IEEE Transactions on* , vol.63, no.7, pp.2428-2441, July 2015 (IF=1.992)

- [4]. **V. Rakovic**, V. Atanasovski and L. Gavrilovska, "Optimal Cooperative Spectrum Sensing under Faded and Bandwidth Limited Control Channels," *Springer Journal on Wireless Personal Communications*, 2014. DOI 10.1007/s11277-014-1904-y (IF=0.979)
- [5]. **V. Rakovic**, D. Denkovski and L. Gavrilovska, "Combined beamforming design for underlay spectrum sharing," *IEEE WCNC*, Istanbul, April, 2014.
- [6]. **V. Rakovic**, V. Pavlovska, V. Atanasovski, L. Gavrilovska, "Cooperative spectrum sensing based on noise power estimation," *2013 International Symposium on Wireless Personal Multimedia Communications*, June, 2013, Atlantic City, USA.
- [7]. **V. Rakovic**, V. Atanasovski, L. Gavrilovksa, "Feasibility of Cooperative Spectrum Sensing based on Clustered Beamforming," *IEEE International Black Sea Conference on Communications and Networking 2013*, July, 2013, Batumi, Georgia.

Дополнително, кандидатот во текот на изработката на дисертацијата има публикувано, како коавтор, уште еден труд во списание со импакт-фактор, како и поглавје во научна монографија од издавачката куќа „Springer“. Кандидатот, исто така е, коавтор на труд во списание со импакт-фактор кој е под ревизија.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Главни научни придонеси на кандидатот се:

- развој на нов С-МАС-механизам за оптимизација на кооперативно ослушување на спектар, кој го постигнува оптималниот секундарен системски капацитет врз база на интелегентна селекција на системските параметри, како што се: времетраењето на спектралното ослушување, времетраењето и честотата на самокалибрација, бројот на активни секундарни уреди, пропусниот опсег на контролниот канал, итн.;
- изведување на затворени аналитички изрази за кооперативно спектрално ослушување базирано на естимација на моќноста на шумот кои се употребуваат при оптимизација на капацитет во секундарен систем;
- развој на нова техника за комбиниран бимформинг, која ја потиснува спротивната интерференција (создадена од примарниот систем) во секундарните уреди, поседува мала комплексност и може да се користи и во Up Link и во Down Link насока, обезбедувајќи ефикасно и практично употребливо решение за поднивовска спектрална поделба;
- изведување на затворени аналитички изрази за поведението на контролниот канал за кооперативно спектрално ослушување;
- развој на нов С-МАС-механизам кој ја потиснува неидеалноста на контролниот канал (т.е. ја анулира веројатноста на грешка и ограничениот пропусен опсег) и му овозможува на кооперативното спектрално ослушување да постигне оптимални перформанси (во насока на веројатноста за детекција), т.е. да ги постигнува истите

перформанси како во случајот на идеален контролен канал (т.е. канал без грешки и неограничен пропусен опсег).

Со постигнатите резултати, кандидатот м-р Валентин Раковиќ покажал длабоко познавање на проблематиката на дисертацијата и истражувачки дух и иницијатива, што резултира во значителен научен придонес во примената на просторниот диверзитет во когнитивните радиосистеми.

Подрачјето на примена и ограничувањата се:

Когнитивното радио се идентификува како идна технологија, која овозможува предефинирани секундарни (нелиценцирани) корисници да ги реискористуваат лиценцираните опсези. Со примена на концептите на когнитивно радио значително може да се зголеми спектрална ефикасност на идните безжични системи, обезбедувајќи поголеми битски брзини и опслужувајќи поголем број на активни корисници. Исто така, во последно време сè повеќе се интензивираат напори, од различни национални и интернационални регулаторни агенции, за воведување и стандардизирање на аспектите за спектрално реискористување, коегзистенција и ефикасно функционирање на когнитивните радиосистеми во лиценцирани и нелиценцирани опсези. Дополнително, аспектите на просторниот диверзитет можат значително да ја зголемат ефикасноста и добивката од спектралната реискористеност кај когнитивните радиосистеми, и се очекува да станат неминовен технички аспект во сите идни когнитивно радио базирани безжични мрежи и системи, како составен дел од C-MAC- протоколите.

Можните понатамошни истражувања се:

1. екстензивна анализа на оптималната честота на естимација на шум и нејзиното влијание врз капацитетот на секундарниот систем;
2. практична примена и имплементација на техниката за комбиниран бимформинг и анализа на поведението и перформансите во реални сценарија;
3. анализа на перформансите на C-MAC-механизмот кој ја потиснува неидеалноста на контролниот канал, за различни шеми за спектрално ослушување и евалуација на перформансите во реални сценарија.

Со оглед на наведеното, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје да ја прифати позитивната оценка и да закаже одбрана на докторската дисертација на кандидатот м-р **Валентин Раковиќ** со наслов **„Аспекти на просторен диверзитет за контролата на пристап кон медиум во когнитивни радиосистеми“**.

КОМИСИЈА

Проф. д-р Александар Ристески, претседател, с.р.

Проф. д-р Лилјана Гавриловска, ментор, с.р.

Проф. д-р Петри Махонен, ко-ментор, с.р

Проф. д-р Зоран Хаџи-Велков, член, с.р

Вонр. проф. д-р Владимир Атанасовски, член, с.р

РЕФЕРАТ
**ЗА ПОВТОРЕН ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-
 НАУЧНИ ЗВАЊА ВО НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ ЕКОНОМИКА
 НА ЗЕМЈОДЕЛСТВОТО И РАЗВОЈ**
НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА ЗЕМЈОДЕЛСКИ НАУКИ И ХРАНА ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Факултет за земјоделски науки и храна - Скопје, објавен во весниците „Коха“ од 5.4.2016 и „Нова Македонија“ од 6.4.2016, за повторен избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област економика на земјоделството и развој, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот, бр. 02-786/2/1, донесена на 20.4.2016, формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Миле Пешевски, редовен професор на Факултетот за земјоделски науки и храна – Скопје, д-р Драган Ѓошевски, редовен професор на Факултетот за земјоделски науки и храна – Скопје и д-р Драги Димитриевски, редовен професор на Факултетот за земјоделски науки и храна – Скопје.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за повторен избор на наставник во сите наставно-научни звања во научната област економика на земјоделството и развој, во предвидениот рок се пријави д-р Ненад Георгиев, за повторен избор во звањето редовен професор.

4. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатот д-р Ненад Георгиев, редовен професор на Факултетот за земјоделски науки и храна – Скопје, е роден на 25.VIII 1960 год. во Призрен. Основно и средно образование завршил во Призрен. Дипломирал на Земјоделскиот факултет во Скопје со среден успех 8,52 на лозаро-овоштарската насока, во 1985 година.

На Земјоделскиот факултет во Скопје се вработил во 1987 година како помлад асистент по предметот калкулации. Во учебната 1988/89 година се запишал на постдипломските студии на групата агроэкономика. Предвидените испити од постдипломските студии ги положил со среден успех 9,12, а магистерскиот труд со наслов, *Анализа на трошоците и производно - економските ефекти во производството на грозје во ЗИК „Црвена Свезда“ – Шшиш* во период 1982-1991 година го одбрал на 21.X 1994 година.

Докторската дисертација со наслов „Пазар на вино во Европска унија и можности за пласман на македонските квалитетни вина“, ја одбрал на Земјоделскиот факултет во Скопје на 14. XII 2001 година.

Во наставно-научното звање доцент на Земјоделскиот факултет во Скопје, кандидатот е избран на 22. III 2002 год., додека во наставно-научното звање вонреден професор е избран на 15. XII 2006 година.

Во моментот е редовен професор на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје. Последниот реферат за избор е објавен во Билтенот бр.1013 од 2011 година.

Кандидатот активно се служи со англискиот јазик. Ја користи компјутерската техника и владее со современи програмски пакети, за агрокономски истражувања.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од почетокот на кариерата, објавени во

Билтенот бр. 1013, 907, 796 и 648 како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

5. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТОТ ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во изминатиов период, во функција на наставно-образовната дејност на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, кандидатот е ангажиран во одржувањето на предавања од прв циклус студии, и тоа на предметите: модели и анализи во земјоделството, основи на агромаркетинг, маркетинг на земјоделски производи, трошоци и калкулации, таксаци во земјоделството и анализа на работење. На втор циклус студии е ангажиран на предметот пазар, цени и маркетинг на земјоделски производи и калкулации со финансиска анализа на работење на земјоделските стопанства. Во изминатите години, кандидатот учествувал во меѓународни студии по агробизнис, каде што бил ангажиран на предметите маркетинг на животна средина и социјална одговорност, задругарство и маркетинг во земјоделството и земјоделска политика и трговија.

Во одржувањето на практичната настава по наведените предмети, кандидатот користи современи наставни методи и техники, поттикнувајќи ја интерактивноста во наставата, внесува современи искуства стекнати во текот на научноистражувачката и апликативната дејност, редовно соработува со студентите и одржува консултации. За својата наставно-образовна дејност позитивно е оценет од страна на студентите со просечна оценка од 8,69.

Други активности кои припаѓаат во наставно-образовната дејност, релевантни за изборот.

Конкретните активности се наведуваат во табелата во Анекс 2 (член 2) од Правилникот за избор, со датуми и други релевантни податоци.

Научноистражувачка дејност

Кандидатот е активно вклучен во научноистражувачката дејност на Институтот за агроэкономика. Моментно, тој е раководител на научноистражувачки проект финансиран од интегративните функции на УКИМ. Покрај тоа, во последните пет години, учествувал во четири меѓународни научноистражувачки проекти. Во рамките на оваа дејност, како автор и коавтор има досега објавено една монографија во странска издавачка куќа и еден дел од монографија објавени во странство, два труда со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор, пет труда со оригинални научни резултати во зборници на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор, три труда со оригинални научни резултати во зборници на трудови на в.о. институција, како и пет учества на научен/стручен собир со реферат. Во вкупниот број не се вклучени магистерскиот труд и докторската дисертација.

Во склоп на научноистражувачката дејност, кандидатот учествувал на поголем број симпозиуми, семинари, курсеви, советувања и работилници во земјава и во

странство. Кандидатот бил ментор на шест докторски дисертации и шест магистерски труда, како и ко-ментор на една докторска дисертација на меѓународни студии.

Други активности кои припаѓаат во научноистражувачката дејност, релевантни за изборот.

Стручно-апликативна дејност и дејности од поширок интерес

Во изминатиов период, кандидатот активно е вклучен во стручно-апликативната работа, како и во дејности од поширок интерес. Во текот на изминатите пет години, учествувал како експерт во изработка на повеќе студии, физибилити-студија, истражување на пазарот и изработка на прирачници од областа на земјоделските науки.

За време на досегашниот работен ангажман, кандидатот има остварено и неколку стручни посети и обуки во странство, од кои позначајни се посетите на Шведскиот универзитет за земјоделски науки (SLU), како дел од соработка во рамките на заеднички научен проект.

Исто така, кандидатот има присуствувало на повеќе предавања, обуки и курсеви од страна на домашни и странски предавачи во земјава, во областа на земјоделската политика и агромаркетингот, брендирањето и извозниот маркетинг, адаптирањето на земјоделска политика и руралниот развој во 2014, секторските маркетинг-планови во 2012, и за подобрување на наставната и научноистражувачката дејност.

Кандидатот активно учествува во изработка на студии, физибилити- студии и истражувања на пазарот во областа на економиката на земјоделството. Покрај тоа, учествувал во изработка на Националната стратегија за земјоделство и рурален развој и останати стратегии во областа на агроекономиката на земјоделско-прехранбениот сектор.

Кандидатот има учествувало и во спроведување на обуки, меѓу кои, обуката за проценители на средства во земјоделството, 2012-2014 година, каде што бил дел од Стручна комисија за спроведување на обука и полагање на стручен испит за проценувач за процена на вредноста на средствата во земјоделството при Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Како соработник има учествувало во изготвување и пријавување на два национални научно-образовни проекта.

Кандидатот е претседател на Здружението на агроекономистите на Република Македонија (ЗАЕМ) и активен член е на Европското здружение на агроекономисти (ЕААЕ). Покрај тоа, бил раководител на Институтот за агроэкономика, а моментално е раководител на Катедрата за агробизнис.

Дополнително, кандидатот е претседател на Организацискиот одбор на меѓународна конференција на Здружението на агроекономистите на Република Македонија (ЗАЕМ) по повод 20 години на Здружението и 10та Меѓународна конференција што ќе се одржи од 12 до 14 мај оваа година.

Други активности од Анекс 1 кои припаѓаат во стручно-апликативната дејност и дејноста од поширок интерес, релевантни за изборот. Конкретните активности се наведуваат во табелата во Анекс 2 (член 5) од Правилникот за избор, со датуми и други релевантни податоци.

Оценка од самоевалуација

Кандидатот д-р Ненад Георгиев, во учебната 2014/2015 година, доби позитивна оценка (8,69) од анонимно спроведената анкета на студентите на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатот, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на д-р Ненад Георгиев.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатот од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека д-р Ненад Георгиев поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде повторно избран во звањето редовен професор во научната област економика на земјоделството и развој.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, во состав на УКИМ во Скопје, д-р Ненад Георгиев да биде повторно избран во звањето **редовен професор** во научната област економика на земјоделството и развој.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

6. Проф. д-р Миле Пешевски с.р.

7. Проф. д-р Драган Ѓошевски с.р.

8. Проф. д-р Драги Димитриевски с.р.

ОБРАЗЕЦ**КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО,
НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ**

Кандидат: д-р Ненад Ристо Георгиев
(име, татково име и презиме)

Институција: Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје,
Факултет за земјоделски науки и храна - Скопје ,
Институт за агроэкономика

Научна област: економика на земјоделството и развој

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред.број	Назив на активностите	Поени
	Одржување на настава	
1	Модели и анализи (2+2), летен 2011/2012	1.2
2	Маркетинг на земјоделски производи (5+3), летен 2011/2012	3
3	Трошоци и калкулации (2+2), летен 2013/2014	1.2
4	Трошоци и калкулации (3+2), летен 2014/2015	1.8
6	Таксациии во земјоделството (3+2), летен 2011/2012	1.8
7	Трошоци и калкулации (2+1), зимски 2012/2013	1.2
8	Основи на агромаркетинг (3+2), зимски 2012/2013	1.8
9	Модели и анализи (2+2), летен 2012/2013	1.2
10	Маркетинг на земјоделски производи (5+3), летен 2012/2013	3
11	Основи на агромаркетинг (3+2), зимски 2013/2014	1.8
12	Модели и анализи (2+2), летен 2013/2014	1.2
13	Маркетинг на земјоделски производи (5+3), летен 2013/2014	3
14	Основи на агромаркетинг (3+2), зимски 2014/2015	1.8
15	Модели и анализи (2+2), летен 2014/2015	1.2
16	Маркетинг на земјоделски производи (5+3), летен 2014/2015	3
17	Основи на агромаркетинг (3+2), зимски 2015/2016	1.8
18	Модели и анализи (2+2), летен 2015/2016	1.2
19	Маркетинг на земјоделски производи (5+3), летен 2015/2016	3

20	Маркетинг и синџир на снабдување (3+0), зимски 2015/2016	2.25
21	Пазар, цени и маркетинг на земјоделски производи (3+0), летен 2011/2012	2.25
22	Пазар, цени и маркетинг на земјоделски производи (3+0), летен 2012/2013	2.25
23	Пазар, цени и маркетинг на земјоделски производи (3+0), летен 2013/2014	2.25
24	Пазар, цени и маркетинг на земјоделски производи (3+0), летен 2014/2015	2.25
25	Пазар, цени и маркетинг на земјоделски производи (3+0), летен 2015/2016	2.25
26	Калкулации со финансиска анализа на работење на земјоделски стопанства (3+0), зимски 2011/2012	2.25
27	Калкулации со финансиска анализа на работење на земјоделски стопанства (3+0), зимски 2012/2013	2.25
28	Калкулации со финансиска анализа на работење на земјоделски стопанства (3+0), зимски 2013/2014	2.25
30	Маркетинг на животна средина и социјална одговорност (меѓународни постдипломски студии по агробизнис) (3+0), летен 2010/2012	2.25
31	Маркетинг на животна средина и социјална одговорност (меѓународни постдипломски студии по агробизнис) (3+0), летен 2010/2012	2.25
32	Земјоделска политика и трговија (меѓународни постдипломски студии по агробизнис) (3+0), зимски 2010/2012	0.45
33	Агромаркетинг, летен 2015/2016	2.25
	Настава во школи и работилници (учесник)	
1	Обука за проценители за процена на вредноста на средствата во земјоделството, 2012, 2013 и 2014 година, Скопје, во организација на МЗШВ	3
2	Настава на Земјоделски институт	1
	Подготовка на нов предмет (вежби)	
1	Модел и анализи во земјоделството	0.5
2	Основи на агромаркетинг	0.5
3	Маркетинг на земјоделски производи	0.5
	Консултации со студенти (прв циклус студии)	
1	Консултации со студенти, 2011/2012	0.5
2	Консултации со студенти, 2012/2013	0.2
3	Консултации со студенти, 2013/2014	0.3

4	Консултации со студенти, 2014/2015	0.3
5	Консултации со студенти, 2015/2016	0.3
	Ментор на дипломска работа	
1	Ментор на дипломска работа (x3)	0.6
	Член на комисија за оцена или одбрана на докторат	
1	Член на Комисија за оцена или одбрана на докторска дисертација под наслов „Организација и економска ефикасност при пластеничко производство на омати, пиперки и краставици во пчињскиот округ кај семејни стопанства“ изработена од Драган Томиќ, одбранета на 13.3.2015	0.5
2	Член на Комисија за оцена или одбрана на докторска дисертација под наслов „Оценување на капацитетот за инвестирање на земјоделски претпријатија“ изработена од Ана Симоновска, одбранета на 22.10.2014	0.5
3	Член на Комисија за оцена или одбрана на докторска дисертација под наслов „Испитување на конкурентната способност во производството на кравјо млеко во Рпублика Македонија“ изработена од Васко Хаџиевски (неодбранета).	0.5
	Член на комисија за оцена или одбрана на магистерски труд	
2	Член на Комисија за оцена и одбрана на магистерски труд под наслов „Адултерација на ботаничкото и географското потекло на храна од аспект на медумска покриеност“ изработен од Александар Димковски, пријавен на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, одбранет на 11.12.2012.	0.3
3	Член на Комисија за оцена и одбрана на магистерски труд под наслов „Компаративна анализа на цена на земјоделско земјиште во ЕУ и Република Македонија“ изработен од Митко Басов, пријавен на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, одбранет на 4.12.2015.	0.3
4	Член на Комисија за оцена и одбрана на магистерски труд под наслов „Компаративна енергетско-економска анализа на производството на домати во пластеници и на отворено во струмичко“ изработен од Кристина Поцкова, пријавен на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, (неодбранет).	0.3
5	Член на Комисија за оцена и одбрана на магистерски труд под наслов „Индикатори за оцена на инвестициски проекти“ изработен од Александар Антески, пријавен на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, одбранет на 5.6.2014.	0.3
6	Член на Комисија за оцена и одбрана на магистерски труд под наслов „Улогата на енергетските системи врз конкурентноста на земјоделското производство“ изработен од Влатко Поповски, пријавен на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, одбранет на 20.12.2013.	0.3
7	Член на Комисија за оцена и одбрана на магистерски труд под наслов „Економска анализа на инвестициите во пчеларското производство“ изработен од Марјанчо Арсов, пријавен на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, одбранет на 19.07.2013.	0.3

8	Член на Комисија за оцена и одбрана на магистерски труд под наслов „Финансиска анализа променета во агросекторот во функција на управување со кредитниот ризик“ изработен од Александар Мирчов, пријавен на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, одбранет на 22.12.2014.	0.3
9	Член на Комисија за оцена и одбрана на магистерски труд под наслов „Оценка на буџетска поддршка во земјоделството во Република Македонија“ изработен од Зоран Доневски, пријавен на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, одбранет на 14.11.2014.	0.3
10	Член на Комисија за оцена и одбрана на магистерски труд под наслов „Финансиска анализа во работењето на винарските визби во Република Македонија“ изработен од Вита Хузјан, пријавен на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, одбранет на 07.11.2014.	0.3
11	Член на Комисија за оцена и одбрана на магистерски труд под наслов „Финансиска анализа на земјоделските стопанство во Валандовски регион“ изработен од Гордана Петкова, пријавен на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје (неодбранет).	0.3
	Член на комисија за оцена или одбрана на дипломски труд	
1	Член на одбрана на дипломски труд	2.7
	Научно-популарна статија во стручно-методско списание	
1	Ненад Георгиев, Нацка Марина, 2015. Како да остварите успех на пазарот. Моја земја - месечно списание за земјоделство и рурален развој, број 115, јуни 2015, стр. 27.	1
	Рецензент на универзитетски учебник	
1	Член на Рецензентска комисија на универзитетски учебник: „Менаџмент на лозаро-овоштарско производство“.	1
	Вкупно	78.62

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

ред.број	Назив на активностите	Поени
	Ментор на докторат	
1	Ментор на докторска дисертација под наслов: „Формирање на паушалните цени на пазарот на живиот добиток во Република Македонија“ изработена од Константин Коцев, пријавена на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, одбранета на 22.06.2012.	3
2	Ментор на докторска дисертација под наслов: „Анализа на маркетинг синџирот кај дивите прехранбени плодови во Република Македонија“, изработена од Миле Јакимовски пријавена на	3

	Факултет за земјоделски науки и храна во Скопје, одбранета на 02.06.2014.	
3	Ментор на докторска дисертација под наслов: „Улогата на географските ознаки во маркетинг моделирање на винскиот потсектор на Република Македонија“, изработена од Марина Нацка пријавена на Факултет за земјоделски науки и храна во Скопје, одбранета на 19.06.2015.	3
4	Ментор на докторска дисертација под наслов: “Моделирање на предвидувањето на побарувачката на пиво во Република Македонија“, изработена од Симеон Милески пријавена на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, одбранета на 25.9.2015.	3
5	Ментор на докторска дисертација под наслов: “ изработена од Сања Стојоска, пријавена на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје (неодбранета).	3
6	Ментор на докторска дисертација под наслов: „Употребната вредност од примената на ѓубрива и ефектот на исхраната на растенијата врз добиениот принос во Врањско-Република Србија“, изработена од Сузана Томиќ пријавена на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје (неодбранета).	3
	Коментор на докторска дисертација	
1	Коментор за оцена или одбрана на докторска дисертација под наслов „The modernisation of the dairy industry in FYROM - Organisation, Networks and Transaction Costs“ изработен од Емељ Туна, пријавена на Department of Economics, SLU Uppsala, одбранета на 18.12.2014	1.5
	Ментор на магистерски труд	
1	Ментор на магистерски труд под наслов: „Влијанието на маркетингот врз пазарот на пивото во Република Македонија“, изработен од Симеон Милески, пријавен на Факултет за земјоделски науки и храна во Скопје, одбранет на 7.12.2011.	1.0
2	Ментор на магистерски труд под наслов: „Кодекс на однесување во прехранбената индустрија во Македонија“, изработен од Афродита Муслиу, пријавен на меѓународни студии на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, одбранет на 15. 2.2013.	1
3	Ментор на магистерски труд под наслов: „Движење на инпут-аутпут паритетите во маркетинг синцирот грозје-вино во Република Македонија“, изработен од Јован Карчовски, пријавен на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, одбранет на 1.12.2011.	1.0
4	Ментор на магистерски труд под наслов: „Некои аспекти на маркетинг-стратегијата за продажба на јаболкото“, изработен од Билјана Атанасовска, пријавен на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје (неодбранет).	1.0
5	Ментор на магистерски труд под наслов: “Значењето на маркетинг-планот а винарска визба Картал“, изработен од Иван Мијалковски, пријавен на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, одбранет на 19. 6.2012.	1.0

6	Ментор на магистерски труд под наслов: „Влијанието на понудата на некои прехранбени производи брз агротуризмот во Кратовско“, изработен од Даниел Пешевски, пријавен на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје (неодбранет).	1.0
	Раководител на национален научен проект	
1	Научноистражувачки проект финансиран од интергративните функции	6.0
	Учесник во меѓународен научен проект	
1	Учесник во истражувачки активности: RRPP Project: The impact of socio-economic structure of rural population on success of rural development policy, implemented by AAEM	5
2	Истражувач на проектот на World Bank Macedonia Competitive Industries and innovation Support Program: Assessing the market value of agricultural land in Macedonia, спроведен од Македонската асоцијација на агроекономисти.	5
3	Учесник во истражувачки активности: US Embassy, Democracy for Small Commission Grants: Business Start-up Handbook for Young Farmers, implemented by AAEM, 2014.	5
4	Учесник во истражувачки активности: SIDA project: Building Capacity for Macedonian Higher Education, Research and Policy Analysis in Agriculture, implemented by FASF-Institute of Agricultural Economics and Swedish University of Agricultural Sciences, 2005-2014.	5
	Монографија објавена во странство	
1	Nacka M., Georgiev N. 2013. Marketing and competitiveness of wine sector in Republic of Macedonia – An aspect of Industrial Property Rights, Lap Lambert Academic Publishing, Saarbrucken, Germany	10.8
2	Kotevska A., <i>et al.</i> 2015. The impact of Socio-Economic Structure of Rural population on success of rural development policy, RRPP, AAEM	6
3	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор	
4	Tuna E., Georgiev N., and Nacka M., (2013). "Competitiveness analysis of the tobacco sub-sector in the Republic of Macedonia. Journal of Croatian Society of Agricultural Economists. Agroeconomica Croatica 3 (1): 53-59	3.2
5	Nacka M., Geogriev N., Dabovic Anastasovska J. (2013). Economics of Industrial Property Rights: Use of Geographical Indications as a marketing strategy for competitiveness of wine sector, Agroeconomica Croatica, Journal of Croatian Society of Agricultural Economists.	3.2
	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор	
1	Nacka M., Georgiev N. (2014). Protection and use of Intellectual Property Rights among Macedonian wineries, presented on 9th AAEM International Conference, 24-25 April 2014, Skopje, Republic of Macedonia	2.7

2	Milevski S., Georgiev N., Nacka M. 2014. Forecasting of Apple Retail Prices in the Republic of Macedonia, presented on 9th AAEM International Conference, 24-25 April, Skopje, Republic of Macedonia	2.4
3	Jakimovski M., Georgiev N., Nacka M (2014). Wild Gathered Mushrooms in Republic of Macedonia – An Overview and Export activities	2.4
4	Nacka M., Georgiev N., Hadzievski V. (2013). Geographical indications and the process of gaining competitive advantage of agro-food products among European countries, International Proceedings of the Faculty of agricultural sciences and food, Skopje, Republic of Macedonia.	2.4
5	Nacka M., Georgiev N., Tuna E. and Hazdievski V., 2013. "Support In Decision-Making For Protection of Geographical Indications Of Macedonian Agro-Food Products". 6th DAES Conference "Tools for decision support in agriculture and rural development, Krško, April, 2013	1.8
	Трудови објавени во зборник на трудови на в.о. институција	
1	Нацка М., Георгиев Н., Јанеска Стаменковска И., Симоновска А. (2012). Економска перспектива на интелектуалната сопственост во земјоделско-прехранбениот сектор, Годишен зборник, Факултет за земјоделски науки и храна, Скопје.	1.6
2	Симоновска А., Гошевски Д., Нацка М., Георгиев Н. (2012). Метод за анализа на меѓународната трговска состојба, Годишен зборник, Факултет за земјоделски науки и храна, Скопје.	1.6
3	Нацка М., Георгиев Н., Дабовиќ-Анастасовска Ј. (2011). Маркетинг и конкурентност на виното од Република Македонија од аспект на индустриската сопственост, Јубилеен годишен зборник, Факултет за земјоделски науки и храна, Скопје.	1.6
	Учество на научен/стручен собир со реферат	
1	Georgiev N., Gjosevski D., Simonovska A., Nacka M. (2015). Opportunities to profit under competitive market conditions: The case of Macedonian wineries, ICAE, Milano (poster).	0.5
2	Nacka M., Simonovska A., Georgiev N., Gjosevski D. (2014). The commitments of the Macedonian agri-food companies towards Intellectual Property Rights, EAAE Congress, Ljubljana. (poster)	0.5
3	Nacka M., Georgiev N., Dabovic Anastasovska J. 2012. Economics of Industrial Property Rights: Use of Geographical Indications as a marketing strategy for competitiveness of wine sector, 132 nd EAAE Seminar, October, Skopje (oral presentation)	1
4	Предавач на Агро-бизнис форум организиран од AISEC, „Маркетинг аспекти на правата на индустриска сопственост“, 2012 (орална презентација)	1
5	Educational and resetch trends in agriculsiness education in south-east Europe, Zageb, Croatia	1
	Апстракти објавени во зборник на конференција	

1	Nacka M., Georgiev N., Simonovska A. 2015. Young consumer preferences for Macedonian wine, 2nd International Symposium of Agriculture and food, Ohrid.	1
2	Gjosevski D. et al. 2015. Capturing the farmland market data in the Republic of Macedonia, 2nd International Symposium of Agriculture and food, Ohrid.	1
3	Jakimovski M., Georgiev N., Nacka M (2015). Market analysis of the medicinal and aromatic plants in the republic of macedonia and the economic aspects of the cultivation process, 2nd International Symposium of Agriculture and food, Ohrid.	1
4	Nacka, M., Simonovska Ana, Georgiev, N. and Gjosevski, D. (2014). The Commitments of the Agri-food Companies towards Intellectual Property Rights. AgEcon Search, XIVth EAAE Congress.	1
Вкупно		99.2

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

ред.број	Назив на активностите	Поени
	Студија, физибилити-студија, истражување на пазарот	
1	Експерт во подготовка на market analysis of crops production in Republic of Macedonia and project report for Bregalnicky system Agency for Spatial Planning	1
2	Study on the markets for poultry and poultry commodities for the agriculture and food economy in Macedonia	1
3	Member of Expert team Preparation of the National strategy for agriculture and rural development 2014-2020 (Markets analysis) AAEM -FAO Project	1
4	Експерт на меѓуграничниот проект „Experience the healthy rural life“, финансиран од IPA EU, спроведен од Федерација на фармери на РМ, 2014	1
5	Учесник во експертскиот дел за анализа на пазарот на проектот „Feasibility Study of Irrigation System “Zletovica”, 2012-2013	1
6	Изработка на маркетинг план за винарска визба, 2013	2
7	Георгиев Н., Нацка М. (2014). Поглавје 4: Маркетинг на земјоделските производи. Во: ЗАЕМ, Прирачник за млади фармери – Започнување на бизнис во земјоделството. ЗАЕМ, 38-48. "Small Commission Grants: Business start-up Handbook for Young Farmers", US Embassy.	1
8	Мартиновска С. А.,....., Георгиев Ненад, (2012). Прирачник за подготовка на стручниот испит за проценувач за процена на вредноста на средствата во земјоделството. Скопје: Факултет за земјоделски науки и храна – Скопје.	1
9	Учесник во студија за изработка на Стратегијата за подобрување и мониторинг на квалитетот на млекото, 2012, AgBiz, USAID.	1
10	Учесник во студија за изработка на Годишниот земјоделски извештај, 2011, AgBiz, USAID.	1
11	Учесник во студија за изработка на: "Report of the First Phase of Field and Desk Research on the Price of Agricultural Land in the Republic of Macedonia", 2014, World Bank Macedonia.	1
12	Учесник во изработка на Прирачник за енергетска ефикасност, производство и обновливи извори на енергија во земјоделството, дел лозарство и винарство, CePro SARD, 2013	1
13	Учесник во меѓународен проект: „Support for decision making process in the Ministry of Agriculture, Forestry and Water Economy“, финансиран од СИДА.	3
14	Обука за изработка на Извештај за проверка на инвестициони програми за ИФАД 2	0.5

15	Обука за изработка и оцена на инвестициони програми	0.5
16	Учество во промотивни активности на Факултетот/Институтот	0.5
	Експертски активности	
1	Експерт во развој на методологија на проценители	1
2	Рецензент на Хрватски меѓународен симпозиум на агрономи, Дубровник, 2014	1
3	Рецензент на International Scientific expert conference of agriculture and food industry in Sarajevo, 2013	1
4	Договор за услуги со Комора на проценители, 2014	1
5	Договор за ангажирање на надворешен соработник за стручна работа на Центарот за стручно образование и обука, Скопје, 2012	1
	ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	
	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир	
1	Член на меѓународен симпозиум на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје- 2013, 2014, 2015	3
2	Претседател на организационен одбор на меѓународна конференција организирана од Здружение на агроекономисти	2
	Претседател на организациски одбор на меѓународен научен собир	
1	132 - EAAE Seminar "Is transition in European agriculture really over"	2
2	Претседател на Здружение на агроекономисти	2
	Членство во меѓународна организација која поддржува/организира научноистражувачка дејност	
1	European Association of Agricultural Economists (EAAE), 2011-	2
	Балканска асоцијација на агроекономисти	2
	Изготвување и пријавување на научен/образовен меѓународен проект	
1	Анализа на пазарот на трудот во земјоделството – основа за осовременување на образовниот систем, Влада на Република Македонија, 2012 година (соработник).	0.5
2	Цената на земјоделското земјиште во Република Македонија: Иницијални записи и анализа, Светска банка, Македонија, 2014.	0.5
	Член на факултетска комисија	
1	Комисија за уредување на веб-страната на ФЗНХ во состав на УКИМ во Скопје	0.5

2	Комисија за меѓународна соработка на УКИМ во Скопје - ФЗНХ-Скопје, 2014-2017	2
3	Член на Комисија за изведување комисиски испит	1
4	Член во Комисија за избор во звање (З)	0.6
	Подготовка на национални документи (стратегии, закони и сл.)	
1	Учесник во изработка на анализи за Националната стратегија за земјоделство и рурален развој (2014-2020), 2014, ФАО.	2
2	Стратегијата за подобрување и мониторинг на квалитетот на млекото, AgBiz	2
3	Учесник во изработка на анализи за Националната стратегија за земјоделство и рурален развој (2007-2013)	2
4	Учество во подготовка на Закон за задруги	2
	Учество во комисии и тела на државни и други органи	
1	Стручна комисија за спроведување на обука и полагање на стручен испит за проценувач за процена на вредноста на средствата во земјоделството при Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство, 2012, 2013, 2014	3
2	Раководител на Институт за агроэкономика	3
3	Раководител на Катедра за агробизнис	3
	Вкупно	57.6

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	78,6
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	99,2
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	57,6
Вкупно	235,4

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Миле Пешевски с.р.
2. Проф. д-р Драган Гошевски с.р.
3. Проф. д-р Драги Димитриевски с.р.

Преглед

на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Факултетот за земјоделски науки и храна во состав на УКИМ во Скопје од 32-та седница на Наставно-научниот совет одржана на 20.04.2016 година

Кандидат	Наслов на труд МК	Наслов на труд ENG	Ментор	Одлука на ННС на ФЗНХ
Никола Галев	Споредбени испитувања на неколку домашни и интродуирани сорти и хибриди пиперки одгледувани во пластеници во струмичко	Comparative trials on domesticated and introduced pepper varieties grown in Strumica region under greenhouses	Проф. д-р Гордана Попсимонова	Бр. 02-786/16 од 20.04.2016 година
Иван Степановски	Специфичности на вината од сортата мерло во Охридско и Тиквешко виногорје	Specifics of the wine grape variety Merlo in Ohrid and Tikves wine region	Проф. д-р Звонимир Божиновиќ	Бр. 02-786/17 од 20.04.2016 година

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА
ВО НАСТАВНО-НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ (ДИСЦИПЛИНИ): ЛОГИКА,
ЕПИСТЕМОЛОГИЈА И ФИЛОЗОФИЈА НА ЈАЗИКОТ НА
ФИЛОЗОФСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ од 29.12.2015 година, за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научните области (дисциплини): *логика, епистемологија и филозофија на јазикот*, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр. 04-47/3, од 19.2.2016 година, донесена на XXIII редовна седница одржана на 17.2.2016 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Виолета Панзова, редовен професор на Филозофскиот факултет во Скопје (во пензија), д-р Мирко Ѓошевски, редовен професор на Филозофскиот факултет во Скопје (во пензија) и д-р Иван Цепароски, редовен професор на Филозофскиот факултет во Скопје.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања во научните области (дисциплини): *логика, епистемологија и филозофија на јазикот*, во предвидениот рок се пријави, како единствен кандидат, д-р Ана Димишковска, вонреден професор на Институтот за филозофија на Филозофскиот факултет во Скопје.

6. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатката д-р Ана Димишковска е родена на 27.4.1971 година во Скопје. Средно образование завршила во гимназијата *Јосип Броз Тито* во Скопје, во 1989 година. Уште како ученичка, покрај одличните резултати по сите наставни предмети, пројавува голем интерес за низа други активности во различни области. Добитничка е на повеќе награди на републичко и сојузно ниво, во поранешна СФРЈ, а исто така е и лауреат на Европскиот конкурс на Француската алијанса за учениците од завршните години на средните училишта во 1989 година и користи награден престој во Париз.

Во 1989 година се запишала на студиите по филозофија на Институтот за филозофија на Филозофскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Дипломирала на 29.10.1993 година (уверение бр. 11-2/198 од 16. 11. 1993, диплома бр. 6259 од 16.12.1993 г.), со просечен успех 9,88 и се стекнала со стручен назив - *дипломиран професор по филозофија*. Како најдобар студент во својата генерација, добитничка е на наградата за одличен студент на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“.

Кандидатката активно се служи со францускиот, англискиот и српскиот јазик.

Во учебната 1994/1995 се запишала на втор циклус (магистерски) студии на Институтот за филозофија на Филозофскиот факултет во Скопје. Студиите ги завршила на 26.10.1999 година, со просечен успех 10,00, со одбрана на магистерскиот труд на тема: *Прајмајшиката и теоријата на аргументацијата*. Со тоа се здобила со академски степен - магистер по филозофски науки (уверение бр. 11-04/55 од 26. 10. 1999, диплома бр. 166 од 16. 12.1999).

Од 20.04.1995 година се вработува на Институтот за филозофија на Филозофскиот факултет во Скопје, како помлад асистент по предметите: увод во симболичката логика, историја на логиката и филозофија на јазикот, а преизбрана е во истото звање во 1998 година (Билтен број 704/128 од 31.3.1998). Во мај 2000 година е избрана за асистент по истите предмети (Билтен бр. 755/76 од 13.4.2000 година), а во јуни 2003 година е реизбрана во тоа звање (Билтен број 831/49 од 16.6.2003 година).

Докторска дисертација пријавила на 27.2.2002 година на Институтот за филозофија на Филозофскиот факултет во Скопје. Дисертацијата на тема: *Лојичкише аспекти на правното расудување* ја одбранила на 12.1.2006 година, пред Комисија во состав: проф. д-р Виолета Панзова, проф. д-р Мирко Ѓошевски, проф. д-р Љубомир Цуцуловски, проф. д-р Димитар Бајалциев и проф. д-р Иван Цепароски. Со тоа се стекнала со научниот степен доктор на науки од научната област филозофија (уверение бр. 0903-1334/01 од 20.1.2006, диплома бр. 2.340 од 13.12.2006 година).

На 4.10.2006 година е избрана во звањето доцент на Филозофскиот факултет во Скопје, во научните области: логика и филозофија на јазикот (Билтен бр. 898/98 од 1.06.2006 година).

Во моментот е вонреден професор на Институтот за филозофија на Филозофскиот факултет во Скопје по научните области (дисциплини): логика, епистемологија, филозофија на јазикот и филозофија на правото. Последниот реферат за избор е објавен во Билтен бр. 1009 од 1.6.2011 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата, објавени во билтените број 704/128 од 31.3.1998, 755/76 од 13.4.2000, 831/49 од 16.6.2003, 898/98 од 1.6.2006, 1009 од 1.6.2011 година, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

7. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, на Филозофскиот факултет во Скопје, кандидатката д-р Ана Димишковска мошне успешно ја изведуваше наставата (предавања и вежби) на прв циклус студии на студиската програма по филозофија (по предметите: увод во симболичката логика, историја на логиката, теорија на познанието, методологија – задолжителни предмети, како и по предметите академско пишување, неklasични логика, филозофија на правото, филозофија на јазикот – изборни предмети), на студиската програма по родови студии (по изборните предмети: академско пишување и родот и јазикот), како и на студиската програма по дефектологија (по изборниот предмет логика). На втор циклус студии држела настава на студиската програма по филозофија (по задолжителниот предмет методологија на научноистражувачката работа), како и на студиската програма по интеркултурни студии (по изборниот предмет интеркултурализам и јазик). Со предметот правно расудување и аргументација е вклучена во наставната програма на студиите од втор циклус на студиската програма по политички науки на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања во Скопје. Таа е акредитиран ментор и на студиите од трет циклус – докторски студии по филозофија, каде што е носител на предметите: дијалогска логика (во студиската програма од 2011 година, заедно со проф. д-р Шаид Раман од Универзитетот Шарл де Гол-Лил 3, Франција) и теории за дијалектичкото расудување.

Во периодот после изборот за вонреден професор, кандидатката била ментор на 5 дипломски труда, како и член во 21 комисија за одбрана на дипломски труд.

Кандидатката учествувала како член во комисија за оцена и комисија за одбрана на 10 магистерски трудови и на 9 докторски дисертации.

Д-р Ана Димишковска е автор на рецензиран учебник под наслов *Основи на неklasичниите логики* (Скопје, Аз-Буки, 2013). Овој учебник е прв и исклучително значаен труд кој на систематски и продлабочен начин ја третира проблематиката на неklasичните логики и претставува пионерски потфат не само во рамките на македонската теориска продукција, туку и во многу пошироки рамки. Учебникот има за цел на студентите да им овозможи директно да се запознаат со најновите светски трендови во развивањето на логичките системи што претставуваат алтернатива на класичната логика, како што се модалната логика и нејзините потсистеми – деонтичката, епистемичката и временската логика, потоа интуиционистичката логика, поливалентните, релевантните логики итн. Напишан врз основа на најсовремена достапна литература и збогатен со голем број прашања, вежби и сугестии за самостојно читање и истражување, овој учебник претставува мошне корисна литература и за сите оние кои сакаат да го продлабочат своето познавање од споменатите области или да спроведат самостојни истражувања на некои од многубројните аспекти на неklasичните логики. Оригиналноста на пристапот, стилот во кој педагошката јасност се преплетува со длабочината на теориските сознанија изнесени во учебникот, како и широкиот, синтетички зафат кој овозможува да се извлечат филозофските импликации од базичните идеи врз кои почиваат неklasичните системи, ја сочинуваат уникатната вредност на ова дело со кое д-р Димишковска се афирмира како врвен стручњак и педагог во својата дисциплина.

Во согласност со Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (Универзитетски гласник бр. 274 од 31.12.2013 година), кандидатката д-р Ана Димишковска остварила вкупно 99, 84 поени од наставно-образовната дејност и со тоа повеќекратно го надминала минималниот број поени по овој основ, потребен за избор во звањето редовен професор.

Научноистражувачка дејност

Во изминатиот период, д-р Ана Димишковска има развиено богата научноистражувачка дејност во земјата и во странство, усовршувајќи се и афирмирајќи се во областите од нејзин потесен професионален интерес – логиката и нејзината историја, теоријата на аргументацијата и логичките анализи на правното расудување. Има објавено вкупно 11 научноистражувачки трудови со оригинални резултати од областите во кои е бирана за вонреден професор (логика, епистемологија, филозофија на правото, филозофија на јазикот), од кои 3 труда во меѓународни научни списанија, 4 труда во меѓународни научни публикации, 2 труда во зборници од научни собири, еден во домашно научно списание и еден во зборник на трудови на високообразовна институција.

1. „*Τὰ λεγόμενα* или *τὰ ὄντα*? За предметот на класификацијата во Аристотеловите *Καθηγεῖον*“, е труд објавен во меѓународното списание *Systasis* – списание на здружението на класични филолози „Антика“ (бр. 18, 2011).

Во овој труд, д-р Ана Димишковска се навраќа врз една од најзначајните теориски контроверзии поврзани со Аристотеловиот спис *Καθηγεῖον* – прашањето дали Аристотеловата интенција во ова негово прочуено дело е да ги класификува лингвистичките предикати (зборовите, односно симболите) или објектите на кои тие реферираат. Анализирајќи ги предностите и недостатоците на двете доминантни интерпретации на ова прашање – „лингвистичката“, од една, и „онтолошката“, од друга страна, д-р Димишковска ја сугерира можноста и потребата од развивање на трет, „концептуалистички“ приод кон проблемот на Аристотеловите категории, според кој категориите се третираат како најопшти концепти со чија помош умот ја структурира и ја организира реалноста. Главниот заклучок во кој е содржана основната теза на авторката, врз која се темели оригиналноста на трудот, е дека имплицитната претпоставка за

единството на онтолошкиот, концептуалниот и лингвистичкиот аспект во предложената категоријална шема е една од базичните одлики на Аристотеловиот приод и дека теориските консеквенции на неговата доктрина за категориите во голема мера влијаат не само врз метафизичките туку и врз логичките аспекти од неговата филозофија.

2. „Вистината, нужноста и времето: за Аристотеловото решение на проблемот на исказите за контингентните настани во иднината“, текст објавен во меѓународното списание *Systasis* - списание на здружението на класични филолози „Антика“ бр. 27, 2015.

Во овој мошне значаен прилог кон истражувањето на античките логички концепции во светлината на најзначајните достигнувања на современата логика, д-р Димишковска го третира односот на концептите на вистината, нужноста и времето во врска со проблемот на исказите за контингентните настани во иднината, кој за првпат го формулира Аристотел во деветтата глава од неговото дело *За шолкувањето*. Суштината на оригиналниот придонес на авторката се состои во издржаната и суптилно аргументираната разработка на тезата дека со цел да се разбере суштината на Аристотеловата позиција во поглед на овој проблем, неопходно е да се земат предвид специфичностите на неговата теорија за вистината, како и логички релевантните аспекти на неговата онтолошка дистинкција помеѓу потенцијалноста и актуалноста.

3. Со објавувањето на текстот “(Dia)logical Reconstruction of Legal Justification: A Case Analysis” во угледното меѓународно списание *Revus – European Constitutionality Review (Journal for Constitutional Theory and Philosophy of Law)*, 19 (2013) pp. 155-178, д-р Димишковска се квалификува како истакнат меѓународен истражувач во сферата на правната логика и аргументација. Во уредувачкиот одбор на ова списание, кое го издава словенечкиот Klub Revus – Centre for Studies on Democracy and European Constitutionality, членуваат некои од најзначајните современи европски и светски теоретичари од областа на филозофијата на правото, правната логика и аргументација како што се Роберт Алекси од Германија, Еугенио Булигин од Аргентина, Кенет Ајнар Хима од САД, Јан Воленски од Полска, Маријан Павчник од Словенија и други афирмирани истражувачи од овие области, а списанието е индексирано во повеќе бази на податоци, меѓу кои и во Scopus (Elsevier), Legal Source (EBSCO Publishing), PhilPapers (The PhilPapers Foundation), Revues.org (Cléo) итн. Во согласност со уредувачката политика на списанието, со цел да се афирмира регионалниот јазичен и културен плуралитет, овој текст, освен на англиски, е објавен паралелно и на македонски јазик. (Dimiškova, Ana “Dijaloška rekonstrukcija na pravната justifikacija: analiza na slučaj” *Revus - Journal for Constitutional Theory and Philosophy of Law*, 19 (2013))

Во овој научноистражувачки труд, д-р Димишковска се занимава со логичко-аргументациските аспекти на образложувањето на судските одлуки, во светлината на современите теориски пристапи кон феномените на правното расудување. Во трудот д-р Димишковска изложува една оригинална примена на логичкиот модел DiaLaw (конструиран од Арно Лодер) врз комплексен случај преземен од македонската правна практика, со цел да ја тестира функционалноста на моделот во реални околности и да предложи сугестии за негово усовршување. Од анализите на д-р Димишковска произлегува сознанието дека иако овој и сродните модели успешно ја репрезентираат динамиката и стратегиските елементи на правната аргументација, неопходна е дополнителна теориска и практична разработка на нормативниот статус на дијалогските правила и на можноста за моделирање на третиот елемент (судијата, односно арбитерот) во правните спорови.

4. Текстот “Truth and nothing but the truth? The argumentative use of fictions in legal reasoning”, *Proceedings of the Seventh Conference of the International Society for the Study of Argumentation*, eds. Frans H. van Eemeren et al., Amsterdam: Rozenberg/Sic Sat, 2011, pp. 366-378 е објавен во зборникот трудови од еден од најпрестижните светски научни собири од областа на теоријата на аргументацијата – конференцијата што ја организира International Society for the Study of Argumentation со седиште во Амстердам, Холандија и што се одржува на секои четири години. Учесниците на конференцијата (во просек околу

300 на секое издание на конференцијата, од голем број земји во Европа, Северна и Јужна Америка и Азија) се селектираат во високо компетитивна процедура, исто како и текстовите што се објавуваат во зборникот.

Во овој труд, д-р Димишковска го третира проблемот на т.н. „правни фикции“, употребувајќи ги теориските и концептуалните средства развиени во рамки на современата теорија на аргументацијата. Посебниот научен придонес на д-р Димишковска во споменатиот труд се состои во идејата дека правните фикции употребени во судиското расудување претставуваат специфични, нестандартни средства на правната јустификација (образложување на судиските одлуки), чија функција е да се најде решение за конфликтот помеѓу различните правни вредности, особено помеѓу вредностите на праведноста и на правната сигурност, кој се јавува првенствено во т.н. „тешки случаи“ (hard cases).

5. “The Sokal Affair and Beyond: On the Strategic Use of Parody in the “Science Wars””, in Gabrijela Kišiček and Igor Žagar, eds.: *What do we know about the world? Rhetorical and argumentative perspectives*. Windsor Studies in Argumentation, University of Windsor, 2013, pp. 47-62. Овој текст е објавен во зборникот од селектирани текстови од „First International Conference on Rhetoric in Croatia: the Days of Ivo Skaric“ (април 2012 година), на која учествуваа шеесетина теоретичари на реториката и теоријата на аргументацијата од десет европски земји, како и од САД и Канада.

Овој мошне значаен труд ги анализира аргументациските аспекти на т.н. „афера Сокал“, измамата конструирана од физичарот Алан Сокал во 1996, кога тој успева да објави пародиски, бесмислен текст маскиран како високонаучен текст во академското списание *Social Text*. Д-р Димишковска ја изведува анализата на аферата Сокал во рамките на една поопфатна идеја за воведување на концептот на „субверзија во аргументативниот дискурс“ и разработка на оригинална класификација на типовите стратегии за справување со таквата субверзија. Главната поента на трудот се состои во сугестијата дека аргументативната употреба на пародијата од сокаловски тип може да се третира како пример за стратегијата „со оган против огнот“, чија цел е да се изложат на потсмев учесниците во рационалната комуникација што ги злоупотребуваат или прекршуваат нејзините правила и да се натераат самите да ги почувствуваат негативните и деструктивните ефекти од субверзирањето на интелектуалните стандарди. Сепак, овој труд исто така покажува дека условите за успешно применување на оваа стратегија се мошне специфични и дека, во определени околности, таква стратегија лесно може да се сврти против самите оние што ја користат.

6. “Les fictions jurisprudentielles et le raisonnement defaisable en droit”, *Normes et fictions*, Shahid Rahman and Juliele Maria Sievers, eds., London: College Publications, 2011, pp. 95-122. Овој труд е објавен во зборникот трудови од меѓународниот научен собир “Normes comme Fictions: La non-existence dans le domaine normative”, одржан во мај 2011 година на Универзитетот Шарл де Гол во Лил, Франција.

Во трудот се продолжува и се продлабочува третманот на феноменот на правните фикции започнат во претходните истражувања на д-р Димишковска, со акцент врз механизмите на таканареченото „отповикливо расудување“ (defeasible reasoning) што се на дело во конструирањето и применувањето на овој вид фикции. Оригиналниот

придонес на авторката во овој текст се состои во тезата дека типот на отповикливост кој е најрелевантен за објаснувањето на функционирањето на правните фикции во судиското расудување е т.н. „аксиолошка отповикливост“. Оваа теза се аргументира првенствено со фактот дека во најголемиот број случаи потребата да се прибегне кон употребата на правна фикција е поврзана со заштитата на извесни фундаментални вредности што можат да бидат повредени со механичката и нерефлектирана примена на правните правила. Во таа смисла, нормативниот капацитет на фикциите, во поглед на создавање на нови правни правила кои ќе го надминат јазот помеѓу постојните норми и реалноста, се третира како еден од нивните најзначајни аспекти, кој овозможува да се востанови фундаменталната дистинкција помеѓу легитимната и нелегитимната употреба на фикционалните средства во правното расудување.

7. “Between Law and (In)Justice: Strategic Manoeuvring with *A Simili* and *A Contrario* Arguments in Judicial Reasoning”, in Miodrag Jovanović and Kenneth Einar Himma, eds. *Courts, Interpretation, the Rule of Law*. The Hague: Eleven Publications, 2014, pp.181-206. Овој труд е објавен во зборникот трудови од меѓународната конференција „Courts, Interpretation, the Rule of Law“, одржана во октомври 2012 година на Универзитетот во Белград како дел од активностите на International Association for Philosophy of Law and Social Philosophy (IVR) и со учество на некои од најафирмираните современи теоретичари на филозофијата на правото и правната аргументација, како што се Андреј Мармор од Универзитетот Корнел во САД, Кенет Ајнар Хима од Универзитетот во Вашингтон, САД, Вил Валухов од Универзитетот МекМастер во Канада, и други истакнати истражувачи од регионот на Европа.

Во овој труд, д-р Димишковска ги анализира логичките аспекти на употребата на аргументите *a simili* и *a contrario* како аргументациски шеми што имаат особено значајна употреба во контекстот на правното расудување. Оваа анализа се базира врз некои од клучните идеи и концепти развиени во рамките на современата теорија на аргументацијата, како што се концептот на „стратегиско маневрирање“ во аргументацијата и идејата за разликувањето на легитимните и нелегитимните употреби на аргументациските маневри на планот на правното расудување. Научниот придонес на авторката во овој труд е фокусиран врз разработката на корпус од критериуми за демаркација меѓу адекватната и неадекватната употреба на аргументациските шеми *a simili* и *a contrario* во различните околности на примената на техниките на правното расудување и образложувањето на судските одлуки.

8. „Херкул пред Рашомон или за вистината во правниот дискурс“, *Филозофија* 30 (2011), стр. 95-111.

Овој труд, објавен во научното списание *Филозофија*, претставува оригинален придонес на авторката кон третирањето на проблемот на вистината на планот на правниот дискурс. Изложувајќи ги, најнапред, најзначајните филозофски теории за вистината, д-р Димишковска на суптилен и продлабочен начин ги анализира спецификите на функционирањето на концептот на вистината во подрачјето на правото, аргументирајќи ја тезата дека овие специфики се должат првенствено на нормативните и на вредносните елементи инкорпорирани во правната сфера и на нивниот комплексен однос со нивото на фактичката реалност. Поради квалитетот на содржината и оригиналноста на пристапот, во кој се комбинираат елементи од епистемологијата, теориите на правната аргументација и од сферата на уметничката дејност (литературата и филмот), овој труд е добитник на наградата за најдобар филозофски есеј за 2010 година, што ја доделува издавачката куќа „Аз-Буки“ од Скопје.

9. „Законот на двојната френетичност: Бергсон и Расел за мистичното и за рационалното“, во: Јасмина Наумоска и Марија Тодоровска (прир.) *Филозофијата на крстопат: аналитичка и/или континентална филозофија* (Зборник на текстови), Скопје: Филозофски факултет, 2013, стр. 90-108.

Овој труд, објавен во зборникот текстови од домашниот научен собир „Филозофијата на крстопат: аналитичка и/или континентална филозофија“ (ноември 2012, Скопје), има за цел да ги анализира начините на кои Бергсон и Расел го сфаќаат концептот на мистичното, неговото место во воспоставувањето на човековата релација со светот, како и релациите на овој концепт со останатите компоненти на филозофското истражување, а особено со неговите рационални и логички компоненти. Развивајќи ги, на мошне креативен начин, Бергсоновите размисли за феноменот на „двојната френетичност“, д-р Димишковска ја поткрепува фундаменталната теза на трудот дека постојниот расцеп, подвоеноста на овие две тенденции – рационалната и мистичната – не значи дека нивното фундаментално единство не постои; напротив, оваа подвоеност, во бергсоновски дух, се третира по прво како симптом на изворното единство на примордијалниот интелектуален импулс, единство кое него го поттикнува да се развива, sukcesивно, во спротивставените насоки со цел да го реализира својот оптимум.

10. „Планетата без смеа: За хуморот и за можните светови“, во: *Сите лица на смешното – од антиката до денес* (Зборник на трудови). Весна Томовска и Владимир Мартиновски (прир.). Друштво за компаративна книжевност на Македонија и Здружение на класични филолози *Антика*, Скопје, 2013, стр. 75-86.

Во овој труд, објавен во зборникот трудови од научната работилница „Сите лица на смешното (од антиката до денес)“ (мај 2012, Скопје) д-р Димишковска на мошне оригинален и креативен начин му пристапува на феноменот на хуморот од филозофско-

логичка гледна точка. Поаѓајќи од прочуениот есеј на Рејмонд Смилјан со наслов *Планетата без смеа*, д-р Димишковска ја развива тезата дека базичната логичка претпоставка за постоењето на хуморот во неговите различни форми на манифестирање е можноста на човековата свест да ја воспостави дистинкцијата на објект-нивото и на метанивото. Имено, станува збор за антрополошки исклучително значајната можност за издигнување „над“, над правилата на даденоста од кој и да било вид, било да станува збор за даденоста на социјалните правила, логичките шеми или обрасците на нашето вообичаено когнитивно, емоционално и практично дејствување. Со специфичната димензија на дистанцирање и релативизирање што ја воведува хуморот, како што потенцира д-р Димишковска, се отвора пристапот кон една сосем нова димензија на реалноста – димензија во која нејзините фиксни елементи можат да се разиграат, слободно да се комбинираат според волјата, па и каприците на имагинацијата, создавајќи алтернативни „можни светови“ и со тоа разнишувајќи ја претпоставката за непоколебливиот, апсолутен статус на постојното.

11. „Основите на релевантната логика“, Годишен зборник на Филозофскиот факултет, Скопје, 2011, стр. 1-18. Во овој труд д-р Димишковска ги изложува концептуалните и формалните основи на т.н. „релевантна логика“ која претставува еден од најзначајните, но и најчесто оспоруваните системи на современите неklasични логики. Истражувањата на релевантната логика имаат за цел да оформат логички концепт на импликацијата кој ќе биде во согласност со нашите интуитивни сфаќања за природата на логичкото следство, земајќи ја предвид релевантноста на премисите за извлекувањето на конклузијата како еден од основните критериуми за неговата валидност. Низ издржана и аргументирана анализа д-р Димишковска во овој труд ги елаборира предностите и недостатоците на оваа методолошка стратегија, особено во поглед на интензионалната интерпретација на основните логички оператори предложена во нејзините рамки.

Со својата интензивна и богата научноистражувачка дејност, д-р Ана Димишковска изгради углед на сериозен и уважуван истражувач во својата област, како на домашен, така и на меѓународен план. Современите логички истражувања д-р Димишковска ги насочи во нови подрачја, невообичаени за оваа дисциплина во светски рамки, развивајќи нови концепции и соодветна логичка апаратура, скогаш базирани на темелни теориски и филозофски основи. Со тоа, таа не само што се афирмира себеси како значаен истражувач во оваа област, туку ја афирмира и македонската академска заедница. Своите научни сознанија во изминатиот период ги има презентирани на 16 реномирани научни и стручни собири организирани од домашни и странски универзитети, истражувачки центри и меѓународни стручни здруженија во земјата и во странство (Холандија, Велика Британија, Италија, Хрватска, Србија, Босна и Херцеговина, Косово). Како посебно значаен сегмент на научноистражувачката дејност на д-р Димишковска треба да се истакне фактот што таа одржала три предавања по покана на Универзитетот во Белград и едно предавање на Централноевропскиот универзитет во Будимпешта.

Д-р Ана Димишковска учествувала во 2 меѓународни научноистражувачки проекта и во еден национален проект, а е ментор на 4 магистранди.

Комисијата констатира дека д-р Ана Димишковска остварила вкупно 76,9 поени по основ на нејзината научноистражувачка дејност и со тоа неколку пати го надминала минималниот број на поени кој е неопходен за избор во звањето редовен професор.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Ана Димишковска активно е вклучена во стручно-апликативната работа на Институтот за филозофија, односно Филозофскиот факултет. Врши стручна редакција на преводи од странски јазици на книги што се користат во наставата на сите три циклуси, рецензира стручни книги и текстови за реномирани меѓународни списанија, главен и одговорен уредник е на меѓународното списание *Филозофија*, кое го издава Институтот за филозофија, и член е на меѓународниот уредувачки одбор на списанието *Archiwum Filozofii Prawa i Filozofii Społecznej* што го издава полската секција на International Association for Philosophy of Law and Social Philosophy (IVR), Варшава, Полска и на списанието *Filozofija i društvo* во издание на Институтот за филозофија и општествена теорија на Универзитетот во Белград, Србија. Таа е и потпретседател на Филозофското друштво на Македонија.

Д-р Димишковска е член во советодавни и извршни тела на меѓународни организации што вршат научноистражувачка дејност, како што е Франкофонската организација за европско образование и истражување во хуманистичките науки (OFFRES) со седиште на Универзитетот во Лил, Франција и на Академскиот советодавен одбор (Academic advisory board) на Центарот за напредни студии на Југоисточна Европа (CAS-SEE) со седиште на Универзитетот во Ријека, Хрватска. Во рамките на дејноста на овој Центар, д-р Димишковска неколку години последователно е ангажирана како експерт во евалуацијата на апликациите на кандидатите за постдокторски истражувања, во високо селективна и компетитивна интернационална процедура.

Особена активност кандидатката покажува во дејностите од поширок интерес. Активно е вклучена во работата на стручни комисии и работни групи при Филозофскиот факултет и Институтот за филозофија, како што се факултетската Комисија за самоевалуација и институтската поткомисија за самоевалуација, Работната група за подготовка на нови наставни програми на прв циклус на Филозофскиот факултет, Комисијата за утврдување кандидати за избор на декан на Филозофскиот факултет итн.

Била член на една рецензентска комисија за избор на лица во наставно-научно звање.

Во изборниот период, д-р Ана Димишковска учествувала во изготвување и пријавување на еден развоен проект во соработка со Министерството за култура на РМ, а била ангажирана како експерт и од Министерството за образование и наука и од Државниот испитен центар во повеќе наврати.

Д-р Димишковска била член на организациониот одбор на седум домашни научни собири, член на програмскиот одбор на една меѓународна конференција и претседател на организацискиот одбор на една меѓународна конференција. Таа е

раководител на постдипломските студии по интеркултурни студии и на докторските студии по филозофија на Филозофскиот факултет.

Како посебно значаен треба да се истакне фактот дека во јуни 2015 година д-р Ана Димишковска била член на интернационалното стручно жири за доделување на наградата Frans van Eemeren – награда за најдобар студентски труд во рамките на првата Европска конференција за аргументација што се одржа во Лисабон, Португалија.

Комисијата констатира дека д-р Ана Димишковска остварила 47,6 поени по основ на стручно-апликативната дејност и со тоа повеќекратно го надминала минималниот број на поени кој е неопходен за избор во звањето редовен професор.

Кандидатката д-р Ана Димишковска, во академските 2013/2014 и 2014/2015 година, доби позитивна оценка од анонимно спроведената анкета на студентите на Филозофскиот факултет.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија високо ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на д-р Ана Димишковска.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатката од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека д-р Ана Димишковска поседува исклучителни научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избрана во звањето редовен професор во научните области (дисциплини): логика, епистемологија и филозофија на јазикот.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје, д-р Ана Димишковска да биде избрана во звањето редовен професор во научните области (дисциплини): логика, епистемологија и филозофија на јазикот.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Виолета Панзова, с.р.

Проф. д-р Мирко Ѓошевски, с.р.

Проф. д-р Иван Цепароски, с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат:

проф. д-р Ана Димишковска

Институција:

УКИМ, Филозофски факултет - Скопје

Научна област:

логика, епистемологија, филозофија на јазикот

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста (наставно-образовна):	Поени
	Одржување настава од прв циклус студии - предавања	
1	Академско пишување (2+3), зимски семестар 2011/12	1,2
2	Некласични логики (3+2), зимски семестар 2011/12	1,8
3	Филозофија на јазикот (3+2), зимски семестар 2011/12	1,8
4	Историја на логиката (4+2), летен семестар 2011/12	2,4
5	Родот и јазикот (2+2), летен семестар 2011/12	1,2
6	Филозофија на правото (2+1), летен семестар 2011/12	1,2
7	Академско пишување (2+3), зимски семестар 2012/13	1,2
8	Историја на логиката (4+2), летен семестар 2012/13	2,4
9	Родот и јазикот (2+2), летен семестар 2012/13	1,2
10	Филозофија на правото (2+1), летен семестар 2012/13	1,2
11	Филозофија на јазикот (2+1), зимски семестар 2013/14	1,2

12	Методологија (4+2), зимски семестар 2013/14	2,4
13	Академско пишување (2+2), зимски семестар 2013/2014	1,2
14	Логика (2+2), зимски семестар 2013/2014	1,2
15	Увод во симболичката логика (4+2), летен семестар 2013/2014	2,4
16	Филозофија на јазикот (2+1), летен семестар 2013/14	1,2
17	Техники на научната работа (3+2), летен семестар 2013/2014	1,8
18	Родот и јазикот (2+2), летен семестар 2013/2014	1,2
19	Историја на логиката (4+2), зимски семестар 2014/15	2,4
20	Методологија (4+2), зимски семестар 2014/15	2,4
21	Академско пишување (2+2), зимски семестар 2014/2015	1,2
22	Теорија на познанието (4+2), летен семестар 2014/2015	2,4
23	Увод во симболичката логика (4+2), летен семестар 2014/2015	2,4
24	Филозофија на правото (2+2), летен семестар 2014/2015	1,2
25	Филозофија на јазикот (2+1), летен семестар 2014/15	1,2
26	Историја на логиката (4+2), зимски семестар 2015	2,4
27	Академско пишување (2+2), зимски семестар 2015	1,2
	Одржување настава од прв циклус – вежби	
28	Академско пишување (2+3), зимски семестар 2011/12	1,35
29	Некласични логика (3+2), зимски семестар 2011/12	0,9
30	Филозофија на јазикот (3+2), зимски семестар 2011/12	0,9
31	Историја на логиката (4+2), летен семестар 2011/12	0,9
32	Родот и јазикот (2+2), летен семестар 2011/12	0,9
33	Академско пишување (2+3), зимски семестар 2012/13	1,35
34	Историја на логиката (4+2), летен семестар 2012/13	0,9
35	Родот и јазикот (2+2), летен семестар 2012/13	0,9
36	Логика (2+2), зимски семестар 2013/2014	0,9

37	Историја на логиката (4+2), зимски семестар 2014/15	0,9
38	Методологија (4+2), зимски семестар 2014/15	0,9
39	Академско пишување (2+2), зимски семестар 2014/2015	0,9
40	Увод во симболичката логика (4+2), летен семестар 2014/2015	0,9
41	Историја на логиката (4+2), зимски семестар 2015	0,9
42	<p>Одржување настава од втор циклус</p> <p><i>Методологија на научноистражувачката работа</i> (задолжителен предмет на студиската програма на втор циклус студии по филозофија)</p> <p>- 0,3 часа x 15 недели x 0,05 поени x 5 кандидати (од учебната 2013/2014 до учебната 2015/2016)</p> <p><i>Интеркултурализам и јазик</i> (изборен предмет на студиската програма од втор циклус по интеркултурни студии)</p> <p>- 0,3 часа x 15 недели x 0,05 поени x 3 кандидати (од учебната 2012/2013 до учебната 2015/2016)</p> <p>(поените се пресметани на следниот начин: 5 менторски часа по кандидат се поделени на 15 недели, како резултат на што се добиваат 0,3 часа неделно по кандидат)</p>	1,8
43	<p>Подготовка на нови предмети од прв циклус</p> <p><i>Родови и јазикот</i> (предавања и вежби), во рамки на студиската програма на Институтот за родови студии на Филозофскиот факултет</p>	1,5
44	<p>Подготовка на нови предмети од втор циклус</p> <p>- <i>Интеркултурализам и јазик</i>, во рамки на програмата на студиите од втор циклус по интеркултурни студии на Филозофскиот факултет (од учебната 2012/2013 година)</p>	2 x 1 = 2

	- <i>Правно расудување и аргументација</i> , во рамки на програмата од студиите од втор циклус на студиската програма по политички науки на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања во Скопје (учебна 2014/2015)	
45	<p>Подготовка на нови предмети од трет циклус</p> <p>- <i>Дијалогска логика</i> во рамки на студиската програма за трет циклус - докторски студии по филозофија (2011 година) (заедно со проф. д-р Шаид Раман од Универзитетот Шарл де Гол во Лил, Франција)</p> <p>- <i>Теории за дијалектичкото расудување</i>, во рамки на студиската програма за трет циклус - докторски студии по филозофија (2011 година)</p>	0,5 + 1 = 1,5
46	Подготовка на пакет материјали по предметот <i>родови и јазикови</i> (изборен предмет на студиската програма на Институт за родови студии, Филозофски факултет)	1
47	<p>Консултации со студенти</p> <p>9 семестри (зимски семестар 2011/12 - зимски семестар 2015/16), во просек по 80 студенти по семестар x 0,002 поени</p> <p>Настава во летни школи и работилници</p>	1,44
48	<p>Школа за критичко мислење, читање и дебатирање, во организација на Здружението на граѓани „Контрапункт“, Скопје и Здружение на граѓани „Есперанца - Светски културен центар“, во рамки на проектот „Поттикнување култура за критичко мислење, пишување и дебатирање“</p> <p>(септември 2015)</p> <p>Раководител на четири работилници на тема</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Вовед во критичко мислење</i> • <i>Логичките основи на расудувањето</i> • <i>Логички грешки – прв дел</i> • <i>Логички грешки – втор дел</i> 	4 x 1,5 = 6
49	Ментор на дипломска работа	5 x 0,2 = 1

50	Член на комисија за одбрана на дипломска работа	21 x 0,1 = 2,1
51	Член на комисија за оценка на докторат	9 x 0,5 = 4,5
52	Член на комисија за одбрана на докторат	9 x 0,5 = 4,5
53	Член на комисија за оценка на магистратура	10 x 0,3 = 3
54	Член на комисија за одбрана на магистратура	10 x 0,3 = 3
55	Позитивно рецензиран универзитетски учебник – <i>Основи на неklasичниите логики</i> (Скопје, Аз-Буки, 2013)	8
	Вкупно	99,84

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
1	Ментор на магистерска работа	4 x1= 4
2	Учесник во меѓународен научен проект: JURILOG <i>Théorie du Droit et Logique</i>, Projets Franco-allemands en Sciences humaines et sociales (2011 – 2014; институции – носители на проектот: MESHS – Centre National de la Recherche Scientifique – Délégation Régionale Nord-Pas-de-Calais et Picardie и Universitat Konstanz; раководител на проектот проф. д-р Шаид Раман) - надворешен соработник-истражувач	5
3	Учесник во меѓународен научен проект: "Savremena debata u društvenoj teoriji i filozofiji"; (2014 - институција носител – Правниот факултет на Универзитетот во Сараево; (раководители на проектот м-р Дамир Бановиќ и д-р Бојан Спаиќ)	5
4	Учесник во национален проект: “Воведување на Open Journal System за списанијата од Филозофскиот факултет” за периодот 2012 – 2013 г. (раководител проф. д-р Тони Милески)	3
5	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание:	4

6	<p>Димишковска, Ана. „Херкул пред Рашомон или за вистината во правниот дискурс“, <i>Филозофија</i> 30 (2011), стр. 95-111.</p> <p>(награда за најдобар филозофски текст на конкурсот на издавачката куќа „Аз-Буки“)</p> <p>Труд со оригинални научни резултати, објавен во стручно списание со меѓународен уредувачки одбор</p> <p>Димишковска, Ана. „<i>Τά λεγόμενα</i> или <i>τά όντα</i>? За предметот на класификацијата во Аристотеловите <i>Κατῆγοριαι</i>“, <i>Systasis</i> - списание на Здружението на класични филолози „Антика“ бр.18, 2011</p> <p>(http://www.systasis.org/index.php?option=com_content&view=article&id=193&Itemid=91&lang=en)</p>	3
7	<p>Труд со оригинални научни резултати, објавен во стручно списание со меѓународен уредувачки одбор</p> <p>Димишковска, Ана. „Вистината, нужноста и времето: за Аристотеловото решение на проблемот на исказите за контингентните настани во иднината“, <i>Systasis</i> - списание на Здружението на класични филолози „Антика“ бр. 27, 2015</p> <p>(http://www.systasis.org/pdfs/systasis_27_1.pdf)</p>	3
8	<p>Труд со оригинални научни резултати, објавен во стручно списание со меѓународен уредувачки одбор</p> <p>- Dimiškovska, Ana. “(Dia)logical Reconstruction of Legal Justification: A Case Analysis”. <i>Revus – European Constitutionality Review (Journal for Constitutional Theory and Philosophy of Law)</i>, 19 (2013) pp. 155-178</p> <p>- Dimiškovska, Ana “Dijaloška rekonstrukcija na pravната justifikacija: analiza na slučaj” <i>Revus - Journal for Constitutional Theory and Philosophy of Law</i>, 19 (2013)</p>	3

9	<p>Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор</p> <p>Dimiškowska Trajanoska, Ana. "Truth and nothing but the truth? The argumentative use of fictions in legal reasoning", <i>Proceedings of the Seventh Conference of the International Society for the Study of Argumentation</i>, eds. Frans H. van Eemeren et al., Amsterdam: Rozenberg/Sic Sat, 2011, pp. 366-378.</p>	3
10	<p>Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен собир со меѓународен уредувачки одбор:</p> <p>Dimiškowska, Ana. "The Sokal Affair and Beyond: On the Strategic Use of Parody in the "Science Wars"", in Gabrijela Kišiček and Igor Žagar, eds.: <i>What do we know about the world? Rhetorical and argumentative perspectives</i>. Windsor Studies in Argumentation, Univerity of Windsor, 2013, pp. 47-62</p>	3
11	<p>Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен собир со меѓународен уредувачки одбор:</p> <p>Dimiškowska, Ana. "Les fictions jurisprudentielles et le raisonnement defaisable en droit", <i>Normes et fictions</i>, Shahid Rahman and Juliele Maria Sievers, eds., London: College Publications, 2011, pp. 95-122.</p>	3
12	<p>Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир (меѓународна конференција)</p> <p>Dimiškowska, Ana "Between Law and (In)Justice: Strategic Manoeuvring with A <i>Simili</i> and A <i>Contrario</i> Arguments in Judicial Reasoning", in Miodrag Jovanović and Kenneth Einar Himma, eds. <i>Courts, Interpretation, the Rule of Law</i>. The Hague: Eleven Publications, 2014, pp.181-206.</p>	2
13	<p>Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир</p>	2

14	<p>Димишковска, Ана. “Законот на двојната френетичност: Бергсон и Расел за мистичното и за рационалното”, во: Јасмина Наумоска и Марија Тодоровска (прир.) <i>Филозофијата на христијанит: аналитичка и/или континентална филозофија</i> (Зборник на текстови), Скопје: Филозофски факултет, 2013, стр. 90-108.</p> <p>Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир</p> <p>Димишковска, Ана. “<i>Планетата без смеа</i>: За хуморот и за можните светови”, во: <i>Ситте лица на смеиното – од антиката до денес</i> (Зборник на трудови). Весна Томовска и Владимир Мартиновски (прир). Друштво за компаративна книжевност на Македонија и Здружение на класични филолози <i>Антика</i>, Скопје, 2013, стр. 75-86.</p>	2
15	<p>Труд објавен во зборник на трудови на високообразовна институција</p> <p>Димишковска, Ана, “Основите на релевантната логика”, <i>Годишен зборник на Филозофскиот факултет</i>, Скопје, 2011, стр. 1-18.</p>	2
16	<p>Учество на научен/стручен собир со реферат</p> <p>2 - 4 септември 2015 - учество на Првиот меѓународен филозофски дијалог Исток-Запад на тема <i>Наука и религија</i>, со излагање на тема „Метафизиката на можните светови: Онтолошките претпоставки и импликации на модалната логика како формална наука”, Охрид, Македонија</p>	1
17	<p>Учество на научен/стручен собир со реферат</p> <p>17 - 19 јуни 2015 - учество на GTR 15 – Trento Days of Rhetoric - <i>Visual Argumentation and Reasonableness in Judicial Debate</i> со излагање на тема “Is there a specific legal logic? On the formal and material aspects of legal reasoning”, Тренто, Италија</p>	1
18	<p>Учество на научен/стручен собир со реферат</p>	0,9

	9 – 12 јуни 2015 - учество на The First European conference on Argumentation, <i>Argumentation and reasoned action</i> , со излагање на тема “The Lazy Argument Revisited: Determinism, Deliberation and Action”, Лисабон, Португалија(во коавторство со д-р Јасмина Наумоска).	
19	Учество на научен/стручен собир со реферат 25 февруари 2015 - учество на симпозиум на тема: <i>Chronos и kairos – античкиите концепции за времето</i> , во организација на Здружението на класични филолози <i>Антика</i> и Филозофското друштво на Македонија, со излагање на тема “Времето, можноста и нужноста: има ли место за <i>chronos</i> и <i>kairos</i> во Ајнштајновите снисшта?” Филозофски факултет, Скопје, Македонија.	1
20	Учество на научен/стручен собир со реферат 1 – 4 јули 2014 - учество на 8th Conference of the International Society for the Study of Argumentation – ISSA со излагање на тема “In the Office of Doctor House: Abductive Reasoning in the Medical Field”, Амстердам, Холандија.	1
21	Учество на научен/стручен собир со реферат 23 – 26 април 2014 - учество на 2nd International Conference on Rhetoric “Days of Ivo Škarić” со излагање на тема: “Logic as “General Jurisprudence”: The Contribution of Contemporary Theories of Legal Argumentation to the Building of an Integrated Theory of Argument”, Постира (Брач), Хрватска.	1
22	Учество на научен/стручен собир со реферат 11 декември 2013 - учество на Меѓународниот научен собир “Перспективи на регионалната академска соработка”, УКИМ, Скопје, со излагање на тема “Историјатот на вклучувањето на Институтот за филозофија на Филозофскиот факултет во иницијативата за основање на Центарот за напредни студии на Југоисточна Европа (CAS-SEE)”, Скопје, Македонија.	1

23	<p>Учество на научен/стручен собир со реферат</p> <p>25 - 26 октомври 2013 - учество на меѓународна конференција - „2400 години од формирањето на Платоновата Академија“, со излагање на тема „<i>Зошто да се биде праведен? Арјументивни аспекти на расправата за праведноста во првите две книги од Платоновата „Држава“</i>“, Филозофски факултет, Скопје, Македонија.</p>	1
24	<p>Учество на научен/стручен собир со реферат</p> <p>17 – 18 октомври 2013 - учество на CAS inaugural conference in Rijeka “New Challenges for Democracy: Exploring the Crisis of Trust and Legitimacy in Europe”, со излагање во рамки најавната тркалезна маса “What democracy are we looking for? Democracy in Southeast Europe and the Mediterranean region”, Универзитет во Ријека, Ријека Хрватска.</p>	1
25	<p>Учество на научен/стручен собир со реферат</p> <p>15 – 18 септември 2013 - учество на меѓународна конференција “The Challenges of the Contemporary Jurisprudence” (годишна конференција на Central and Eastern European Network of Jurisprudence (CEENJ)) на Правниот факултет на Универзитетот во Сараево, со излагање на тема <i>(Dia)logical Reconstruction of Legal Justification: A Case Analysis</i>, Сараево, Босна и Херцеговина.</p>	1
26	<p>Учество на научен/стручен собир со реферат</p> <p>1 - 3 септември 2013 - учество на меѓународен научен собир “Hans Kelsen and the Natural Law Tradition”, со излагање на тема <i>Grounding the Normativity of Law: The Role of Transcendental Arguments in Kelsen’s Critique of the Natural Law Tradition</i>, Edgehill University, Ормскирк, Велика Британија.</p>	1
27	<p>Учество на научен/стручен собир со реферат</p>	1

	19 октомври 2012 - учество на меѓународна конференција “Courts, Interpretation, the Rule of Law”, со излагање на тема “Between Law and (In)Justice: Strategic Manoeuvring with A Simili and A Contrario Arguments in Judicial Reasoning”, Правен факултет на Универзитетот во Белград, Србија.	
28	Учество на научен/стручен собир со реферат 7 - 8 ноември 2012 - учество на Меѓународната конференција по повод одбележувањето на Меѓународниот ден на филозофијата на Универзитетот во Приштина, Косово, со излагање на тема “A Plea For Reason, Evidence and Logic: The Argumentative Aspects of the Sokal Affair”, Приштина, Косово.	1
29	Учество на научен/стручен собир со реферат 13 – 16 септември 2012 - учество на меѓународна конференција “The Challenges of the Contemporary Jurisprudence” (годишна конференција на Central and Eastern European Network of Jurisprudence (CEENJ)), Конгресен центар на УКИМ, Охрид, со излагање на тема “The A Simili and A Contrario Arguments as Argumentation Schemes in Judicial Reasoning”, Охрид, Македонија.	1
30	Учество на научен/стручен собир со реферат 11 мај 2012 - учество на Научна работилница <i>Ситџе лица на смешношћо (од антикајќи до денес)</i> , во организација на Здружението на класични филозофи Антика и Друштвото за компаративна книжевност на Македонија, со излагање на тема „Планетата без смеа: за хуморот и за можните светови“, Филозофски факултет, Скопје, Македонија.	1
31	Учество на научен/стручен собир со реферат 19 – 22 април 2012 - учество на First International Conference on Rhetoric “Days of Ivo Škarić”, со излагање на тема “The "Sokal Affair" and Beyond: On the Strategic Use of Parody in Science Wars”, Постира, Хрватска.	1
32	Одржано предавање по покана на референтен странски универзитет	3

	27 мај 2014 - одржано предавање по покана на Правниот факултет на Универзитетот во Белград, во рамките на курсот <i>Право и правда</i> на тема: <i>Маневрисање у правној аргументацији између права и (не)правде</i>	
33	Одржано предавање по покана на референтен странски универзитет 24 мај 2012 - одржано предавање по покана на Институтот за филозофија и општествена теорија при Универзитетот во Белград на тема: <i>Правне фикције као инструмент стратегиској маневрисања у судијском расуђивању</i>	3
34	Одржано предавање по покана на референтен странски универзитет 23 мај 2012 - одржано предавање по покана на Правниот факултет при Универзитетот во Белград во рамките на курсот <i>Право и правда</i> на тема: <i>“Случај њећинских истраживача”: о сукобу натуралистичких и позитивистичких аргумената у савременој филозофији права</i>	3
35	Одржано предавање по покана на универзитет 19 март 2013 - предавање по покана на Central European University – Budapest, Hungary на тема <i>Logic, Argumentation and Law: What can a Logician Learn from the Study of Legal Reasoning</i>	1
36	Апстракт објавен во зборник на меѓународна конференција „2400 години од формирањето на Платоновата академија“ (25 - 26 октомври 2013,) Скопје, Македонија	1
37	Апстракт објавен во зборник на меѓународна конференција 8th Conference of the International Society for the Study of Argumentation – ISSA (1 – 4 јули 2014), Амстердам, Холандија	1
38	Апстракт објавен во зборник на меѓународна конференција 2nd International Conference on Rhetoric “Days of Ivo Škarić”, Postira, Croatia (23 – 26 април 2014)	1

39	Апстракт објавен во зборник на меѓународна конференција The First European conference on Argumentation, <i>Argumentation and reasoned action</i> , Lisabon, Portugal (9-12 јуни 2015)	1
40	Апстракт објавен во зборник на меѓународна конференција GTR 15 – Trento Days of Rhetoric - Visual Argumentation and Reasonableness in Judicial Debate (17-19 јуни 2015)	1
	Вкупно	76,9

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност (стручно-апликативна):	Поени
1	Книга од стручна област <i>Димишковска, Ана. Приватна збирка. Скопје: Табернакул, 2015.</i>	8
2	Поглавје во книга (коавтор) Eemeren, F. H. V. Et al. <i>Handbook of Argumentation Theory</i> . Dordrecht: Springer (Springer Reference Book) (коавтор на поглавјето 12.11 Argumentation Studies in Eastern Europe)	1,2
3	Експертска активност Член на тимот од Филозофскиот факултет за изготвување на национален проект “Врвови на светската филозофија, историја и психологија со психоанализа” (2013), Министерство за култура, Филозофски факултет – Скопје	0,5
4	Експертска активност	9 x 0,3 = 2,7

	<p>Член на стручна редакција од областа на филозофијата во проектот: „Врвови на светската филозофија, историја и психологија со психоанализа“, Министерство за култура, Филозофски факултет - Скопје, ноември 2013-декември 2014</p> <p>Редактирани книги (член на тричлена редакција):</p> <p>Серл, Џон. <i>Преоткривање на умот</i>. Скопје: Арс Студио, 2014.</p> <p>Бекон, Френсис. <i>Есеи</i>. Скопје: Арс Студио 2014. Мил, Џон Стјуарт. <i>Утилитаризам</i>. Скопје: Арс Студио 2014.</p> <p>Ејер, Алфред Џ. <i>Јазикот, вистината и логиката</i>. Скопје: Арс Студио 2014</p> <p>Витгенштајн, Лудвиг. <i>Предавања и разговори за естетиката, психологијата и религиозното верување</i>. Скопје, Арс Студио, 2014.</p> <p>Расел, Берtrand. <i>Нашето знаење за надворешниот свет</i>. Скопје: Арс Студио, 2014. Расел, Берtrand. <i>Обожувањето на слободниот човек</i>. Скопје: Арс Студио, 2014.</p> <p>Квајн, Вилар ван О. <i>Од логичка ледна точка</i>. Скопје: Арс Студио, 2014.</p> <p>Остин, Џ. А. <i>Како да се дејствува со зборови</i>. Скопје: Арс Студио, 2014.</p>	
5	<p>Експертска активност</p> <p>Стручен редактор на книгата</p> <p>Стросон, Питер. <i>Индивидууми</i>. Скопје: Арс Студио, 2015. (индивидуален редактор)</p>	1
6	<p>Експертска активност</p> <p>- Рецензент на книгата <i>Античка реторика</i> од проф. д-р Весна Томовска (Скопје: Магор, 2013)</p> <p>- Рецензент на книгата <i>Митот како свети сказна</i> од доц. д-р Марија Тодоровска (Скопје: Филозофски факултет, 2015)</p>	3 x 0,5 = 1,5

	- Рецензент на текст за референтно списание во странство – <i>Filozofska istraživanja</i> , во издание на Hrvatsko filozofsko društvo, Загреб, Хрватска (декември 2015)	
7	Експертска активност Евалуацијана кандидати за постдокторски истражувања во меѓународна научноистражувачка институција CAS-SEE (Center for Advanced Studies of Southeastern Europe), University of Rijeka (CAS SEE Fellowships Evaluations); евалуирани се апликациите на три последователни генерации: 2014, 2015, 2016	3 x 1 = 3
8	Превод на книга (од француски на македонски јазик) Кристева, Јулија. <i>Неверојатна потреба да веруваме</i> . Скопје: Пунктум, 2011. (Превод на делото <i>Set incroyable besoin de croire</i> de Julia Kristeva)	3
9	Уредник на меѓународно научно/стручно списание Главен и одговорен уредник на меѓународното списание <i>Филозофија/Filozofija – A Journal of Philosophical Inquiry</i> , во издание на Филозофскиот факултет од Скопје (2013 – сега)	3
10	Член на уредувачки одбор на меѓународно научно/стручно списание “Archiwum Filozofii Prawa i Filozofii Społecznej” што го издава полската секција на International Association for Philosophy of Law and Social Philosophy (IVR), Варшава, Полска и на списанието <i>Filozofija i društvo</i> во издание на Институтот за филозофија и општествена теорија на Универзитетот во Белград, Србија	2 x 1 = 2
12	Претседател на организацискиот одбор на Годишната конференција на CEENJ (Central and Eastern European Network of Jurisprudence) (15 - 18 септември 2013), во организација на Филозофскиот факултет – УКИМ	2
13	Член на програмскиот одбор на меѓународна конференција - „2400 години од формирањето на Платоновата Академија“, 25 – 26 октомври, Филозофски факултет, Скопје.	1

14	<p>Учество во комисии и тела на државни и други органи</p> <p>Потпретседател на Филозофското друштво на Македонија и член на Извршниот одбор на Друштвото</p> <p>(2011 – сега)</p>	1
15	<p>Член на организациониот одбор на научните собири/симпозиуми:</p> <p>- „Делото на Дејвид Хјум: по повод 300 годишнината од раѓањето на филозофот“, во организација на Филозофското друштво на Македонија и Институтот за филозофија при Филозофскиот факултет (17 ноември 2011, Филозофски факултет, Скопје)</p> <p>- „Филозофијата на крстопат: аналитичка и/или континентална филозофија“, во организација на Филозофското друштво на Македонија и Институтот за филозофија при Филозофскиот факултет (15 ноември 2012, Филозофски факултет, Скопје)</p> <p>- „Филозофијата денес“, во организација на Филозофското друштво на Македонија и Институтот за филозофија при Филозофскиот факултет (21 ноември 2013, Филозофски факултет, Скопје)</p> <p>- „Античкиот идеал на <i>καλοκάγαθία</i>“, во организација на Филозофското друштво на Македонија и Здружението на класичните филолози <i>Антика</i> (март 2014, Филозофски факултет, Скопје)</p> <p>- „Филозофијата и образованието“, во организација на Филозофското друштво на Македонија и Институтот за филозофија при Филозофскиот факултет (20 ноември 2014, Филозофски факултет, Скопје)</p>	<p>7 x 0,5=</p> <p>3,5</p>

16	<p>- „Филозофија и политика“, во организација на Филозофското друштво на Македонија и Институтот за филозофија при Филозофскиот факултет (19-20 ноември 2015, Филозофски факултет, Скопје)</p> <p>- „Chronos и kairos – античките концепти за времето“, во организација на Филозофското друштво на Македонија и Здружението на класичните филолози <i>Антика</i> (25 февруари 2015 година, Филозофски факултет, Скопје)</p> <p>Членство во извршно тело на меѓународна организација која организира/подржува научноистражувачка дејност</p> <p>Член на Academic Advisory Board на Центарот за напредни студии на Југоисточна Европа - CAS SEE, со седиште на Универзитетот во Риека, Хрватска (2013 - сега)</p>	2
17	<p>Членство во извршно тело на меѓународна организација која организира/подржува научноистражувачка дејност</p> <p>Член на Советот на интеруниверзитетската мрежата OFFRES – Organisation Francophone pour Formation et Recherche Européenne en Sciences Humaines (Франкофонска организација за европско образование и истражување во хуманистичките науки) со седиште на Универзитетот Шарл де Гол во Лил, Франција и координатор на активностите на мрежата за Македонија (2011-2015)</p>	2
18	<p>Член на меѓународна жири-комисија</p> <p>за наградата <i>Frans H. van Eemeren</i> на најдобар студентски текст на Првата европска конференција за аргументација во Лисабон, Португалија (јуни 2015)</p>	2
19	<p>Член на факултетска комисија за самоевалуација(2011-2014 г)</p>	0,5
20	<p>Член на институтска поткомисија за самоевалуација (2014 - сега)</p>	0,5
21	<p>Член на комисија за избор во звање</p>	1 x 0,2 = 0,2

22	(избор на м-р Вера Хаџи-Пуља за асистент-докторант) Член на работната група на Филозофскиот факултет за изработка на нови студиски програми за прв циклус (2011 г.)	0,5
23	Член на Изборна комисија (за утврдување кандидати за избор на декан на Филозофскиот факултет) (2013 г.)	0,5
24	Член на Комисија за еквиваленција и признавање на високообразовни квалификации или дел од високообразовните студии стекнати во странство од научните подрачја на хуманистички науки при МОН (27. 12 2011 - 30. 04. 2015)	1
25	Независен читач на тестови за матурски испити по предметите филозофија и естетика ангажиран од страна на Државниот испитен центар (во повеќе учебни години)	1
26	Раководител на постдипломски студии (интеркултурни студии) (2012 - сега)	2
27	Раководител на докторски студии (филозофија) (2011- сега)	2
	Вкупно	47,6

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	99, 84
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	76, 9
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	47,6
Вкупно	224,34

ЧЛЕНОВИ НА КОМИСИЈАТА

Проф. д-р Виолета Панзова, с.р.

Проф. д-р Мирко Ѓошевски, с.р.

Проф. д-р Иван Цепароски, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „ИНФОРМАЦИИТЕ И
ИНФОРМИРАЊЕТО КАКО УСЛОВ ЗА ЕФИКАСНО ПЛАНИРАЊЕ ВО
БЕЗБЕДНОСНИОТ СЕКТОР НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА“, ПОДНЕСЕНА
ОД М-Р АЛЕКСАНДАР НАЦЕВ, ПРИЈАВЕНА НА ФИЛОЗОФСКИОТ ФАКУЛТЕТ
ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје, на XXII редовна седница одржана на 18.12.2015 година, формираше Комисија за оцена на докторската дисертација на кандидатот м-р Александар Нацев со наслов: „Информациите и информирањето како услов за ефикасно планирање во безбедносниот сектор на Република Македонија“, во состав: проф. д-р Оливер Бакрески, проф. д-р Митко Котовчевски, проф. д-р Марина Митревска, проф. д-р Билјана Ванковска и доц. д-р Тања Милошевска.

Комисијата во наведениот состав, ја разгледа и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Анализа на трудот

Докторската дисертација на кандидатот м-р Александар Нацев, со наслов: „Информациите и информирањето како услов за ефикасно планирање во безбедносниот сектор на Република Македонија“, содржи над 220 страници компјутерски обработен текст во фонт Times New Roman, со 1,5 проред и со големина на буквите 12, со обработени 125 референци, меѓу нив научни трудови, статии, книги, нормативни акти и други материјали и интернет-ресурси.

Трудот е структуриран во осум дела, и тоа: теоретски пристап кон проблемот на истражувањето, методолошки пристап, анализа и интерпретација на резултатите од спроведеното истражување и заклучни согледувања. Деловите се систематизирани во точно утврден редослед со кој се обезбедува соодветно следење на материјата која е предмет на анализа.

Во **воведот** се потенцирани значењето и актуелноста на темата. Кандидатот поаѓа од фактот дека информациите се од непроценливо значење за ефикасно планирање во безбедносниот сектор на Република Македонија. Тоа што е значајно и што е уште посуштествено е прашањето, но и потребата од успешно менаџирање со информациите кои се доставуваат до раководните структури во безбедносниот сектор, односно нивно навремено прибирање, нивна обработка и анализа, како и нивна навремена дисеминација до раководните државни или безбедносни органи. Бидејќи во фокусот на ова истражување се наоѓаат претежно информациите кои се употребуваат во безбедносниот сектор на една држава, најголем дел од образложението и е посветен на нив. Сепак, за да може информацијата правилно да биде разбрана, треба да се остварат во целост основните претпоставки кои ќе не доведат до навремена и точна информација која, всушност, е и услов безбедносните институции, како најзначајни субјекти за нејзината реализација, да бидат соодветно оспособени и меѓусебно информирани. Токму во овие рамки е предметот на истражување во докторската дисертација, односно дали и колку меѓусебното информирањето преку иницијалната соработка овозможува успешна реализација на безбедносната дејност.

Во **првиот дел** од докторската дисертација е дадена методолошката рамка во која се содржани: проблемот на истражувањето, целите и задачите на истражувањето, хипотетичката рамка и варијаблите, методите и техниките за прибирање на податоци,

начинот на обработка на податоците. Целта на истражувањето е фокусирано кон доаѓање до релевантни сознанија за ефективно и оптимално искористување на информациите што се користат во безбедносниот сектор, но и кон насочување до корисниците на информациите како да ја заштитат безбедноста на тие информации и да го одберат правилниот начин за постапување со нив. Општите цели се конкретизирани преку следниве *посебни задачи*: детектирање на ситуациите во кои е нарушена безбедноста на информациите и проучување на факторите заради кои настанало тоа нарушување, како и доаѓање до сознанија за тоа до кој степен е развиена соработката помеѓу институциите во безбедносниот сектор и каква е размената на информации помеѓу нив. Поставена е една општа хипотеза и повеќе помошни хипотези. Во истражувањето се определени независни и зависни варијабли.

Во **вториот дел** од докторската дисертација се поставени поимно теориските рамки на дисертацијата. При елаборацијата на основните терминологски дивергенции околу поимот и употребата на информациите и информирањето, кандидатот користи сложен категоријален и теориски апарат, развиен низ повеќе безбедносни концепти и теории. Во овој дел на трудот, кандидатот се осврнува на најважните прашања кои се опфатени со него. Опфатени се два важни аспекта, односно: информациите и информирањето, но изложени се и клучните идеи кои се врзуваат за основните компоненти на информирањето.

Во **третиот дел** се дадени улогата на информирањето, меѓузависноста на информациите и информирањето преку кои директно или индиректно се одредува хетерогената колекција на различни дефинирања и објаснувања од различни перспективи (политичка, безбедносна и сл.) и се многу блиску поврзани во еден интерактивен однос. Во овој контекст, обработени се и комуникациската структура и особено односите меѓу безбедносните институции. На овој начин може да се направи една генерализација и да се каже дека потребите за информации се поврзани со професионалното поле на интерес на вработените во безбедносниот сектор или институциите и дека информациите се прибираат со цел да се унапреди нивната работа. Сознанијата изнесени во овој дел од дисертацијата се поврзуваат со потребата од информации и информирање, а се изведени врз основа на природата на информацијата и врз основа на квалитетот на информацијата кој не треба да се одредува според квантитетот на податоците кои биле потребни за да се изготви таа информација, туку многу поприсутен е ставот дека со прибирањето на колку што може повеќе податоци ќе се направи поквалитетна информација, затоа што ова може да доведе до ситуација во која самата бројност на информациите оневозможува нивна навремена и прецизна анализа.

Во **четвртиот дел** се објаснува значењето на информациите за безбедносниот сектор и особено за информациите во функција на ефикасно планирање. Нема дилема дека планирањето е исклучително тежок процес во кој е потребно големо искуство, знаење, размислување, расудување и барање решенија за разни мали и за големи проблеми. Планирањето успешно се остварува само ако се заснова на соодветни информации. Ако не се располага со бројни и сигурни информации, не е можно да се спроведе анализа на работењето во претходниот период, да се предвиди иднината за да се оствари процесот на планирање. Анализата за ова прашање е направена врз основа на примарни сознанија добиени од секундарни извори со што дисертацијата е подигната на повисоко ниво.

Во **петиот дел**, вниманието е насочено кон споделување на информации и во него се опфатени професионалните улоги, етичките вредности, дилемите и проблемите во делот на споделување на информации, придобивките и значењето на организациската култура. Општиот впечаток е дека споделувањето на информациите е во корелација со потребите на системот, влијанието на угледот, професионалната партиципација и личните способности.

Во **шестиот дел**, преку теоретско-аналитички пристап, согледана е потребата од заштита на информациите за безбедносниот сектор. Во натамошната разработка на овој дел, кандидатот се осврнува на прашањата кои се однесуваат на: класификација на информациите, одредување на степенот на класификација, мерките и активностите за

административна безбедност, приемот и евиденцијата на класифицирани информации итн. Во целокупната разработка на овој дел на докторската дисертација, кандидатот прави систематска анализа на релевантни прашања поврзани со целите на истражувањето. Структурата на овој сегмент на прашања анализиран во овој дел е логичен след на прашања на кои следуваат многу одговори и сето тоа кореспондира со методолошките компоненти на докторската дисертација.

Во **седмиот дел**, акцентот е ставен на информациите и информирањето во Република Македонија. Концептот на заштита на информациите е инхерентно поврзан со луѓето и со државата и токму овој нејзин супститут настојува да го заштити за да не биде доведен во ситуација индивидуата или општеството да трпат одредени последици од таквиот дијалектички однос.

Во **осмиот дел** од дисертацијата е дадена интерпретација на резултатите од спроведеното истражување, со дадени и заклучоци и препораки. Овие предлози се во насока на преземање натамошни чекори за унапредување на квалитетот и начинот на споделување информации. Целта на истражувањето беше да се добијат конкретни сознанија за состојбата со информирањето во Република Македонија од аспект на влијанието на современите трендови во планирачкиот процес. Во основа, истражувањето се фокусира на информацијата и информирањето, и како тие се корисни во работата на институциите кои го сочинуваат безбедносниот сектор од една инсајдерска перспектива. Со тоа, резултатите од истражувањето беа во насока да придонесат за зголемување на свесноста во поглед на вредноста на информациите, што, пак, ќе придонесе кон идентификување и имплементирање на решенија од нова перспектива. Исто така, истражувањето дава контрибуција за разбирањето на моменталните и идните фактори, притоа ставајќи ги сите нив во една рамка за која може поконструктивно да се дискутира и да се дебатира, имајќи ги предвид новите технолошки можности и трансформацијата на општествените и безбедносните парадигми.

Предмет на истражување

Предмет на истражувањето на оваа докторска дисертација е корелацијата помеѓу информациите и информирањето и нивната примена заради ефикасно планирање во безбедносниот сектор.

Податоци за состојбата на подрачјето во кое е работена дисертацијата

Раководејќи се од тоа дека информациите и информирањето се клучен фактор за ефикасно планирање во безбедносниот сектор, како суштинско прашање се наметнува како до квалитетни информации што ќе значи и подготовки во насока на создавање на квалитетен кадар кој со своите професионални и лични квалитети ќе придонесе кон подобрување на односите во институциите како целосно изградени, свесни, активни, креативни личности, способни за критичко размислување. Во досегашниот период во процесот на градење на стручен кадар се смета дека евидентно е дека помалку се водело сметка за подготовките на професионалните структури за да одговорат адекватно на потребните барања, туку акцентот е главно ставен на реализација на безбедносните задачи. Интересот за проучување на оваа проблематика, односно дали и колку информациите и информирањето придонесуваат за ефикасно планирање, претставува постојана провокација и инспирација за голем број истражувачи кои имаат изразена научна љубопитност кон овие прашања. И покрај тоа што постојат одредени симболични истражувања кои се поврзани со проучување на овој феномен и на оваа проблематика, сепак недостасуваат теоретско-емпириски сознанија кои темелно, целосно и длабински ја третираат оваа проблематика. Оттука, овој докторски труд одговара на потребата да се развие еден сеопфатен модел на информирање кој ќе биде во функција на збогатување на научната мисла во неколку комплементарни научни дисциплини.

Краток опис на применетите методи

При изнесувањето на теоретските сознанија, применети се повеќе научноистражувачки методи што треба да обезбедат објективност, систематичност, прегледност и веродостојност на истражувачките резултати. Самиот пристап во ова истражување е одреден од интердисциплинарноста на предметот на истражување. Тој состои од комбинирање на повеќе методи, односно кандидатот користи повеќе научни методи. Дијалектичкиот метод, како универзален метод на теоретско размислување, е користен при проучувањето на општите законитости. Со примена на дескриптивниот метод, кандидатот го изнесува проблемот со информациите и информирањето интегрално во сите негови димензии, додека компаративниот метод го користи за воочувањето на разликите во безбедносната практика на различните држави или на разликите помеѓу институциите задолжени за остварување на безбедноста. Со негова помош се добиени резултати кои можат да бидат значајни за усовршувањето на искористливоста и заштитата на информациите.

Краток опис на резултатите од истражувањето

Резултатите од истражувањето појаснуваат дека информациите и информирањето треба да се доживуваат како неопходност и процес кој има свој континуитет и дека се наменети за развојот на безбедноста и одбраната и водат кон создавање и кон одржување на адекватни структури кои се во функција на обезбедување на посакуваната безбедносна клима. Со тоа се придонесува овие структури да бидат карактеризирани како активен учесник во репродукција на мирните општествени врски или мирно решавање на проблемите. Исто така, резултатите од истражувањето даваат можност навремено да се обликуваат и практично да се артикулираат определени барања на тие што нудат услуги, одговарајќи на корпусот на принципи што произлегоа од дијалектичкиот однос изразен преку одредени реални барања и на потребите на заинтересираните страни, односно истражувањето треба да се разбере како и своевидна можност за да се согледа каква е крајната операционализација на понудените решенија од аспект на нивната примена во контекст на заокружување на потребната рамка.

Резултатите од истражувањето посочија дека информирањето и информациите се клучен предуслов за ефикасно планирање и дека информирањето меѓу институциите во контекст на разменување на информации овозможува поефикасно да се реализираат поставените цели и го намалува ризикот со кој би се соочиле безбедносните институции во справување со некоја конкретна безбедносна ситуација. Следува заклучокот дека споделувањето на информациите сè уште е голем предизвик за нашата држава и се смета дека одговорот на ова прашање е еден од најтешките, затоа што се поврзува со ефикасното функционирање на безбедносниот систем, но ова не значи дека постоењето на систем за меѓусебно информирање ќе значи и создавање систем кој сам по себе ќе ја обезбеди потребната функционалност. Токму во оваа насока, информирањето треба да го обезбеди функционалното поврзување на сите безбедносни актери и тоа треба да овозможи предвидените задачи да можат да се остваруваат во целост.

ОЦЕНА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатот м-р Александар Нацев, со наслов: „Информациите и информирањето како услов за ефикасно планирање во безбедносниот сектор на Република Македонија“, претставува истражување во општествените науки од областа на безбедноста. Во трудот преовладуваат студиозноста, продлабочениот пристап, валоризација на вкупните заложби за барање на модалитет како да се подобри информирањето, односно ако се земат предвид сите релевантни параметри, како што се

научниот пристап, систематичноста и релевантната литература, може со сигурност да се каже дека трудот целосно ги задоволува научните стандарди во однос на методолошкиот пристап, студиозноста и аналитичноста на добиените резултати. Во трудот се презентирани научно вредни информации во функција на ефикасно планирање во безбедносниот сектор на Република Македонија. Мора да се нагласи дека нивото на информираност, доследноста, употребата на стручната терминологија, аналитичкиот пристап, систематичноста, теориската елаборација и завршните коментари низ призмата на релевантни заклучоци се само потврда за високиот квалитет на самиот кандидат и, секако, за високите цели кои ги има поставено, но и достигнато. Комисијата е убедена во фактот дека добиените резултати и сознанија од истражувањето претставуваат солидна научна основа на која можат да се надоградуваат и нови истражувања значајни за современите состојби во сферата на информирањето како процесна функција.

Докторската дисертација на кандидатот м-р Александар Нацев со наслов: „Информациите и информирањето како услов за ефикасно планирање во безбедносниот сектор на Република Македонија“, според мислењето на Комисијата, претставува резултат на оригинално истражување, а добиените резултати претставуваат соодветен придонес во науката.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Научниот придонес на кандидатот се согледува во обидот да се интегрираат и теориски да се елаборираат промените кои се случуваат во Република Македонија во доменот на информациите и информирањето. Исто така, придонесот на овој труд е и во истакнувањето на потребата од почитување на безбедносните принципи и стандарди кои треба да бидат преточени во една стандардна практика во делот на споделување на информациите. Особена вредност на дисертацијата се согледува во антиципација на натамошните проблеми со кои се соочува нашата држава во меѓусебното информирање на институтците како предуслов за ефикасно планирање и решавање на внатрешните состојби. До овие сознанија е дојдено со употребата на релевантна научна методологија во истражување на едно мошне сензитивно и специфично прашање. Имајќи ги предвид специфичностите на проблемот на истражување, кандидатот успеал да изнесе аргументиран и научно заснован заклучок.

Подрачјето на примена на сознанијата е во корелација со научната аргументација која дава исцрпни одговори на сите прашања во сферата на информирањето и ја поставуваат дијалектиката на односи меѓу политиката, безбедноста и управувањето со системите.

Со оглед на наведеното, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет да ја прифати позитивната оценка и да закаже јавна одбрана на докторската дисертација на кандидатот м-р Александар Нацев со наслов: „Информациите и информирањето како услов за ефикасно планирање во безбедносниот сектор на Република Македонија“.

КОМИСИЈА

Проф. д-р Оливер Бакрески, с.р.

Проф. д-р Митко Котовчевски

Проф. д-р Марина Митревска, с.р

Проф. д-р Билјана Ванковска, с.р.

Доц. д-р Тања Милошевска, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „ИНФОРМАЦИИТЕ И
ИНФОРМИРАЊЕТО КАКО УСЛОВ ЗА ЕФИКАСНО ПЛАНИРАЊЕ ВО
БЕЗБЕДНОСНИОТ СЕКТОР НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА“,
ПОДНЕСЕНА ОД М-Р АЛЕКСАНДАР НАЦЕВ, ПРИЈАВЕНА НА
ФИЛОЗОФСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

На XXIV редовна седница на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје, одржана на 30.3.2016 година, беше разгледано и усвоено барањето за иземање на проф. д-р Митко Котовчевски од Комисијата за оцена на докторската дисертација со наслов: „Информациите и информирањето како услов за ефикасно планирање во безбедносниот сектор на Република Македонија“ на кандидатот м-р Александар Нацев. За нов член, на негово место, беше избран проф. д-р Ванчо Кенков.

Членот на Комисијата, откако со внимание ја прочита и ја оцени докторската дисертација, има чест на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет да му го поднесе следниов

ИЗВЕШТАЈ

Докторската дисертација на кандидатот м-р Александар Нацев со наслов „Информациите и информирањето како услов за ефикасно планирање во безбедносниот сектор на Република Македонија“ е солиден и научно издржан докторски труд, кој ги задоволува сите законски и научни стандарди.

Се придружувам на деталниот преглед на содржината, анализата на дисертацијата и нејзиниот научен придонес, како и со освртот на методолошкиот пристап во истражувањето, кои се опсежно изложени во позитивниот Извештај на четворицата членови на Комисијата за оцена на оваа дисертација - проф. д-р Оливер Бакрески, проф. д-р Марина Митревска, проф. д-р Билјана Ванковска и доц. д-р Тања Милошевска, кои беа избрани на XXII редовна седница на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје, одржана на 18.12.2015 година, а кои во законски предвидениот рок и формално го поднесоа својот Извештај на 15.3.2016 година.

Согласност постои и во однос на вкупната оценка на квалитетот на докторската дисертација, па затоа му предлагам на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет да ја прифати и мојата позитивна оценка и неа да ја приклучи кон позитивниот извештај поднесен на 15.3.2016 година од страна на останатите четворица членови на Комисијата за оцена на докторската дисертација „Информациите и информирањето како услов за ефикасно планирање во безбедносниот сектор на Република Македонија“, а на кандидатот м-р Александар Нацев да му закаже термин за јавна одбрана на докторската дисертација.

Член на Комисијата

Проф. д-р Ванчо Кенков, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „КОНЦЕПТИТЕ ЗА
МИРОТ И ЗА ВОЈНАТА КАЈ ДЕЦАТА ВО ПЕРИОДОТ НА ОСНОВНОТО
ОБРАЗОВАНИЕ“ ОД М-Р АНИЦА ЗЛАТЕВСКА, ПРИЈАВЕНА НА
ФИЛОЗОФСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје, на својата XXII редовна седница одржана на 18.12.2015 година, формираше Комисија за оцена на докторската дисертација на кандидатката м-р Аница Златевска со наслов „Концептите за мирот и за војната кај децата во периодот на основното образование“, во состав: проф. д-р Олга Мурцева-Шкарик, проф. д-р Зоран Нацев, проф. д-р Билјана Ванковска, проф. д-р Лидија Георгиева и доц. д-р Ана Фрицханд.

Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

АНАЛИЗА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатката м-р Аница Златевска, со наслов „Концептите за мирот и за војната кај децата во периодот на основното образование“, содржи 388 страници компјутерски обработен текст во фонт MAC S Times, со 1,5 проред и големина на букви 12, со 127 фусноти, 119 библиографски единици, меѓу нив научни трудови, статии, книги, национални прописи и меѓународни акти и 11 прилози.

Трудот е структуриран во пет глави, заклучни согледувања и препораки. Деловите се систематизирани во точки и потточки со наслови и поднаслови, со што се обезбедува соодветно следење на материјата која е обработена во истражувањето.

Проблем на истражувањето е развојот на концептите за мирот и за војната кај децата во периодот на основното образование во зависност од повеќе фактори, а исто така и стратегиите за миротворење кои се поврзани со нив.

Во втората глава насловена „Теоретски основи на истражувањето“ се анализирани теориите на Жан Пијаже и Лев Симеонович Виготски и тие се основа за објаснување на когнитивниот развој на децата. Истакнато е и значењето на политичката социјализација и социјално-когнитивната перспектива во формирањето на концептите за мирот и за војната кај децата. Во овој дел направен е преглед на претходни истражувања во други земји. Исто така, тука се изложени сфаќања за мирот во различни култури и историски периоди, почнувајќи од античката, хебрејската, ранохристијанската, исламската, источната и западната традиција. Од современите теории за мирот наведено е миротворењето преку соработка и теоријата за основните човекови потреби. Потоа следат теории за војната во различни култури и историски периоди. На крајот од овој дел дадени се податоци за основното образование во Република Македонија, наведена е потребата за образование за мир и за демократско општество и нивна застапеност во наставните планови и содржини.

Третата глава ги обработува предметот, целите, варијаблите и хипотезите на истражувањето. Основен предмет и цел на истражувањето се да се испитаат концептите за мирот, за војната и стратегиите да се постигне мирот кај учениците во периодот на основното образование во Република Македонија. Поставени се и повеќе посебни цели

кои се определени преку наброени повеќе варијабли на истражувањето и поврзани со нив хипотези на истражувањето. Поставени се четири групи на хипотези за проверување. Првата група хипотези се поврзани со концептите за мир и стратегии за создавање мир, во втората група се хипотези поврзани со концептите за војни и за причините за војни, во третата група се хипотези поврзани со мислењето кај учениците за мирот и за непријателите во Република Македонија, а во четвртата група се хипотези поврзани со интерперсоналните преговарачки стратегии при хипотетички конфликтни дилеми кај учениците. Сите овие 28 хипотези се проверувани во зависност од возраста, полот, менталната зрелост, етничката припадност, местото на живеење и (не)вработеноста на таткото и на мајката на испитаните ученици.

Во четвртата глава е изложена методологијата на истражувањето. За прибирање податоци се користени педагошка документација и евиденција, наставни планови и програми за основно образование во учебните 2004/2005 и 2005/2006 година, дневни весници во Република Македонија, Ликовен тест – Бендеров развоен систем на оценување, Равенови прогресивни матрици и Калифорнија тест за испитување на менталната зрелост на учениците. Направен е превод на македонски и на албански јазик на прашалникот на Ilse Nakvoort, конструиран за испитување на поимите за мир, војна и стратегии за да се постигне мир. Интервјуата и прашалниците се, исто така, подготвени на македонски и на албански јазик. Сите овие инструменти за прибирање податоци се наоѓаат во прилозите во овој докторски труд.

Направена е и квалитативна анализа на податоците кои се средувани во категории и табели, статистички се обработени наведувајќи дистрибуции на фреквенции, пресметување на проценти и значајност на разлики помеѓу добиените проценти, тестирање на хипотезите со χ^2 и коефициентот на контингенција (C). Табеларен приказ на податоците има во 101 табела. Графички приказ на податоците е даден во 38 слики.

Во трудот се прикажани податоци од две истражувања. Примерокот на испитаниците во пилот-истражувањето е направено во 2005 година во Битола и го сочинуваат 305 ученици, од машки и женски пол, на просечна возраст од 6 години и 7 месеци за оние од подготвителна настава, од 9 години и 8 месеци за оние од трето одделение, па до 13 години и 7 месеци за учениците од седмо одделение. Примерокот на испитаници во 2006 година изнесува вкупно 300 ученици од прво (просечна возраст 7 години и 6 месеци), четврто (10 години и 7 месеци) и осмо одделение (14 години и 7 месеци) и тоа од Битола, Гостивар и Берово. Според изјаснетата етничка припадност од страна на вкупно 300 ученици, 192 или 64,00% се изјасниле како Македонци, 75 или 25% Албанци, другите 33 или 11% ученици се изјасниле како припадници на влашка, турска, ромска и на српска етничка заедница.

Заради можно влијание на општествено-политичките случувања во 2005 и во 2006 година врз одговорите на испитаниците како во светот така и во Република Македонија, во трудот се наведени информации земени од дневниот печат во Р. Македонија поврзани со војни, мировни преговори, немири, насилства...

Во петтата глава е направена анализа и интерпретација на резултатите од истражувањето. Ќе наведеме само некои од нив. Се потврди хипотезата според која концептите за мир кај учениците во периодот на основното образование значајно се разликуваат во зависност од нивната возрасна група. Учениците од прво одделение (просечна возраст 7 години и 6 месеци) немаат создадено концепт за мир. Нивните сфаќања за мирот се негација на војната на индивидуално и на глобално ниво и како позитивни емоции на индивидуално ниво. Овие резултати потврдуваат дека децата на возраст од 6 до 8 години, како во ова истражување така и во оние спроведени во други земји, мирот и војните ги објаснуваат со конкретни активности со нагласени персонални

својства. Ова е субјективно социјално-когнитивно развојно ниво според Селман. Учениците од четврто одделение (просечна возраст 10 години и 7 месеци) мирот го објаснуваат со позитивни емоции на индивидуално и на глобално ниво, како негација на војна на индивидуално и глобално ниво и како човеково право. Тие се во согласност со добиените резултати во други испитувања во светот во кои децата на возраст од 10 до 12 години мирот го објаснуваат на меѓусебно социјално-когнитивно развојно ниво (според Селман). Учениците од осмо одделение (просечна возраст 14 години и 8 месеци) мирот го сфаќаат како почитување на универзалните човекови права, рамноправност, правда, слобода, меѓусебно почитување, негација на војна и позитивни емоции на глобално ниво (независно социјално-когнитивно развојно ниво, според Селман, кое е својствено за децата на возраст поголема од 12 години). Овие резултати се во согласност и со теориите за когнитивниот развој на Пијаже и на Виготски.

За разлика од некои други истражувања во други земји, меѓу учениците и ученичките од трите испитани возрасни групи нема разлики во сфаќањето на мирот. Но постојат значајни разлики во сфаќањето на мирот меѓу учениците од сите возрасни групи во зависност од етничката припадност и место на живеење. Овие резултати одат во прилог на теоријата за политичка социјализација, т.е. освен когнитивното созревање, врз сфаќањата за мирот кај децата влијание имаат општествено-политичките настани, припадноста на определена социјална група и медиумите. Ова се потврдува и во испитувањата во други земји.

Стратегиите за создавање мир статистички значајно се разликуваат меѓу учениците од прво, четврто и осмо одделение. Стратегиите за создавање мир кај учениците од прво одделение се преку позитивни емоции на индивидуално ниво и со конкретни активности. Учениците од четврто одделение наведуваат како стратегии негација на војна на индивидуално и на глобално ниво. Учениците од осмо одделение како најчеста стратегија за создавање мир ја наведуваат негацијата на војната на индивидуално и на глобално ниво, потоа следи почитување на другите и на човековите права, а по нив најчестени се стратегиите со позитивни емоции на индивидуално и на глобално ниво. Интересен е податокот дека учениците од осмите одделенија за да го сочуваат мирот во Р. Македонија ги наведуваат истите позитивни стратегии кои беа применувани во периодот додека се вршени овие испитувања од страна на самата држава и меѓународната заедница. Осмоодделенците мирот ќе го сочуваат со политички решенија, мировни преговори и договори, меѓународна соработка... Ова ја потврдува теоријата на политичката социјализација.

Интересен е, на пример, податокот дека осмоодделенците од албанска етничка припадност испитани во 2006 година значајно повеќе мислат дека има мир во Р. Македонија, за разлика од осмоодделенците Македонци и од другите етнички заедници (Власи, Срби, Роми, Турци) кои не мислат така. Или, на пример, повеќе осмоодделенци од Берово мислат дека во Р. Македонија има мир, за разлика од оние од Гостивар и Битола кои мислат дека нема мир. Поголем број ученици од прво и четврто одделение мислат дека Р. Македонија нема непријатели, но статистички значајно се разликува мислењето на осмоодделенците според кои таа има повеќе непријатели. За осмоодделенците Македонци непријатели се Грците, Србите, Албанците, криминалци и други, а за учениците од албанска етничка припадност непријатели се Србите, Грците, криминалците и други.

Концептите за војната значајно се разликуваат по зачестеноста на одговорите во одредени категории меѓу испитаниците во зависност од возраста. Првоодделенците најчесто војната ја сфаќаат како конкретни воени дејствија, потоа ја поврзуваат со негативни емоции, а 19 од вкупно 100 испитаници или 19% и не знаат што е тоа војна. Кај учениците од четврто одделение најчесто војната е поврзана со негативни емоции, а потоа

следат одговори со наведување воени дејства и недавање одговор. Осмоодделенците најмногу војната ја поврзуваат со негативни емоции, следат одговори со опишување воени дејствија и последици од војната. Осмоодделенците, и тоа момчињата, значајно повеќе наведуваат сознанија кои земји војуваат во светот. Значајно повеќе осмоодделенци изјавуваат дека сите луѓе се одговорни за запирање на војните, за разлика од оние од четврто одделение кои мислат дека претседателот на државата треба да ја запре војната. Како најчести причини зошто луѓето војуваат учениците од четврто и од осмо одделение наведуваат емоционални мотиви (чувство на неправда, дискриминација, понижување), материјални добивки (пари, нафта), освојување територии, религиозни конфликти...

Истражувањето покажува постоење статистички значајни разлики во интерперсоналните преговарачки стратегии кај учениците од различни возрасти. Учениците од прво одделение се повикуваат на авторитет или не знаат како да постапат во конфликтната дилема. Учениците од четврто одделение преземаат конкретни активности и се обидуваат да го дознаат виновникот за настанатиот проблем. Кај осмоодделенците, освен конкретни активности, има и психолошки приоди за преговарање и медијаторство. Се покажуваат и разлики во стратегиите во зависност од дилемата и од етничката припадност. Така, на пример, учениците од албанската етничка заедница почесто се повикуваат на авторитет и преземаат конкретни неагресивни активности. Учениците Македонци наведуваат конкретни неагресивни и агресивни активности, но и почесто остануваат без реакција. Испитаниците од Холандија почесто имаат стратегии со конкретни агресивни реакции во споредба со сите испитаници во овој труд од Р. Македонија.

Споредбата на сфаќањата за мирот и за војната кај децата од Холандија и од Македонија, заснована врз емпириски показатели од истражувањата во двете држави со ист прашалник, покажува дека тие зависат од социо-когнитивните развојни нивоа на децата. Најнапред мирот е сфатен на конкретно ниво (да си мирен, да нема пукање...), па постепено минува во апстрактно објаснување, од индивидуално прераснува на глобално ниво. Статистички значајни разлики меѓу испитаните деца во двете држави се забележани, на пример, во однос на категоријата негација на војната на глобално ниво која е позачестена во изјавите на децата од Холандија. Споредбата покажува и дека момчињата од Холандија, во споредба со момчињата од Македонија, значајно повеќе мирот го определуваат со негативни содржини. Слични се и разликите меѓу девојчињата од двете држави. За мирот во државата холандските деца над 14-годишна возраст ги нагласуваат социјалните услови и демократскиот општествено-политички систем. Кај нивните врсници во Р. Македонија позачестено е сфаќањето дека мирот не е на задоволително ниво заради општествено-политичките случувања и постоење насилни инциденти, а исто така и заради тоа што државата има многу непријатели и не е призната на меѓународно ниво. Постои и статистички значајна разлика во стратегиите за создавање мир од национална позиција и тоа кај холандските деца има повеќе негација на војната (насилство, омраза, непријателство) на глобално ниво, а кај македонските повеќе се користи стратегијата на позитивни емоции (пријателство, соработка) на глобално ниво. Македонските испитаници сфаќањето на војната значајно повеќе го обојуваат со негативни емоции од холандските кои ги наведуваат последиците од војната (многу жртви, мртви, ранети, болни) и материјални разорувања.

Основни препораки се дека во сите воспитно-образовни периоди треба да бидат застапени содржини кои ќе промовираат ненасилство, толеранција, меѓусебно почитување и соработка, а исто така учениците да се учат на конструктивно решавање на конфликтите со позитивни стратегии.

ОЦЕНА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатката м-р Аница Златевска под наслов „Концептите за мирот и за војната кај децата во периодот на основното образование“ претставува сериозно истражување од областа на мирот и детската психологија. Научната цел на ова истражување е постигната првенствено преку обезбедување теориски сознанија во врска со предметот на истражување, а врз основа на емпириски показатели. Според мислењето на членовите на Комисијата за оцена, оваа докторска дисертација ги исполнува основните услови и стандарди за солиден и научно оправдан труд, кој претставува придонес во науката. Станува збор за оригинално истражување за македонски услови, а особен квалитет му дава интердисциплинарниот пристап кој поврзува две научни области, кој резултира со нови знаења и практични можности во областа на мировните студии, детската психологија и педагогија. Добиените резултати од ова научно истражување обезбедуваат придонес како во теориската, така и во практичната сфера на мирот и развојот. Во овој докторски труд, м-р Златевска манифестира солидно знаење во областа на теоријата, но и на методологијата. Резултатите до кои е дојдено се во функција на досегашните научни сознанија изнесени во теориите за когнитивен развој на децата и во теоријата за политичка социјализација, но особено на мировните истражувања. Комисијата, сепак, забележува дека емпиriskите истражувањата се направени во текот на 2005 и 2006 година, односно во временски период кој му претходи на официјалното одобрување на идејниот елаборат на дисертацијата, како и дека кандидатката не успеала да го повтори во последниот период од работата на докторската теза. И покрај овој недостаток, Комисијата цени дека од круцијална важност е дека станува збор за самостојни и автентични истражувања на кандидатката, кои не се публикувани или употребени во ниту една друга насока, освен во контекст на докторската дисертација. Во методолошкиот пристап тие се научно засновани, направени со проверени тестови и инструменти и врз соодветен избор на примерокот за истражување. Проверките на поставените хипотези статистички се коректно направени и врз нив се засновани анализата и толкувањата на резултатите. Оттука, Комисијата заклучи дека евентуалното повторување на емпиriskото истражување не би дало поинакви резултати од презентираниите. Ова уште повеќе и заради тоа што во поглед на општествените, политичките и безбедносните случувања во овој период не може да се идентификуваат настани или фактори кои би се очекувало да влијаат врз добиените резултати. Овој недостаток, во крајна линија, не го намалува квалитетот на докторската дисертација.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Докторската дисертација на кандидатката м-р Аница Златевска, со наслов „Концептите за мирот и војната кај децата во периодот на основното образование“, претставува истражување во областа на психологија на мирот. Изработката на темата на оваа докторска дисертација имаше цел да го испита развојот на концептите за мирот, за војната и за стратегиите за миротворење кај децата во периодот на основното образование и преку научен придонес да овозможи конкретни основи за градење култура на мирот. Комисијата смета дека добиените сознанија од истражувањето се научна основа за конкретни приоди во креирање содржини и активности за образование за мир и демократско општество во различните воспитно-образовни периоди во текот на основното образование.

Конечниот резултат на оваа докторска дисертација претставува избалансиран амалгам на теориски сознанија и емпириски податоци до кои кандидатката дошла работејќи во подолг период самостојно.

Докторската дисертација на кандидатката м-р Аница Златевска, со наслов „Концептите за мирот и за војната кај децата во периодот на основното образование“, според мислењето на Комисијата за оценка, ги исполнува основните услови и стандарди за подготовка на докторски труд.

Врз основа на погоре наведеното, Комисијата му предлага на Наставно–научниот совет на Филозофскиот факултет да ја прифати позитивната оценка и да закаже одбрана на докторската дисертација на кандидатката м-р Аница Златевска со наслов „Концептите за мирот и за војната кај децата во периодот на основното образование“.

КОМИСИЈА

4. Проф. д-р Олга Мурцева-Шкарик, с.р.
5. Проф. д-р Зоран Нацев
6. Проф. д-р Билјана Ванковска, с.р.
7. Проф. д-р Лидија Георгиева, с.р.
8. Доц. д-р Ана Фрицханд, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
**ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „КОНЦЕПТИТЕ ЗА МИРОТ И
 ЗА ВОЈНАТА КАЈ ДЕЦАТА ВО ПЕРИОДОТ НА ОСНОВНОТО ОБРАЗОВАНИЕ“
 ОД М-Р АНИЦА ЗЛАТЕВСКА, ПРИЈАВЕНА НА ФИЛОЗОФСКИОТ
 ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ**

На XXIV редовна седница на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје, одржана на 30.3.2016 година, беше разгледано и усвоено барањето за извештај на проф. д-р Зоран Нацев од Комисијата за оценка на докторската дисертација со наслов: „Концептите за мирот и за војната кај децата во периодот на основното образование“ на кандидатката м-р Аница Златевска. За нов член, на негово место, беше избран проф. д-р Марина Митревска.

Членот на Комисијата, откако со внимание ја прочита и ја оцени докторската дисертација, има чест на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет да му го поднесе следниов

ИЗВЕШТАЈ

Докторската дисертација на кандидатката м-р Аница Златевска, со наслов „Концептите за мирот и за војната кај децата во периодот на основното образование“, содржи 388 страници компјутерски обработен текст во фонт MAC S Times, со 1,5 проред и големина на букви 12, со 127 фусноти, 119 библиографски единици, меѓу нив научни трудови, статии, книги, национални прописи и меѓународни акти и 11 прилози.

Трудот е структуриран во пет глави, заклучни согледувања и препораки. Деловите се систематизирани во точки и потточки со наслови и поднаслови, со што се обезбедува соодветно следење на материјата која е обработена во истражувањето.

Според анализата на трудот во целост се придружувам на деталниот преглед на содржината, анализата на дисертацијата и нејзиниот научен придонес, како и со освртот на методолошкиот пристап во истражувањето, кои се опсежно изложени во позитивниот извештај на четворицата членови на Комисијата за оценка на оваа дисертација, проф. д-р Олга Мурцева-Шкарик, проф. д-р Билјана Ванковска, проф. д-р Лидија Георгиева и проф. д-р Ана Фрицханд, кои беа избрани на XXII редовна седница на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје, одржана на 18.12.2015 година, а кои во законски предвидениот рок и формално го поднесоа својот извештај.

Согласност постои и во однос на вкупната оценка на квалитетот на докторската дисертација, па затоа му предлагам на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет да ја прифати и мојата позитивна оценка и неа да ја приклучи кон позитивниот извештај поднесен на 3.3.2016 од страна на проф. д-р Олга Мурцева-Шкарик, проф. д-р Билјана Ванковска, проф. д-р Лидија Георгиева и проф. д-р Ана Фрицханд, членови на Комисијата за оценка на докторската дисертација „Концептите за мирот и за војната кај децата во периодот на основното образование“, а на кандидатката м-р Аница Златевска да ѝ закаже термин за јавна одбрана на докторската дисертација.

Член на Комисијата

Проф. д-р Марина Митревска, с.р.

ПРЕГЛЕД

НА ОДОБРЕНИ ТЕМИ НА ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ „БЛАЖЕ КОНЕСКИ“-СКОПЈЕ

1. МАГИСТЕРСКИ ТРУДОВИ

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	Агим Бечо	„Шумската терминологија во албанските говори во Р. Македонија“	„The forest terminology in albanians spech in R.Macedonia“	проф. д-р Агим Пољоска	26.4.2016 10-565/3
2.	Маида Рахте	„Критички осврт на истражувањата на Турската Класична (Диванска) книжевност на Косово“	„Critical view of the research of the classical Turkish (divan) literature in Kosovo“	проф. д-р Фадил Хоџа	26.4.2016 10-567/4
3.	Емилија Илиевска	„Комплементарните зависносложени реченици во италијанскиот и во македонскиот јазик“	„Complement clouses in Italian and Macedonian language “	проф. д-р Руска Ивановска-Наскова	26.4.2016 10-591/3
4.	Хамдије Реџеџи	„Зборообразувањето во книжевното творештво на Мурат Исаку“	„Wordformation in the literary works of Murat Isaku“	проф. д-р Аслан Хамити	26.4.2016 10-604/3
5.	Фљакрон Шабани	„Визијата за иднината во дистописката фикција на Џорџ Орвел и Олдос Хаксли“	„The vision of the future in the dystopian fiction of George Orwell and Aldous Huxley“	проф. д-р Соња Витанова-Стрезова	26.4.2016 10-627/3
6.	Стефан Велески	„Наратолошка анализа на готиката во доцниот викторијански роман“	„ A narratological analysis of the gothic in the late victorian novel“	проф. д-р Соња Витанова-Стрезова	26.4.2016 10-684/3
7.	Христина Аслимовска	„Култот за новата жена како културна и книжевна икона на крајот од деветнаесеттиот век“	„The cult of the new women as a cultural and literary icon at the end of the 19 th centry“	проф. д-р Соња Витанова-Стрезова	26.4.2016 10-683/3

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „ПРИДОНЕС КОН МЕТОДИТЕ ЗА СЕИЗМИЧКА АНАЛИЗА НА ТУНЕЛИ - БЛИЗНАЦИ“

ОД М-Р ЕЛЕФТЕРИЈА ЗЛАТАНОВИЌ, ДИПЛ. ГРАД. ИНЖ.,
ПРИЈАВЕНА НА ИНСТИТУТОТ ЗА ЗЕМЈОТРЕСНО ИНЖЕНЕРСТВО И
ИНЖЕНЕРСКА СЕИЗМОЛОГИЈА (УКИМ-ИЗИИС) ВО СКОПЈЕ

Научниот совет на Институтот за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија (УКИМ-ИЗИИС) во Скопје, на седницата одржана на 29.1.2016. година, со Одлука бр. 9-126/1 од 1. 2.2016. година, формираше Комисија за оцена на докторската дисертација на кандидатката м-р Елефтерија Златановиќ, дипл. град. инж., со наслов „Придонес кон методите за сеизмичка анализа на тунели - близнаци“, во состав: проф. д-р Лидија Крстевска (претседател), проф. д-р Влатко Шешов (ментор), проф. д-р Драган Лукиќ (член), проф. д-р Владо Мицов (член) и доц. д-р Кемал Едип (член).

Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Научниот совет на Институтот за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија (УКИМ-ИЗИИС) во Скопје му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

АНАЛИЗА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатката м-р Елефтерија Златановиќ, дипл. град. инж., со наслов „Придонес кон методите за сеизмичка анализа на тунели - близнаци“, содржи 205 страници компјутерски обработен текст во фронт *Times New Roman*, со големина на букви 11pt и проред 15pt, со 130 слики, 2 табели и 194 библиографски единици, меѓу нив научни трудови, статии, книги, национални прописи, меѓународни акти и интернет-ресурси.

Трудот е структуриран во 9 поглавја, во чии рамки се опфатени воведот и заклучните согледувања. Деловите се систематизирани во точки и потточки со наслови и поднаслови, со што се обезбедува соодветно следење на материјата која е обработена во истражувањето.

Во воведот на дисертацијата, во рамките на **Поглавје 1**, претставена е накратко мотивацијата за ова истражување. Прикажани се најзначајните искуства од настанати оштетувања кај тунелски објекти од последните случени земјотреси, а претставен е и краток осврт на моменталната состојба во постојните и важечки сеизмички стандарди со оглед на (не)постоење правила за проектирање и градење на тунелски конструкции во сеизмички активни подрачја. Изложени се предметот и целите на истражувањето, како и организацијата на самата докторска дисертација.

Поглавје 2 од докторската дисертација, насловено како „Важни аспекти на теоријата на сеизмичноста на тунелски конструкции“, ги опфаќа теоретските поставки на сеизмичката анализа на тунелски конструкции. Најпрво се елаборирани типовите на сеизмички бранови и нивното однесување во смисла на рефлексивна и рефрактивна. Понатаму се презентирани ефектите на земјотресите врз тунелските објекти, како и предизвиканите деформации заради ширење на сеизмичките бранови, со особен осврт кон тунелските конструкции со кружен напречен пресек. Исто така, продискутирани се и базични теоретски согледувања со соодветни претпоставки и идеализации, а даден е и

краток преглед на актуелните истражувачки методологии во сеизмичката анализа на тунелски објекти.

Поглавје 3 од докторската дисертација е насловено како „Преглед на истражувања во областа на дифракција на сеизмички бранови од шуплини и тунели“ и претставува синтеза на моменталната состојба на знаење во областа на феномените дифракција и растурање на сеизмички бранови предизвикани од присуство на подземни објекти. Во првиот дел, кратко е претставена историја на теоријата на дифракција на бранови во еластична средина со објаснување на поимите за дифракција и растурање, а потоа се согледани и најзастапените методологии за истражување, од аспект на однесување на сеизмичките бранови во медиумот во присуство на нехомогеност. Даден е детален преглед на литературата што постои од оваа област и пресек во однос на досегашните истражувања, како од аспект на дифракција на сеизмичките бранови од единечен подземен објект (шуплина/тунел), така и од аспект на дифракција на бранови заради присуство на повеќе објекти. Посебно внимание е фокусирано на најновите достигнувања во областа на расејување на бранови и динамичка интеракција меѓу две блиску положени конструкции, со цел да се добие комплетна слика за еден од главните мотиви за истражувањето. Кандидатката укажува дека досегашните истражувања ги опфаќаат проблемите на динамичката интеракција помеѓу две шуплини, односно два тунела, додека проблемот на динамичката интеракција помеѓу тунел и кавитет досега не е обемно истражуван, особено од аспект на влијанието на новоизградена соседна шуплина врз сеизмичкиот одговор на постојниот тунел.

Поглавје 4 од докторската дисертација, насловено „Основи на теоријата на динамичка еластичност“, ги истакнува најважните аспекти на теоријата на динамичка еластичност и содржи комплетно решение на проблемот со ширење на бранови, кое вклучува значителна математичка анализа во контекст на равенката на движење во хомогени, изотропни, линеарно еластични, безгранични медиуми, адекватните конститутивни закони, теоремата за декомпозиција на Helmholtz (*Helmholtz decomposition theorem*) за презентација на поместувањата со соодветните потенцијали на поместувања, како и математичката формулација на хармонски побуди и соодветен одговор на овој тип медиуми при дејство на хармонски вибрации.

Поглавјето 5 од докторската дисертација е насловено „Математичка формулација за дифракција на бранови од кружен цилиндар“. Во фокусот на ова поглавје е теоретската основа на дифракција на еластични бранови во кружно-цилиндрични координати. Најпрво се презентирани најважните карактеристики на Беселови функции, релевантни за математичка интерпретација на расејување на бранови. Потоа, базичните равенки, врз основа на кои е конципиран методот за развивање на бранови функции (*wave function expansion method*), се дадени за цилиндрични координати и за интерпретација на инцидентни бранови со рамен фронт. Покрај тоа, прикажани се решенија за случаите на единечна празнина и единечен тунел, со оглед на феномените на расејување и рефракција на бранови, побудени од хармонски компресивни (P) и смолкнувачки (SV) бранови. Во последниот дел од ова поглавје презентирани се теоремите за транслаторно собирање (*translational addition theorems*) за цилиндрични бранови функции, кои имаат важна улога во проблемите на дифракција на бранови заради присуството на два кружни цилиндра.

По воведувањето во теоретската основа и обезбедувањето на соодветна рамка на истражувањето, следните поглавја се посветени на проблемот, којшто е во фокусот на дисертацијата. Во **Поглавје 6** од докторската дисертација насловено како „Аналитичко решение за динамичка интеракција на системот на тунел со соседна шуплина“, претходно поставените теоретски концепти и математички формулации се вградени во развојот на аналитичко решение на проблемот во врска со динамичката интеракција помеѓу тунел и

шуплина во близина. Изведено е аналитичко решение за случај на две паралелни кружно-цилиндрични конструкции со бесконечна должина, со хоризонтална положба, вградени во бескрајна хомогена, изотропна, еластична средина и побудени од хармонски P- и SV-бранови под услови на рамни деформации, кое е претставено и опишано во детали. Тунелската облога исто така е третирана како еластичен материјал. Зоната меѓу околната карпеста маса и тунелската облога е претставена со користење на идеални контактни услови во вид на континуитет на напрегања и поместувања. Со цел на третирање на граничните услови по должина на тунелската облога и контурата на шуплината и пресметување на непознатите коефициенти на растурање/пренос и соодветните физички големини, развиен е оригинален програм со користење на софтверот MATLAB.

Во **Поглавје 7** од докторската дисертација, насловено како „Верификација на развиениот алгоритам“, даден е посебен аспект за потврда на валидноста на изработениот MATLAB-програм за конфигурацијата на тунел со соседна шуплина. За верификација на конвергенцијата на развиеното математичко решение во форма на бесконечни *Fourier–Bessel* серии спроведени се анализи на динамички предизвикано тангенцијално напрегање во различни пресеци долж тунелската облога и контурата на шуплината со варирање на различни параметри, како што се фреквенција на инцидентните бранови, дистанца помеѓу тунелот и кавитетот, карактеристики на околниот карпест масив и тип на сеизмичките бранови. Граничните случаи кои вклучуваат единечна шуплина/единечен тунел, како и две шуплини во близина, кои биле во фокусот на голем број студии од страна на разни истражувачи, исто така се анализирани со цел да се провери точноста на развиеното аналитичко решение.

Во **Поглавје 8** од докторската дисертација насловено „Резултати од анализа на динамичката интеракција помеѓу тунел и соседна шуплина“, врз основа на развиеното аналитичко решение за конфигурацијата тунел–кавитет, спроведени се анализи за случај на хоризонтална побуда, како еден од најважните инцидентни случаи за две паралелни конструкции во непосредна близина и со хоризонтална положба, затоа што ваков случај најдобро ја изложува физиката на проблемот. Динамичките влијанија на конструкциите се дадени во форма на новововедениот фактор на промена на динамичкото напрегнување, кој претставува мерка на варијација на сеизмички предизвиканото тангенцијално напрегнување во облогата и во околниот медиум на постојниот тунел, заради присуството на блиско положен новоизграден тунелски отвор. Презентирани се графичките прикази на резултатите од параметарските анализи со оглед на прирастот на динамичкото напрегнување во постојниот тунел предизвикан од изградба на нова тунелска шуплина со иста големина, како и во регионот околу тунелот (на позицијата на соседниот отвор), за двата типа на инцидентни бранови, со варијација на широк спектар на фреквенции на брановите и дистанци помеѓу тунелот и кавитетот. Направена е и споредба меѓу добиените резултати со соодветен коментар.

Во заклучните согледувања, содржани во **Поглавје 9** од докторската дисертација со наслов „Заклучоци“, систематизирани се завршните забелешки, кои се базираат на изведените комплексни аналитички истражувања преку дискусијата на резултатите и некои критични прашања кои произлегуваат од извршените студии. Исто така, изложени се оригиналноста на истражувањето, научниот придонес и подрачјето на примена, и дадени се препораки и можни насоки за понатамошни истражувања во областа на сеизмичката сигурност на тунел во експлоатација и новоизградена соседна шуплина, а со цел подобрување на постојните сеизмички стандарди преку воспоставување систематични и прецизно дефинирани прописи за проектирање и градење на сеизмички отпорни тунелски конструкции.

По последното поглавје, даден е прилог со преглед на базични равенки за поместувања и напрегања во функција од соодветните потенцијали на поместувања, за кружно-цилиндрични координати.

На крајот на дисертацијата, систематизиран е прегледот на литературата од оваа специфична област користена во изработката на дисертацијата, а дополнително кандидатката се јавува како автор/коавтор на 2 референци објавени на меѓународни конференции и 5 во списанија од кои едното е со импакт-фактор.

Предмет на истражување

Предмет на истражувањата во докторската дисертација е анализа на динамичкото однесување на систем кој вклучува тунелска конструкција и неподградена тунелска шуплина, од аспект на влијанието на новоизградена соседна шуплина врз сеизмичкиот одговор на постојниот тунел. Истражувањата се реализирани преку спроведување на обемни аналитички истражувања кои се базирани на развиеното аналитичко решение за конфигурацијата тунел–кавитет, врз основа на кое е изработен и оригинален MATLAB-програма.

Во фокусот на оваа дисертација е, всушност, да се испита прирастот на динамичките напрегања во постојниот тунел предизвикан од присуство на новоизградена тунелска шуплина во непосредна близина, како и во регионот околу тунелот (на позицијата на соседниот отвор). Соодветно на тоа, основна цел на ова истражување е да се разрешат одредени непознаници и дилеми на патот кон подобрување и дополнување на стандардите за проектирање и градење на тунелски објекти отпорни на земјотрес, а со самото тоа и да се олесни работата на инженерите во практика.

Податоци за состојбата на подрачјето во кое е работена дисертацијата

Современиот начин на живот, повеќе од кога било, ја наметнува потребата за изградба на нови подземни конструкции во близина на постоечките тунели, со цел да се приспособат сообраќајните системи и комуналните мрежи.

Со оглед на најновите достигнувања во областа на расејување на бранови и меѓусебното дејство на два подземни објекта во непосредна близина, досегашните студии се занимавале со проблемите на меѓусебното дејство на две блиску изградени шуплини, односно две тунелски конструкции, додека проблемот на динамичката интеракција помеѓу тунелот и кавитетот досега не е истражуван, особено со оглед на влијанието на новоизградена соседна шуплина врз сеизмичкиот одговор на постоечкиот тунел.

Однесувањето на тунелските конструкции на сеизмички дејства интензивно го привлече вниманието на експерти и научници од целиот свет во последниве неколку децении, особено после Кобе земјотресот во Јапонија во 1995. година, што е прв случај на оштетување на современите подземни објекти предизвикан од силен земјотрес, и кога воедно доаѓа и до заживување на интересот за развој на соодветни методи за анализа и проектирање на овој тип конструкции. Сепак, сеизмичките стандарди за тунели се сè уште во прелиминарна фаза, дури и во економски најразвиените земји на светот, додека во постојните стандарди за сеизмички отпорни конструкции во склоп на Еврокод 8 препораки за асеизмичко проектирање и градење на тунели сè уште не се дефинирани. Со истражувањата во рамките на оваа докторска дисертација направен е обид за подобрување на оваа ситуација, особено имајќи го предвид аспектот на минималната сеизмички сигурна оддалеченост на новоизградениот тунелски отвор во близина на постојниот тунел.

Краток опис на применетите методи

Аналитичко решение за дифракција на сеизмички бранови во присуство на нехомогености во медиумот има основна предност од аспект на најголема точност во споредба со другите можни пристапи и воедно е крајниот метод на анализа, зашто во овој пристап сите барања од теориите на математиката се задоволени за да се добијат комплетни аналитички изрази за целосно дефинирање на однесување на проблемот.

Во овој труд користената методологија се состои од следниве чекори:

- развивање на аналитичко решение со оглед на две паралелни кружно-цилиндрични конструкции со бесконечна должина (конфигурација тунел-кавитет), со хоризонтална положба, вградени во бескрајна хомогена, изотропна, еластична средина и побудени од хармонски P- и SV-бранови под услови на равни деформации. За да се развие точно математичко решение на конкретниот проблем во форма на бесконечни *Fourier–Bessel* серии, користени се: теоремата за декомпозиција на Helmholtz (*Helmholtz decomposition theorem*) за презентација на поместувањата со соодветните потенцијали на поместувања, методот за развивање на бранови функции (*wave function expansion method*), соодветните гранични услови долж тунелската облога и контурата на шуплината, како и теоремите за трансляторно собирање (*translational addition theorems*) за цилиндрични бранови функции. Со *translational addition* теореме, динамичката интеракција помеѓу тунелот и кавитетот е целосно земена во предвид. Повеќекратното растурање на брановите меѓу двете конструкции, заедно со сите дојдовни и појдовни бранови, како и брановите пренесени во облогата на тунелот, целосно се земени предвид при формулацијата;
- изработување на оригинален програм со користење на софтверот MATLAB и верификување на изработениот алгоритам врз основа на споредба со граничните случаи кои вклучуваат една шуплина/еден тунел, како и две шуплини во непосредна близина, коишто биле во фокусот на досегашните студии од страна на разни истражувачи;
- спроведување на низа комплексни анализи за хоризонтална побуда, како еден од најважните инцидентни случаи за две соседни паралелни конструкции со хоризонтална положба, со вклучување (варирање) на широк спектар фреквенции на бранови и оддалечености помеѓу тунелот и кавитетот со иста големина, за случајот на инцидентни P-бранови и за случајот на инцидентни SV-бранови;
- воведување на факторот на промена на динамичкото тангенцијално напрегање, кој има особена улога при проектирањето на нов тунелски отвор во близина на постојниот тунел од аспект на определување на минималната сеизмички сигурна дистанца меѓу двете конструкции.

Краток опис на резултатите од истражувањето

Истражувањата изведени во склоп на докторската дисертација дадоа придонес во следниве сегменти:

- врз основа на извршените анализи може да се заклучи дека ефектите на повеќекратното растурање на сеизмичките бранови и на динамичката интеракција се од голема важност кога нов тунелски отвор е изграден во непосредна близина на постојниот тунел;
- фреквенцијата на вибрации и растојанието помеѓу тунелот и кавитетот имаат значително влијание врз динамичкото однесување на двете конструкции, како

во случајот на инцидентни компресивни P-бранови, така и во случајот на смолкнувачки SV-бранови;

- најголемиот прираст на максималното динамичко тангенцијално напрегање, што се должи на присуството на новоизграден тунелски отвор, е во медиумот зад тунелот, токму на позицијата на отворот, односно долж контурата на отворот, чии вредности растат со зголемување на растојанието помеѓу тунелот и шуплината, во износ од неколку пати за случајот на инцидентни P-бранови, до повеќе десетици пати за настанот на SV-бранови;
- со оглед на прирастот на максималното динамичко тангенцијално напрегање во облогата на тунелот заради присуството на новоизградена соседна шуплина, ефектите на интеракцијата помеѓу тунелот и шуплината се повеќе изразени за настанот на инцидентни P-бранови отколку во случајот на SV-бранови, особено за помалите оддалечености помеѓу тунелот и кавитетот;
- пропорционалното зголемување на осцилации на максималното динамичко тангенцијално напрегање во тунелската облога со зголемување на фреквенцијата укажува на потребата за внимателно определување на позицијата на шуплината, чија изградба е планирана во близина на постојниот тунел, во смисла на обезбедување минимални ефекти на динамичката интеракција меѓу двете конструкции;
- инверзната корелација помеѓу амплитудите на максималното динамичко тангенцијално напрегање во тунелот заради присуството на новоизградена соседна шуплина и фреквенциите на вибрации укажува дека проектирањето на тунелските конструкции би можело да биде спроведено врз основа на анализи со оглед на пониски инцидентни фреквенции;
- истото инверзно однесување е забележено и во споредба на амплитудите на максималното динамичко тангенцијално напрегање во тунелот заради присуството на новоизградена соседна шуплина и на оддалеченостите помеѓу тунелот и кавитетот, кое укажува дека со зголемување на дистанцата помеѓу тунелот и кавитетот, напрегања во тунелската облога и долж контурата на шуплината имаат тенденција да се приближат кон вредностите кои одговараат на оние во случаите на единечен тунел/единечна шуплина;
- за централно растојание меѓу конструкциите од пет тунелски дијаметри ($5D$), при ниски фреквенции на вибрации, ефектите на динамичката интеракција помеѓу тунелот и кавитетот исчезнуваат, додека при средните и високите фреквенции меѓусебното динамичко влијание сè уште е присутно (зголемување на максималното динамичко тангенцијално напрегање во тунелот заради присуството на соседниот кавитет изнесува до 27% во случајот на инцидентни P-бранови и до 20% за SV-бранови);
- вредностите на минималните растојанија помеѓу две паралелни кружно-цилиндрични конструкции со хоризонтална положба, кои се дадени како препорака во најновите студии врз основа на статички анализи ($2D - 3D$), според резултатите на ова истражување ($5D$), не ги исполнуваат критериумите за сигурноста на две подземни конструкции во непосредна близина од аспект на сеизмичките влијанија.

ОЦЕНА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатката м-р Елефтерија Златановиќ, дипл. град. инж., со наслов „Придонес кон методите за сеизмичка анализа на тунели - близнаци“, претставува оригинално истражување во областа на земјотресното геотехничко инженерство / динамиката на тунелските конструкции.

Изработката на темата на оваа докторска дисертација, со развивање на точно математичко решение за конфигурацијата на тунел со соседна шуплина, изработување на оригинален компјутерски алгоритам, реализирање на комплексни и обемни анализи, со добиените резултати при истражувањата, констатациите и заклучоците од нив, како и со дополнување на сознанијата за феномените на дифракција и расејување на сеизмичките бранови заради влијанието на новоизградена соседна шуплина врз сеизмичкиот одговор на постоечкиот тунел, секако претставува значаен научен придонес кон динамичкото однесување на тунелските објекти.

Специфичноста на оригинално поставените и реализирани теоретски и аналитички истражувања исто така претставува добра основа за натамошни истражувања.

Докторската дисертација на кандидатката м-р Елефтерија Златановиќ, дипл. град. инж., со наслов „Придонес кон методите за сеизмичка анализа на тунели - близнаци“, според мислењето на Комисијата за оценка, ги исполнува највисоките услови и стандарди за подготовка на докторски труд.

ИСПОЛНЕТОСТ НА ЗАКОНСКИТЕ УСЛОВИ ЗА ОДБРАНА НА ТРУДОТ

Кандидатката пред одбраната на докторскиот труд има 49 рецензирани истражувачки трудови како автор или коавтор, објавени на интернационални и домашни конференции и во меѓународни и национални списанија. Меѓу најзначајните се следниве референци:

- [8]. **Zlatanović, E.** (2008): “Influence of earthquakes on the stress and strain state of the shallow tunnel structures in saturated soil of low bearing capacity”, *Facta Universitatis, Series: Architecture and Civil Engineering*, Vol. 6, No. 2, ISSN 0354-4605, UDC 624.191:624.042.7(045)=111, pp. 221-227, DOI:10.2298/FUACE0802221Z.
- [9]. **Zlatanovic, E.** (2008): “Tunnel structures from the aspect of seismic influences”, *1st SCEES – German – South East European Conference on Civil and Environmental Engineering Sciences*, Bochum, Germany, December 07-10, 2008.
- [10]. Lukić, D., **Zlatanović, E.** (2009): “Ruling parameters for seismic analysis of twin-tunnels”, *Proceedings of the International Conference on Earthquake Engineering – BE40CE*, Banjaluka, Republic of Srpska, Bosnia and Herzegovina, October 26-28, 2009, ISBN 978-99955-630-3-5; UDK 624.042.7(082), pp. 395-406.
- [11]. Prolović, V., Bonić, Z., **Zlatanović, E.** (2010): “Calculation of long and wide piles”, *Proceedings of the 3rd International Scientific-technical Conference „Civil Engineering – Science and Practice“ GNP 2010*, Žabljak, Montenegro, February 15-19, 2010, Book 2, ISBN 978-86-82707-19-6, pp. 1587-1592.
- [12]. **Zlatanović, E.**, Lukić, D. (2010): “Important aspects of seismic analysis of twin-tunnel structures in shaking table test”, *Izgradnja*, Vol. 64, No. 5-6, ISSN 0350-5421, UDK: 624.19.001.2, pp. 372-382.
- [13]. **Zlatanovic, E.**, Lukic, D., Prokic, A. (2010): “Measuring methods and equipment in construction and serviceability period of tunnel structures”, *Proceedings of the 3rd Symposium of Macedonian Association for Geotechnics*, Struga, Republic of Macedonia, June 24-26, 2010, ISBN 978-608-4510-06-2, pp. 31-38.

- [14]. **Zlatanović, E.**, Lukic, D. (2010): “Numerical study of a shield tunnel driven in soft saturated soil with respect to earthquake loading”, *Proceedings of the 14th European Conference on Earthquake Engineering – 14ECEE*, Ohrid, Republic of Macedonia, August 30 – September 03, 2010, ISBN 978-608-65185-0-9, UDK:550.34:624(063)(048.3), pp. 1-8.
- [15]. Lukić, D., Prokić, A., **Zlatanović, E.** (2011): “Rehabilitation and reconstruction works on road structures”, *Proceedings of the 7th International Scientific Technical Conference „Contemporary Theory and Practice in Building Development“*, Banjaluka, Republic of Srpska, Bosnia and Herzegovina, April 14-15, 2011, ISBN 978-99955-630-6-6, pp. 285-303.
- [16]. Lukić, D., Prokić, A., **Zlatanović, E.** (2012): “Criteria for placing of material in traffic stream substructures”, *Proceedings of the 8th International Scientific Technical Conference „Contemporary Theory and Practice in Building Development“*, Banjaluka, Republic of Srpska, Bosnia and Herzegovina, April 26-27, 2012, ISBN 978-99955-630-7-3, pp. 93-102.
- [17]. Lukić, D., Vojnić, M., Prokić, A., Bešević, M., **Zlatanović, E.** (2013): “Influence of earthquakes on roads”, *Proceedings of the 9th International Scientific Technical Conference „Contemporary Theory and Practice in Building Development“*, Banjaluka, Republic of Srpska, Bosnia and Herzegovina, April 11-13, 2013, ISBN 978-99955-630-8-0, UDK 624.04/.05(082), pp. 37-49.
- [18]. **Zlatanović, E.**, Broćeta, G., Popović-Miletić, N. (2013): “Numerical modelling in seismic analysis of tunnels regarding soil–structure interaction”, *Facta Universitatis, Series: Architecture and Civil Engineering*, Vol. 11, No. 3, ISSN 0354-4605, UDC 624.19:624.042.7=111, pp. 251-267, DOI:10.2298/FUACE1303251Z.
- [19]. **Zlatanović, E.**, Lukić, D., Šešov, V. (2014): “Presentation of analytical solutions for seismically induced tunnel lining forces accounting for soil–structure interaction effects”, *Building Materials and Structures*, Vol. 57, No. 1, ISSN 2217-8139, COBISS.SR-ID 188695820, UDK: 624.191:699.841, pp. 3-28, DOI:10.5937/grmk1401003Z.
- [20]. **Златановић, Е.**, Лукић, Д., Шешов, В. (2014): “Псеудо-статичке и упрошћене динамичке методе прорачуна меродавне смичуће деформације тла у сеизмичкој анализи тунелских објеката”, *Изјављана*, вол. 68, бр. 1-2, ISSN 0350-5421, UDK: 624.191.042.7, стр. 9-19.
- [21]. Davidović, N., Bonić, Z., Prolović, V., **Zlatanović, E.**, Romić, N. (2014): “Analysis of the stability of embankment of rock material obtained by blasting on Highway E-80: Niš–Dimitrovgrad, Section 4: Čiflik–Staničenje”, *Proceedings of the 5th International Scientific-technical Conference „Civil Engineering - Science and Practice“ GNP 2014*, Žabljak, Montenegro, February 17-21, 2014, ISBN 978-86-82707-23-3, COBISS.CG-ID 24170256, pp. 1805-1812.
- [22]. **Zlatanović, E.**, Lukić, D. (2014): “Ground surface settlement induced by twin tunnelling”, *Proceedings of the International Conference “Contemporary Achievements in Civil Engineering”*, Subotica, Serbia, April 24-25, 2014, ISSN 0352-6852, eISSN 2334-9573, UDK: 624.191.1, pp. 921-927, DOI:10.14415/konferencijaGFS2014.123.
- [23]. Prokić, A., Mrđa, N., **Zlatanović, E.** (2014): “The analysis of the behavior of rockbolts under the earthquake”, *Proceedings of the International Conference “Contemporary Achievements in Civil Engineering”*, Subotica, Serbia, April 24-25, 2014, ISSN 0352-6852, eISSN 2334-9573, UDK: 624.137.6:624.042.7, pp. 901-909, DOI:10.14415/konferencijaGFS2014.121.
- [24]. Lukić, D., Prokić, A., Vojnić, M., **Zlatanović, E.** (2014): “Earthquake effects upon retaining walls”, *Proceedings of the 10th International Scientific Technical Conference „Contemporary Theory and Practice in Building Development“*, Banjaluka, Republic of Srpska, Bosnia and Herzegovina, May 15-16, 2014, ISBN 978-99955-630-9-7, pp. 199-206.
- [25]. Bonić, Z., Prolović, V., Davidović, N., Romić, N., **Zlatanović, E.** (2014): “Comparison of column footings punching results obtained by calculation according to the regulations and the

- results obtained in the experiment”, *Proceedings of the 14th International Scientific Conference VSU' 2014*, Sofia, Bulgaria, June 5-6, 2014, Vol. 1, ISSN 1314-071X, pp. 172-179.
- [26]. Lukić, D., **Zlatanović, E.** (2014): “Definition of cracks for the ultimate degeneration process of revolving ellipsoids”, *Archives for Technical Sciences*, No. 11, ISSN: 1840-4855, e-ISSN: 2233-0046, COBISS.RS-ID 4572952, UDC: 539.42:519.61/.65, pp. 59-64, DOI:10.7251/afts.2014.0611.059L.
- [27]. **Zlatanović, E.** (2014): “Contribution to the methods of seismic analysis of twin-tunnel structures”, *Proceedings of the Scientific Conference „SEEFORM Scholars' Successful Stories – 10 Years SEEFORM“*, Skopje, Republic of Macedonia, October 09-10, 2014, ISBN 978-608-4510-17-8, COBISS.MK-ID 97090570, pp. 39-40.
- [28]. Lukić, D., Petronijević, P., **Zlatanović, E.** (2015): “Analysis of earthquake effects on the circular tunnel tube in longitudinal direction”, *Proceedings of the International Conference “Contemporary Achievements in Civil Engineering 2015”*, Subotica, Serbia, April 24, 2015, ISBN 978-86-80297-62-0, UDK: 624.19:624.042.7, pp. 393-401, DOI: 10.14415/konferencijaGFS 2015.049.
- [29]. Lukić, D., **Zlatanović, E.**, Prokić, A., Vojnić, M. (2015): “Load to tunnel construction influenced by rheological process in the rock mass”, *Proceedings of the 11th International Scientific Technical Conference „Contemporary Theory and Practice in Building Development“*, Banjaluka, Republic of Srpska, Bosnia and Herzegovina, May 14-15, 2015, ISBN 978-99976-642-0-4, COBISS.RS-ID 5009432, pp. 281-289.
- [30]. Lukić, D., Brčić, S., **Zlatanović, E.** (2015): “Reasons to change the tender project of a tunnel during construction”, *Archives for Technical Sciences*, No. 13, ISSN: 1840-4855, e-ISSN: 2233-0046, COBISS.RS-ID 5439512, UDC: 624.121.2:624.19, pp. 43-49, DOI:10.7251/afts.2015.0713.043L.
- [31]. Davidović, N., Bonić, Z., Prolović, V., **Zlatanović, E.**, Romić, N. (2015): „Improving the construction of the highway using rocky material disintegrated by blasting“, *Procedia Engineering*, Vol. 117, ISSN: 1877-7058, pp. 457-463, DOI: 10.1016/j.proeng.2015.08.194 (SCImago Journal Rank IF=0.274 for 2014).
- [32]. **Zlatanović, E.**, Lukić, D. Č., Prolović, V., Bonić, Z., Davidović, N. (2015): ”Comparative study on earthquake-induced soil–tunnel structure interaction effects under good and poor soil conditions”, *European Journal of Environmental and Civil Engineering*, Vol. 19, No. 8, ISSN: 1964-8189 (Print), 2116-7214 (Online), pp. 1000-1014, DOI:10.1080/19648189.2014.992548 (Journal Citation Reports IF=0.514 for 2014).

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Главни научни придонеси:

Истражувањата реализирани во рамките на оваа докторска дисертација се сметаат особено значајни и релевантни од причина што фрлаат светлина на уште еден значаен аспект на проблемите на дифракција и расејување на сеизмичките бранови, кој досега не е истражуван, а се однесува на влијанието на новоизградена соседна тунелска шуплина врз сеизмичкиот одговор на постоечкиот тунел.

Научниот придонес се состои од следниве аспекти:

- развивање на точно математичко решение за конфигурацијата на тунел со соседна шуплина и изработување на оригинален компјутерски алгоритам, со што се вложени големи напори да се воспостави добра основа, која што ќе овозможи реализирање на понатамошни континуирани обемни и разнолики истражувања, кон збогатување на достигнувања во полето на динамиката на тунелските

конструкции со повеќе релевантни сознанија за влијанието на новоизградена соседна шуплина врз сеизмичкиот одговор на постоечкиот тунел, особено имајќи предвид дека сеизмичките стандарди за тунели се сè уште во прелиминарна фаза;

- воведување на факторот на промена на динамичкото напрегање, кој претставува мерка на варијација на сеизмички предизвикано тангенцијално напрегање во облогата и во околниот медиум на постојниот тунел, заради присуството на блиско положен новоизграден тунелски отвор. Улогата што овој фактор ја има е значителна при проектирањето на нов тунелски отвор во близина на постојниот тунел, од аспект на определување на минималната сеизмички сигурна дистанца меѓу двете конструкции, што може да биде од големо значење за инженерската практика;
- спроведување на оригинално поставените и реализирани теоретски и аналитички истражувања со релевантни научни резултати кои придонесуваат кон подобро разбирање на динамичкиот одговор на разгледуваниот тип конструкции и поголема свест за нивната склоност кон сеизмички предизвикани оштетувања.

Подрачје на примена и ограничувања:

Имајќи предвид дека сеизмичките стандарди за тунели се сè уште во прелиминарната фаза, резултатите добиени од оваа студија се сметаат како корисни за толкување на правилата за проектирање на овој тип конструкции во сеизмички активни подрачја, особено од аспектот на определување на минималната сеизмички сигурна оддалеченост меѓу два блиско положена тунела. Оваа забелешка посебно се однесува на постојните сеизмички стандарди во склоп на Еврокод 8, во кои препораките за асеизмичко проектирање и градење на тунели сè уште не се дефинирани, а во правец на нивно подобрување и воспоставување систематични и прецизно дефинирани прописи за проектирање и градење на сеизмички отпорни тунелски конструкции.

Покрај тоа, решението развиено во рамките на оваа докторска дисертација е аналитичко решение, чија основна предност е во најголема точност и како такво може да послужи како најдобар репер за споредба со други решенија добиени со конвенционални поедноставени асимптотски пристапи или нумерички методи.

Проблематиката изложена во рамките на ова истражување може да биде од интерес за разни технички области како што е конструкторското инженерство, а исто така и за сродните области, вклучувајќи геофизика, подземна акустика и слично.

Ограничувањата во истражувањето се во поглед на тоа што изведеното аналитичко решение се однесува на длабоко положени тунелски објекти, со хоризонтална положба меѓу две паралелни конструкции, во хомоген, изотропен, линеарно-еластичен медиум, со идеален контакт меѓу тунелската облога и околниот терен, под услови на рамни деформации. Со соодветно надополнување и надоградба на развиеното аналитичко решение и изработениот компјутерски алгоритам, можно е подобрување на математичкиот модел во смисла на пореално претставување на проблемот и соодветно на тоа, спроведување на покомплексни анализи.

Можни понатамошни истражувања:

Областа која е во фокусот на истражувањата во склоп на докторската дисертација нуди широк спектар на можности. Со цел добивање поцелосен увид во проблемот, подобрување на развиеното аналитичко решение, како и проверка и верификација на

добиените резултати и изведените заклучоци, можните задачи за идните истражувања можат да се видат во бројни насоки:

- спроведување на понатамошни анализи со варирање на геометриски и материјални карактеристики (различни насоки на дејство на сеизмичките бранови, различен однос на големините на тунелот и соседниот кавитет, варирање на меѓусебните позиции на две соседни тунелски конструкции, различни односи на крутостите помеѓу тунелот и околниот медиум, како и различни дебелини на тунелската облога);
- согледување на пореалистични контактни услови помеѓу тунелската облога и околниот медиум, со оглед на граничните услови со делумно или целосно свлекување, особено релевантни во случај на високи фреквенции на вибрации;
- проширување на изведеното аналитичко решение за случај на плитко положени тунелски објекти, при што присуството на површината на теренот треба да се земе предвид (дополнително влијание на рефлектирани бранови во полупростор), што е од особен интерес за анализа на тунелските конструкции во урбани средини;
- подобрување на развиеното решение со примена на пореалистичен материјален модел во двофазни и трофазни услови за околниот медиум, во кој случај треба да се вклучат дополнителни расејани компресивни бранови предизвикани од релативни поместувања помеѓу медиумот и порната вода, да се земе предвид влијанието на порен притисок и да се согледат дополнителни специфични гранични услови во однос на водопропустливост;
- имплементирање на комплексни материјални карактеристики кои се во функција од фреквенцијата на вибрации и вклучување на материјалното пригушување и атенуација, што може да придонесе кон пореалистично моделирање на деградираната зона околу тунелот која е заедничка карактеристика при изградба на тунели во карпест медиум;
- истражување на повеќеслојни тунелски облоги, во кој случај еден од слоевите може да се третира како слој за намалување на вибрации, што може да биде од голем интерес за развивање на техниките за намалување на сеизмичкиот ризик во вид на сеизмичка изолација;
- предложеното решение може да се надогради со вклучување на влијанието на дополнителни SH-бранови, што овозможува реализирање на 3-D динамички анализи.

Со оглед на наведеното, Комисијата му предлага на Научниот совет на Институтот за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија (УКИМ-ИЗИИС) во Скопје да ја прифати позитивната оценка и да закаже одбрана на докторската дисертација на кандидатката **м-р Елефтерија Златановиќ, дипл. град. инж.**, со наслов **'Придонес кон методите за сеизмичка анализа на тунели – близнаци'**.

КОМИСИЈА

1. **Проф. д-р Лидија Крстевска, претседател**
с.р. УКИМ-ИЗИИС - Скопје
2. **Проф. д-р Влатко Шешов, ментор с.р.**
УКИМ-ИЗИИС - Скопје
3. **Проф. д-р Драган Лукиќ, член с.р.**
Градежен факултет во Суботица,
Универзитет во Нови Сад
4. **Проф. д-р Владо Мицов, член с.р.**
УКИМ-ИЗИИС- Скопје
5. **Доц. д-р Кемал Едип, член с.р.**
УКИМ-ИЗИИС - Скопје

ПРЕГЛЕД

НА ОДОБРЕНИ ТЕМИ НА ИНСТИТУТОТ ЗА МАКЕДОНСКА ЛИТЕРАТУРА – СКОПЈЕ

ДОКТОРСКИ ТРУД

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	м-р Маријана Клеменчич	Феминистичкото и постколонијално преиспишување на канонски наративи како форма на културен активизам	Feminist and Postcolonial Rewriting of Canonical Narratives as a Form of Cultural Activism	проф. д-р Соња Стојменска- Елзесер	13-85/16 од 11.4.2016

ПРЕГЛЕД

НА ОДОБРЕНИ ТЕМИ НА ИНСТИТУТОТ ЗА МАКЕДОНСКА ЛИТЕРАТУРА – СКОПЈЕ

МАГИСТЕРСКИ ТРУД

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	Ведран Искра	Културниот идентитет на Хрватите во Македонија (со акцент на религиските практики)	Cultural Identity of Croatian Minority in Macedonia (with an Emphasis on Religious Practices)	проф. д-р Ана Мартиноска	12 –85/17 од 11.4.2016

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „УМЕТНИЧКИОТ ОДГОВОР НА
ЕГЗИСТЕНЦИЈАЛНИТЕ ПАРАДОКСИ-ПРИМЕРИ ОД ИСТОРИЈАТА НА СОВРЕМЕНОТО
МАКЕДОНСКО СЛИКАРСТВО" ОД М-Р ЛЉУБЕН ПАУНОСКИ, ПРИЈАВЕНА НА ИНСТИТУТОТ
ЗА НАЦИОНАЛНА ИСТОРИЈА ВО СКОПЈЕ

Научниот совет на Институтот за национална историја во Скопје, на седницата одржана на 25.12.2015 година, формираше Комисија за оцена и одбрана на докторската дисертација на кандидатот м-р Љубен Пауноски, со наслов „Уметничкиот одговор на егзистенцијалните парадокси – примери од историјата на современото македонско сликарство”, во состав: проф. д-р Коста Балабанов (ментор), проф. д-р Небојша Вилиќ, проф. д-р Љубица Јанчева, проф. д-р Драгица Поповска и проф. д-р Катерина Мирчевска.

Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Научниот совет на Институтот за национална историја му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Докторската дисертација на кандидатот м-р Љубен Пауноски, со наслов „Уметничкиот одговор на егзистенцијалните парадокси – примери од историјата на современото македонско сликарство”, содржи 299 страници компјутерски обработен текст, со фонт Times New Roman, со 1,5 проред и големина на букви 12, со 234 фусноти и 204 библиографски единици, меѓу нив научни трудови, статии во научни и стручни списанија, монографски студии, осврти и рецензии за уметници, книги од општествените и природните теории и интернет-ресурси.

Трудот опфаќа апстракт и превод на апстрактот на англиски јазик, благодарност, содржина, Вовед, четири глави и Резиме. Деловите се систематизирани во точки и потточки со наслови и поднаслови, со што се обезбедува соодветно следење на материјата која се обработува во истражувањето.

Во *воведот* на трудот, изложени се предметот и целите на истражувањето, тезата, премисите, прашањата и методите на истражувањето. Кандидатот укажува на тоа дека животот е големото информациско поле за човекот и дека тоа е неговата природна егзистенцијална матрица од бескрајни искуства и непознаници, но дека и концептите кои ги создава човекот, како што се религиските и општествените, со сите нивни доктринарни сфери на образование, наука, култура, уметност, итн., се информациски полиња, и дека тие се артифициелните егзистенцијални матрици на човекот. Кандидатот укажува дека и човекот со својата сложена внатрешна егзистенција е еден информациски сетилен, емоционален и умствен систем, кој е во постојана интеракција со големите информациски полиња на природната матрица и на артифициелните матрици, кои го опкружуваат со своите предизвици и изненадувања, на кои тој реагира и дава свои егзистенцијални одговори, но, свесно или интуитивно, знае да манифестира „пробивања“ над видливоста на егзистенцијалното и социјалното. Кандидатот посочува дека тоа не може да не предизвика реперкусији врз внатрешната егзистенција на човекот, и да не се одрази врз сите негови биолошки и умствени активности.

Врз основа на тоа, кандидатот ја засновува тезата дека уметноста не е безинтересна и бескорисна дејност во човековиот свет, туку дека е егзистенцијална и социјална во најширока и најсуштинска смисла. Во прилог на тоа, кандидатот ги става премисите дека секој човеков јазик го изразува тоа што се случува(ло) во мислењето; дека уметноста со милениуми била во првиот круг на општествените структури и остварила блескави резултати; дека во фазата на потполна автономија уметноста влезе во столетниот час по анатомија над сопствениот јазик и даваше одважни и важни уметнички одговори на егзистенцијалните парадокси; дека по излегувањето од тој лавиринт ја пречекаа сликите на масовните медиуми на кои им се приклучи, и дека потоа и беше понудена своевидна интернационална методологија за правење постмодерна уметност од сопствените уметнички трезори; дека искуствата со првите кругови на гигантските идеологии на 20 век, а потоа и со оние на корпоративната моќ, ја ставија пред нејзино идеолошко-политичко инструментализирање, или стратегиско претворање на уметничкото дело во сигурен капитал на берзанскиот систем. Врз така поставените тези и премиси, кандидатот ги поставува општите работни прашања за тоа дали уметноста во 20 век била аутсајдер во однос на егзистенцијалните, лични и општествени состојби, или била одраз и однос кон тие состојби, и ги поставува главните истражувачки прашања за тоа кои биле и каде ги барале главните поенти македонските уметници во однос на тие егзистенцијални состојби?

Во првата глава, *Човекот и уметноста во опкружувањето на егзистенцијалните парадокси*, кандидатот Љубен Пауноски ја изнесува клучната теза дека животот секогаш одново и непосредно изненадува и покрај толку многу доктрини и теории, бидејќи самоостварувањето и изразувањето на човекот се самата негова егзистенција. Тие изненадувања во човековиот живот и воопшто во човековиот свет, кандидатот наведува дека доаѓаат и од неговата природна матрица, и од неговите артифициелни матрици, доаѓаат како парадокси на доксите под кои стојат големите концепти во кои човекот организирано живее, или како парадокси на најинтимната животна патека, и најличните желби, надежи и проекции. Кандидатот низ триесет и едно поглавје елаборира за парадоксот како нарушување и упад во стварноста, и како контекст на раѓање на верата. Образложува дека уметноста говори за нашите животи, дека е расправа со себеси во однос на егзистенцијата, дека е внатре во мрежата на човековиот активизам, на човековата егзистенција, и дека затоа таа е суптилно интересна и функционална. Како појаснување на тоа, кандидатот упатува на претставата која ќе биде добиена од галерија на најзначајните уметници и дела на 20 век, и заклучува дека таа голема слика за човечкиот свет ќе биде непријатна и загрижувачка, ќе биде претстава и реакција на патопластиката на човечкиот свет во 20 век. Во тој контекст, кандидатот ги дава темелните размислувања на егзистенцијалистичката мисла за човекот и неговата општественост, изнесува одредени примери од светската уметност, и ги определува главните аспекти на македонските уметници со кои тие заземале однос кон стварноста во која живееле, како и кризните прашања и проблеми кои ги третирале, кон кои реагирале и за кои дале свои уметнички одговори.

Во втората глава, *Последните македонски зографи: претходници на модернизмот во современата македонска уметност*, кандидатот во однос на темата на докторската дисертација им дал симболично место со едно уметничко дело, чија важност смета дека се исцрпува со самата нивна појава, со која го дополнуваат мозаикот на македонската преродба во крајот на 19 век и почетокот на 20 век.

Во третата глава, *Првите академски уметници: вклучување во Европската модерна уметност*, кандидатот посочува дека тоа е генерација на академски добро обучени уметници. Издвоен е Никола Мартиноски како уметник кој единствено бил сообразен со некои тогашни актуелни уметнички движења во европската уметност, кој сликајќи го животот на градот, и тоа од неговата внатрешна страна, давал култивирани провокации кон граѓанскиот морал. Карактеристиките на останатите уметници

кандидатот накусо ги извлекува од нивните мотиви и теми со кои тие прават интимистичко етнографско-пејзажно портретирање на Македонија, во чија егзистенцијална и социјална стварност доминира етнофолклорната култура и руралниот карактер, воспоставувајќи многу претпазлив однос кон социјалната стварност.

Во четвртата глава, *по 1945*, кандидатот во еден поопстоен вовед времето по Втората светска војна, во која македонскиот народ извојува национална слобода, го определува како цивилизациски скок и културен подем. Во овој вовед, кандидатот ги нотира уметничките појави и движења на светската и тогашната југословенска уметничка сцена кои биле битни за повоената македонска уметност, нагласувајќи ја органската поврзаност со југословенскиот културен простор. Кандидатот внесува и еден сосема концизен историски контекст за карактеристиките во развојните текови и отварањето за критичкиот однос кон егзистенцијалните состојби на македонската култура и уметност по Втората светска војна, но и за одредени аспекти идеолошко-политичките интереси за уметноста во тие процеси. Кандидатот смета дека почнувајќи од 60-тите години, македонските уметници се повеќе ќе почнат уметноста да ја сфаќаат како свој однос кон егзистенцијата, што кај различни генерации различно ќе биде изразувано, а по 2000 година критичкиот однос ќе биде директен и остар, но изведен и како „герилна уметност“. Според истражувањето на Љубен Пауноски, ќе доминираат цивилизациските проблеми на човештвото: глобалните општествено-политички процеси и настани, следени од големите исчекори и големите закани од брзиот техниолошки развој; новите интимни и социјални позиции на човекот во се поголемото администрирање на индивидуалната и колективната егзистенција, или во се посеопфатното институционализирање на светото и егзистенцијалното; сликата на рутунизираната урбана егзистенција во метрополисот на мравјото општество, и внатрешните слики од екстазно-агониската психичка егзистенција; коментаторската рекапитулација на континуираната прогресија на западната цивилизација меѓу колонијализмот и глобализацијата; коментарите за лошите, дехуманизирачки исходи на масовната култура и информациско-комуникациските технологии и Новиот светски поредок. Тоа се карактеристиките кои кандидатот ги определува за сликарските опуси на Спасе Куновски, Васко Ташковски, Родољуб Анастасов, Танас Луловски, Владимир Георгиевски, Свето Манев, Милош Коџоман, Александар Станковски и Атанас Ботев, како носечки примери од современото македонско сликарство, кои темелно и проникливо ги анализира во однос на темата на докторската дисертација.

Во делот *Резиме*, кандидатот накусо дава увид во предметот на истражувањето на докторската дисертација, премисите и работните прашања, и во најсублимна форма ги дефинира видовите на уметнички одговори кои македонските сликари ги дале во однос егзистенцијалните парадокси, со кои тие, како непосредни интимни или социјални искуства, или како интелектуални преокупации, се соочувале низ својот живот. При тоа, кандидатот ги дава теоретските објаснувања на присуството на парадоксот во уметноста, како парадоксално однесување на уметникот, како апсурд, иронија, пародија и хумор со кои се прави нарушување на визуелното, на ликовното, и на значењето, со што уметничкото дело делува како ментална провокација, заклучувајќи дека тие во современото македонско сликарство се поскромно присутни, поинаку разбрани и усвојувани првенствено како визуелни модели, а помалку како значења и интенции. Па затоа во македонското сликарство до израз доаѓаат парадоксите кои ги продуцира самиот живот како ситуации, состојби, односи, настани, процеси, на кои уметниците реагирале и дале свој одговор преку третирањето на проблемот како тематски предмет во своите слики. Во таа смисла, тие повеќе ќе бидат свртени кон проблемите на светот, на цивилизацијата, на глобализацијата. Одредени значајни уметнички одговори кон локалните состојби, како однесување на уметникот или како тема во сликата, заедно со својата одважност, ќе се соочат и со својата контроверзност, што говори колку е тешко носењето со доследноста наспроти консеквенците на егзистенцијата. Кон крајот на 20 век, и особено по 2000-та година, уметничкиот одговор ќе ги добие симптомите на вистински субверзивни својства, особено оние изведени како „герилна уметност“.

Оцена на трудот

Докторската дисертација на кандидатот м-р Љубен Пауноски, со наслов „Уметничкиот одговор на егзистенцијалните парадокси – примери од историјата на современото македонско сликарство“, претставува истражување во подрачјето на историјата на современата македонска ликовна уметноста, во потесна смисла, во доменот на современото македонско сликарство. Вака поставениот и вака насловениот истражувачки предмет на докторската дисертација досега не е обработуван во историографијата на современото македонско сликарство.

Изработката на темата на оваа докторска дисертација, за која се користени методите на анализа и ситеза, дедукција и индукција, дескрипција, компилација и компарација, има за цел да го истражи современото македонско сликарство како однос

кон важни егзистенцијални и општествени прашања. Во поединечните уметнички опуси, таа ги определила видовите на тематско-идејните преокупации и видовите на уметнички изразувања, со кои уметниците го дале својот уметнички одговор кон парадоксите кои ги продуцира животот и општествено организираното живеење, како ситуации, состојби, односи, настани и процеси. На таков начин, оваа докторска дисертација го определува и го дефинира егзистенцијалниот, социјалниот и хуманистичкиот карактер во опусите на македонските уметници. Тоа имплицира став на кандидатот дека овие уметнички опуси во себе носеле и емитувале и една тивка, култивирана еманципаторска димензија, која според кандидатот, во крајот на 20 век, и првите децении на 21 век, ќе биде многу подиректна и поодважна, и ќе стане клучно својство во дејствувањето и перспективите на новите генерации македонски уметници.

Докторската дисертација на кандидатот м-р Љубен Пауноски, со наслов „Уметничкиот одговор на егзистенцијалните парадокси – примери од историјата на современото македонско сликарство“, според мислењето на Комисијата за оценка, го покажува владеењето на кандидатот со материјата, подготвеноста за самостојна научна и стручна работа, и ги исполнува условите и стандардите за подготовка на докторски труд.

Со оглед на наведеното, Комисијата му предлага на Научниот совет на ИНИ да ја прифати позитивната оценка и да закаже одбрана на докторската дисертација на кандидатот м-р Љубен Пауноски со наслов „Уметничкиот одговор на егзистенцијалните парадокси – примери од историјата на современото македонско сликарство“.

КОМИСИЈА

Проф. д-р Коста Балабанов, ментор с.р.

Проф. д-р Небојша Вилиќ

Проф. д-р Љубица Јанчева с.р.

Проф. д-р Драгица Поповска с.р.

Проф. д-р Катерина Мирчевска с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „УМЕТНИЧКИОТ
ОДГОВОР НА ЕГЗИСТЕНЦИЈАЛНИТЕ ПАРАДОКСИ-ПРИМЕРИ ОД
ИСТОРИЈАТА НА СОВРЕМЕНОТО МАКЕДОНСКО СЛИКАРСТВО" ОД М-
Р ЛЈУБЕН ПАУНОСКИ, ПРИЈАВЕНА НА ИНСТИТУТОТ ЗА
НАЦИОНАЛНА ИСТОРИЈА ВО СКОПЈЕ

Како член на Комисијата за оцена и одбрана на докторската дисертација на кандидатот м-р Љубен Пауноски, со наслов „Уметничкиот говор на егзистенцијалните парадокси – примери од историјата на современото сликарство“, избран од страна на Научниот совет на Институтот за национална историја на седницата одржана на 25 декември 2015 и по исчитувањето на предложениот текст на докторската дисертација на кандидатот, слободен сум да го дадам следново

ИЗДВОЕНО МИСЛЕЊЕ

Текстот на докторската дисертација на кандидатот м-р Љубен Пауновски претставува обемна аналитична студија на темата на одговорот на егзистенцијалните парадокси од страна на македонските уметници низ примери од историјата на современото сликарство. Во двата концептуални дела, од кои едниот се однесува на општите теориски и филозофски позиции за темата и другиот кој се однесува на анализа на остварувањата на македонските уметници, забележливо е познавањето и одличната употреба на алатките за анализа на историјата на уметноста, со што текстот станува добро простудиран материјал со примери на аналитичко продирање во сложените слоеви на уметничките остварувања на македонските уметници и нивните творештва.

Но, причината за потребата од издвоено мислење се однесува на извесни проблематични места на и во текстот, во најопшти црти, кои можат да се подведат под: методолошки, концептни и општи забелешки. Оттука, нека ми биде дозволено да го дадам своето мислење за нив.

1. Методолошки забелешки*1.1. Структура на текстот*

– Воведот е поставен како I дел на текстот, што не соодветствува на методологијата на научноистражувачката работа;

– делот „II. Уметноста во опкружувањето на егзистенцијалните парадокси“ е организиран во дури 31 поддел;

– делот „V. По 1945“ е организиран во 25 поддела, од кои: подделот 13 на дополнителни 10; подделот 17 на дополнителни 6; подделот 18 на дополнителни 11; подделот 19 на дополнителни 9; подделот 20 на дополнителни 9; подделот 21 на дополнителни 15; подделот 22 на дополнителни 17; подделот 23 на дополнителни 8; подделот 25 на дополнителни 12; подделот 26 на дополнителни 17.

– врз основа на содржинскиот материјал се покажува нужно целиот дел „V. По 1945“ да се раздели на барем три поддела (а би можело и на повеќе), со што анализираните опуси би биле соодветно поврзани со претходниот историски или теориски вовед и со тоа да се издвои како засебен тематски блок;

– подделовите не се соодветно означени (напр. V. 1., а не само 1.), што го отежнува и усложнува читањето и прегледувањето на текстот

– невоедначеност на обемот на подделовите, присутна на повеќе места (на пр. делот V.10 е од 122 до 131 страница, а следниот дел, V.11. да има само 14 реда;

– подделовите V.20.1 (стр. 184) и V.20.2. (186) имаат, речиси, исти суштински поднаслови;

– нејасно е зошто во „VI. Резиме“ (кое, патем, не се нумерира, бидејќи не припаѓа на корпусот на истражувачкиот материјал) се преповторуваат сите и исти премиси и прашања, веќе наведени во „I. Вовед“?

Овие забелешки упатуваат на тоа дека кандидатот има проблем во организирањето на материјалот и неговото не секогаш соодветно поставување и поделување.

1.2. Работни претпоставки и истражувачки прашања

Пред сè, работните претпоставки и истражувачките прашања не треба да стојат во воведот, туку за нив се одвојува засебен дел, односно тие би требало да влезат во „I дел“.

– Бидејќи работните претпоставки (или, како што кандидатот ги именува – премиси) се клучниот елемент во методологијата, нивното поставување не е доволно јасно. Така, еднаш се пишува за тоа дека „поставената теза“ има три премиси (стр. 21), а подолу дека „предметот на нашава тема [...] како појдовна точка зема три премиси“ (стр. 22), додека на трето место се наведува дека: „нашава тема ја водат премисите, кои поскоро можат да се наречат *факти* (sic!)“ и се набројуваат уште четири премиси (стр. 24).

– Истражувачките прашања се групирани во две (една група од 2 и втора група од 5 прашања) (стр. 24-5), но воопшто не е јасно зошто се така групирани?

– И, можеби најсериозната забелешка за овој дел: формулацијата дека „[п]редметот на докторската дисертација [...] произлегува од *шезаи*а

[...]“ [подвлекол Н. В.]. Тоа значи дека наместо да се појде од претпоставка (премиса, хипотеза) која треба да води до тезата, се поаѓа обратно, од тезата, за која, апостериорно се определуваат претпоставките (кај кандидатот „премиси“): „[п]оставената теза поаѓа од следните премиси:“ (стр. 21).

3. Користена литература

И покрај големиот број на наведени библиографски единици (205), кандидатот главно се користи со секундарна литература, особено во делот II, со што упатува на преземање на анализи на други мислителци наместо да ги разработува изворните (оваа забелешка, а во однос на обемот на користење, не важи само за употребата на ставовите на Ниче).

Во истиот дел, на пример, забележлива е претераната употреба и референцијалното потпирање на само една единица (онаа на Миладин Животиќ) што доведува до ситуација подделовите од овој дел во голема мера да се потпираат само на еден автор, особено што неговиот текст припаѓа во секундарната литература, и самите подделови да се сведат на „еден пасос еден дел“, што е методолошки спорно, како што е примерот со делот II. 18, но и деловите: II.16.–II.25.)

2. Концептни забелешки

Во основа, најважната забелешка од оваа група се однесува на несоодветната, нејасната и прешироката употреба на термините, а, оттука, и поимите: егзистенција и парадокс. Како што се тие окосници на самиот наслов, потребно е овие забелешки да се дообјаснат.

2.1. Поимни нејасносии

– Егзистенција и егзистенцијализам: читањето на текстот се судира со неразликувањето, односно изедначувањето на поимите: егзистенција и егзистенцијализам, поточно, егзистенција – како постоење преку самоостварувањето и изразувањето, и философскиот егзистенцијализам – како правец во философијата, преку сомнежот во целисходноста, поточно, бесмислата и апсурдот на таквото самоостварување и изразување. Таквото изедначување се чини дека е упричинето од потребата на кандидатот да ја води очигледно нихилистичката линија на егзистенцијата во рамките на европската философија од 19 и 20 век и која, што е благо назначено, кулминира со појавата на егзистенцијализмот на Сартр, со цел да го образложи и потврди тоа што во уметноста го има, определувајќи ја при тоа, сосема погрешно, суштината на севкупната уметност на 20, а подоцна и на онаа од 21 век. Но, во историјата и на 19 и на 20- вековната

филозофија, егзистенцијата не е определувана само во оваа ничеанска смисла на нихилизмот, иако постојано била преиспитувана. Преиспитувањето на егзистенцијата отсекогаш била основна појдовна точка на филозофијата, но тоа не значи/значело имплицитна негативна конотација. Затоа, останувам на мислењето дека поимот на егзистенцијата е прешироко и преслободно употребуван.

– Парадокс: кандидатот на едно место, и тоа дури на крајот на текстот, во резимето, го појаснува значењето на поимот парадокс како: „нешто што стои надвор од вообичаеното“, што е делумно точно, и кој означува: „стварност која е во контраст во однос на преовладувачките мислења и формулации“ што е единствено точно. Но, понатаму, тој посочува, сосема неосновано: „па оттука, парадоксот може да се опише и како чудесен, восхитувачки, при што предизвикува чудење и восхитување“. Како последица на тоа, ваквото поставување на значењето на парадоксот го доведува кандидатот до тезата дека: „парадоксот во човековиот род е *најтрајник* кој ја предизвикува и збунува мислата и разумот на човекот“. Споредувајќи го со својот антитет доксата, која е определена како „помалку или повеќе *лажлива*“ (стр. 266) [сите подвлекувања Н.В.] се доаѓа до заклучокот дека и парадоксот е лажлив!? Дали, според ова, кандидатот смета дека „егзистенцијалниот парадокс“ е исто така лажлив, тоа од текстот не е докрај јасно, освен дека „обезбожената“ егзистенцијата е под силна критика, а што е дополнително еднострано гледање на проблемот. Исто како што, дури и во резимето, не е јасно зошто егзистенцијалниот парадокс се споредува со религискиот парадокс, или, барем, зошто се спомнува религискиот парадокс (стр. 266)? Затоа, останувам на мислењето дека поимот на парадоксот е прешироко и преслободно употребуван.

– Оттука, заради недоуточнувањето на потребата на овие поими (ако е сè егзистенција, ако е самиот човек егзистенција *per se*, тоа не значи дека едновременно е и егзистенцијализам, односно, дека само егзистенцијализмот ја образложува, толкува егзистенцијата. Така, се добива мислењето дека, всушност, сè, сечие и секое творештво може да влезе под оваа тема. Ова се потврдува понатаму, кога во деловите кои ја анализираат македонската уметност кандидатот се осврнува на или, барем ги наведува, речиси, сите македонски уметници релевантни и веќе обработени во македонската историографија (на пр. cf. стр.146).

2.2. Сспорност на почешнаша теза

Мора да се посочи дека почетната теза формулирана како „уметноста не е безинтересна и бескорисна дејност во човековиот свет, иако тоа е

најчестата дефиниција за неа“ е во самиот почеток поништена со следнава реченица: „[Н]апротив, таа е *еџзистенцијална* и *социјална* во најширока и најсуштинска, интимна и општествена смисла“ (стр. 21). Оттука произлегува дека кандидатот не воспоставува спротивставување („напротив“), бидејќи и двата исказа се идентични според заклучокот во втората реченица: ако уметноста не е безинтересна и ако не е бескорисна, тогаш таа е со некој, некаков интерес и со некоја, некаква корисност, кои можат да се определат (како што го прави и кандидатот), пред сè, и како егзистенцијални и/или и социјални, односно, со/во интерес на постоењето и на/за заедницата. Иако е колоквијално, без поконкретно појаснување на поимите на интерес и корист расправата насочува на тоа дека тука своевидно поматување внесува Кантовата концепција на *безинтересношо задоволство* во судот за убавото, но и во судот на моралното; со која се објаснува и категоријата на убавото и онаа, за овој текст клучна, категоријата на моралното. Така, се чини дека негацијата која кандидатот ја внесува („напротив“) е сосема непотребна, бидејќи таа не негира ништо од претходното кажано.

Но, ова се покажува како дополнително спорно кога во третата од посочените три премиси, кандидатот го извлекува заклучокот дека формализмот во/на уметноста на 20 век „добила карактеризација на безинтересност и некорисност за човекот“ (стр. 21). Оваа теза е сосема погрешна или, барем, не може да се придодаде на најголемиот број уметнички правци во 20 век. Тоа ја ослабува позицијата и употребата на тезата за (без)интересноста и (без)корисноста во целиот понатамошен текст.

2.3. Неразработена премиса – религија и политика или црква и држава

Една од трите клучни премиси како појдовна точка за предметот на темата, иако точна, никаде понатаму не наоѓа разработка. Прегледот на нивното преплетување, односно, толкувањето на човековата егзистенција преку овие „два трајни система“ својата смисла и оправдување го има само до периодот на модернизмот, односно, до крајот на 18 век. Понатаму, особено во егзистенцијалистичката критика (Ниче, Киркегаард) на 19 век тој однос се бележи спорадично, додека во 20 век, скоро и да нема опримерување.

Тоа ја доведува во прашање спрегата меѓу црквата и државата под сериозно прашање или силно проблематизирање во текстот, или барем во неговиот теориски дел, бидејќи таа, спрегата е дефинирана во нејзината општост (стр. 75) онолку колку што се однесува на долгиот историски период во кој се јавува.

Доколку оваа спрега и може да се најде во дел од уметничките правци

во уметноста во 19 и, особено, во 20 век, тогаш проблематично е нејзиното придодавање на македонската уметност. Така, вистинското отсуство на аргументирање на оваа спрега доаѓа кога кандидатот ги разгледува состојбите на егзистенцијалните парадокси во македонската уметност. Внимателното читање на ниту едно место не пронаѓа спрега од која зависи егзистенцијалниот парадокс кај македонските уметници, освен во некоја лабава врска кај уметниците на преродбата од 19 век (која се сведува на едноставното разграничување на светото и световното) (стр. 77-8), делумно во творештвото на Атанас Ботев и потполно во творештвото на Владимир Георгиевски. Во анализите на сите други уметнички опуси таа спрега отсуствува, бидејќи, како што заклучува и самиот кандидат – таа спрега не постои.

Тогаш, зошто една од трите клучни премиси за предметот на темата е токму оваа спрега кога таа не се јавува во делата на најголемиот број уметници?

2.4. Неарјументирани споредби и поврзувања со македонската уметност

Општиот впечаток за текстот е дека теорискиот дел (делот „II.“) не кореспондира со деловите за македонската уметност (делови III.-V.). Тоа се случува заради тоа што, сметам, тој не соодветствува на состојбите и во македонското општество и, прозилезена од него, во македонската уметност, и во предвоениот и во повоениот период, поточно и пред 1945 и по неа.

Имено, избраната нихилистичка позиција во филозофијата на 19 и 20 век (која иако не е единствена, но не е ни спорна, бидејќи кандидатот се определува за неа) многу малку се потврдува низ избраните примери за анализа. Напротив, како што е во случајот со анализата на Борко Лазески, на пример, дури и се нагласува афирмативниот однос и кон егзистенцијата и кон државата, односно, оние два концепта кои се главната нишка за аргументација на нихилистичките позиции во теорискиот дел од текстот: „Нивниот хуманистички поглед сметал дека на она што е човечка должност, и голема одговорност, не му е потребна митологизација, а дека комунистичката идеологија славата треба и може да ја добие единствено во мирнодопската битка за хуманизација на човековата егзистенција. Тоа се нивните погледи и затоа нивното сликарство е толку чесно, искрено, и истовремено интимно и сечовечко, и затоа тоа не е сликарство на социјалистички реализам, туку на социјалистички хуманизам“. Во оваа смисла, иако кандидатот точно согледува во што е суштината на нивната уметност, сепак не е јасно во што се состои егзистенцијалниот парадокс кај Лазески и кај Ивановски, поточно дали воопшто и постои, та тие да се најдат и во темата на и во

предметот на истражувањето во овој труд? Ова е ситуација и со повеќе други земени примери, од кои би го издвоил и заклучокот за творештвото на Никола Мартиноски, за кое кандидатот наведува дека е „најпотентниот витализам“ (што е сосема точно) или кога заклучува дека „самата емпатија не генерира анксиозност, па тоа го нема ни во експресионизмот на Мартиноски“ (стр. 97), со што како да се потврдува колизијата помеѓу теорискиот дел и овој дел од текстот.

3. Општи забелешки

Во оваа група забелешки ќе посочам само на оние кои се од општ карактер, запоставувајќи некои поединечни или посебни спорни места во текстот.

Без оглед на впечатливата скрибофилија и соодветното и одличното владеење со аналитичките и толкувачките методи во пристапите кон уметничките остварувања, сепак, пристапот на обработката на темата, како теориски дискурс, и нејзината примена како алатка врз творештвото на македонските протомодерни (модерни), модернистички и постмодернистички уметнички остварувања наидува на своевидна колизија. Во оваа смисла, ако примената на посочените претпоставки и може да биде соодветна за дел од (но не и за сета) уметност во Европа, особено за првата половина и неколкуте децении по Втората светска војна, тогаш тоа не може да се примени и за македонската уметност, ако не друго тогаш, барем, во најголемиот нејзин дел.

Неуточнувањето на основните поими од насловот и темата на докторската дисертација подоцна, во нивната примена врз македонските примери внесува нејаснотија. Дополнително на тоа, обработката на скоро севкупното творештво на македонските уметници или, пак, на големиот број нивни дела, доведува до заклучокот дека или станува збор за методолошки превид во изборот на репрезентативните дела врзани за темата или за неуспешност во нивното издвојување. Така се добива огромен материјал во кој основните претпоставки, дури и да ги има и дури и да се препознаени и да се образложени, едноставно се губат (или тешко се препознаваат), со што станува тешко, дури и дисфункционално, самото следење на расправата. Заради тоа се доаѓа до збунувачка ситуација во (или според) која првите модернисти, а по извршената анализа и детална обработка, а во завршните разгледувања, во која се заклучува дека „само Мартиноски [...] воспоставил релации со сликарскиот јазик на модерноста“ (стр. 270) не е јасно дали со тоа што ги воспоставил релациите со јазикот на модерноста, едновремено е и одговор на егзистенцијалниот парадокс, кој претходно е веќе изедначен со модерноста како парадокс,

воопшто, и тоа како парадокс (или, поточно, пет парадокси, според наведениот Антоан Компањон; стр. 116)? Но, оваа силогистичка линија ја наоѓа својата спротивност токму во определувањето на творештвото на Мартиноски, како што веќе посочив, како „најпотентен витализам“, односно, како спротивност на кој било егзистенцијален, па и егзистенцијалистички, парадокс.

Тоа што произлегува од овие неколку несоодветности резултира понатаму со низа на недоследности, кои само ќе ги набројам:

- проблематично е поставувањето на аналогија меѓу (дури и изедначување на) државата во доцниот капитализам со корпоративниот капитал;

- зошто, од кои причини и со која функција се внесува споредбата помеѓу двата парадокса, оној на егзистенцијата и оној на религиозноста, односно зошто религискиот парадокс се парадигматизира и се употребува за објаснување на егзистенцијалниот парадокс;

- парадоксите на модернизмот се изедначуваат во целост со парадоксите на егзистенцијата;

- поимот „патоластика“ се применува на севкупната уметност на модернизмот;

- не е доразработена и суштинската поделба на интимен и социјален егзистенцијализам, а ниту е тоа објаснето и образложено во делата на македонските уметници;

- критичкиот тонус кон влијанијата на западната уметност во целиот дел за македонските уметници е запоставен (освен примерот со дел од творештвото на Томе Ациевски, напр.), што го поставува прашањето на вистинитоста на нивните врски;

- заради ставот дека „[н]ема уметност која не е егзистенцијална и социјална“ се вклучува скоро сè од македонската ликовна уметност, што го потврдува мислењето дека темата е прешироко зададена и е спротивно ефектуирачка;

- останува нејасно зошто се вклучени и направени анализи на остварувањата на монументалните споменички комплекси и, уште повеќе, проектот „Скопје 2014“, кога истражувањето е веќе определено само кон сликарските остварувања? итн.

***

Врз основа на погоре изнесеното, мислам и сметам дека кандидатот м-р Љубен Пауноски во својата докторска дисертација со наслов: „Уметничкиот говор на егзистенцијалните парадокси – примери од

историјата на современото сликарство“ би требало: да пристапи кон преуредување на посочените претпоставки; повторно да ги преобмисли аргументите за поставените претпоставки; да изврши реорганизација на истражениот материјал и текстот структурно да го подобри и, особено, да пристапи кон поцелисходно, поосновано и поаргументирано поврзување на ставовите од теорискиот дел со деловите во кои се анализирани остварувањата на македонските уметници.

Заради погоре посочените забелешки и потребни преправки и дополнувања, слободен сум да ве известам дека **не сум согласен** да го потпишам извештајот на комисијата за оцена и одбрана на докторската дисертација на кандидатот м-р Љубен Пауноски, со наслов. „Уметничкиот говор на егзистенцијалните парадокси – примери од историјата на современото сликарство“.

Рецензент

Д-р Небојша Вилиќ, ред. проф. с.р.